X-18679/6

Esperanto

6a JARO

6a JARO

UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

OFICIALA

JARLIBRO

1914

LEONARD ROMASZEWSKI

UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

10, Rue de la Bourse, GENÈVE

OFICIALAJ ELDONAĴOJ DE U. E. A.

Oficiala Jarlibro, dum januaro. Senpaga por Esperantianoj. Prezo (afranke) : 2 fr. 50 p nemembroj.

Aldono al Oficiala Jarlibro, aperas dum junio-julio, kun ĉiuj korektoj en la Adresaro de la Delegitoj. Prezo (afranke) : 0 fr. 25.

Esperanto, 16-paĝa, duonmonata gazeto, oficiala organo de U. E. A. Senpaga por garantiantoj kaj esperantiaj entreprenoj (esperantistoj, organizajoj). Abono : 5 frankoj. Luksa eldono : 6 fr. 25.

Kongresa Dokumentaro, aperas ĉiujare dum oktobro aŭ novembro, kun ĉiuj raportoj, decidoj kaj protokoloj de la kongreso de U. E. A. Senpaga por kongresanoj kaj helpkongresanoj. Prezo (afranke) : 1 fr. 25.

Oficiala Bulteno, aperas laŭ la bezonoj, por administraj informoj. Senpaga por Delegitoj, Subdelegitoj kaj Konsuloj.

Financa kaj statistika Informilo, aperas kvaronjare, entenas la kvaronjarajn bilancojn, statistikojn, k. t. p. Senpaga por komitatanoj kaj fakestroj.

Interŝanĝa Bulteno, aperas dumonate. Oficiala organo de la Universala Interŝanĝa Asocio. Senpaga por ĝiaj membroj.

Propagandaj broŝuroj kaj folioj.
Oficiala skribmaterialo.
Oficialaj insignoj.

Vidu en la anoncoj la specialan katalogon de la Universala Esperantia Librejo.

LEONARD DUDKIEWICZ

GRAVA!

E. S.

I. — Dankante vin pro via kotizaĵo, ni havas la honoron sendi al vi vian membrokarton kaj jarlibron por 1914.

II — KOTIZAĴO POR 1915. — Por ke ne okazu interrompoj en viaj membrorajtoj kaj por ebligi regulan financan administradon de nia Asocio, vi bonvolu afable repagi vian kotizaĵon por 1915 antaŭ la 1 marto 1915. Se, je tiu dato, vi ne pagis ĝin, nek sendis vian formalan eksiĝon, ni prezentigos al vi per la poŝto aŭ alimaniere kvitancon da Fr. 2,50 por la kotizaĵo kun la specialaj elspezoj por ĝia enkasigo.

III. — VARBADO. — Por ke nia Asocio fariĝu pli kaj pli grava kaj potenca, estas necese, ke konstante ĝi pligrandigu la nombron de siaj membroj. Ni do insiste petas vin, ke vi konsideru kiel devon, varbi dum la venonta jaro almenaŭ du membrojn, inter la personoj kiuj iel ajn bezonas la servojn de U. E. A. aŭ sin interesas pri Esperantismo. Vi uzu por tio la du aldonitajn varbilojn.

IV. — BONVOLA KUNLABORADO. — Se vi rimarkis eraron en la jarlibro ; se vi konas iun kiu povus fariĝi Del. en loko kie ne estas ; se vi konas firmon, asocion, k. c., kiu povas nin helpi ; se vi deziras fari al ni proponon, k. c., sendu la aldonitan respondilon.

Kun samideana saluto kaj antaŭa danko.

U. E. A.

Varbinto : ..... Esperantiano N° .....

Strato : ..... Loko : .....

VARBILO

Bonvolu enskribi . . . . . { Sinjoron (1). Sinjorinon. Fraŭlinon. | Firmon (1). Societon.

Nomo .....

Antaŭnomo .....

Profesio .....

Adreso { *Strato* ..... *N°* ..... / *Loko* ..... *Lando* .....

Kiel (1) :

1e **Membro** : ordinara (2,50 Fr.), subtenanta (5 Fr.), dumviva (125 Fr.).

2e **Esperantia Entrepreno** : unujara (12,50 Fr.), esperantista organizaĵo (7,50 Fr.).

3e **Membro de fako** : interŝanĝa, studenta, (1,25 Fr. + la membra kotizaĵo).

4e **Abonanto de « Esperanto »** : ordinara eldono (5 Fr.), luksa (6,25 Fr.).

Mi ĉi-kune sendas la monsumon da Fr. ..... por la { kotizaĵo (1). / abono.

La Varbinto,

(1) Trastreku tion, kio ne taŭgas.

N. B. — Vi detranĉu tiun ĉi varbilon kaj sendu ĝin kun la mono al la Del. de via loko aŭ al U. E. A., 10, rue de la Bourse, Genève.

La Del. zorge konservu tiun ĉi varbilon kaj sendu al la Centra Oficejo de U. E. A. laŭ peto.

Varbinto : ..... Esperantiano N° .....

Strato : ..... Loko : .....

VARBILO

Bonvolu enskribi . . . . . { Sinjoron (1). Sinjorinon. Fraŭlinon. } Firmon (1). Societon.

Nomo .....

Antaŭnomo .....

Profesio .....

Adreso { *Strato* ..... *N°* ..... / *Loko* ..... *Lando* ..... }

Kiel (1) :

1e **Membro** : ordinara (2,50 Fr.), subtenanta (5 Fr.), dumviva (125 Fr.).

2e **Esperantia Entrepreno** : unujara (12,50 Fr.), esperantista organizajo (7,50 Fr.).

3e **Membro de fako** : interŝanĝa, studenta, (1,25 Fr. + la membra kotizaĵo).

4e **Abonanto de « Esperanto »** : ordinara eldono (5 Fr.), luksa (6,25 Fr.).

Mi ĉi-kune sendas la monsumon da Fr. .....

por la { kotizaĵo (1). / abono. }

La Varbinto,

(1) Trastreku tion, kio ne taŭgas.

N. B. — Vi detranĉu tiun ĉi varbilon kaj sendu ĝin kun la mono al la Del. de via loko aŭ al U. E. A., 10, rue de la Bourse, Genève.

La Del. zorge konservu tiun ĉi varbilon kaj sendu al la Centra Oficejo de U. E. A. laŭ peto.

RESPONDILO

por niaj bonvolaj kunlaborantoj

Bonvolu afable skribi ĉi tie viajn rimarkojn, korektojn, aldonojn por la jarlibro, adresojn de varbotaj membroj, firmoj, socieloj, delegitoj, k. c., kaj viajn diversajn proponojn pri la jarlibro, pri U. E. A., pri la Esperantisma movado, k. c.

Detranĉu tiun ĉi paperon kaj sendu ĝin al U. E. A., 10, rue de la Bourse, Genève (Svisujo).

LEONARD ROMASZEWSKI

Deka Universala Kongreso de Esperanto

KVINA KONGRESO DE U.E.A.

PARIS — 2-10 Aŭgusto 1914 — PARIS

Por ke la « Deka » bone sukcesu, estas nepre necese, ke la Organiza Komitato sciiĝu, kiel eble plej baldaŭ, pri la nombro de la Kongresanoj.

Pro tio, tuj konigu al la Komitato vian aliĝon laŭ jena adreso :

DEKA KONGRESO DE ESPERANTO
3, place Jussieu, **PARIS (France).**

Kune sendu vian kotizon per poŝtmandato, ĉeko aŭ transpagilo.

ATENTU !

Ĝis la 1ª de Junio 1914, tiu kotizo estas 15 frankoj (10 frankoj por familianoj : edzino kaj infanoj).

Post la 1ª de Junio 1914, tiu kotizo estos 25 frankoj (20 frankoj por familianoj).

Eĉ se vi ne estas certa, ke vi povos veni al la Kongreso, tamen **tuj aliĝu,** ĉar se vi ne ĉeestos, oni repagos al vi vian antaŭpagitan kotizon, deprenante nur unu frankon por oficejaj elspezoj. Sufiĉos, ke vi tion petos, sendante vian provizoran karton, antaŭ la 1ª de aŭgusto 1914.

Sekve, nenion riskante, vi ricevos grandan profiton, se vi aliĝos antaŭ la 1ª de junio 1914. Sed vi ricevos pli grandan profiton, se vi aliĝos kiel eble plej baldaŭ, ĉar **la ĉiumonatan Kongresan Gazeton, ĉiu kongresano (escepte la familianoj) ricevos senpage nur depost la tago de sia aliĝo.**

La unua numero aperos la 1ªn de januaro 1914, kaj ĝin ricevos nur la Kongresanoj kies aliĝoj estos senditaj **antaŭ la 31 de decembro 1913.**

LEONARD RUDNICZEWSKI

Duliniaj anoncetoj : 2 frankoj.

JARLIBRO DE U. E. A.

TARIFO DE L'ANONCOJ

1 paĝo : 50 frankoj.

1/2 paĝo : 25 frankoj.

1/4 paĝo : 12,50 frankoj.

1/10 paĝo : 6,25 frankoj.

Rabato da 10 % al Esperantiaj Entreprenoj. — La anoncoj por 1915 estas ricevataj ĝis la 15 novembro 1914.

Esperantia Biblioteko

Oficiala Serio Nº 11

UNIVERSALA
ESPERANTO-ASOCIO

OFICIALA
JARLIBRO

6a Jaro. 1914 6a Jaro.

UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO
Rue de la Bourse, 10, GENÈVE

EX LIBRIS JOAN. KWOLEK

★

Ĉiuj rajtoj rezervitaj.

V-18679

LEONARD ROMICZEWSKI

Grava rimarko. — La enhavo de tiu Jarlibro ne povas esti reprezentata, ĉu tute, ĉu parte, sen la permeso de U. E. A.

ENHAVO

Antaŭparolo 7
Kalendaro 1914 9

1ª Parto : **ENCIKLOPEDIETO**

Kronologio 11
Luno 11
Eklipsoj 11
Festoj 12
Kelkaj datoj por 1915 13
Suno, luno, planedoj 13
Horo 13
Tajdo 15
Mezuroj kaj Pezoj 16
Diversaj unuoj 17
Mondformato 18
Mono 18
Kompara tabelo de la ĉefaj monunuoj 20
Internaciaj poŝtaj tarifoj 21
Ĉefaj internaciaj institucioj 22
Internaciaj kongresoj 30
Esperantistaj kongresoj 32
Internaciaj ekspozicioj, foiroj kaj festoj 32
Notindaj datoj el la historio de Esperanto 33
ANONCOJ . . . . . XIII-XX

2ª Parto : **INFORMOJ PRI U. E. A.**

Historio 35
Celo 36
Organizo 37
Statistikaj informoj 38

Servoj de U. E. A. 40
Informpetoj 40
Dum vojaĝo 41
Komerco 42
Gvidfolioj kaj gvidlibroj 43
Studentoj 46
Interŝanĝistoj 47
Esperanto-Oficejoj 47

Statuto kaj regularoj 49
Statuto de U. E. A. 49
Tabelo de la kotizaĵoj 60
Financa regularo 61
Regularo pri la kolektado kaj administrado de la garantia kapitalo 62
Regularo de la Universala Interŝanĝa Asocio 65
Regularo de la Universala Studenta Asocio 66
Interkonsento kun naciaj societoj Esperantistaj 67
ANONCOJ . . . . . XXI-XXVIII

3ª Parto : ADRESARO DE U. E. A.

Centra Organizo 69
Honora membraro 69
Komitato 69
Centra Oficejo de U. E. A. 70
Fakaj asocioj 71
Reprezentantoj de naciaj societoj Esperantistaj 72
Dumvivaj membroj 73
Garantiantoj 73

Distrikta organizo 75
Listo de distriktaj Delegitoj 75

Regiona organizo 79
Listo de la Delegitoj, Vicdelegitoj, Esperanto-Oficejoj, k. t p. 79
Listo de la Esperantiaj regionoj 165

Esperantiaj Entreprenoj 175
Fakaj Societoj 175
Esperantistaj organizaĵoj 177

Gazetoj 203
Neesperantistaj organizaĵoj 203
Komercaj firmoj 207
Indekso de la Entreprenoj laŭ specialeco 221
ANONCOJ . . . . . XXIX-XXXVI

4ª Parto : STATISTIKAJ KAJ TURISMAJ INFORMOJ

Ĝeneralaj rimarkoj 229

Eŭropo 233
Aŭstrio-Hungario 233
Belgujo 237
Britujo 240
Bulgarujo 246
Danujo 247
Finnlando 249
Francujo 252
Germanujo 258
Grekujo 266
Hispanujo 268
Italujo 271
Nederlando 275
Norvegujo 277
Portugalujo 279
Rumanujo 282
Rusujo 283
Serbujo 287
Svedujo 288
Svisujo 291

Nord-Ameriko 295
Kanado 295
Meksikujo 297
Usono 299
Aliaj landoj 303
ANONCOJ . . . . . XXXVII-XLIX

LEONARD ZAMENHOF

ANTAŬPAROLO

La lasta eldono de nia Jarlibro, pliriĉigita je multaj novaj informoj, estis tre favore akceptita de nia membraro. Tiun eldonon ni penis ankoraŭ plibonigi kaj samtempe ne tro pligrandigi, tiel ke la Jarlibro de U. E. A., kiu antaŭ ĉio havas praktikan celon, restu libreto facile kunportebla.

La enciklopedia parto estis kompletigita speciale per koncizaj informoj pri la ĉefaj internaciaj institucioj. La statistikaj kaj turismaj informoj pri la diversaj landoj estis revidataj kaj kontrolataj. Oni trovos novajn artikolojn pri la Balkanaj kaj Nord-Amerikaj landoj. Laŭ peto de diversaj personoj ni presigis indekson de la Esperantiaj Entreprenoj laŭ specialeco. Fine, ni aldonis geografian karton, kiu per si mem estas trafa propaganda dokumento pri la ĝisnuna disvastiĝo de nia Asocio.

Sinceran dankon ni esprimas al ĉiuj personoj, kiuj bonvolis nin helpi por la redaktado kaj korektado de tiu eldono (1). Ni esperas, ke de niaj membroj ĝi estos same akceptata kaj precipe *uzata* kiel la antaŭaj eldonoj. Kiel ni diris en nia raporto ĉe la kvara Kongreso de U. E. A. : « El ĝi ni celas fari verkon esence utilan kaj praktikan, facile kunporteblan kaj tralegeblan. Gi devas havi popularan karakteron. Ne verko enpolvigota en biblioteko ĝi devas esti, sed libreto por la ĉiutaga uzado, libreto malpurigota de la manoj, kiuj ĝin ofte foliumas, ĉar ĝi respondas al praktikaj bezonoj ».

LA DIREKTORO.

---

(1) Specialan dankon meritas S^ro V. Traĉevskij, el Kiew, kiu afable bonvolis desegni la geografian karton. Rilate al ĝi, ni atentigas, ke ĝi estis farita kelkajn semajnojn antaŭ ol estis preparita la listo de la Delegitoj. Tial ĝi iafoje ne tute koincidas kun ĝi. Tio cetere ne estas grava, ĉar la karto celas nur esti ekstera propagandilo.

KALENDARO POR LA JARO 1914

Januaro	Februaro	Marto	Aprilo	Majo	Junio	Julio	Augusto	Septembro	Oktobro	Novembro	Decembro
1 Ĵ.	1 **D.**	1 **D.**	1 Me.	1 V.	1 L	1 Me	1 S.	1 Ma	1 Ĵ.	1 **D.**	1 Ma.
2 V.	2 L.	2 L.	2 J.	2 S.	2 Ma.	2 J.	2 **D.**	2 Me.	2 V.	2 L.	2 Me.
3 S.	3 Ma	3 Ma.	3 V.	**3 D.**	3 Me.	3 V.	3 L.	3 J.	3 S.	3 Ma.	3 J
4 **D.**	4 Me.	4 Me.	4 S.	4 L.	4 Ĵ.	4 S.	4 Ma.	4 V.	4 **D.**	4 Me.	4 V.
5 L.	5 Ĵ.	5 J.	5 **D.**	5 Ma.	5 V.	5 **D.**	5 Me.	5 S.	5 L.	5 Ĵ.	5 S.
6 Ma.	6 V.	6 V.	6 L.	6 Me.	6 S.	6 L.	6 J	6 **D.**	6 Ma.	6 V.	6 **D.**
7 Me.	7 S.	7 S.	7 Ma.	7 Ĵ.	7 **D.**	7 Ma.	7 V.	7 L.	7 Me.	7 S.	7 L.
8 J.	8 **D.**	8 **D.**	8 Me.	8 V.	8 L.	8 Me.	8 S.	8 Ma.	8 J.	8 **D.**	8 Ma.
9 V.	9 L.	9 L.	9 J.	9 S.	9 Ma.	9 J.	9 **D.**	9 Me.	9 V.	9 L.	9 Me.
10 S.	10 Ma.	10 Ma.	10 V.	10 **D.**	10 Me	10 V.	10 L.	10 Ĵ.	10 S.	10 Ma.	10 J.
11 **D.**	11 Me.	11 Me.	11 S.	11 L.	11 Ĵ.	11 S.	11 Ma.	11 V.	11 **D.**	11 Me.	11 V.
12 L.	12 J.	12 J.	12 **D.**	12 Ma.	12 V.	12 **D.**	12 Me	12 S.	12 L	12 J.	12 S.
13 Ma.	13 V.	13 V.	13 L.	13 Me.	13 S.	13 L.	13 Ĵ.	13 **D.**	13 Ma.	13 V.	13 **D.**
14 Me.	14. S.	14 S.	14 Ma.	14 Ĵ.	14 **D.**	14 Ma.	14 V.	14 L.	14 Me.	14 S.	14 L.
15 J.	15 **D.**	15 **D.**	15 Me.	15 V.	15 L.	15 Me.	15 S.	15 Ma.	15 Ĵ.	15 **D.**	15 Ma.
16 V.	16 L.	16 L.	16 Ĵ.	16 S.	16 Ma.	16 Ĵ.	16 **D.**	16 Me.	16 V.	16 L.	16 Me.
17 S.	17 Ma.	17 Ma.	17 V.	17 **D.**	17 Me.	17 V.	17 L.	17 Ĵ.	17 S.	17 Ma.	17 J.
18 **D.**	18 Me.	18 Me.	18 S.	18 L.	18 Ĵ.	18 S.	18 Ma.	18 V.	18 **D.**	18 Me.	18 V.
19 L.	19 J.	19 J.	19 **D.**	19 Ma.	19 V.	19 **D.**	19 Me.	19 S.	19 L	19 J.	19 S.
20 Ma.	20 V.	20 V.	20. L.	20 Me	20 S.	20 L.	20 Ĵ	20 **D.**	20 Ma.	20 V.	20 **D.**
21 Me.	21 S	21 S.	21. Ma.	21 Ĵ.	21 **D.**	21 Ma.	21 V.	21 L	21 Me.	21 S.	21 L.
22 J.	22 **D.**	22 **D.**	22. Me.	22 V.	22 L.	22 Me.	22 S.	22 Ma.	22 J.	22 **D.**	22 Ma.
23 V.	23 L.	23 L.	23. Ĵ.	23 S	23 Ma.	23 J.	23 **D.**	23 Me.	23 V.	23 L	23 Me.
24 S.	24 Ma.	24 Ma.	24 V.	24 **D.**	24 Me.	24 V.	24 L	24 Ĵ.	24 S.	24 Ma.	24 Ĵ.
25 **D.**	25 Me.	25 Me.	25 S.	25 L	25 Ĵ.	25 S.	25 Ma	25 V.	25. **D.**	25 Me.	25 V.
26 L	26 Ĵ.	26 J.	26 **D.**	26 Ma.	26 V.	26 **D.**	26 Me.	26 S.	26 L.	26 J.	26 S
27 Ma.	27 V.	27 V.	27 L.	27 Me.	27 S.	27 L.	27 Ĵ.	27 **D.**	27 Ma.	27 V	27 **D.**
28 Me.	28 S.	28 S.	28 Ma.	28 Ĵ	28 **D.**	28 Ma.	28 V.	28 L	28 Me.	28 S.	28 L.
29 J.		29 **D.**	29 Me.	29 V.	29 L.	29 Me.	29 S.	29 Ma.	29 J.	29 **D.**	29 Ma
30 V		30 L.	30 J.	30 S.	30 Ma.	30 Ĵ.	30 **D.**	30 Me.	30 V.	30 L	30 Me.
31 S.		31 Ma.		31 **D.**		31 V.	31 L.		31 S.		31 J.

LEONARD ROMASZEWSKI

1ª PARTO

ENCIKLOPEDIETO

Kronologio

La jaro **1914** de la Gregoria Kalendaro (enkondukita la 15. okt. 1582) respondas al la jaroj sube montritaj :

5674 de l'moderna hebrea Kalendaro (jaro 5675 komencas la 2. okt. 1914).

1914 de l'rusa Kalendaro (komencas la 14. jan. 1914).

1332 de l'mahometana Kalendaro (jaro 1333 komencas la 19. nov. 1914).

Luno

NL = Nova luno. PL = Plena luno.
UK = Unua kvarono. LK = Lasta kvarono.

Januaro	Februaro	Marto	Aprilo	Majo	Junio	Julio	Aŭgusto	Septemb.	Oktobro	Novembro	Decembro
4 UK	3 UK	5 UK	3 UK	3 UK	1 UK	7 PL	6 PL	4 PL	4 PL	2 PL	2 PL
12 PL	10 PL	12 PL	10 PL	9 PL	8 PL	15 LK	14 LK	12 LK	12 LK	10 LK	10 LK
19 LK	17 LK	18 LK	17 LK	16 LK	15 LK	23 NL	21 NL	19 NL	19 NL	17 NL	17 NL
26 NL	25 NL	26 NL	25 NL	25 NL	23 NL	29 UK	28 UK	26 UK	25 UK	24 UK	24 UK
					30 UK						

Eklipsoj

24 februaro. — Ringoforma suneklipso videbla el Suda Nov-Zelando kaj Sud-Ameriko.

12 marto. — Parta luneklipso, videbla el Okcidenta Eŭropo.

21 aŭgusto. — Plena suneklipso, parte videbla el Okcidenta Eŭropo, Ameriko, Nordorienta Azio, Okcidenta kaj Norda Afriko.

4 septembro. — Parta luneklipso, videbla el Pacifika Oceano.

Festoj

Ĉefaj religiaj festoj.

Katolikaj kaj protestantaj :
- 12 aprilo : Pasko.
- 21 majo : Ĉieliro.
- 31 majo : Pentekosto.
- 25 decembro : Kristnasko.

Nur Katolikaj :
- 15 aŭgusto : Maria ĉieliro.
- 1 novembro : Ĉiuj Sanktuloj.

Ortodoksaj :
- 6/19 aprilo : Pasko.
- 15/28 majo : Ĉieliro.
- 25/7 majo/junio : Triunuo.
- 25/7 dec./jan. : Kristnasko.

Aliaj ĉefaj naciaj festoj

Aŭstrio : 18 aŭg., Naskiĝo de l'imperiestro. — *Belgujo :* 8 apr. Reĝa festo ; 21 jul., Nacia festo. — *Bulgarujo :* 19 febr., Liberiĝo de Bulgarujo ; 2ª aŭg., Surtroniĝo de Ferdinando Iª. — *Britujo :* 3 jun., Naskiĝo de l'reĝo. — *Danujo :* 3 jun., Reĝa festo ; 5 jun. Festo de la Konstitucio. — *Francujo :* 14 jul., Nacia festo. — *Germanujo :* 27 jan., Naskiĝo de l'imperiestro. — *Grekujo :* 25/7 mart./apr., Sendependeco. — *Hispanujo :* 23 jan., Reĝa festo. — *Hungario :* 20 aŭg., Sta Stefano. — *Italujo :* 1 jun., Festo de la Konstitucio. — *Nederlando :* 31 aŭg., Naskiĝo de l'reĝino. — *Portugalujo :* 31 jan., Suferantoj de la Respubliko ; 5 okt., Proklamo de la Respubliko ; 1 dec., Aŭtonomio de Portugalujo ; 25 dec., Familio. — *Rumanujo :* 24/6 febr., Unuiĝo de Moldavio ; 23/6 apr./maj., Sta Georgo ; 10/23 maj., Nacia festo ; 26/8 okt./nov., Sta Demetrio. — *Rusujo :* 23/6 apr./maj., Festo de la carino ; 6/19 maj., Naskiĝo de l'caro ; 14/27 maj., Kronado de l'caro ; 7 jun., Naskiĝo de la carino ; 30/12 jul./aŭg., Naskiĝo de la carido ; 21/3 okt./nov., Surtroniĝo de l'caro ; 6/19 dec., Festo de l'caro — *Svedujo :* 21 jan., Naskiĝo de l'reĝo ; 6 aŭg., Morto de Gustav-Adolfo. — *Svisujo :* 1 aŭg., Fondo de la Konfederacio. — *Usono :* 22 febr., Naskiĝo de Washington ; 30 maj., Decor. Day ; 4 jul., Sendependeco ; 7 sept , Labor Day.

Kelkaj datoj por 1915

En la Gregoria Kalendaro : Pasko, 4 aprilo ; Ĉieliro, 13 majo ; Pentekosto, 23 majo.

Suno, luno, planedoj

La suno estas 1.253.000 foje pli granda ol la tero. Ĝia meza distanco de la tero estas 150 milionoj de km. La luno estas 49-foje pli malgranda ol la tero. Ĝia distanco estas 386.000 km.

Jen informoj pri la planedoj :

PLANEDO	RONDIRO ĉirkaŭ la suno		Meza distanco de la suno (per milionoj de km.).	GRANDECO kompare kun la tero
	Jaroj	Tagoj		
Merkuro . . .	—	88	58	19 foje pli malgranda
Venuso	—	224	108	1/10 — —
Marso.	1	321	227	7 foje — —
Jupitero . . .	11	314	775	1.289 — — granda
Saturno, . . .	29	166	1.424	654 — — —
Uranio	84	6	2.864	87 — — —
Neptuno . . .	164	286	4.487	105 — — —

La distanco de la plej proksima stelo (*Sirius*) estas de la tero 83 trilionoj de km. (550.000-foje pli ol la distanco de la suno).

La rapideco de la lumo estas 300.000 km. po sekundo.

Horo

La plimulto de la civilizitaj nacioj kalkulas la horon laŭ la Greenwich'a meridiano. Por havi en diversaj landoj aŭ lokoj la

tajdoj estas montrata en la kolono B de la ĉi-suba tabelo, por diversaj havenoj.

HAVENOJ	A	B	HAVENOJ	A	B
Dunkerque	0h	5m40	Hamburg	6h	2m
Harwich	0	3 80	Granville	6	12 50
Cuxhaven	1 20	3 40	Hull	6 30	6 80
Leith	2	5 40	Cherbourg	7 30	5 60
Bremerhaven	2	4	Le Havre	9	6 90
London	2 15	6 80	Dieppe	10 30	8 80
Hœk von Holland	2 30	2	Belfast	10 30	3 10
Ijmuiden	3 15	2	Dover	11	6 20
Saint-Nazaire	3 30	5 30	Liverpool	11	9
Queenstown	4 30	3 80	Boulogne	11	8 30
Plymouth	5 15	5 10	Calais	11 15	6 40
Saint-Malo	6	11 30	Portsmouth	11 15	4 50

EKZEMPLO. — Je kioma horo okazos la alta maro la 18 aŭgusto 1914 en Dover ?

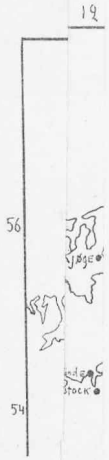
La lasta nova aŭ plena luno antaŭ la 18 aŭgusto estas la 6 (plena luno); ĝis la 28 forpasos 18 — 6 = 12 tagoj. La horo de la plena maro en Cherbourg, Harwich, k. a., estos 12 × 0,8 = 9,6, t. e. 9 h. 30 proksimume. La plena maro okazos en Dover je 9 h. 30 + 11 = 20 h. 30 aŭ 8 h. 30 ĉu matene, ĉu vespere, kaj proksimume; sed, ĉar tiu tago estas la 12ª post la plena luno, la eraro estos verŝajne malgranda.

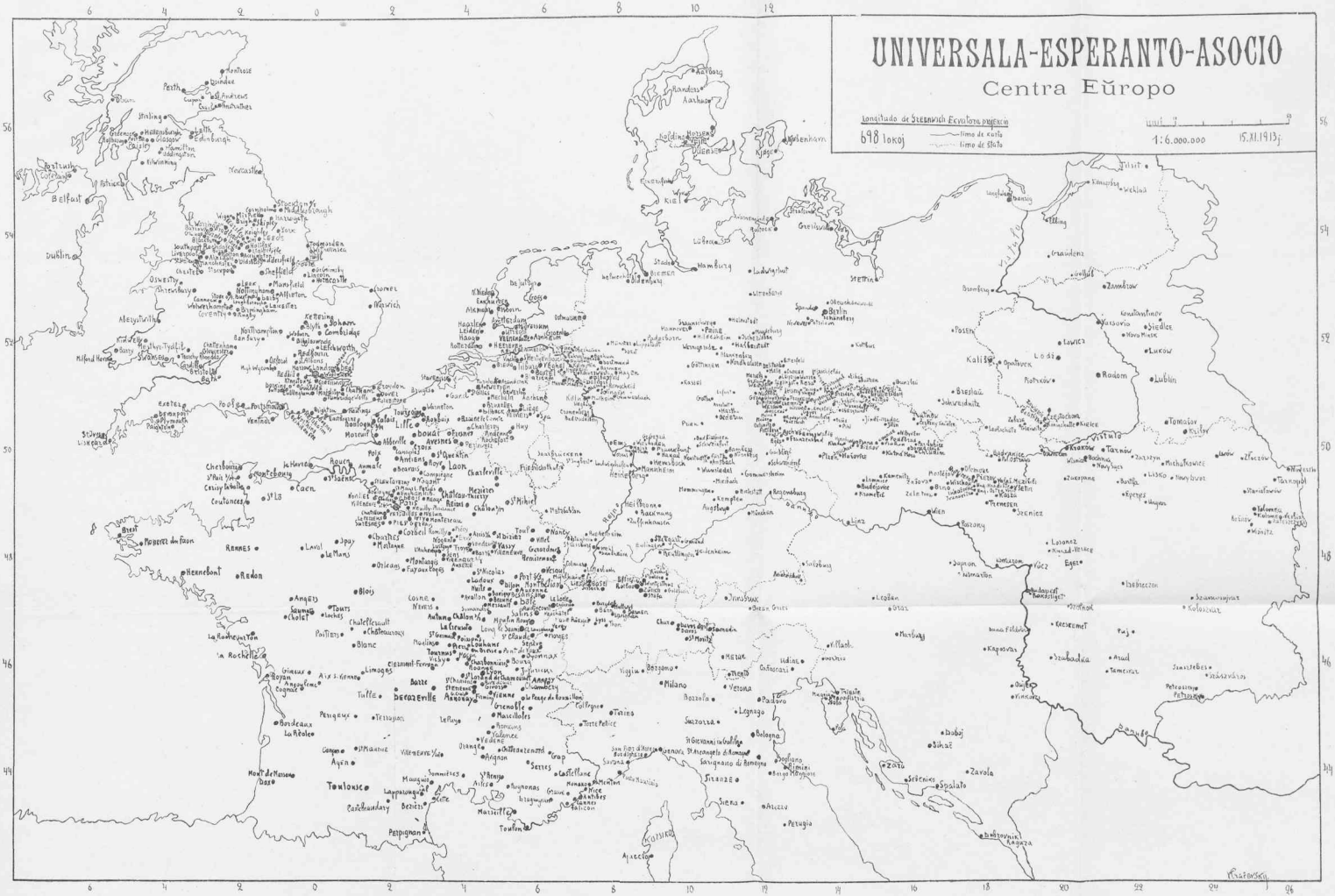
Mezuroj kaj Pezoj.

METRA SISTEMO

La metra sistemo estis starigita en Francujo per leĝo de 7 apr. 1795; ĝi estas deviga en Francujo de 1837. Ĝi estas poste alprenita de la pli multaj civilizitaj regnoj.

Pezo :	*Longo :*
1 tuno (t.) = 1.000 kilogramoj.	1 miriametro (mm.) = 10.000 metroj.
1 kilogramo (kg.) = 1.000 gramoj.	1 kilometro (km.) = 1.000 metroj.
1 hektogramo (hg.) = 100 gramoj.	1 hektometro (hm.) = 100 metroj.
1 dekagramo (dag.) = 10 gramoj.	1 dekametro (dam.) = 10 metroj.
1 **gramo** (g.) (= pezo de 1 cm³ de distilita akvo je 4°).	1 **metro** (= 1/40.000.000 de l'terglobo meridiano).
1 decigramo (dg.) = 0,1 gramo.	1 decimetro (dm.) = 0,1 metro.
1 centigramo (cg.) = 0,01 gramo.	1 centimetro (cm.) = 0,01 metro.
1 miligramo (mg.) = 0,001 gramo.	1 milimetro (mm.) = 0,001 metro.

UNIVERSALA-ESPERANTO-ASOCIO
Centra Eŭropo
Longitudo de Greenwich Ekvatora projekcio
698 lokoj
1:6.000.000
15.XI.1913j

Enhavo :	*Surfaco :*
1 kilolitro (kl.) = 1 000 litroj.	1 hektaro (ha.) = 10.000 metroj².
1 hektolitro (hl) = 100 litroj	1 kvadratkilometro (km²) = 1.000 m².
1 dekalitro (dal.) = 10 litroj.	1 areo (a,) = 100 m².
1 litro (l.)(= enhavo de 1 dm³)	1 centiaro (ca.) = 1 m².
1 decilitro (dl.) = 0,1 litro.	1 kvadratmetro = 1 m².
1 centilitro (cl.) = 0,01 litro.	
1 mililitro (ml.) = 0,001 litro.	

ALIAJ MEZUROJ KAJ PEZOJ

Britaj :			*Rusaj :*		
1 inĉo.	= 2,5	cm.	1 verŝoko	= 4,435	cm.
1 futo.	= 30,5	cm.	1 saleno.	= 2,134	m.
1 jardo	= 91,4	cm.	1 arŝino.	= 0,711	m.
1 mejlo	= 1.852	m.	1 deciatino . . .	= 109,25	a.
1 akro	= 40,468	a.	1 vedro	= 12,30	l.
1 galono	= 4,54	l.	1 funto	= 410	g.
1 funto	= 454	g.			

Diversaj unuoj

1 mejlo mara (1/60 de grado) = 1.852 m. — 1 nodo mara (1/120 de mejlo) = 15,435 m. — 1 klafto = 1,624 m.

La nombro de la nodoj mezurataj en 30 sekundoj respondas al la pohora rapideco de la ŝipo esprimata per mejloj. Ekz. : 25 nodoj en 30 sekundoj montras rapidecon de 25 mejloj hore (t e. 46,300 km).

La interna volumo de ŝipo, utila por transportado de komercaĵoj estas mezurata per la *internacia komerca tuno* kiu valoras 2,830^{m3}.

Por militŝipoj oni kalkulas la pezon per *metraj tunoj* da 1 000 kg. en Francujo, aŭ per tunoj da 1 016 kg. en Anglujo kaj multaj aliaj landoj.

La potenco de maŝino estas kalkulata per *ĉevalforto* montrata per la literoj H. P. (*horse power* en angla lingvo). Ĝi estas la potenco de maŝino kiu levas 75 kgr. je alteco da 1 m. dum 1 sekundo.

Mondformato

Elpensita de S^ro K. Bührer. — *Matematike adaptita de* P^ro W. Ostwald.
Oficiale alprenita de U. E. A. *por ĝiaj presajoj.*

Unueco de formatoj estas utila al la presistoj pro la simpligo de la aranĝoj por kompostado kaj presado ; ĝi ŝparas multan lokon al la librovendistoj kaj privatuloj, ebligante la enmeton de presaĵoj en bretarojn kaj skatolojn de nešanĝebla grandeco ; la komercisto profitas tiel ke laŭbezone li povas senpene kunigi en koverto aŭ bindaĵo parton de siaj diversaj presaĵoj ; la mondformataj presaĵoj estos ankaŭ pli volonte konservataj de l'ricevinto.

Tabelo de la dimensioj [1].

Rilato : $1 : \sqrt{2} = 1 : 1{,}414$.

N^o	Centimetroj.		N^o	Centimetroj	
I.	1 : 1,41	Por surskribetoj, markoj, numeroj, k. t. p.	VIII.	11,3 : 16	Pošformato.
II.	1,41 : 2		IX.	16 : 22,6	Por verkoj.
III.	2 : 2,83		X.	22,6 : 32	Por kartaroj, artfolioj, k. t. p.
IV.	2,83 : 4		XI.	32 : 45,3	
V.	4 : 5,66		XII.	45,3 : 64	
VI.	5,66 : 8	Por enirbiletoj.	XIII.	64 : 90,5	Por afiŝoj.
VII.	8 : 11,3	Por membrokartoj.	XIV.	90,5 : 128	

Se specialaj formatoj estas nepre bezonataj, oni kreu ilin duobligante unu ciferon de la proporcio. Ekz. : 11,3 : 16. 11,3 : 32. 11,3 : 64, k. t. p.

La ciferoj ĉi tie donitaj rilatas al broŝuritaj libroj, jam triflanke plene tranĉitaj. La eldonado de ne tranĉitaj kaj tial ne tuj legeblaj broŝuroj estas kontraŭ la ideoj de la mondformatanoj.

Mono.

En la aldonita kompara tabelo oni trovas la proksimuman valoron de la diversaj monunuoj uzataj en la ĉefaj landoj

Por siaj internaj monaj interrilatoj, la Esperantista publiko kutime uzas la spesmilan sistemon, elpensitan de D^ro de Saussure. La bazo de tiu sistemo estas difinita pezo da oro esprimita per integra nombro de gramoj : 10 Sm. egalvaloras ormoneron da 8 gramoj laŭ proporcio 11/12. 1 Spesmilo (Sm.) = 100 Spescentoj (Sc.) = 100 Spesdekoj (Sd.) = 1000 Spesoj (S.).

Ĉar la sistemo estas en sia nomigado tute simila al la vico : kilometro, hektometro, dekametro, metro, estas konsilinde montri la dek- kaj centonojn de Sm. per ciferoj dekstre de la Sm., kaj apartigitaj per komo. Ekz. : 3,45 Sm. (3 Sm. kaj 45 Sd.). La maniero ĉiam uzi tri ciferojn, ekz. 3,450 Sm. estas komplika kaj erariga.

Malgraŭ la ora bazo, la sole ebla science, la Sm. nek forigas la kurzdiferencojn inter la diversaj landoj nek havas konstantan valoron kompare kun iu nacia monero. Tamen ĝi utilas por sufiĉe precize esprimi malaltajn sumojn kaj ĝenerale kiel proksimuma komparilo de valoroj, laŭ la rilato : 1 Sm. = 2,50 frankoj = 2 ŝilingoj = 2 markoj = 1 rublo = 2,40 aŭstriaj kronoj = 1,80 skandinavaj kronoj = 1,20 nederlanda guldeno = 1/2 dolaro, k. t. p.- U. E. A. kalkulas oficiale la Sm. laŭ la firma proporcio : 1 Sm. = 2,50 svisaj frankoj.

En internaciaj prezaroj, k. t. p., oni notu la prezojn en naciaj moneroj kaj aldonu la Sm. kiel helpilon por rapida *proksimuma* taksado. (Pro la deviga neprecizeco de la Sm., komplikaj ciferoj kiel ekz. 0,256 Sm. ne utilas). Por ke la ricevonto nek ricevu tro malmulte, nek la sendanto elspezu tro multe, oni ĉiam skribu sur la poŝtmandatoj kaj ĉekoj la sumojn en la nacia valoro de la ricevonto, ekz. por Germanujo en Mark. La kurzon inter la eksterlanda kaj enlanda mono kalkulas la poŝto aŭ banko.

---

(1) Por pliaj teoriaj klarigoj, vidu en *Jarlibro 1913* (paĝ. 16-17).

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL

KOMPARA TABELO DE LA CÊFAJ MONUNUOJ

Nomo de la lando	Valoro en	Aŭstria krono =	Brita Funto =	Franca Franko =	Germana Marko =	Nederlanda Guldeno =	Portugala Milerjso =	Rusa Rublo =	Sveda Krono =	Usona Dolaro =
Aŭstrio-Hungario	Krono = 100 heleroj	—	£ 24	Kr 0,95	Kr. 1,17	Kr. 2	Kr. 5,33	Kr. 2,53	Kr. 1,33	Kr. 4,93
Britujo . . .	1 Funto = 20 ŝilingoj = 12 pencoj	10 1/2 p.	—	ŝ. 9 1/2	ŝ. 1	1 ŝ. 8 p	4 ŝ. 5 p 1/2	2 ŝ. 1 p.	1 ŝ. 1 p. 1/4	4 ŝ. 2 p.
Francujo . .	1 Franko = 100 centimoj	Fr 1,05	Fr. 25, 22	—	Fr. 1,23	Fr. 2,08	Fr. 5,60	Fr. 2,66	Fr. 1,39	Fr. 5,18
Germanujo .	1 Marko = 100 pfenigoj	M. 0,85	M. 20, 50	M. 0,81	—	M. 1,69	M 4,55	M. 2,14	M. 1,13	M. 4,21
Nederlando .	1 Guldeno = 100 cents	G. 0,50	G 12, 12	G 0,48	G. 0,59	—	G. 2,68	G. 1,28	G 0,66	G. 2,50
Portugalujo.	1 Milrejso = 1.000 rejsoj	M 0,187	M. 4,500	M. 0,178	M. 0,220	M. 0,371	—	M. 0,47	M. 0,247	M. 0,925
Rusujo. . .	1 Rublo = 100 kopekoj	R. 0,394	R. 9,48	R. 0,37	R. 0,46	R. 0,78	R. 2,10	—	R. 0,52	R. 1,94
Svedujo . . .	1 Krono = 100 oere	Kr. 0.75	Kr. 18, 14	Kr. 0,72	Kr. 0,88	Kr. 1,50	Kr 4,03	Kr. 1,91	—	Kr. 3,72
Usono	1 Dolaro = 100 cendoj	D 0,20	D. 4,86	D 0,19	D. 0,23	D. 0,40	D. 1,08	D. 0,51	D. 0,26	—

RIMARKO. — Kiam oni volas kompari la valoron de monero de unu lando kun tiu de alia, oni serĉu la lokon, kie la vertikala linio krucigas la horizontalan Ekz : Se oni deziras scii la valoron de germana « marko » laŭ angla monsistemo, oni serĉu la lokon, kie la germana marko de la vertikala linio IV renkontas la horizontalan linion Britujo (2). La moneroj estas submetataj al kurzdiferencoj.

Belgujo, Bulgarujo (100 stotinki), Grekujo (100 lepka), Italujo, Rumanujo (100 bani), Serbujo (100 para), Svisujo same kiel Francujo ; Danujo, Norvegujo same kiel Svedujo ; Aŭstralio same kiel Granda Britujo ; Kanado same kiel Usono.

Internaciaj poŝtaj tarifoj

La monunuo de la Universala Poŝta Unio estas la franca franko, po 100 centimoj. Al valoro de 5 centimoj (verda poŝtmarko) la poŝto egaligas 5 pfennig, 5 heller, 1/2 penny, 1 cendo, 2 kopekoj, 5 œre. Al valoro de 10 centimoj (ruĝa poŝtmarko) ĝi egaligas 10 pfennig, 10 heller, 1 penny, 2 cendoj, 4 kopekoj, 10 œre. Al valoro de 25 centimoj (blua poŝtmarko) ĝi egaligas 20 pfennig, 25 heller, 2 1/2 pence, 5 cendoj, 10 kopekoj, 20 œre.

Tarifo por leteraĵoj.

Leteroj. — 25 centimoj por la unua dudeko da gramoj ; ĉiu plia dudeko aŭ parto de ĝi 15 centimoj.

Poŝtkartoj. — 10 centimoj por ĉiu karto ; sekve karto kun respondkarto kostas 20 centimojn. Ne-afrankitaj leteroj kaj kartoj kostas la duoblon.

Presaĵoj. — 5 centimoj por ĉiu kvindeko da gramoj aŭ parto de ĝi ; maksimuma pezo : 2 kg. La dimensio ne superu 45 centimetrojn laŭ iu direkto. Rulaĵforma presaĵo ne superu diametre 10, longe 75 centimetrojn.

Aferpaperoj (dokumentoj ne havantaj la karakteron de nuna kaj persona korespondo, ekz. : aktoj, manuskriptoj, malnovaj leteroj).— 5 centimoj por ĉiu kvindeko da gramoj aŭ parto de ĝi ; minimuma afranko : 25 centimoj ; maksimuma pezo : 4 kg. Pri dimensioj vidu sub *Presaĵoj.*

Specimenoj. — 5 centimoj por ĉiu kvindeko da gramoj aŭ parto de ĝi ; minimuma afranko : 10 centimoj ; maksimuma pezo : 350 gramoj. La dimensio ne superu longe 30, larĝe 20, dike 10 centimetrojn.

La Centra Oficejo de U. E. A. ne akceptas la ne- aŭ nesufiĉe afrankitajn leterojn, por kiuj ĝi devus pagi monpunon.

Presaĵoj, aferpaperoj kaj specimenoj devas esti afrankitaj almenaŭ parte ; por nesufiĉe afrankitaj tiaspecaj sendaĵoj la ricevanto pagas la duoblan sumon de l'manko.

Presaĵoj, aferpaperoj kaj specimenoj enhavu nek leteron nek skribitan noton, kiu posedas la karakteron de vera kaj persona korespondo ; ili estu facile kontroleblaj rilate la enhavon.

Respondkuponoj. — Minimuma vendprezo : 28 centimoj ; ŝanĝvaloro : 25 centimoj (afranko de internacia letero). Nuntempe ili estas aĉeteblaj kaj ŝanĝeblaj en ĉiuj Eŭropaj landoj, (escepte Montenegro, Rusujo kaj Serbujo), en britaj, danaj, francaj, germanaj, italaj kaj nederlandaj kolonioj, en Brazilujo, Ĉilio, Costa Rica, Egiptujo, Haiti, Honduras, Japanujo, Liberia, Meksikujo, Siamo, Tunizio, Usono. —

Tamen ni konsilas al niaj ĉiulandaj membroj ilin ĉiam akcepti, ĉar ili povos ilin uzi por pagi ŝuldetojn al alilandaj membroj aŭ al la Centra Kaso de U. E. A.

Poŝtmandatoj. — Tarifoj kaj specialaj reguloj varias laŭ la landoj kiuj partoprenas en ĉi tiu servo. Oni ĉiuokaze petu informojn de poŝtoficejo.

Sur la kuponon de la mandato oni ne forgesu skribi la nomon de l'sendanto kaj la celon de l'pago Por kelkaj landoj (Britujo kaj kolonioj, Rusujo, Usono) tio ne estas ebla; tiuokaze estas nepre necese akompanigi ĉiun mandaton per klariga poŝtkarto. Hispanujo ne havas poŝtmandatojn

Poŝtpakoj, rembursoj, rekuvroj. — La tarifoj kaj reguloj varias laŭ la landoj. Oni petu informojn de poŝtoficejo.

Telegramoj. — La tarifoj por telegramoj varias laŭ landoj kaj vojo, trairota de telegramo. Oni petu informon de poŝtoficejo.

Oni atentu, ke Esperanto estas por telegrafado nur interkonsentita lingvo. Unu vorto enhavu maksimume 10 literojn. Vorto kun pli ol 10 literoj estas pagota laŭ la tarifo por cifera lingvo, t. e. ĉiu kvino da literoj aŭ parto de ĝi estas konsiderata kiel unu vorto.

Radiotelegramoj. — Pri tarifoj oni petu informon de poŝtoficejo. Radiotelegramoj estas sendeblaj el lando al lando, el surmara ŝipo al lando, el lando al surmara ŝipo, el surmara ŝipo al surmara ŝipo.

Ĉefaj Internaciaj Institucioj

Dum la dua parto de la XIX[a] kaj la komenco de la XX[a] jarcento kreiĝis multnombraj internaciaj institucioj (ekzistas nun ĉ. 500). Rilate al ilia organizo oni povas ilin apartigi je : A. *Oficialaj institucioj*, kreitaj laŭ interkonsento inter regnoj kaj pagataj de ili (Ekz. U Poŝta Unio), B. *Neoficialaj institucioj*, kreitaj laŭ privata iniciato ; la monrimedojn liveras kotizoj de membroj (individuoj aŭ societoj) kaj, iafoje, monhelpoj de registaroj (Ekz. I. Labor-Oficejo). Kelkaj institucioj konsistas nur el individuoj, aliaj nur el societoj, la pli granda parto el ambaŭ. La plej gravaj internacie havas konstantan oficejon kun pagata oficistaro. Multaj estas federacioj de naciaj societoj, kun nura sekretario, kies kompetenteco kaj laboro estas tre limigata ; tial, ilia internacia buĝeto estas ofte malgrava, ĉar la ĉefan laboron plenumas la naciaj societoj. Fine, aliaj institucioj konsistas nur el konstantaj komitatoj, kies tasko estas la preparado de la kongresoj kaj publikigo de la kongresaj aktoj.

Oni trovos ĉi-sube la liston de la ĉefaj institucioj ; pri la plej gravaj ni publikigis mallongan noton. Por pluaj informoj, vidu la *Annuaire de la Vie internationale* (Jarlibro de la I. vivo), eldonita de la Unio de la I. Asocioj, el kiu estas ĉerpita la pli granda parto de la subaj notoj.

MALLONGIGOJ

Adr. = Adreso. — *I.* = Internacia. — *U.* = Universala.

Oficialaj I. institucioj

Konstanta arbitracia kortumo. — Sidejo en Hago (Pacpalaco). Kreita de la unua Packonferenco, celas arbitracii la internaciajn malkonsentojn ne solvitajn per diplomata vojo, de 1902 ĝis 1912, 12 aferoj juĝitaj.

U. Poŝta Unio (U. P. U.). — Kreita en 1874, 103 landoj kun 1 300.000.000 loĝantoj. 300.000 oficejoj. 1.500.000 agentoj. 28.000.000.000 korespondaĵoj (en 1910), 700.000.000 pakaĵoj, 78.000.000.000 fr. de valoroj interŝanĝitaj. Buĝeto : 125.000 frankoj. Oficejo de U. P. U. en *Bern*.

U. Telegrafa Unio (U. F. U.). — Kreita en 1865, 50 administracioj kun 1.000.000 000 loĝantoj. Oficejo de U. F. U. en *Bern*. Ekzistas. 2.600 submaraj kabloj, longeco 500.000 km.

Industria Propreco. — Kreita en 1883. De 1893 ĝis 1912, 12.000 markoj enregistritaj. Oficejo por la protektado de la industria Propreco en *Bern* (Helvetiastr., 7).

Arta kaj Literatura Propeco. — Kreita en 1886. Oficejo en *Bern*, kunigita kun la Oficejo de la Industria Propreco sub la nomo Oficejo de la Intelekta Propreco.

Unio por la publikigo de la dogantarifoj. — Kreita en 1888, celas publikigi ĉiujn. dogantarifojn kaj iliajn ĉiutempajn modifojn, aperigas bultenon en kvin lingvoj, jam eldonis 500 tarifojn (100 volumoj). Buĝeto : 130.000 fr. Adr. : *Bruxelles* (rue de l'Association, 38).

I. Agrikultura Instituto. — Kreita en 1905 laŭ la iniciato de la Reĝo de Italujo, celas kunigi kaj publikigi ĉiujn informojn, statistikojn, k. t. p., pri produktaĵoj, malsanoj de vegetaĵoj, ekspluatkondiĉoj, salajroj, agrikultura kredito kaj kooperado, eldonas 5 diversajn bultenojn kaj monografiojn. Buĝeto : 1.500.000 fr. Adr. : *Roma*.

I. Oficejo de la Pezoj kaj Mezuroj. — Kreita en 1875, celas konservi la I. pez- kaj mezurnormojn, periode kompari ilin kun la naciaj, k. t. p. Buĝeto : 100.000 fr. Adr. : *Paris* (Parc Saint-Cloud).

U. Sanitara Unio. — Kreita en 1907, publikigas ĉiujn informojn pri la sanitaraj leĝaroj, statistikojn kaj bibliografiojn pri epidemioj, eldonas monatan bultenon. Buĝeto : 200.000 frankoj. I. Oficejo de publika higieno en *Paris* (boulevard Saint-Germain, 195).

Panamerika Unio. — Kreita en 1889, celas liveri informojn pri la Amerikaj Respublikoj kaj plimultigi iliajn interrilatojn, eldonas monografiojn kaj monatan bultenon en kvar lingvoj. Buĝeto : 125.000 dolaroj. Adr. : *Washington* (70th and B. Streets N. W.).

Centramerika Oficejo. — Adr : *Guatemala* (8ª Calle Poniente, 1).

I. Asocio geodezia. — Adr. : Instituto Geodezia, *Berlin*.

I. Asocio sismologia. — Adr. : *Strassburg*.

I. Komitato por maresplorado. — Adr. : *Kopenhag* (Jens Kœfœdg., 2).

I. Komitato por la mondkarto. — Adr. : *London* (Geographical Section, War Office).

Neoficialaj I. institucioj

INTERNACIA VIVO, PACO :

Unio de la I. Asocioj. — Kreita en 1910, celas studi la faktojn de la I. vivo, prepari la efektivigon de I. tutmonda organizaĵo, faciligi la rilatojn inter I. asocioj kaj institucioj, kunordigi kaj harmoniigi iliajn penadojn, unuigi la metodojn kaj teknikajn lingvojn, krei I. centron. Eldonas revuon (*La Vie internationale*), jarlibron (*Annuaire de la Vie internationale*, 2.650 paĝoj), kongresajn aktarojn, monografiojn kaj verkojn pri I. vivo. Oficejo de la I. Asocioj kun I. Muzeo en *Bruselo* (rue de la Régence, 3 *bis*).

I. Instituto de Bibliografio. — Kreita en 1895, celas studi la demandojn pri dokumentado kaj sisteme organizi ĝin, starigis universalan bibliografian repertorion, dokumentadan kaj ikonografian repertoriojn, eldonis multajn bibliografiojn (pli ol dek milionoj da slipoj) Adr. : *Bruxelles* (rue du Musée, 1).

Fondaĵo Carnegie por la I. paco. — Kreita en 1910 per donaco de Sro Carnegie (10.000.000 dolaroj) por favori la internacian pacon. Tri sekcioj : rilatoj kaj edukado (helpado al pacsocietoj, porpaca agado), ekonomio kaj historio (studoj pri la militoj kaj militkaŭzoj), juro internacia. Buĝeto : 450.000 dolaroj. Adr. : *Washington* kaj *Paris* (rue Pierre-Curie, 25).

Fondaĵo Nobel. — Kreita en 1900 laŭ testamento de Dro Nobel. Ĉiujare estas donata unu premio por fiziko, ĥemio, medicino kaj

paco. La kapitalo de la fondaĵo estas 43 1/2 milionoj da fr. ; la premioj valoras ĉ. 190.000 fr. Adr. : *Stockholm* (Norrlandsgatan, 6).

Interparlamenta Unio. — Fondita en 1888, kunigas la diverslandajn parlamentanojn kaj celas favori la ideon pri internacia arbitracio. 3.000 membroj. Buĝeto : 80.000 fr. Adr. : *Bruxelles* (avenue de Longchamps, 251).

Konstanta Pac-Oficejo. — I. sekretariejo de la diversaj pacifistaj societoj, preparas la packongresojn, eldonas monatan gazeton en tri lingvoj. Buĝeto : 14.000 fr. Adr. : *Bern* (Kanonenweg).

I. Oficejo de la naciecoj — Adr. : *Paris* (rue Taitbout, 3).

I. Ligo de la popolrajtoj. — Adr. : *Paris* (place Saint François-Xavier, 1).

Franco-Germana Instituto — Adr. : *Paris* (rue des Entrepreneurs).

I. Arbitracia Ligo. — Adr. : *London* (St. Stephen's House, Embankment W.).

I. Arbitracia kaj Paca Asocio — Adr. : *London* (225-5 Strand. W. C.).

Europa Federacia Ligo — Adr. : *London* (39, St. Jame's Street, Piccadilly. W).

SOCIALAJ MOVADOJ :

I. Instituto por la disvastigo de la sociaj spertoj. — Celas konigi la sociajn, moralajn, intelektajn progresojn de la diversaj landoj kaj instigi al metodaj reformoj. Eldonas en kvin lingvoj monatan revuon (Dokumentoj de la Progreso), aranĝas paroladojn. Buĝeto : 20.000 fr. Adr. : *Paris* (rue Claude-Bernard, 59)

I. Sekretariejo de la naciaj sindikataj federacioj. — En 1910, la sindikata movado reprezentis 9 808.000 organizitajn laboristojn, el kiuj 6.212.000 aliĝis al la I. centro. La sekretariejo kunigas la dokumentojn pri la sindikata movado en la diversaj landoj kaj preparas la konferencojn. Adr. : *Berlin* (Engel Ufer, 15). — Krom tio ekzistas multnombraj internaciaj federacioj, kiuj kunigas metiajn naciajn unuiĝojn. Multaj el tiuj internaciaj federacioj organizas kongresojn. Plej gravaj laŭ membronombro estas la metallaboristoj (940.000), la ministoj (726 000), la transportlaboristoj (468 000), la masonoj (450.000), la lignolaboristoj (287.000), la fabriklaboristoj (192.000), la tipografoj (130.000).

I. Asocio por la leĝa protektado de la laboristoj. — Kreita en 1900, celas kunligi ĉiujn interesulojn pri leĝa laborista protektado, starigis *I. Oficejon de la Laboro*, eldonas monatan bultenon kun

informoj pri la laboristaj diverslandaj leĝaroj, publikigas verkojn pri laboristaj demandoj. 5.400 membroj. Buĝeto : 80.000 frankoj. Kelkaj registaroj monhelpas. Adr. : *Basel* (Clarahof, Rebgasse, 1).

I. Instituto de la mezaj klasoj. — Kreita en 1903, studas la problemon de la mezaj klasoj el la ekonomia vidpunkto, eldonis diversajn verkojn. Kelkaj registaroj monhelpas. Adr. : *Bruxelles* (rue du Commerce, 101).

I. Kooperativa Ligo — Federacio de kooperativaj grupiĝoj (950), organizas kongresojn. Buĝeto : 180.000 fr. Adr. : *London S. W.* (St-Stephen's House, 146, Cannon Row, Embankment. W.

I. Socialista Oficejo — Adr. : *Bruxelles* (rue J.-Stevens, 17).

I. Asocio kontraŭ senlaboreco. — Adr. : *Gand* (Coupure, 54).

I. Oficejo de la hejma laborado. — Adr. : *Bruxelles* (Urbodomo).

I. Asocio por la dimanĉa ripozo. — Adr. : *Genève* (rue de Candolle, 19).

I. Konsilantaro de la virinoj. — Adr. : *Berlin W.* (Neue Ansbacherstr., 7).

I. Ligo por la virina voĉdonrajto. — Adr. : *Rotterdam* (Kruisgade, 92).

I. Asocio kontraŭ la negoco de la blankulinoj. — Adr. : *London W. C.* (St-Mary's Chambers, 161 a Strand).

I. Ligo kontraŭ la trouzo de alkoholaĵoj. — Adr. : *Berlin W.* (Uhlandstr , 146).

I. Oficejo kontraŭ alkoholismo. — Adr. : *Lausanne* (Av. Dapples, 24).

I. Federacio de la Blua Kruco. — Adr. : *Genève* (Taconnerie, 3).

Religiaj kaj filozofiaj movadoj :

Ordeno de la Bontemplanoj. — Celas kunigi ĉiujn batalantojn kontraŭ alkoholo. 9.500 loĝioj, 600.000 membroj. Buĝeto : 250.000 fr. Adr. : *Glasgow* (160, Hill Str.). De 1905-1907 ekzistas *Sendependa Ordeno de la Bontemplanoj*, apartigita de la unua. 14.000 membroj. Adr. : *Roggwill-Bern* (Svis.).

Kristana Unio de junaj viroj. — Celas kunigi ĉiujn junulojn konfesantajn Kristanajn principojn. 8.522 unioj, 940.000 membroj, precipe en anglolingvaj landoj. 4.000 oficistoj salajritaj, 1.300 domoj. Adr. : *Genève* (rue Général-Dufour, 3),

Christian Endeavor (Kristana Celado). — 4.000.000 membroj, precipe en anglolingvaj landoj. Adr. : *Boston* (Tremont-Temple).

Kristana Unio de junulinoj. — Adr. : *London* (George Str., 26).

Savarmeo. — Kreita en 1876, celas savi la homojn per Jesuo Kristo kaj bonfari. 9.000 postenoj, 16.000 oficiroj, 53.000 regionaj oficiroj, 5.000 oficistoj, 25.000 muzikistoj, 9.000 kantistoj, 1.000 bonfaraj institucioj, 78 gazetoj. Adr. : *London* (Queen Victoria Str., 101).

Teozofia Societo. — Fondita en 1875, kunigas naciajn grupiĝojn. Ĉirkaŭ 30.000 membroj kaj 800 loĝioj. Adr. : *Adyar* (Hindujo).

U. Izraelida Ligo. — Kreita en 1860, celas helpi al la emancipo de la Izraelidoj, fondis multajn lernejojn precipe en Oriento. Buĝeto : 1.600.000 fr. Adr. *Paris* (rue de la Bruyère, 45).

I. Sionista organizo. — Celas restarigi en Palestino patrujon por Izraelidoj, entreprenis diversajn koloniigajn laborojn. Buĝeto : 11 000.000 markoj. 60 diverslingvaj organoj, semajna revuo. Adr. : *Berlin, W. 15* (Sächsische Str., 8).

I. Ordeno por etiko kaj kulturo. — Adr. : *Zürich* (Bolleystr., 56).

I. Unio de la etikaj societoj. — Adr. : *London* (Sout Bill Park, 63).

I. Unio kontraŭ la duelo. — Adr. : *Budapest* (Dorottya ut., 6).

I. Federacio de liberpensuloj. — Adr. : *Bruxelles* (Ch. de Bœndal, 350).

I. Antivivisekcia Konsilantaro. — Adr. : *London* (32, Sackville Str. W.).

I. Pozitivista Societo. — Adr. : *Paris* (rue Antoine-Dubois, 2).

I. Spiritista Oficejo. — Adr. : *Liège* (quai des Pêcheurs, 8).

I. Vegetara Unio. — Adr. : *Bruxelles* (rue des Drapiers, 30).

Helpado, Edukado :

I. Unio de la amikinoj de l'junulino. — Kreita en 1877, celas helpi al la junulinoj vojaĝantaj, 80 stacidomaj helpantinoj. Adr. : *Neuchâtel, Svisujo* (avenue Léopold-Robert, 5).

I. Katolika Asocio por la protektado de la junulino. — Kreita en 1907, celas protekti la katolikajn junulinojn kontraŭ la vojaĝdanĝeroj, starigis stacidomajn postenojn, rifuĝdomojn, k. t. p. (2.572 institucioj diversaj). Adr. : *Fribourg, Svisujo* (rue Saint-Pierre, 16).

I. Komitato de la Kongresoj de publika kaj privata helpado. — Adr. : *Paris* (rue de Miromesnil, 49).

I. Komitato de la Ruĝa Kruco. — Adr. : *Genève* (Corraterie, 24).

I. Unio por la protektado de la infanetoj. — Adr. : *Bruxelles* (rue de la Limite, 27).

I. Oficejo de la popolaj edukentreprenoj. — Adr. : *Bruxelles* (avenue Voltaire, 3).

I. Oficejo de la instruistaj federacioj. — Adr. : *Syngem-Belgujo*.

I. Federacio de la Studentoj. — Adr. : *Ithaca-Usono* (Highland Place, 110).

I. Interŝanĝo de Studentoj. — Adr. : *London* (Caxton House, Tothill Str.).

Societo de I. Interŝanĝo de junuloj. — Adr. : *Paris* (boulevard Magenta, 36).

INTERNACIA KORESPONDADO :

Concordia. — Adr. : *Paris* (rue Christine, 9).

Welt-Verein. — Adr. : *München* (Auenstr., 64).

I. Union. — Adr. : *Leipzig* (Wasserturmstr., 29).

Kosmos. — Adr. : *Amsterdam* (Post, 145).

I. Societo de la intelektuloj. — Adr. : *Catane-Sicilio* (Via Umberto, 22).

Kosmopolit. — Adr. : *Leipzig* (Tröndlinring, 1).

JURO :

Instituto de I. juro. — Kreita en 1873, studas ĉiujn demandojn pri internacia juro, civila, komerca, diplomata aŭ milita, eldonas jarlibrojn. Adr. : *Gent* (rue Savæn, 11).

I. Unio pri punjuro. — Adr. : *Berlin* (Vosstr., 13).

I. Asocio por la protektado de la industria propreco. — Adr. : *Berlin* (Wilhelmstr., 57/58).

I. Mara Komitato. — Adr. : *Anvers* (rue des Escrimeurs, 30).

I. Asocio de leĝfarado kaj politika ekonomio. — Adr. : *Berlin N. W.* (Tile Wardenbergstr., 9).

I. jura Asocio. — Adr. : *London* (Mitre Court Bldgs, 1, Temple)

SCIENCO :

I. Instituto sociologia. — Adr. : *Paris* (Bd Saint-Germain, 115).

I. Instituto statistika. — Adr. : *London* (Adelphi Terrace, 9, W. C.).

I. Instituto kolonia, — Adr. : *Bruxelles* (rue Veydt, 36).

I. Elektro-teknika komisiono. — Adr. : *London* (Victoria Str., 28, S. W.).

Sociologia Instituto Solvay. — Adr. : *Bruxelles*.

I. Oficejo pri eduka dokumentado. — Adr. : *Ostende, Belgujo* (rue des Hospices, 7).

I. Instituto de socia bibliografio. — Adr. : *Berlin* (Spichernstr., 17).

I. Aŝocio de la perioda gazetaro. — Adr. : *Bruxelles* (rue de Robiano).

I. Asocio de la psikaj esploroj. — Adr. : *Paris* (rue de l'Estrapade, 3).

Centra meteora Oficejo : Adr. : *Anvers* (avenue Margrave, 122).

I. Societo de la elektristoj. — Adr. : *Paris* (rue de Staël, 12-14).

I. Asocio de la ĥemiaj societoj. — Adr. : *Gross-Bothen, Saksujo*.

I. Meteorologia komitato. — Adr. : *Berlin* (Prusa Met. Instituto).

I. Etnografia Instituto. — Adr. : *Paris* (rue de la Boétie, 85).

I. Botanikista Asocio. — Adr. : *Harlem, Nederlando*.

I. Entomologia Asocio. — Adr. : *Frankfurt a/M.* (Rheinstr., 25).

I. Komitato de la medicinaj kongresoj. — Adr. : *Hago* (Grood Str., 10).

I. Farmacia Asocio. — Adr. : *Hago* (Schenkweg, 4).

I. Asocio kontraŭ la kankro. — Adr. : *Berlin* (Magdeburgerstr., 14).

I. Asocio kontraŭ la tuberkulozo. — Adr. : *Berlin* (Berlinerstr., 137).

I. Ĥirurgia Societo. — Adr. : *Bruxelles* (rue de la Loi, 72).

I. Dentista Federacio. — Adr. : *Genève* (rue de Candolle, 3).

I. Asocio de l'Malvarmo. — Adr. : *Paris* (avenue Carnot, 9).

I. Asocio de la Kongresoj de l'vojo. — Adr. : *Paris* (avenue d'Iéna, 1).

I. Komisiono de la eldonistoj. — Adr. : *Bern* (Luisenstr., 24).

I. Muzika Societo. — Adr. : *London* (Bernero Str., 19, Oxford Str. W.).

KOMERCO, KOMUNIKADO :

I. Societo por la disvolvo de la komerca instruado. — Kreita en 1900, eldonas revuon, aranĝas ĉiujare, en malsama lando, kursojn de komerca kulturo. 1.650 membroj. Adr. : *Trieste* (Piazza Liptia).

I. Komitato de la kongresoj de Komercaj Ĉambroj. — Adr. : *Bruxelles* (rue Royale, 140).

I. Asocio de la fervojaj kongresoj. — Adr. : *Bruxelles* (rue de Louvain, 11.

I. Asocio de la navigaciaj kongresoj. — Adr. : *Bruxelles* (rue de Louvain, 38).

TURISMO, SPORTOJ :

I. Asocio de la fiŝkaptistoj. — Adr. : *Bruxelles* (Montagne de la Cour, 17).

I. Asocio de la hotelistoj. — Adr. : *Köln* (Am Hof, 41-45).

I. Olimpia Komitato. — Adr. : *Paris* (rue Oudinot, 20).

I. Ligo de la turistaj asocioj. — Adr. : *Baarn, Nederlando.*

I. Ciklista Unio. — Adr. : *Paris* (boulevard des Italiens, 6).

I. Aernaviga Federacio. — Adr. : *Paris* (rue François-Ier).

Internaciaj Kongresoj.

Ni ĉi-sube publikigas, laŭ informoj liveritaj parte per la eldonaĵoj de la Oficejo de la Internaciaj Asocioj en Bruselo, parte per niaj Delegitoj, la liston de la diversaj kongresoj dum 1914. La dato de multaj ne estis ankoraŭ fiksita kiam ni ekpresigis nian Jarlibron. La Esperantianoj, kiuj bezonas pluajn informojn, sin turnu al la Delegitoj de la koncernaj lokoj.

TABELO DE LA MALLONGIGOJ

Kongreso	K.	Kunveno	Kv.
Internacia	I.	Komisiono	Km.
Universala	U.	Kunsido	Ks.
Ĝenerala	G.	Interkonsento	Ik.
Konferenco	Kf.	Unuiĝo	Ui.
Komitato	Kt.		

LOKO	TITOLO	DATO
Amsterdam	I. K. de savado.	
Angers	I. K. de Skoltoj.	Aŭgusto.
Batavia	I. K. de kaŭĉuko.	Septembro.
Berlino	I. K. de urologio (3ª).	
Berno	I. K. de publiklaboroj (4ª).	Aŭgusto.
Berno	I. K. de laktindustrio (6ª).	
Berno	K. I. por la leĝa laborista protektado (8ª).	
Berno	I. K. de neŭrologio kaj psikiatrio (2ª).	Septembro.
Bruselo	I. K. de la popolaj banoj (2ª).	
Bruselo	I. K. de la drogistoj.	Aŭgusto.

LOKO	TITOLO	DATO
Budapest	I. K. de la tramoj kaj duagradaj fervojoj (18ª).	Aŭgusto.
Frankfurt s/M	Kv. I. Asocio de jura kaj ekonomia filozofio (3ª).	Junio.
Hannover	I. K. por la mezaj klasoj.	
Leipzig	I. K. de la perioda gazetaro (4a).	
Lourdes	I. K. Eŭkaristia.	Septembro.
Londono	I. K. dentista.	Aŭgusto.
Londono	I. K. veterinara (10ª).	Aŭgusto.
Londono	I. K. de la turistaj asocioj.	
Lyon	I. K. aeronavigada.	
Luksemburgo	I. K. de la librotenadaj sciencoj (4ª).	
Madrido	I. K. de Universala Poŝta Unio.	Septembro.
Neuchâtel	I. K. de etnologio kaj etnografio.	Junio.
Nov-Jorko	I. K. de ĥirurgio (4ª).	
Parizo	I. K. de la helpado al frenezuloj (6ª).	
Parizo	I. K de la hotelistoj.	
Parizo	I. K. Olimpia.	
Parizo	I. K. ciklista (29ª).	Februaro.
Parizo	I K. de la I. Societo de muziko (5ª).	Junio.
Parizo	I. K. de la Komercaj Ĉambroj.	Junio.
Parizo	I. K. de la matematika instruado.	Junio.
Parizo	I. K. de la matematikistoj.	Aprilo.
Peterburgo	I. K. de sismologio.	Septembro.
Peterburgo	I. K. de la arkitekturistoj (10ª).	
Peterburgo	I. K. agrogeologia.	
Peterburgo	I. K. de oftalmologio (12ª).	Aŭgusto.
Praha	Tutslava K. de abelistoj.	
Romo	I. K. feminista.	Maĵo.
Romo	I. K. de acetileno (7ª).	
Santiago	I. K. de Sudamerikaj studentoj.	
Stockholm	Kf. Interparlamenta.	Julio.
Stockholm	I. K. Krist. Unioj de junulinoj.	Junio.
Sydney	I. K. Christ. Endeavor (5ª).	
Vieno	I. K. de la Paco.	
Vieno	I. K. socialista (9ª).	
Vieno	I. K. de profesiaj malsanoj.	Septembro.
Vieno	I. K. de la nemiistoj de la ledo.	Junio.
Vieno	I. K. de la lignolaboristoj.	
Washington	I. K. de amerikanistoj (19a).	
Zürich	I. K. de konstruado kaj publiklaboroj (4ª).	

Esperantistaj Kongresoj.

LOKO	TITOLO	DATO
Bologna	Itala Esp. Kongreso (5ª).	
Bourg	Kongreso de Esp. Federacio Burgonjo kaj Juro kaj de la Esp Rodana Federacio.	31 Majo - 1 Junio.
Cannes	Kongreso de Provenca Esp. Federacio.	Aprilo.
Chicago	Nordamerika Esp. Kongreso.	
Franzensbad . .	Aŭstria Esp. Tago (4ª).	31 Majo - 1 Junio.
Horsens	Dana Esp. Kunveno (6ª).	31 Majo - 1 Junio.
Leipzig	Germana Esp. Kongreso (9ª).	30 Majo - 2 Junio.
Lourdes	Katolika Esp. Pilgrimo (5ª).	Aŭgusto.
Paris	*U. Kongreso de Esp.* (10ª).	2-10 Aŭgusto.
Paris	*Kongreso de U. E. A.* (5ª).	2-10 Aŭgusto.
Paris	Kongreso de S. f. p. E.	2-10 Aŭgusto.
Praha	Kunveno de Bohema Esp. Asocio.	Januaro.
Sankt-Gallen . .	Kunveno de Svisa Esp. Societo.	
Sant Feliu de Guixols .	Kongreso de Kataluna Esp. Federacio (5ª).	31 Majo - 1 Junio.
Sheffield.	Brita Esp. Kongreso.	31 Majo - 2 Junio.
Szeged.	Hungara Esp. Kongreso (3ª).	31 Majo - 1 Junio.

Internaciaj ekspozicioj, foiroj kaj festoj.

LOKO	TITOLO	DATO
Beaune	Grandaj vinfestoj.	Novembro.
Berlin	Unua Varietea ekspozicio.	Majo.
Bern.	Svisa nacia ekspozicio.	Majo-Oktobro.
Briançon	I. skiada konkurso (8ª).	6-19 Februaro.
Bristol.	I. ekspozicio.	Majo-Oktobro.
Chemnitz	Foiro kvartaga.	19 Jul. - 1 Sept.
Genève	Jubilea festo (kuniĝo kun Svisujo).	Junio.
Genova	I. ekspozicio pri maraferoj, mara higieno kaj Itala elmontro kolonia.	Marto-Novembro.
Holešov (Moravio).	Etnografia ekspozicio.	
Leipzig	I. ekspozicio por libroindustrio kaj grafikaj artoj.	
Leipzig	Nov. jara foiro.	3-16 Januaro.
Leipzig	Paska foiro.	19 Apr. - 10 Majo.
Leipzig	Minaela foiro.	30 Aŭg. - 20 Sept.
London	I. Kaŭĉuka ekspozicio.	24 Jun. - 9 Jul.
London	Anglo-Amerika ekspozicio.	Majo-Oktobro.
London	Ekspozicio de infana bonfarado.	
Lyon	I. urba ekspozicio.	Majo-Oktobro.
Nottingham . . .	Universala ekspozicio.	Majo-Oktobro.
Praha	I. ekspozicio de aŭtomobila industrio.	

Notindaj datoj el la historio de Esperanto kaj U. E. A.

1859. Zamenhof, Lazaro Ludoviko, naskiĝas en Bjelostok (Rusujo-Polujo).

1878. Zamenhof festas kun siaj kunlernantoj la efektivigon de la « lingwe universala ».

1887 (junio). Apero de la broŝuro : Dro Esperanto, *Lingvo Internacia.*

1889. Apero de la unua gazeto en Esperanto : *La Esperantisto*, en Nürnberg.

1892 (marto). Fondo de la Societo *Espero*, en St-Petersburgo.

1898 (jan.). Fondo de la Societo por la propagando de Esperanto en Francujo.

1899. La raporto *La lingvo internacia* de E. Naville estas prezentata al la Akademio Franca de la Sciencoj.

1901. Generalo Sébert kaj Ch. Méray prezentas Esperanton al la Franca Akademio de la Sciencoj.

1902. Fondo de la Svisa Esperanta Societo.

1903 (febr.) Fondo de Hispana Societo por la propagando de Esperanto. Fondo de la Brita Esperanto Asocio.

1905. Unua kongreso de Esperanto en Boulogne-sur-Mer.

1905. Akcepto de la deklaro pri Esperantismo.

1905. Elekto de Lingva Komitato (L. K.).

1906. La dua kongreso de Esperanto aprobas la proponon de Sro Carles pri la kreo de « konsuloj ».

1906. Fondo de la Germana Esperanto-Asocio en Braunschweig.

1906. Dua kongreso de Esperanto en Ĝenevo.

1907 (febr.). *Esperanto*, la nuna oficiala organo de U. E. A., reaperas sub la gvidado de H. Hodler.

1907. Th. Rousseau instigas la kreon de Esperanto-Oficejoj.

1907 (majo). R. de Saussure publikigas la internacian monosistemon (Spesmila sistemo).

1907. Tria kongreso de Esperanto en Cambridge.

1908 (1a majo). Oficiala fondo de U. E. A.; provizora elekto de Delegitoj.

1908. Kvara kongreso de Esperanto en Dresdeno.

1908. Unua kunsido de U. E. A. dum la kvara Esperanto-Kongreso.
1909 (majo). Fondo de Ĉekbanko Esperantista de C.-F. Höveler. (Ĉefeĉ).
1909. Kvina kongreso de Esperanto en Barcelono.
1909. Dua kunsido de U. E. A. dum la kvina Esperanto-Kongreso.
1910 (julio). Unua kongreso de U. E. A. en Augsburg.
1910. Sesa kongreso de Esperanto en Washington.
1910. Unua kongreso de la katolikaj Esperantistoj en Parizo.
1910 (nov.). Unua elekto de Distriktaj Delegitoj de U. E. A.
1911. Sepa kongreso de Esperanto en Antverpeno.
1911 (aŭgusto). Dua kongreso de U. E. A.
1912. Oka kongreso de Esperanto en Krakovo.
1912. Tria kongreso de U. E. A. en Krakovo.
1912. Financa reformo de U. E. A.
1913. Naŭa kongreso de Esperanto en Berno.
1913. Kvara kongreso de U. E. A. en Berno

LEONARD ROMANOWSKI

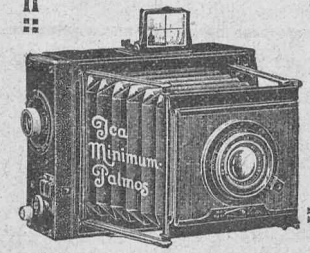
Ica

AKTIENGESELLSCHAFT-DRESDEN

Plej granda kaj plej malnova fabriko por kamero- kaj kinokonstruado. Akcia kapitalo 4,000,000 markoj. Jara produkcio : pli ol 120,000 kameroj. Pli ol 1,500 oficistoj kaj laboristoj.

Cameras

Kameroj en ĉiuj ekzistantaj formatoj, por platoj kaj firmoj, kun ĉiuj fermilsistemoj kaj nesuperebla optika aparato je ĉiuj prezoj, por ĉiuj celoj de fotografado en la servo de scienco, teĥniko, industrio, arto, sporto kaj por amatoroj. Vendado de la aparatoj per ĉiuj fotovendejoj de la mondo je originalaj prezoj. Ĉiuj imageblaj bezonaĵoj por la fotografado, la pozitiv- kaj negativprocedo.

Ilustrita ĉefkatalogo nº 380
TUTE SENPAGE

CAREW & CAREW

TAJLOROJ

137, Oxford Street, **LONDON** (Anglujo)

Ni invitas ĉiujn alilandajn samideanojn en Londono, ke ili vizitu nian magazenon. Ili nepre ricevos zorgeman atenton.

KOSTUMOJ VIRAJ :
25. » Sm. ĝis 55 Sm.

KOSTUMOJ VIRINAJ :
31.50 Sm. ĝis 63 Sm.

Sendu por ŝtofspecimenoj, folio por memmezuro, kaj ilustrita katalogo afrankite. Al ĉiu Esperantiano estos permesata rabato de 10 %

Legu la jenan ateston de la Ĉef-Delegito por Londono :

Mi estas tre kontenta pri la kostumo kiun vi faris por mi ; la ŝtofo kaj la fabrikiteco estas bonegaj.

Speciala noto :
Ni tre volonte respondos al informpetoj pri ĉiaj aferoj.

MATENA VESTO de 31.50 Sm.

ORDINARA VESTO de 25 Sm.

OATEN & OATEN, 137a, Oxford Street., W.

DENTISTA ĤIRURGEJO

Sub la persona zorgado de Sro F. OATEN. (Elpensinto de la Sendolora Anestezio « Certaine ».)

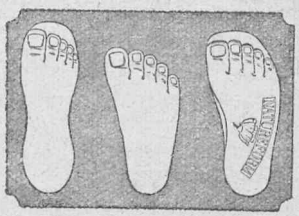
Li havis Dento-Hospitalan instruadon « cum curriculum » kiel estas rekonata de la Reĝa Kolegio de Ĥirurgoj.

Sendoloraj denteltiroj garantiataj po duono da ordinara prezo

HOLDEN FRATOJ

LIVERAS

Botojn, Ŝuojn,
Sandalojn, Pantoflojn,
Kaŭĉukajn Ŝuojn
Ŝtrumpojn kaj Ŝtrumpetojn.

Ĉiuj ekskluzive laŭ la tipo " Naturformo "

SKRIBATESTOJ

Feliĉa estas la nacio, kiu havas tiajn Botistojn, kiaj vi.
Dro Antoni NIEDZIEWYDSKI, T. E. K. A.
Newton Abbot, Anglujo, 5-6-1913.

Estimataj Sinjoroj,
Mi tre dankas vin por la ŝuoj, kiujn mi jam ricevis hieraŭ matene. Ili estas belaj kaj multe komfortaj, kaj mi estas tiel kontenta, ke mi rekomendos viajn komercajojn al aliaj samideanoj.
Rhoda E KREMNITZ.
Paris, 3an aŭgusto 1913.

Karaj Samideanoj,
La botojn, pri kiuj mi estas kontenta, mi ricevis vendredon pasintan... Mi dankas vin, ĉar la botoj tute bone vestas miajn piedojn. Samideane, J. DURIEUX.
Troyes, 19an de majo 1913.

Estimataj Sinjoroj,
Mi bone ricevis viajn sendajojn, kaj la ŝuoj aliras bone, mi estas kontenta... Sendu do al mi kelkajn katalogojn, kiujn mi disdonos al aliaj anoj. Mi sendas al vi miajn sincerajn salutojn. F. DORE.
Staročerkasko, Dona provinco, Rusujo, 23an nov. 1912.

Estimataj Sinjoroj,
Menditajn ŝuojn mi recevis en bona stato, 21an de nov... Proksimanjaron mi mendos ĉe vi denove. Attestime. Anna M. GRINEVA.

HOLDEN FRATOJ

3, Harewood Place, Oxford Circus, LONDON W.

Katalogoj senpage. — Oni parolas Esperante.

ESPERANTISTOJ!

LERNU LA ANGLAN LINGVON

sen Instruisto

Per la MARLBOROUGH Serio de MEM-INSTRUAJ Lernolibroj

Enhavoj : Vortaroj, Konversaciaj Frazoj, Gramatiko, Komerco, Vojaĝado, Juraj kaj Religiaj Frazoj, Fotografado, Biciklado Aŭtomobilismo, Amuzaĵoj, Mono, Pezoj kaj Mezuroj, k. t. p.

Por FRANCOJ
L'Anglais pour les Français
Prezo : fr. **1.50**. Sm. **0.60**
(Tolo) fr. **2.25**. Sm. **0.90**

Por GERMANOJ
Der Englische Dolmetscher
Prezo M. **1.25**. Sm. **0.60**
(Tolo) M. **1.75**. Sm. **0.90**

Por ITALOJ
L'Inglese Imparato da Sè
Prezo L. **1.50**. Sm. **0.60**
(Tolo) L. **2.25**. Sm. **0.90**

Por HISPANOJ
El Ingles para Cada Cual
Prezo P. **1.50** Sm. **0.60**
(Tolo) P. **2.25** Sm. **0.90**

FRAZLIBROJ POR VOJAĜANTOJ

ESPERANTO-ANGLA. { Prezo. *6* p. Sm. **0.25**. (Tolo) *1* ŝ. Sm. **0.50**.
ESPERANTO-ITALA. { Prezo. L. **1**. » Sm. **0.40** (Tolo) L. **1.50** Sm. **0.60**

Enhavoj : Prononcado, Konversaciaj Frazoj (Temoj aranĝitaj alfabete), Tabeloj de Mono, Pezoj kaj Mezuroj, la Numeroj, Listoj diversspecaj kaj Vortaroj de ĉiutage uzataj vortoj.

Riceveblaj ĉe **Anglaj kaj Kontinentaj Librejoj**.

Por plena listo petu Katalogon nº 54, senpage, de

E. MARLBOROUGH & Cº, 51, Old Bailey, LONDONO (Anglujo)

FINNAJN SKIOJN de plej bona kvalito en la mondo liveras subskribinto. Mi petas Esperantistojn tuj konatiĝi kun miaj malkaraj prezoj kaj decaj kondiĉoj.

Fiko VESA. — ABO (Finnlando). — *Plej malkare !*

AGENTECOJN prizorgas samideano por ĉiuj landoj, nomas devenojn, k. t. p. Senpage, nur unu respondkup. Lagerkarte 93, Berlin SO. 26.

PSIĤO-GRAFOLOGIA INSTITUTO " Riga Stelo ", Ĉerkovnaja, 4ª, Riga. — *Grafologia portreto.* — 1 Sm.

LIBROJ NE NOVAJ

por Esperanto-Studentoj

JE DUONAJ PREZOJ

Speciala Provizo da **Verkoj Alilandaj**, konsistanta el pli ol 300,000 libroj, en **ĉiu lingvo** kaj pri ĉiu temo.

Pli ol 1,000,000 libroj estas tenataj, ĝuste klasifikitaj.

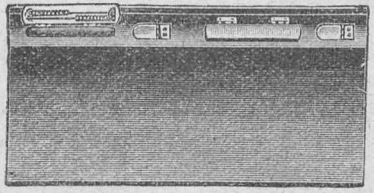
NOVAJ LIBROJ je 25 % rabato — **KATALOGO Nº 849 SENPAGA** — **Oni sendas laŭaprobe Citu viajn bezonojn**

Ni aĉetas Librojn kaj donas plej bonajn prezojn

W. & G. FOYLE 121-123, Charing-Cross Road LONDON (Anglujo)

Telegramoj : " FOYLIBRA " LONDON

1e ARITMETIKA MAŜINO KUN GRIFELKESTO

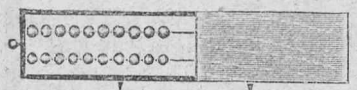
(MODELPATENTO)

La maŝino konsistas el ferkovrilo, kiu portas sur la malsupra flanko du stangojn kun po 10 globoj. Ĝi sin lasas almeti sur ĉiu pupitro inter la inkujoj.

Prezo : 0.5 Sm. (1 marko), je pli granda mendo : 5, 10, 15 % rabato.

2e Aritmetika maŝino kun cilindraj aksoj por instali sur la katedro

(MODELPATENTO)

La maŝino speciale konvenas por la transmara eksporto ; ĉar ĝi estas, kaŭze de sia malgranda volumeno, multe pli malkara pri la ŝiptransporto ol la grandaj stablomaŝinoj.

Prezo : 3 Sm. (6 markojn).

Ambaŭ aparatoj riceveblaj ĉe la instruisto

Heinr. HALFMANN, REMSCHEID (Rejnlando).

« La aparatoj estas ekstreme utilaj por la unua instruado aritmetika. »
Rektoro BLASBERG, Remscheid.

La LASTA RIMEDO

por ĉiuj suferantoj je piedoj

ĉu platpiedo, ĉu podagro, ĉu reŭmatismo estas la ortopedia boto farita de specialisto.

MULTJARAJ SUKCESOJ

Normalaj botoj kaj ŝuoj por ĉiuaĝaj infanoj zorgeme faritaj en mia metiejo je moderaj prezoj.

Ili konservas la piedojn sanaj

Interesa broŝuro senpage kaj afrankite

Oni postulu apartan katalogon por infanetoj, knaboj kaj knabinoj

Joh. JAJSZYCEK

Krukenbergstr., 18, **HALLE** (Saale), **Germanujo**

PSORIASO, seka ekzemo sur la tuta korpo

« Mi havas la honoron konigi al vi, ke post uzado de viaj letere receptitaj medikamentoj mi estas plene liberigita de miaj malsanoj : **seka ekzemo (psoriaso)** kaj **harperdo**, kio devigas min je granda danko. »

Sino Frieda WEGMANN,
Letten-Wülflingen (kantono Zurich), la 9 septembro 1912.

Supra letero atestita de la Gemeindeammanamt, Wülflingen,
Ulr. KELLER, Amman.

Adreso : **Sanatorio « Vibron », Wienachten apud Rorschach**
(SVISUJO)

SKRIBU tuj al
Georg REINER
BERLIN-RUMMELSBURG (A.)
kaj petu la novan esperantan prezaron pri **poŝbruligiloj, razaparatoj,** k. t. p.

OLIVAJ OLEOJ

GARANTIITE PURAJ

Octave PELLETIER, NICE

Kortega liveranto por Nederlando

SENKONKURENCA

Membro de la jugantaro en MILANO, LONDON *kaj* PARIS

DIREKTA EKSPEDO AL LA KONSUMANTO

Depost 3 litroj por Francujo
kaj de 4 1/2 litroj por la eksterlando.

BREKKE & HOWLID

9, Scale Lane, **HULL (Anglujo)**

Ĉiuspecaj oleoj, Sardenoj, Haringoj freŝaj en tomato kaj fumaĵigitaj, Anĉovoj, Fromaĝoj, Makaronioj kaj Vermiĉeloj, Alumetoj, Fazeoloj, Butero kaj Sulfurfaboj, Konservitaj Salmoj, Tomatoj, Tomatpistaĵo, Karbeksportistoj, Fiŝfumaĵistoj, Ŝipekipistoj.

Telegramoj : " BREKKES, HULL "

IMPORTO ESPERANTIA ENTREPRENO EKSPORTO

SPICAĴOJ ✧ NUTRAĴPASTOJ ✧ KONSERVAĴOJ ✧ PORKAĴOJ

Fernand DUGOIS

42, Strato Petite-Tannerie, **TROYES** (Aube), **Franclando**

SPECIALECO DE TROYES'AJ TRIPKOLBASETOJ

Viandaj kaj kortobirdaj Pasteĉoj

FABRIKO DE STANDARDOJ KAJ INSIGNOJ

F. DROUAULT, Fabrikisto-Eldonisto ✣ ✣ ✣
323, rue Saint-Martin, PARIS-IIIe

Sendas **SENPAGE** *sian* **SPECIALAN KATALOGON ILUSTRITAN**
Oni povas elekti inter multaj Insignoj kaj Esperantajoj

Modeloj enregistritaj en Francujo kaj aliaj landoj
Reliefaj objektoj, masiva metalo. Riĉaj ĉizoj kaj gravuroj

Insignoj ĉiuspecaj, Broĉoj, Butonoj, Pingloj, Kravat-pingloj, Ĉenpendaĵoj, Butonoj por Manumoj, Pingloj por Ĉapeloj, Juveloj, Medaloj, Metalmarkoj, Diplomoj, Flagoj, Standardoj, Mortotukoj, Brodaĵoj, k. t. p.

Rabato 15 % al la grupoj kaj vendistoj.

Sendo afrankita nur ĝis la Francaj landlimoj. Pago per poŝtmandato aŭ ĉekoj pagotaj en Paris. Tiuj, kiuj deziras malfermigi konton je sia nomo, volu sendi minimuman monprovizon de **10** fr. (Sm. 4 »).

La GRAFIKARTOJ

JUAN COMAS FAURA

Rambla, 81, SABADELL (Hispanujo)

Tipo-Litografiejo. — Presitaĵoj rekte de la ŝtalo.
Reliefoj. — Manufakturo de banderoloj.
Fabrikejo de por-specimenaj karto-libraroj,
la plej grava el Hispanujo.

Eksportado al eksterprovincoj kaj pretermaro.

2ª PARTO

INFORMOJ PRI U. E. A.

Historio

U. E. A. naskiĝis el duobla bezono : praktika kaj idea.

Gi estis fondita en la komenco de jaro 1908, laŭ la iniciato de Sroj Hodler kaj Rousseau. Sed jam antaŭ tiu dato okazis diversaj faktoj, kiuj preparis ĝian fondon. Oni povas citi, el la vidpunkto praktika : la decidon de la IIe Universala Kongreso de Esperanto (Genevo, 1906) pri la starigo de Esperantistaj Konsuloj en ĉiuj urboj, la samtempan kreon de Esperanto-Oficejoj, la fondon de diversaj fakaj societoj, la reaperon de la ĵurnalo *Esperanto* celanta esti la organo de tiuj diversaj praktikaj institucioj, la kunvenon de la konsuloj ĉe la IIIa kongreso de Esperanto, k. t. p. Sed la sperto baldaŭ montris, ke nenia metoda kaj serioza praktika agado povas esti fruktodona sen internacia organizaĵo, kiu kunigos la diversajn iniciatojn kaj kreos praktikan servaron uzeblan de ĉiuj personoj kaj institucioj interesataj en la internacia vivo.

Aliparte la praktikado de la lingvo Esperanto kaj aktiva partopreno en la Esperantista movado kreis inter la ple multaj Esperantistoj fortan ligilon de solidareco kaj nedubeblan komunecon de sentoj kaj ideoj. Tion esprimas la tiel nomata « interna ideo de Esperantismo », kiu mem gvidis la aŭtoron de Esperanto kaj estis ofte aludita de li. Por konkretigi tiun ideon, konstantigi kaj firmigi la ligilojn inter ĝiaj anoj, por realigi Esperantismon kaj ĝin starigi sur neŝancelebla fundamento, estis tiel same necesa unu forta internacia organizaĵo.

Por tiu duobla celo : plifaciligi la interhomajn rilatojn sur

la neŭtrala bazo de Esperantismo, plimultigi la ligilojn inter ĝiaj anoj, estis kreita Universala Esperanto-Asocio.

La unua provizora Statuto de U. E. A. estis akceptita la 28an de aprilo (oficiala fondo). En malmulte da tempo la Asocio faris rapidajn progresojn en ĉiuj landoj. Jam kelkajn monatojn post sia fondo, ĝi kalkulis milon da membroj kun kelkaj centoj da Delegitoj ; dume ĝi organizis diversajn praktikajn servojn por komerco, turismo, junuloj, k. t. p. La unua kunveno de U. E. A. okazis en Dresdeno, la dua en Barcelono. Intertempe la nombro de la membroj senĉese kreskis dum paralele pligrandiĝis la utileco kaj uzo de ĝiaj servoj. Dum la monatoj Julio-Aŭgusto 1910 ĝia Ia kongreso okazis en Augsburg. Tuj poste estis voĉdonita nova Statuto, kiu enkondukis kelkajn ŝanĝojn en la internan organizon de U. E. A. kaj estis aplikata de la komenco de 1911.

Post la 3a Kongreso (Krakovo 1912) estis voĉdonita financa reformo por starigi la Asocion sur tute normalan financan bazon. Ĝiaj ĉefaj punktoj, nome plialtigo de la kotizaĵo ĝis 2,50 Fr. kaj starigo de garantia kapitalo, estis akceptitaj per granda plimulto

Celo.

Laŭ sia Statuto, U. E. A. havas kiel celon :

1e Plifaciligi la ĉiuspecajn moralajn kaj materialajn rilatojn inter la homoj, sen diferenco pri nacieco, raso aŭ lingvo ;

2e Krei praktikan servaron konstante uzeblan de ĉiuj homoj kaj korporacioj, kies ekonomiaj aŭ intelektaj interesoj celas trans la limoj de ilia gento aŭ lingvolando ;

3e Kreskigi inter siaj membroj fortikan ligilon de solidareco ;

4e Ellabori neŭtralan organizan fundamenton super kiu ĉiuj progresemaj homoj povos pace interkomunikiĝadi sen reciproka altrudo de siaj gentaj apartaĵoj.

La celo de U. E. A. estas do esence *socia*.

Nia Asocio do ne celas la senperan propagandon de la lingvo Esperanto aŭ ĝian disvastiĝon.

Ĝi estas internacia organizaĵo, kiu uzas Esperanton por siaj interrilatoj same kiel nacia societo uzas nacian lingvon. Por ĝi la lingvo Esperanto estas nur ilo.

U. E. A. ankaŭ ne estas pure praktika organizaĵo havanta nur materialan celon. La praktika servaro, starigata de ĝi, celas antaŭ ĉio plifaciligi la ĉiuspecajn rilatojn inter ĝiaj membroj, doni konkretan kaj vivantan fundamenton al Esperantismo.

Organizo.

U. E. A. estas esence internacia aŭ pli ĝuste *supernacia*, t. e. ĝi havas nenian nacian sekcion. Interne de U. E. A. estas nek angloj, nek francoj, nek germanoj, k. t. p. sed nur *Esperantianoj*.

La organizo de U. E. A. staras sur demokrataj principoj.

La membraro mem elektas siajn ĉefajn reprezentantojn kaj decidas pri la agado de la Asocio. La diversaj postenoj estas komisiataj al personoj, ne al komitatoj, kun klara respondeco kaj iniciato.

Plie, U. E. A. kunigas la bonaĵojn de centralizo kaj malcentralizo, estante internacie centralizata pri la organizo kaj servoj, kaj lasante aliparte memstarecon al la regionoj kaj distriktoj. Konsiderante ne nur la teritorian, sed ankaŭ la fakan grupiĝon, ĝi konformiĝas al la postuloj de la moderna socia vivo.

Pri la detaloj de la organizo, vidu la Statuton kaj la diversajn regularojn, k. t. p. La ĝenerala organizo estas resumata de la suba tabelo :

Regiono :

1e Ĉiujare *regiona kunveno* de la Esperantianoj. Fiksas la regionan agadon de U. E. A.

2e *Delegito* kaj *Vic-Delegito* Balotataj de la membroj por 3 jaroj). Reprezentas U. E. A., starigas la servojn, administras. Elektas *lokajn* helpantojn aŭ *Subdelegitojn*, fakajn helpantojn aŭ *Konsulojn*.

Distrikto :

1ᵉ Ĉiujare *distrikta kunveno* de la Esperantianoj. Fiksas la distriktan agadon de U. E. A

2ᵉ *Distrikta Delegito* (Balotata de la Delegitoj por 3 jaroj). Propagandas por U. E. A., varbas novajn Delegitojn, kontrolas.

Tutmondo :

1ᵉ Ĉiujare *Kongreso* de la Esperantianoj. Fiksas la ĝeneralan agadon de U. E. A.

2ᵉ *Komitato* (10 membroj. Balotata de la Delegitoj por 3 jaroj) Gvidas la Asocion, kreas servojn, faras regularojn.

3ᵉ *Direktoro* kaj *Vic-Direktoro* (Balotataj de la Komitato por 3 jaroj). Administras la Asocion, efektivigas, kontrolas. Estas helpata de *Fakestroj* kaj specialaj *komisionoj*.

Fakoj :

Krom tio, la Esperantianoj povas laŭvole grupiĝi laŭ *fakoj*. Ĉiu fako estas prizorgata de *Komisiono* kaj de *Fakestro*, elektataj de la Komitato de U. E. A.

STATISTIKAJ INFORMOJ

Nombro de servoj :	1909	1910	1911	1912
Komerco	1.120	1.513	2.698	2.835
Junuloj kaj Studentoj	218	402	528	495
Turismo	650	681	1.252	1.362
Helpo al vojaĝantoj	628	1.110	1.704	1.930
Diversaj servoj	940	3.756	4.293	4.674
Sumo	3.556	7.462	10.475	11.296
Movado de la korespondaĵoj de la Delegitoj	5.754	14.651	19.075	25.550
Movado de la korespondaĵoj ĉe la C. O. de U. E. A.)		23.940	34.355	41.087
Sumo	5.754	38.591	53.430	66.637

	1909	1910	1911	1912
Gazetartikoloj pri U. E. A.	326	606	863	865
Paroladoj pri U. E. A	218	464	547	512
Esperanto-Kursoj	»	739	1.036	852
Lernantoj ĉe la Esperanto-Kursoj	»	11.941	17.530	16.082
Lokoj kun Delegitoj	832	872	885	1.179

La statistiko de la servoj dum 1913 estas farota komence de 1914.

Etato de membroj laŭ landoj

	1910	1911	1912	1913
Aŭstrio-Hungario	387	499	494	384
Belgujo	73	89	73	65
Britujo	759	807	936	737
Bulgarujo	99	55	66	5
Danujo	40	45	37	49
Francujo	1.342	1.181	1 215	853
Germanujo	1.479	1.293	1.617	1 208
Grekujo	17	1	1	1
Hispanujo	512	347	470	274
Italujo	169	178	256	119
Nederlando	180	192	249	160
Portugalujo	41	52	58	32
Norvegujo	—	25	37	27
Rumanujo	87	12	13	9
Rusujo	987	956	1.020	715
Serbujo	18	14	9	2
Svedujo	102	56	61	47
Svisujo	166	200	184	162
Turkujo	97	27	34	4
Eŭropo	6.555	6.029	6.850	4 842
Nord-Ameriko	213	253	311	273
Centr-Ameriko	—	16	17	14
Sud-Ameriko	174	116	256	36
Afriko	54	60	54	32
Azio	179	95	214	135
Oceanio	209	191	114	104
Tutmondo	7.384	6.760	7.816	5.446

Grava rimarko. — Tiu statistiko estas farata la 1 julio ĉiujare por la kongreso de U. E. A. La finaj ciferoj, je la 31 oktobro, estas do pli altaj. En 1912, la membronombro atingis 8.800 kaj la 31 oktobro 1913 ĝi atingis **6.275**.

En 1911 la kotizajo estis plialtigita de 36 ĝis 50 sd.

En 1912, sekve de la financa reformo, la kotizaĵo estis duobligita; pro tio la membronombro malkreskis je ĉirkaŭ unu triono.

SERVOJ DE U. E. A.

Laŭ la Statuto, ĉiuj Esperantianoj rajtas uzi la servojn de U. E. A. en la limoj fiksataj de la Regularoj.

Plie, la Esperantiaj Asocioj kaj Entreprenoj, krom la ordinaraj rajtoj de la membroj, rajtas uzi servojn speciale difinitajn por ili.

Pri la uzado de la diversaj servoj de la Asocio, la fundamenta principo estas la jena : *ĉiuj servoj mem estas senpagaj, sed ĉiu uzanto devas repagi la elspezojn de la Delegito, rezultansajn de la petita servo* (respondo, specialaj klopodoj, k. t. p.).

INFORMPETOJ

Pri kio oni povas peti informojn : Komerco, industrio, trafiko, laboro, dungado, salajroj, vojaĝoj, turismo, libertempo, interŝanĝo de junuloj, instruado, studentoj, virinoj, maraj aferoj, lokaj institucioj, k. t. p.

Pri kio oni ne povas peti informojn : Pri komerca pagokapablo, morala indeco de persono (konfidenciaj informoj). Tamen, tiuokaze la Delegitoj povas konigi la agentejon de sia loko, kiu sin okupas pri tio.

Kiel oni devas peti informojn : Precize skribi al la Delegito de la koncerna regiono, aldoni al la subskribo la *numeron de la membrokarto* kaj *internacian respondkuponon* (valoro : 10 sd.) *aŭ respond-poŝtkarton* (necesege !).

Kiam oni rajtas plendi : Se informpeto ne estis respondita de la Delegito almenaŭ *kvin* tagojn post ĝia *ricevo*, la petinto rajtas plendi ĉe la Centra Oficejo de U. E. A., kiu faros la necesan enketon. Same pri malbone aŭ nekontentige farita servo.

Pri kio ĉiu devas atenti : 1ᵉ Skribi *tre legeble*, precipe sian adreson (skribotan en nacia lingvo, ne en Esperanto, kaj per latinaj literoj).

2ᵉ Skribi sur la adreso, post la nomo, la titolon *Delegito de U. E. A.*, tiel ke, se la Delegito forestas, la letero estu transdonata al la Vicdelegito.

3ᵉ Skribi ĉiam *en Esperanto*, sola oficiala lingvo de U. E. A. La uzo de nacia lingvo nuligas la rajton al plendo.

4ᵉ Afranki sufiĉe la leterojn.

Kiel presaĵoj estas respondataj : La *cirkuleroj* aŭ *presaĵaj demandaroj*, enketoj, k. t. p., devas esti respondataj de la Delegitoj, nur se ili estas akompanataj de respondkupono aŭ karto. En okazo de enketo, oni estas petata fari kiel eble plej klaran demandaron.

DUM VOJAĜO

Antaŭ la vojaĝo : Oni faru laŭeble vojaĝplanon, skribu — se necese — al la Delegitoj de la diversaj halturboj por ricevi informojn, mendu la kolekton de la *gvidfolioj* de la vizitotaj urboj.

Dum la vojaĝo : Ĉar la Delegitoj plej ofte ne disponas libere sian tempon, oni skribe *antaŭinformu* la Delegiton pri sia vizito kaj la horo de sia alveturo, almenaŭ *24 horojn antaŭe*.

La Delegito havas la devon helpi la vojaĝanton. Li donos al li ĉiujn informojn por plifaciligi lian restadon kaj la vizitadon de la vidindaĵoj, montros al li la Esperantian hotelon, lin prezentos al la Esperantianoj de sia loko, ĉe la grupaj kunvenoj, gastotabloj, k. a.

Por la vojaĝantinoj : En granda nombro da regionoj, la Delegitoj elektis specialan Konsulinon por virinoj. Ŝi havas aparte la taskon respondi la informpetojn senditajn de Esperantianinoj kaj liveri ĉiujn bezonatajn informojn, konsilojn kaj helpojn al la vojaĝantaj membrinoj de U. E. A.

Ĉiu Esperantianino, vojaĝonte, devas almenaŭ 24 horojn antaŭ sia alveno informi la Delegiton de la trapasota regiono, kiu sendos al la stacidomo la Konsulinon por virinoj por akcepto kaj la necesaj servoj.

KOMERCO

En ĉiuj gravaj lokoj, niaj Delegitoj firme promesis disdonigi ĉiujn prospektojn, reklamilojn, katalogojn, prezarojn, gvidlibrojn, broŝurojn, k. t. p., kiujn ili ricevos, kondiĉe ke ili estu redaktataj, ĉu tute, ĉu parte en Esperanto, kaj sendataj de *Esperentiaj Entreprenoj* per la Centra Oficejo de U. E. A. Oni facile komprenos kian profiton, el la reklama vidpunkto, povas de nun eltiri de tiu servo la komercistoj, kiuj deziras konigi siajn produktaĵojn eksterlanden, la societoj, kiuj deziras konigi sian regionon, ekspozicioj, festoj, k. t. p. Dank'al niaj Delegitoj tiuj reklamiloj estas disdonataj eĉ en la plej malproksimaj regionoj, kia ajn estas ilia lingvo.

Tarifo.

Poŝtelspezoj + 2,50 fr. (1 Sm.) po 100 sendaĵoj (por kovertoj kaj adresskribado).

Ekz. :

5.000 cirkuleroj sendotaj al 1.000 Delegitoj aŭ membroj kostos :
50 fr. por kovertoj, adresskribado kaj stampado.
25 fr. por poŝtelspezoj (5 ct. po koverto, ĝis 50 gramoj, poste. 5 ct. por ĉiu plia kvanto de 50 gr.)

Oni povas sendi la reklamilojn ĉu al ĉiuj landoj, ĉu al kelkaj landoj.

Se la prospektoj devas esti speciale faldataj aŭ kunmetataj, la prezo altiĝas laŭ la laboro ĝis 20 %.

*
* *

Aliparte U. E. A. prizorgas pograndan disdonon de *ĉiulingvaj* reklamiloj, prospektoj, katalogoj, gvidlibroj, k. t. p. Ĉiuj Esperantiaj Entreprenoj kiuj deziras uzi la servojn de U. E. A. por disdonigi siajn reklamilojn eksterlanden sin turnu al la Centra Oficejo de U. E. A., kiu laŭ la kvanto de reklamiloj disdonotaj kaj la necesaj informoj starigos kalkulproponon.

GVIDFOLIOJ KAJ GVIDLIBROJ

Gvidfolioj.

Gvidfolio celas liveri al la vojaĝantoj la plej urĝajn informojn, ĉu el Esperantista, ĉu el ĝenerala vidpunkto. Ĝi enhavas : 1° la adreson de la Delegito kaj de la Konsuloj, kaj la horojn, je kiuj ili estas viziteblaj ; 2° la adresojn de la lokaj esperantistaj grupoj, se ekzistas tiaj, kaj iliajn kunvenejojn ; 3° la adresojn de la firmoj, hoteloj, kafejoj, apotekistoj, bankistoj, k. a., rekomendataj al Esperantianoj (oni montras per speciala signo tiujn, kiuj parolas Esperanton) ; 4° kelkajn informojn por viziti la urbon, nomaron de la vidindaĵoj, k. a.

Ekzistas ĝis nun gvidfolioj en la jenaj urboj :

Aŭstrio-Hungario : Bozen-Gries, Budejovice, Jindrichuv Hradec, Kladno, Praha, Prostejov, Roznov.

Belgujo : Spa.

Bulgarujo : Sofia.

Britujo : Bath, Cheltenham, Cromer, Letchworth, Liverpool, London.

Danujo : Aarhus, Kopenhag.

Francujo : Beaune, Bordeaux, Calais. Dijon, Grenoble, Roye, Tours, Vienne.

Germanujo : Bamberg, Berlin, Breslau, Dresden, Elberfeld, Halle, Hannover, Kiel, Krefeld, Merseburg, München, Rostock, Stuttgart, Weinböhla.

Hispanujo : Cartagena, Madrid, San Sebastian, Sevilla.

Rusujo : Kiew, Moskvo, Peterburgo, Saratov, Varsovio, Višni-Voloĉok.

Svedujo : Stockholm.

Svisujo : Davos, Genève, Le Locle, Rorschach.

Prezo :	1 ĝis 10 ekz. . . .	*10 ct.*	(4 sd.)	Por membroj de U. E. A.
	11 — 25 —	*25* —	(10 —)	
	26 — 50 —	*50* —	(20 —)	
	Plena kolekto . . .	*75* —	(30 —)	
	(kun la Universitataj gvidfolioj)			

Oni povas mendi ekz. de sama aŭ de malsamaj urboj laŭvole. Oni pagu per poŝtmandato, transpagilo, respondkuponoj aŭ respondpoŝtkarto 10 ct. Naciaj poŝtmarkoj, krom svisaj, ne estas akceptataj.

La supraj prezoj valoras *nur por la membroj de U. E. A.*, kiuj ĉe la mendo notu sian membronumeron.

* * *

Por ke gvidfolio surhavu la subtitolon : « Publikigita sub la aŭspicioj de U. E. A. », estas necese ke : 1e ĝia manuskripto estu sendata al la Centra Oficejo de U. E. A. por tralego ; 2e ĝi estu presata en la tute sama formato kaj similaj literoj, kiel la ĝis nun eldonitaj gvidfolioj ; 3e U. E. A. ricevu por disdonado al la petantoj 500 ekzemplerojn. U. E. A. prenas ankaŭ mem sur sin la presadon kaj eldonadon de tiuj gvidfolioj, kondiĉe ke la eldonanto : 1e sendu tute pretan manuskripton ; 2e pagu sumon da 17,50 fr. (7 Sm.) por la unua milo kaj 12,50 fr. (5 Sm.) por ĉiu sekvanta milo.

Universitataj gvidfolioj.

Universitata gvidfolio celas utili al la studentoj, kiuj deziras veturi eksterlanden por kompletigi siajn studojn en alilanda universitato. Ĝi enhavas informojn pri la Universitato (programo, kosto, studkondiĉoj), pri loĝejoj por studentoj, pri libertempaj kursoj por alilandanoj, k. t. p.

Ĝis nun ekzistas tiaj gvidfolioj en la jenaj urboj :

Dijon, Grenoble, Innsbruck, Milano, Nancy, Peterburgo, Poitiers.

Prezo : Plena kolekto *25 ct.* (10 sd) por membroj de U. E. A.

Tiuj universitataj gvidfolioj estas eldonataj laŭ la sama principo kaj la samaj kondiĉoj kiel la turistaj gvidfolioj.

U. E. A. liveras plenan kolekton de tiuj universitataj gvidfolioj po 25 ct. (10 sd.).

Gvidlibroj.

Diversaj Esperantistaj aŭ turismaj societoj eldonis Esperante redaktitajn gvidlibrojn, plej ofte ilustritajn. Oni trovos la liston de tiuj gvidlibroj en la klarigaj artikoloj pri la diversaj landoj.

La C. O. de U. E. A. liveras afrankite gvidlibrojn de la jenaj regionoj laŭ la flanke montritaj prezoj

I = ilustrita ; R = resumo Esperanta.

Aŭstrio-Hungario

	Ct.	Sd.
Franzensbad (16 paĝ. 13×19,5. I)	*10*	4
Krakow (68 paĝ. 12×16. I)	*15*	6
Pejzaĝoj en Aŭstrio (117 paĝ. 15×11. I)	*30*	12

Belgujo

Antverpeno (32 paĝ. 12×16,6. I)	*10*	4

Finnlando

	Cl.	Sd.
Vojaĝado en Finnlando (64 paĝ. 12,5×18. I) .	25	10

Francujo

Fervojo Orléans (24 paĝ. 14×24. I)	15	6
Tra la lando Anjou (8 paĝ. 11×19. I).	10	4
Rouen kaj ĉirkaŭaĵoj (107 paĝ. 12,5×16) . . .	70	28
Vichy-Gvidlibreto (24 paĝ, 14,7×9. I)	10	4

Germanujo

Augsburg (12 paĝ. 10,7×16,6. I)	10	4
Bad Reichenhall (32 paĝ. 11,5×16,3. I)	10	4
Breslau (24 paĝ. 11,5×16,5. I)	10	4
Tra Dancigo (16 paĝ. 11,5×16,5. I).	10	4
Düsseldorf am Rhein (24 paĝ. 12,3×22,2. R) . .	10	4
Vizitu Esslingen apud Neckar! (8 paĝ. 12×21,5. I)	10	4
Stuttgart (52 paĝ. 11,5×16. I).	15	6
Wernigerode-Hasserode (8 paĝ. 11×19. I) . . .	10	4

Usono

Los Angeles [Kalifornio] (63 paĝ. 21×15). . . .	25	10

ESPERANTIAJ HOTELOJ

Pri tiu servo, vidu la klarigojn sur paĝo 229.

STUDENTOJ

Universala Studenta Asocio (fako de U. E. A.).

La studentoj povas aliĝi al la fak-asocio *Universala Studenta Asocio*, kreita en 1912.

Gia celo estas plifaciligi la rilatojn inter la ĉiulandaj Esperantianaj studentoj, studi ĉiujn demandojn, kiuj rilatas al la starigo de praktikaj servoj por la ĉiulandaj studentoj, propagandi U. E. A. kaj Esperantismon ĉe la studentaron.

La fako estas direktata de Fakestro helpata de Studenta Komisiono.

La Fakestro komunikas kun la membroj per hektografitaj cirkuleroj.

La studentoj, kiuj deziras aliĝi al la Studenta Asocio, devas pagi kotizaĵon da 1,25 fr. (50 sd.) jare (krom la ordinara membra kotizaĵo de U. E. A.). Ĉiuj membroj senpage ricevas la Bultenon.

INTERŜANĜISTOJ

Universala Interŝanĝa Asocio (fako de U. E. A.).

Por la kolektistoj, interŝanĝistoj, personoj dezirantaj korespondadi, estis kreita speciala fako sub la titolo *Universala Interŝanĝa Asocio.*

Ĝia celo estas plifaciligi la interŝanĝadon de korespondaĵoj, ilustritaj poŝtkartoj kaj de aliaj objektoj, kiel poŝtmarkoj, fotografaĵoj k. t. p.

Ĉiu aliĝanto je tiu fako devos subskribi specialan promeson respondi almenaŭ unufoje ĉiun peton de samfakano. (Vidu la regularon.)

La nomaro de la membroj kun ĉiuj informoj pri iliaj petoj aperas en la *Interŝanĝa Bulteno*, kiu estas senpage sendata al ĉiuj membroj.

La speciala kotizaĵo al la Interŝanĝa Fako estas 1,25 fr. (50 sd.) jare.

ESPERANTO-OFICEJOJ

Esperantia Librejo

La Universala Esperantia Librejo, kunigita kun la Cenra Oficejo de U. E. A., eldonas la publikaĵojn de U. E. A. kaj

aliajn librojn, liveras la ĉefajn esperantajn verkojn, insignojn, flagojn, k. t. p.

Esperanto-Oficejo.

En granda nombro de lokoj ekzistas ejo, en kiu oni alcentrigis ĉion, kio koncernas U. E. A. kaj Esperanton en sama regiono. Tiu loko estas nomata *Esperanto-Oficejo.*

Tiuj Oficejoj sidas ĝenerale en privataj magazenoj (librovendejoj, ĵurnalvendejoj, ŝtataj tabakvendejoj, k. t. p.). Iu en ili ĝenerale parolas Esperanton. Ĉe la fenestrego ekzistas afiŝejo, t. e. kadro aŭ kartono videbla de ekstere, sur kiu estas afiŝataj ĉiuj komunikoj ĉu al la publiko, ĉu al Esperantianoj.

En la Esperanto-Oficejo la publiko povas :

1e Aĉeti kaj mendi ĉiuspecajn propagandilojn, lernolibrojn, vortarojn, esperantajn verkojn, poŝtkartojn, muzikaĵojn, k. t. p.

2e Aĉeti, mendi ponumere, kaj aboni la ĉefajn ĵurnalojn, gazetojn, revuojn esperantistajn.

3e Aĉeti kaj mendi insignojn, jarlibrojn kaj propagandilojn de U. E. A., pinglojn, flagojn, k. t. p.

4e Ricevi informojn pri la lokaj Esperantiaj organizoj (adresoj de la Delegito kaj Konsuloj, gvidfolio, k. t. p.).

Ili estas do samtempe utilaj al la eksteresperantia publiko kaj al la Esperantianoj.

STATUTO DE U. E. A.

Akceptita la 1an de oktobro 1910. — Modifita la 1an de oktobro 1912. La Statuto estas reviziota dum 1914.

CELO KAJ PRINCIPOJ

§ 1. — Sub la nomo *Universala Esperanto-Asocio* (Esperantio) estas fondita Asocio, kiu celas :

1e Plifaciligi la ĉiuspecajn moralajn kaj materialajn rilatojn inter la homoj, sen diferenco pri nacieco, raso aŭ lingvo ;

2e Krei praktikan servaron konstante uzeblan de ĉiuj homoj kaj korporacioj, kies ekonomiaj aŭ intelektaj interesoj celas trans la limoj de ilia gento aŭ lingvolando ;

3e Kreskigi inter siaj membroj fortikan ligilon de solidareco ;

4e Ellabori neŭtralan organizan fundamenton super kiu ĉiuj progresemaj homoj povos pace interkomunikiĝadi sen reciproka altrudo de siaj gentaj apartaĵoj.

§ 2. — U. E. A. estas absolute neŭtrala rilate al religio, politiko kaj nacieco.

§ 3. — La sola lingvo oficiala de U. E. A. estas la lingvo Esperanto tia, kia ĝi estas difinita per sia literatura kaj teknika verkaro.

§ 4. — Ĉi tiu statuto fiksas la fundamentan organizon de U. E. A. La aranĝo de la diversaj servoj estos difinata per regularoj ellaborotaj laŭ la formo ĉi tie priskribita.

MEMBROJ

§ 5. — La Asocio konsistas el :
Membroj aŭ Esperantianoj (jaraj aŭ dumvivaj) ;
Esperantiaj Entreprenoj (1-jaraj aŭ 30-jaraj) ;
Esperantiaj Asocioj ;
Honoraj membroj.

§ 6. — Estas membro de U. E. A. (Esperantiano) ĉiu persono, kiu akceptinte tiun statuton kaj dezirante uzi la servojn de la Asocio, elpagas jaran kotizaĵon da 2,50 fr. (1 Sm.) aŭ dumvivan kotizaĵon da 125 fr. (50 Sm.).

§ 7. — Estas Esperantia Entrepreno :

Ĉiu entrepreno, societo, gazeto, korporacio, ktp., kiu akceptinte tiun statuton kaj dezirante partopreni en la servoj de U. E. A. kiel *korporacio*, elpagas jaran kotizaĵon da 12,50 fr. aŭ tridekjaran kotizaĵon da 250 fr.

§ 8. — (Forigita laŭ voĉdonado de 1. oktobro 1912).

§ 9. — Estas Esperantia Asocio :

Ĉiu Asocio kiu plenumas la jenajn kondiĉojn :

1e Ĝia regularo ne kontraŭstaru le celon de U. E. A. formulitan en § 1 de tiu statuto ;

2e Ĉiuj ĝiaj aktivaj membroj estu Esperantianoj, laŭ ĝia regularo aŭ speciala decido.

La Esperantiaj Asocioj ne pagas kotizaĵon.

§ 10. — Estas honoraj membroj personoj, kiuj faris gravajn servojn al la U. E. A. aŭ kiuj pro sia sperteco kaj morala aŭtoritateco povos doni utilajn konsilojn kaj helpon al la Asocio. Ili estas elektataj de la Komitato.

§ 11. — U. E. A. estas neŭtrala rilate al la Esperantiaj Asocioj kaj Entreprenoj kaj neniel sin enmiksas en la agadon, kiu koncernas ilian celon.

RAJTOJ DE L'MEMBROJ

§ 12. — La organizo de la servoj estas fiksata per regularoj al kiuj devas konformiĝi ĉiuj uzantoj sub la sankcioj difinitaj en ili. Specialaj servoj povas esti starigataj por difinitaj kategorioj de membroj.

§ 13. — Ĉiu Esperantiano rajtas :

1e Uzi ĉiujn servojn organizitajn de U. E. A. neformale ezervitajn por aliaj kategorioj de membroj ;

2e Ricevi la oficialan Jarlibron de la Asocio ;

3e Plendi se li ne ricevis la servojn, kiujn li rajtas :

4e Partopreni en la balotoj fiksitaj de tiu statuto.

§ 14. — Ĉiu Esperantia Asocio kaj Entrepreno, krom la ordinaraj rajtoj de la membroj, rajtas uzi specialajn servojn difinitajn por ili ekskluzive kaj priskribitajn en la regularoj. Ili ne havas voĉdonrajton.

§ 15. — Estos eksigebla de U. E. A. :

1e Ĉiu membro aŭ Entrepreno, kiu agis kontraŭ la celo de U. E. A. aŭ en daŭra maniero ne konformiĝis al la regularoj La procedo uzota en tiu okazo estos fiksata de speciala regularo.

2e Ĉiu membro aŭ Entrepreno ne plenuminta siajn financajn devojn.

REGIONA ORGANIZO

§ 16. — La Esperantianaro estas dividata laŭ *regionoj*. La regionoj havantaj komunajn interesojn rilate al la agadkampo de U. E. A. estas kunigataj laŭ *distriktoj*. La limojn de tiuj dividoj fiksas la Centra Oficejo de U. E. A. kun la konsento de la interesatoj.

§ 17. — En ĉiu *regiono* estas Delegito kaj Vicdelegito. Ili estas balotataj de la regionaj Esperantianoj por 3 jaroj kaj konstante reelekteblaj.

Tamen en la regionoj, kie estas malpli ol 20 membroj, ili estos elektataj de la Direktoro de U. E. A. por la sama daŭro.

§ 18. — La regiona Delegito havas la jenan taskon :

1e Li klopodas pri varbado de membroj, ricevas la kotizaĵojn, administras la regionan kason kaj zorgas pri ĉiuj administraj aferoj de sia regiono ;

2e Li klopodas por starigi en sia regiono la diversajn servojn organizatajn de U. E. A. ;

3e Li ricevas ĉiujn komunikaĵojn de la Centra Oficejo, zorgas pri ilia konstanta efektivigo kaj aplikado ;

4e Li reprezentas oficiale la membrojn de sia regiono, ĉu rilate al la Centra Oficejo, ĉu rilate al eksterasociaj aŭtoritatoj.

§ 19. — La Vicdelegito anstataŭas la Delegiton en la okazo se ĉi tiu ial ajn ne povas plenumi sian taskon. En la ordinara tempo la Vicdelegito helpas la Delegiton.

§ 20. — En okazo de morto aŭ eksiĝo de Delegito, la Vicdelegito informas la Centran Oficejon kaj balotigas novan Delegiton en tempolimo de du monatoj.

§ 21. — La Delegito elektas inter la Esperantianoj de sia regiono kaj sub sia respondebleco :

1e Diverslokajn helpantojn aŭ *subdelegitojn ;*

2e Diversfakajn helpantojn aŭ *konsulojn.*

§ 22. — La Subdelegitoj helpas la Delegiton por laŭeble starigi en sia loko la servojn organizatajn de U. E. A., varbi novajn membrojn kaj diskonigi la Asocion.

§ 23. — La Konsuloj havas kiel devon helpi al la starigo de la servoj, kiuj koncernas ilian fakon, kaj diskonigi la Asocion en la samfakaj rondoj.

§ 24. — En la regionoj, kie estas minimume 20 Esperantianoj, la membroj kunvenas unu fojon ĉiujare, laŭeble en novembro. Eksterordinara regiona kunveno devas ankaŭ okazi, se la Delegito aŭ 10 Esperantianoj tion deziras.

§ 25. — La regionaj kunvenoj havas la jenan taskon :

1e Ili aŭdas kaj diskutas la raporton pri la agado de la Delegito kaj liaj helpantoj ;

2e Ili ekzamenas la financan raporton de la regiona kaso ;

3e Ili esploras la diversajn proponojn de la Delegito aŭ de la membroj kaj laŭ ili fiksas la regionan agadon de la Asocio dum la venonta jaro.

La regionaj kunvenoj havas kompetentecon nur pri regionaj aferoj.

DISTRIKTA ORGANIZO

§ 26. — En ĉiu *distrikto* estas distrikta Delegito helpata de distrikta Vicdelegito. Ili estas balotataj de ĉiuj regionaj Delegitoj por 3 jaroj kaj konstante reelekteblaj.

Tamen en la distriktoj, kie estas malpli ol 5 Delegitoj, ili estos elektataj de la Direktoro de U. E. A. por la sama daŭro.

§ 27. — La distrikta Delegito havas la jenan taskon :

1e Li zorgas pri la disvastigo de U. E. A. en sia distrikto kaj diskonigo de la Asocio en la lokoj kien ĝi ne ankoraŭ penetris ;

2e Li alcentrigas la raportojn de la Delegitoj kaj Konsuloj de sia distrikto ;

3e Li sendas regule al la oficiala jurnalo de U. E. A. raporton pri la stato de U. E. A. en sia distrikto ;

4e Li oficiale reprezentas la distriktajn interesojn, ĉu rilate al la Centra Oficejo, ĉu rilate al la eksterasociaj aŭtoritatoj.

§ 28. — En la distriktoj kie estas minimume 100 Esperantianoj, la membroj kunvenas unu fojon ĉiujare, laŭeble en printempo. Eksterordinara distrikta kunveno devas ankaŭ okazi se 50 Esperantianoj tion deziras.

§ 29. — La distriktaj kunvenoj havas la jenan taskon :

1e Ili aŭdas kaj diskutas la raporton pri la agado de la distrikta Delegito kaj liaj helpantoj ;

2e Ili esploras la diversajn proponojn de la distrikta Delegito aŭ de la membroj kaj laŭ ili fiksas la distriktan agadon de la Asocio dum la venonta jaro.

La distriktaj kunvenoj havas kompetentecon nur pri distriktaj aferoj.

FAKA ORGANIZO

§ 30. — Ĉiu societo kiu respondas la jenajn kondiĉojn :

1e Estas Esperantia Asocio aŭ Entrepreno ;

2e Havas fakan (profesian, idealan, filantropian) karakteron ;

3e Estas neŭtrala rilate al politiko, religio kaj nacieco ;

4e Ne limigas sian agadon al difinita teritorio ;

5e Enhavas almenaŭ 50 Esperantianojn ;

Povas elekti unu reprezentanton kaj unu vicreprezentanton.

§ 31. — Tiu reprezentanto havas la jenajn taskojn :

1e Li reprezentas oficiale sian organizaĵon rilate al U. E. A.

2e Li partoprenas en la balotoj kaj voĉdonoj priskribitaj en tiu statuto. La reprezentantoj de la fakaj organizaĵoj ne havas administran rolon.

CENTRA ORGANIZO

I. — *Komitato.*

§ 32. — La ĝenerala gvidado de la Asocio estas komisiita al *Komitato.* Gi konsistas el 10 membroj kaj 3 vickomitatanoj balotataj de ĉiuj plenrajtaj regionaj Delegitoj por 3 jaroj. Ili estas konstante reelekteblaj.

§ 33. — La komitato havas la jenan taskon :

1e Ĝi fiksas la ĝeneralan agadon de la Asocio laŭ la dezir-esprimoj de la Kongreso kaj la decidoj de la Delegitoj, konforme al § 53.

2e Ĝi difinas la organizon de la diversaj servoj kaj kontrolas ilian administradon, diskutas kaj voĉdonas la ĝeneralajn regularojn, balotas la Direktoron, la Vicdirektoron kaj fakestrojn.

3e Ĝi voĉdonas la buĝeton de la Asocio.

4e Ĝi zorgas pri la disvastigo de U. E. A. kaj pligrandigo de ĝiaj servoj.

§ 34. — La komitato balotas inter siaj membroj la Prezidanton kaj Vicprezidanton de la Asocio. Ili estas balotataj por 3 jaroj kaj konstante reelekteblaj.

§ 35. — En okazo de eksiĝo aŭ de morto de komitatano, la vakanta loko estos okupata de vickomitatano, laŭ la vico de la voĉoj ricevitaj ĉe la balotado aŭ, se voĉegaleco, laŭ la lotumo.

§ 36. — La Prezidanto reprezentas oficiale la Asocion kaj prezidas la Kongreson. La Vicprezidanto lin anstataŭas.

§ 37. — La Komitato ĉiam povas elekti inter aŭ ekster si por nedifinita tempo komisionojn pri speciala fako, servo aŭ agado. Tiuj komisionoj havas konsilan rolon.

§ 38. — La Komitato kunvenas ĉiujare antaŭ la Kongreso. Ĝi kunvenas eksterordinare se pli ol la duono de ĝiaj membroj tion postulas.

II. — *Centra Oficejo.*

§ 39. — La administrado de ĉiuj servoj estas dividata laŭ fakoj, kies nombron kaj celon fiksas speciala regularo. Ĝi estas plenumata ĉe la Centra Oficejo de U. E. A.

Tiu Oficejo sidas en Genevo.

§ 40. — La Centra Oficejo de U. E. A. konsistas el Direktoro, Vicdirektoro, Fakestroj kaj la necesaj oficistoj.

§ 41. — La Direktoro kaj Vicdirektoro estas balotataj de la Komitato por 3 jaroj kaj estas konstante reelekteblaj.

§ 42. — La Direktoro kaj Vicdirektoro ne povas esti komitatanoj, sed la Direktoro havas konsilan voĉon en la Komitato kaj iniciatrajton.

§ 43. — La Direktoro estas responda antaŭ la komitato pri la plenumo de la jenaj taskoj :

1e Li efektivigas la decidojn de la Komitato, zorgas pri la konstanta aplikado de la regularoj, kaj faras la proponojn utilajn por la disvastigo de la Asocio.

2e Li direktas la Centran Oficejon, prizorgas speciale la administradon de la Asocio kaj la fakojn ne komisiitajn al fakestroj.

3e Li komunikas kun la Delegitoj, redaktigas la oficialajn bultenojn kaj informilojn por la oficiala ĵurnalo.

4e Li prezentas ĉiujare al la Kongreso, raporton pri sia agado kaj ĉiumonate al la Komitato raporton pri la laboroj plenumataj ĉe la Centra Oficejo de U. E. A.

§ 44. — La Vicdirektoro anstataŭas la Direktoron en la okazo se tiu ĉi ial ajn ne povas plenumi sian taskon. En la ordinara tempo la Vicdirektoro helpas la Direktoron.

§ 45. — La Fakestroj estas elektataj de la Komitato laŭ propono de la Direktoro.

Ili, sub lia respondeco, zorgas pri la gvidado kaj funkciado de sia fako kaj de la dependantaj servoj. Ili komunikas pri ĝi senpere kun la Komitato, kun la specialaj komisionoj kaj la Delegitoj.

§ 46. — La oficistoj estas elektataj de la Direktoro kaj, kie estas, de la Fakestroj.

§ 47. — Por la starigo de siaj servoj, U. E. A. povas kontrakti kun eksteresperantiaj entreprenoj. La kontraktoj devas esti submetataj al la aprobo de la Komitato.

§ 48. — Ĉiuj ĝeneralaj regularoj devas esti submetataj al la aprobo de la Komitato.

Ĉiuj pure administraj regularoj devas esti submetataj al la aprobo de la Direktoro.

III. — *Kongreso.*

§ 49. — La Esperantianoj kunvenas ĉiujare en Kongreso, ĉe loko difinita de la antaŭa Kongreso.

La Kongreso havas kiel celon :

1e La ekzamenadon de la morala kaj financa situacio de U. E. A. kaj de ĝia agado dum la jaro ;

2e La esploradon de la diversaj proponoj de la komitato aŭ de la membroj;

3e Laŭ tiuj proponoj la fiksadon de la ĝenerala agado de la Asocio dum la venonta jaro.

§ 50. — La Kongreso havas la jenajn rajtojn :

a) Ĝi aŭdas la raportojn de la Direktoro kaj de la fakestroj kaj esprimas sian aprobon aŭ malaprobon pri ili ;

b) Ĝi ekzamenas la proponojn prezentitajn de la Komitato aŭ de la Direktoro, de la fakestroj aŭ de la Esperantianoj en la maniero fiksita de la Kongresa regularo, kaj voĉdonas pri ĉiu el ili motivitan dezirespriomon, ĉu por malakcepti la proponon, ĉu por ĝin resendi al la Komitato, ke ĝi efektivigu ĝin dum la venonta jaro.

DIVERSAĴOJ

§ 51. — En la ĝeneralaj balotoj kaj voĉdonoj partoprenas :

1e Ĉiuj regionaj Delegitoj, en kies regiono estas minimume 20 Esperantianoj ;

2e Ĉiuj reprezentantoj de la fakaj organizaĵoj konforme al § 31 ;

3e La komitatanoj kaj vickomitatanoj.

Ĉiu Delegito havas unu voĉon se estas en lia regiono de 20 ĝis 49 membroj ; du voĉojn se estas de 50 ĝis 99 membroj ; tri voĉojn se estas de 100 ĝis 149 membroj, k. t. p.

§ 52. — Estas submetataj al la ĝenerala voĉdono :

1e Ĉiuj ŝanĝoj en la Statuto proponitaj de la Komitato ;

2e Ĉiuj ĝeneralaj regularoj akceptitaj de la Komitato, se en tempolimo de 60 tagoj post ilia publikigo en la oficiala ĵurnalo de U. E. A., pli ol kvinono de la voĉdonrajtantoj ĝin skribe postulas;

3e Ĉiuj proponoj prezentitaj laŭ la iniciatrajto, konforme al § 53.

§ 53. — Ĉiu Delegito aŭ Reprezentanto de faka societo havas iniciatrajton : se li deziras proponi ĉu ŝanĝon aŭ aldonon en la Statuto aŭ en regularo, ĉu ellaboron de regularo pri difinita temo, li sendos sian proponon al la Direktoro de U. E. A., kiu ĝin presigos en la oficialan ĵurnalon. Se

en tempolimo de 60 tagoj pli ol la kvinono de la voĉdonrajtantoj, aprobas la diritan proponon, ĝi estos submetata al la ĝenerala voĉdonado en tempolimo de du monatoj.

§ 54. — Propono aŭ baloto valoras se ĝi ricevis la voĉojn de pli ol la duono de voĉdonintoj. Ĉiuj voĉdonoj kaj balotoj estas sekretaj kaj korespondaj. La kontrolado de la voĉoj estos efektivigata ĉe la Centra Oficejo de U. E. A. antaŭ 5 membroj de la regiono kie sidas la Oficejo.

§ 55. — La balotado de la regionaj Delegitoj, distriktaj Delegitoj kaj Komitato okazos alterne ĉiujare dum monatoj septembro kaj oktobro.

§ 56. — Ĉiuj tempolimoj fiksitaj en tiu ĉi statuto estas kalkulitaj por korespondaĵoj el Eŭropo. Por ekstereŭropaj landoj kaj lokoj kun speciale malfavoraj poŝtaj rilatoj, la Direktoro rajtas plilongigi la tempolimojn laŭ neceseco.

FINANCOJ

§ 57. — La enspezoj de U. E. A. konsistas el :

a) La kotizaĵoj de la diverskategoriaj membroj ;

b) La monhelpoj, donacoj, ktp. ;

c) La profitoj de la diversaj servoj, vendoj, ktp., farataj de U. E. A.

Por forigi eventualajn deficitojn kaj helpi al la starigo de novaj servoj, povas esti starigata garantia kapitalo, kies administrado estos fiksata per speciala regularo.

§ 58. — En ĉiu regiono estas regiona kaso de U. E. A., kies enspezoj konsistas el :

a) La 1/10 de la kotizaĵoj de la Esperantiaj Entreprenoj de la regiono ;

b) Ĉiuj monhelpoj kaj donacoj formale difinitaj por la regiona kaso. La organizo kaj kontrolo de tiu regiona kaso estos fiksata per speciala regularo.

§ 59. — La regionaj Delegitoj ricevas por pagi siajn administrajn elspezojn :

1ᵉ La 1/5 de la kotizaĵoj de la regionaj membroj.

2ᵉ La 1/10 de la kotizaĵoj de la Esperantiaj Entreprenoj de la regiono.

§ 60. — La buĝeto de la Asocio estos fiksata de la Komitato, laŭ la propono de la Direktoro kaj de la financa fakestro.

La financa jaro komenciĝas la 1ᵃᵘ de novembro.

§ 61. — La kontrolado de la kalkuloj estos farata ĉiujare, ĉe la Centra Oficejo de U. E. A., de du Delegitoj elektitaj de la Komitato.

La samaj kontrolantoj ne povas plenumi tiun oficon dum du sinsekvaj jaroj.

§ 62. — La membroj de U. E. A. ne estas persone respondaj por la ŝuldoj de la Asocio.

§ 63. — En okazo de finiĝo de la Asocio, la uzo de la restanta kapitalo estos decidata per ĝenerala voĉdono.

TABELO DE LA KOTIZAĴOJ

DIVIDO DE LA KOTIZAĴOJ	POR 1 JARO					DUMVIVA	POR 30 JAROJ	
	Membro	Subtenanto (1)	Fakano (2)	Esperantia Entrepreno (3)		Membro	Esperantia Entrepreno (3)	
Sumo sendota de la Delegito al la Centra Oficejo de U. E. A.	2 —	5 —	1 25	10 —	7 50	125 —	250 —	125 —
Restas por la Delegito.	0 50			2 50				
Plena sumo de la kotizaĵo en frankoj	**2 50**	**5 —**	**1 25**	**12 50**	**7 50**	**125 —**	**250 —**	**125**

(1) La kotizajo de la Subtenanto entenas la membran kotizaĵon.

(2) Fakano devas, krom la faka kotizaĵo, pagi la membran kotizaĵon.

(3) Maldekstre estas la ĝenerala kotizaĵo, dekstre tiu por la entreprenoj kun karaktero de Esperantista organizajo.

1 fr. = 0,40 Sm. ; 1 Sm. = 2,50 fr.

FINANCA REGULARO

La financa administrado de U. E. A. fariĝas laŭ § 57-63 de la statuto. La financa jaro komencas la 1 novembro ; la monsistemo uzata en la librotenado estas tiu de ĝia oficiala sidejo, la svisa franko. La spesmilo estas kalkulata po 2,50 frankoj.

La Centra Kaso administras la monaferojn de U. E. A., la kasojn de la diversaj fakoj, la kason de la kongresoj U. E. A. kaj aliajn al ĝia prizorgo transdonitajn posedaĵojn.

La garantia kapitalo estas deponita en Kantonal Bank Bern (ŝtata banko) kaj administrata de speciala komitato.

La ĉefaj monataj spezoj kaj la jara bilanco kun la raporto de la kaskontrolantoj estas publikigataj en la oficiala organo ; la buĝetoj troviĝas en la kongresa raporto ; la kvaronjaraj bilancoj kiel aliaj detaloj estas submetataj al la komitatanoj, k. t. p., en « Financa kaj Statistika Informilo ».

Krom en Svisujo elpageblajn poŝtmandatojn la Centra Kaso akceptas la pagilojn de la Internacia Cekbanko en London laŭ surskribita spesmila valoro, ĉiujn en banko Sanĝeblajn paperojn je la taga kurzo kaj la internaciajn respondkuponojn, valoro 25 centimoj.

Oni nepre *rifuzas poŝtmarkojn* kaj aliajn pagilojn ne destinatajn al eksterlanda uzado.

La Delegitoj bonvolu kalkuli la kotizaĵojn en sia nacia valoro je kurzo plej proksime rilatanta al 2,50 fr. = 1 Sm. kaj sendi al ni : por membro 2 fr. ; por subtenanto : 5 fr. ; por fakano : 1,25 fr. ; por entrepreno 10 aŭ 7,50 fr., ne deprenante la poŝtelspezojn.

La pagoj de la dumvivaj membroj kaj 30-jaraj entreprenoj por akiro de atestoj de l'garantia kapitalo estu senpere sendataj al la banko, kiu por ili kvitancos.

La kotizaĵoj de la membroj devas esti pagataj inter la 1 novembro kaj la 1 marto de ĉiu jaro ; dum la sama templimo la membroj ne intencantaj repagi informu pri tio la Delegiton aŭ la Centran Kason. De la membroj kiuj nek pagis nek skribe eksiĝis oni post la 1ª marto postulos per avertilo la sumon de 3 fr. (1,20 Sm.) por kotizaĵo kaj kostoj. Personoj ne pagintaj unu monaton

post tiu averto estos forstrekataj. Simile oni procedos kun la entreprenoj. — Kotizaĵoj de novaj membroj povas ĉiam esti alsendataj ; tiuj de septembro kaj oktobro valoras por la proksima jaro.

Ĉiu esperantiano rajtas havi specialan konton ĉe la Centra Kaso, kondiĉe ke estu en ĝi ĉiam minimuma aktiva saldo da 12,50 fr. (5 Sm.). La kontoj utilas por la diversaj pagoj al U. E. A., al la gazeto *Esperanto*, al la Esperantia Librejo kaj al transpagoj inter la kontuloj. Pro la ŝparo de poŝtpagoj kaj la facileco de l'transigo ili estas rekomendindaj al personoj havantaj multajn esperantiajn rilatojn.

Flanke de tiuj ĉi kontoj de U. E. A. kaj ne rilatante kun ili, restas la komercaj kontoj de Esperanto kaj de la Librejo kun siaj specialaj klientoj, kies kondiĉoj estas interkonsente fiksataj.

La stato de la privata kontaro kiel tiu de U. E. A. kaj de ĝia Garantia Kapitalo vidiĝas el la publikigitaj ciferoj.

La Prezidanto U. E. A., H. BOLINGBROKE-MUDIE.

La Financa Fakestro, Ed. STETTLER.

REGULARO PRI LA KOLEKTADO KAJ ADMINISTRADO DE LA GARANTIA KAPITALO DE U. E. A.

§ 1. — Por plifortigi sian financan situacion kaj disvastigi sian laborkampon, U. E. A. starigas Garantian Kapitalon da dek mil Spesmiloj (du dek kvin mil frankoj)

§ 2. — La kapitalo estas dividata en du cent partoj po kvindek Sm. (125 frankoj) reprezentataj de atestoj kaj akireblaj po unu aŭ pluraj ekzempleroj de ĉiu persono aŭ organizaĵo deziranta subteni la celadon de U. E. A.

§ 3. — La Garantiantoj estas dumvivaj membroj de U. E. A., la garantiantaj organizaĵoj fariĝas tridekjaraj Esperantiaj Entreprenoj, laŭ § 7 de la Statuto de U. E. A. Ili rajtas privoĉdoni kaj kontroli la uzon de l'kapitalo, kaj ricevas senpage la oficialan organon de

U. E. A. kiel ĉiujn aliajn presaĵojn. La organizaĵoj valorigas siajn rajtojn per unu de ili elektata reprezentanto.

§ 4. — La kapitalo kolektiĝas per promesiloj. Tiuj ĉi ne povas enhavi specialajn kondiĉojn. Ili fariĝas devigaj se ses monatojn post komenco de l'oficiala kolektado almenaŭ kvin mil Spesmiloj (dek du mil kvin cent frankoj) estas promesitaj. Oni avertos pri tio la garantiantojn, kiuj devos pagi la promesitan monon plej malfrue tri monatojn post tiu informo. Krom la provizora kaskvitanco ili ricevos la korespondan nombron de numeritaj atestoj, kiuj portos la nomon de la garantiinta persono aŭ organizaĵo kaj la oficialajn subskribojn de U. E. A. La atestoj estas personaj. La kolekton de l'kapitalo oni daŭrigos ĝis ĉiuj atestoj estos akiritaj.

§ 5. — La Garantia Kapitalo konsistas el la pagitaj partoj, el la ĝisnuna rezerva kapitalo kaj el donacoj de minimume 50 Sm. al ĝi destinataj. Ĝi apartenas al U. E. A. sed estas speciale administrata.

§ 6. — La celo de l'garantia kapitalo estas : plifortigi la financan staton de U. E. A , subteni la regulan administradon kaj ebligi novajn laborojn kaj servojn por kiuj ne sufiĉas la kutimaj enspezoj. Tamen se la duono de la pagita kapitalo devis esti uzata nur por la regula administrado kaj se oni ne povis atingi, ke per plialtigo de l'kotizaĵo aŭ per aliaj regulaj enspezoj la Asocio subtenu sin mem, tiam la Garantiantoj rajtas decidi la reprenon de l'resto je la fino de l'financa jaro.

§ 7. — La garantiantoj rajtas : elekti la administrantaron de l'kapitalo, postuli voĉdonojn aŭ voĉdoni pri speciale gravaj aferoj, voĉdoni pri repreno laŭ § 6. Ĉiu pagita atesto donas unu voĉon. La elektoj kaj voĉdonoj fariĝas laŭ simpla plimulto, decido pri repreno de l'kapitalo bezonas du trionojn (rilate al la alvenintaj voĉdoniloj). Povas postuli voĉdonadon la kvinono de la garantiantoj kaj la personoj aŭ organizaĵoj kune posedantaj la kvinonon de la atestoj Se repreno de l'kapitalo estas decidita, oni unue egaligas ĉiujn pasivojn de U. E. A., dekalkulas la monon gajnitan alie ol per pago de la garantiantoj, dividas la restantan kapitalon per la nombro de ĉiuj pagitaj atestoj kaj elpagas la sumojn. La partoj de la mortintaj garantiantoj apartenas al U. E A., kies financa fakestro ilin reprezentas. Okaze de dissolviĝo de U. E. A. la kapitalo estos redonata al la garantiantoj laŭ la supra kalkulmaniero. Post tridek jaroj la kapitalo fariĝas libera posedaĵo de U. E. A. kaj estos uzata laŭ la decidoj de ĝia Komitato.

§ 8. — La Administrantaro konsistas el tri garantiantoj, elektataj por tri jaroj kaj reelekteblaj. Konforme al la principoj de § 6 kaj la tuloj de l'garantiantoj ili decidas pri la monsumoj donotaj al la Centra Oficejo de U. E. A. kaj konservigas en banko, sub sia persona respondeco, la reston de l'kapitalo. Ili informas la Prezidanton de U. E. A. pri siaj decidoj, raportas ĉiujare al la Komitato kaj al la garantiantoj, sed ankaŭ havas la rajton kunlabori en la starigo de la kalkuloj, bilancoj kaj buĝetoj de l'Asocio.

§ 9. — Ŝanĝoj de tiu regularo devas esti akceptataj de du trionoj de la voĉdonintoj. Sen konsento de ĉiuj garantiantoj ne povas esti ŝanĝataj la specialaj rajtoj al ili rezervataj.

§ 10. — Oni ŝanĝos la Statuton de U. E. A. en tiu senco, ke sub rezervo de jam akiritaj rajtoj estas dumviva membro nur persono paginta almenaŭ unu ateston kaj tridekjara Esperantia Entrepreno nur la organizaĵoj pagitaj almenaŭ unu ateston se ili havas karakteron de Esperanta organizaĵo kaj du atestojn sen tio. Ĝis la Administrantaro estos laŭregule elektata de la garantiantoj, la Komitato de U. E. A. provizore elektos ĝin.

Regularo akceptita de la Komitato de U. E. A. — Oktobro 1912

La Prezidanto, *La Financa Fakestro,*

H. Bolingbroke Mudie. Ed. Stettler.

FAKAJ ASOCIOJ

REGULARO DE LA UNIVERSALA INTERŜANGA ASOCIO

(Interŝanĝa Fako).

§ 1. — Estas kreita interne de U. E. A. sub la nomo « Interŝanĝa Fako » speciala servo, kiu celas la interŝanĝadon de korespondaĵoj ilustritaj poŝtkartoj kaj de aliaj objektoj, kiel poŝtmarkoj, fotografaĵoj, k. t. p.

§ 2. — Povas partopreni en tiu servo ĉiu Esperantiano, kiu akceptas la jenan regularon kaj pagas specialan kotizaĵon da 50 Sd. jare. La membroj estas varbataj ĉu senpere, ĉu de la Delegitoj.

§ 3. — La fako estas direktata de Fakestro, elektita de la komitato de U. E. A., konforme al § 45 de la Statuto. Li zorgas pri gvidado de la fako kaj redaktado de la Bulteno. Li estas responda antaŭ la Direktoro de U. E. A.

§ 4. — La listo de la membroj de la Interŝanĝa Fako estas publikigata en speciala Bulteno, aperanta plurfoje dum la jaro kaj sendata al ĉiuj membroj. La Bulteno enhavas ĉiujn informojn pri la agado de la fako, kies oficiala organo ĝi estas.

§ 5. — Ĉe sia aliĝo la membro komunikas sur speciala formulo ĉiujn necesajn informojn pri la objekto de sia interŝanĝado, kun sia aĝo, profesio, adreso, k. t. p. Li subskribos la promeson respondi almenaŭ unufoje ĉiun peton, sendotan al li de samfakano, kaj rilatan al la sama objekto, korespondi Esperante kaj, en okazo de specialaj interŝanĝoj, ilin plenumi konforme al la interkonsento farita.

§ 6. — Ĉiu membro, kiu ricevas peton de alia fakano, konforman al la regularo kaj celantan la objekton, pri kiu li volas interrilati (laŭ la informo liverita en la Bulteno), havas la devon respondi ne pli malfrue ol dum dek tagoj post la ricevo. Li rajtas rifuzi interrilaton, sed kondiĉe ke li respondu almenaŭ unufoje la petinton.

§ 7. — Ĉiu membro, kiu ne konformiĝas al la antaŭaj reguloj kaj pri kiu plendo estis alsendita, ricevos rememorigan avizon de la fakestro. Se li ne respondas, li estos citata sur la faka Bulteno. Tri citoj en la daŭro de sama jaro kaŭzas eksigon.

La eksigoj kaj eksiĝoj aperas en la Bulteno. La membroj estas ĉiam citataj per sia orda numero.

§ 8. — En la okazo de eksiĝo aŭ eksigo la kotizaĵo ne esias repagata.

§ 9. — La jaro komenciĝas la 1 novembro. La personoj aliĝantaj post la 1ª de septembro estos konsiderataj kiel membroj ĝis la 1ª de novembro de la venonta jaro.

§ 10. — La fako estas kontrolata de la Centra Oficejo de U. E. A., kiu ankaŭ prizorgas la ĝeneralan administradon kaj financan laboron. La memstara faka kaso, el kies kotizaĵoj kaj donaco, oni elpagas ĉiujn elspezojn por la fako, estas prizorgata de la Centra Kaso de U. E. A.

Regularo akceptita de la Komitato de U. E. A. Oktobro 1911.

La Prezidanto, H. Bolingbroke-Mudie.

La Direktoro, H. Hodler.

REGULARO DE LA UNIVERSALA STUDENTA ASOCIO

(Studenta Fako).

§ 1. — Estas kreita interne de U. E. A. sub la nomo Universala Studenta Asocio (Fako de U. E. A.) speciala sekcio, kun celo :

a. Plifaciligi kaj plimultigi la rilatojn inter la ĉiulandaj Studentoj.

b. Studi ĉiujn demandojn, kiuj rilatas al la starigo de praktikaj servoj por ĉiulandaj studentoj.

c. Propagandi U. E. A. kaj Esperantismon ĉe la studentaro.

§ 2. — Estas membro de tiu fako ĉiu persono paginta la kotizaĵon de U. E. A. por la kuranta jaro, kaj specialan kotizaĵon da 50 Sd. jare.

§ 3. — La fako estas direktata de Fakestro, elektata de la Komitato de U. E. A., konforme al § 45 de la Statuto. Li zorgas pri gvidado de la fako, kaj redaktado de la Studenta Bulteno

§ 4. — La Fakestro estas helpata de Komisiono konsistanta el 5 ĝis 9 membroj elektataj de la membroj por 3 jaroj, kaj prezidata de la Fakestro.

§ 5. — La Komisiono studas ĉiujn demandojn, rilatajn al la agado de la fako, novaj servoj por Studentoj, propagando, k. t. p. Ĝiaj decidoj devas esti sankciataj de la Komitato de U. E. A.

§ 6. — La fako havas kiel oficialan organon, specialan studentan bultenon, kiu enhavas la liston de la membroj, kaj pritraktas ĉiujn demandojn kiuj koncernas la agadon de la fako.

§ 7. — La fako estas kontrolata de la Centra Oficejo de U. E. A., kiu ankaŭ prizorgas la ĝeneralan administradon kaj financan laboron La memstara faka kaso, el kies kotizaĵoj kaj donacoj, oni elpagas ĉiujn elspezojn por la fako, estas prizorgata de la Centra Kaso de U. E. A.

Regularo akceptita de la Komitato de U. E. A. Septembro 1912.

La Prezidanto, H. Bolingbroke-Mudie.

La Direktoro, H. Hodler.

NACIAJ ESPERANTISTAJ SOCIETOJ

Por faciligi la kunlaboradon inter U. E. A. kaj la naciaj Esperantistaj societoj, estis subskribita la jena interkonsento :

1ᵉ Povas partopreni en la jena interkonsento la naciaj esperantistaj societoj, kiuj ne estas filioj de iu alia esperantista societo jam aliĝinta, kondiĉe ke ilia celo kontraŭstaru nek la celon de U. E. A. nek la naciajn leĝojn.

2ᵉ La aliĝintaj societoj konservas sian plenan memregecon. U. E. A. neniel enmiksiĝas en ilian internan vivadon, nek estas responda pri iliaj specialaj agoj kaj celo, ĉu politika, ĉu religia, ĉu nacia.

3ᵉ Ĉiu aliĝinta societo elektas unu reprezentanton ĉe U. E. A Ĉiu reprezentanto havas unu voĉon, kiu ajn estas la graveco de la societo, kiun li reprezentas.

4ᵉ La aliĝo de societo estas definitiva nur post aprobo de la Komitato de U. E. A. kaj de la tri kvaronoj de la reprezentantoj de la jam aliĝintaj societoj.

5ᵉ Per tiu ĉi reprezentantaro la komitato de U. E. A. kaj ĝia Direktoro (tiu ĉi sub la respondeco de la Komitato) havas la rajton

fari proponojn al la aliĝintaj societoj kaj reciproke ĉiu reprezentanto havas iniciatrajton en U. E. A.

6° La decidoj de la reprezentantaro post konsiliĝo, se ili deziras, kun sia societo, estas devigaj nur por la societoj kiuj ilin aprobas. Tamen, aliĝintaj societoj kiuj ŝanĝas sian statuton kaj ne plu konfirmiĝus al la kondiĉoj esprimitaj en la interkonsento, aŭ en daŭra maniero agus kontraŭ la decidoj de la plimulto, povas esti eksigataj. La eksigo devus esti voĉdonita de la Komitato de U. E. A. kaj de la tri kvaronoj de la reprezentantaro.

7° Ŝanĝoj en tiu ĉi interkonsento povas esti decidataj nur per aprobo de la Komitato de U. E. A. kaj de la tri kvaronoj de la reprezentantoj.

Tiun interkonsenton subskribis la jenaj societoj (ĝis 1 decembro 1913) :

Brita Esperanto Asocio (B. E. A.).
Centra Dana Esperantista Ligo.
Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko (E. A. N. A.).
Franca Societo por propagando de Esperanto (S. f. p. E.).
Germana Esperanto-Asocio (G. E. A.).
Hispana Societo por propagando de Esperanto.
Rumana Esperantista Societo.
Svisa Esperanta Societo (S. E. S.).

LEONARD ROMICZEWSKI

Pasteŭriloj.

Malvarmigiloj.

Kombinitaj

Buteriloj kaj Kneditoj.

Kremkuvegoj.

Laktopumpiloj.

Pesiloj.

PAASCH & LARSEN, PETERSEN, Ltd.

Fabrikado de ĈIUJ LAKTEJ-MAŜINOJ

HORSENS — DANUJO

Emil MÖLLER

Fabriko de Telefoniloj

HORSENS ⇔ DANUJO

OLIVAJ OLEOJ de l'LAZURMARBORDO

M. VIGNE, *Kulturisto-Posedanto*

MEMBRO DE U. E. A.

CANNES (Alpes-Maritimes), **Francujo**

Petas pri fidindaj agentoj.

« Anis del Taup » Topo

ANIZLIKVORO

la plej bona el ĉiuj

PREMIITA per ORA MEDALO

Fabrikanto : **Josep GERMÁ**

« Registrita Marko » **SABADELL** (Hispanujo)

Oni postulu la propran markon !

FILATELIISTOJ ! Hispanajn poŝtmarkojn aŭ Barcelonajn vidaĵojn mi sendos interŝange de ilustritaj katalogoj aŭ prezaroj pri *acetilena* industrio. — Sin turnu al Sre J.-Bta. TORRUELLA, Str. Font. Nova, 21, SABADELL (Hispanujo).

BELEGAJN FOTOGRAFAĴOJN ni sendos kun 4-paĝa gvidfolio de reĝa mineja urbo Kladno (tre interesa enhavo); nur por 1 respondkup. afrankite de I. Esp. Klubo « Dro ZAMENHOF », Kladno, Aŭstrio, Bohemujo.

Ekster Konkurso. ✣ Membro de la Juĝintaro, Parizo 1900
5 GRANDAJ PREMIOJ K. A.

LIKVORO

SUC SIMON

Bazita sur MALNOVA BRANDO
el PURA VINO

FINE ABRICOT

Bongustega ekstradelikata Likvoro

Specialeco de Likvoroj je Burgonjaj fruktoj
KASISOJ, PRUNELLE, FRAMBOJ, VINBERBRANDO, k. a.

Anonima Societo de la Distilejo
SIMON plej maljuna, CHALON-SUR-SAONE
(FRANCUJO)

HIGGIE KAJ K^IO

Esperanto-Presistoj kaj Eldonistoj
ROTSEO (Rothesay), Skotlando
Katalogoj, k. t. p., laŭ peto

TURISTOJ Vizitu Kafejon kaj sen-alkoholan Restoracion de la Lundgren
LULEÅ (Svedujo)

HOTELO KAJ RESTORACIO ✣ MODESTAJ PREZOJ ✣ Kontraŭ la enirejo de la Stacio
ARNHEM — B. JANSEN — **Nederlando**

Hotelo kaj Restoracio FERRATA Gio. BATTA PASSERINI
Via Teatro Filarmonico, 8, VERONA
Ĉambro po 0.80 Sm. (2 fr.). — Tramlinioj al la stacidomoj.
Tute proksime al granda Placo Vittorio Emmanuele.

ERLENKÖTTER & VOSS, REMSCHEID

ILFABRIKO

Specialeco :
ŜRAŬBŜLOSILOJ ~ ŜRAŬBTENILOJ
PRENILOJ

Liverajo nur al komercistoj pogrande

PLOUSSU

DELEGITO DE U. E. A.

6, Rue Lafayette
GRENOBLE (Francujo)

VARMAJ kaj KOMFORTAJ ĉar kvankam NETRAMALSEKEBLAJ la aero ilin TRAPENETRAS LA ESTAS la plej taŭgaj por MANTELOJ por SINJOROJ kaj SINJORINOJ.

DRAPOJ EL KAMELHAROJ

Pro sia MALPEZECO ili ankaŭ estas konsilindaj por EKSKURSAJ PELERINOJ

Petu specimenojn kaj prezojn pometro aŭ vestajo
Konto ĉe la esp. ĉekbanko

Vidu paĝon 212

Societo de la Telegrafiaj Kodoj

Georges LUGAGNE

ANONIMA SOCIETO JE LA KAPITALO DA **250.000** FRANKOJ

Societa sidejo : **19, rue de la Darse, MARSEILLE** (*Francujo*)

TELEFONO : 50.00 — TELEGRAFADRESO : **TELECODE**

INTERNACIA KODO LUGAGNE. — La sola komerca verko kiu permesas uži la lingvon Esperanto por la telegrafa korespondado. 500 miliardoj da frazoj estas kombineblaj en 7 lingvoj : Esperanto, franca, angla, portugala, hispana, germana kaj itala.

VORTARO LUGAGNE. — Enhavanta 100.000 vortojn de 5 literoj havantaj inter si minimume du literojn de diferenco, permesantaj kombini 10 miliardojn da dekliteraj vortoj. Rapida korekto de ĉiuj eraroj de transmetado.

ENCIKLOPEDIA KODO G. L. — Permesas kombini ĉiujn ajn frazojn en franca lingvo.

TRANSSKRIBILO KUN SEKRETAJ PERMUTACIOJ G. L. — Kriptografa aparato ebliganta la plej profundan sekreton.

13/14 CIFEROJ LUGAGNE. — Permesas anstataŭi 13 ĝis 14 ciferoj per elparolebla vorto de 10 literoj.

12 CIFEROJ LUGAGNE. — Permesas anstataŭi 12 ciferojn per elparolebla vorto de 10 literoj.

SPECIALECO DE PRIVATAJ KODOJ

Multaj atestoj de la plej gravaj francaj kaj fremdaj firmoj. Teknikistaj inspektistoj estas al la dispono de la klientoj en ĉiuj urboj. Ĉiuj studoj kaj projektoj estas volonte liverataj. Agentejoj kaj teknikaj oficejoj en la tuta mondo.

LIBROVENDEJO Oni trovas ĉiujn librojn en- kaj eksterlandajn, ankaŭ Esperantajn. Granda provizo de ilustritaj poŝtkartoj de la urbo kaj de ekstere.
José PASCAL, Verdager, 18-20, **SAN FELIU DE GUIXOLS** (Hispanujo)

KALKULILO kun tabelaro, per kiu vi ĉe ĝis milionoj ĉion elkalkulos facile, rapide kaj precize sendos al vi kontraŭ 6 respondkup. afrankite kun esp. instruo la I. Esp. Klubo « Dr Zamenhof », Kladno, Aŭstrio, Bohemujo.

DEXTA FONTAN-PLUMINGO. Skribu viajn Esperantajn koresp ondaĵojn per tiu fontan-plumingo. Ora plumo (14 karata), kun iridia pinto. Prezo 8 ŝilingoj — 4 Sm. afrankite.
W.-G. HARRISON, DELEGITO DE U. E. A.
High Street, **GRANTHAM**, Lincs (Anglujo).

UNUA KOMERCEJO de NICE POR LA EKSPORTADO **DE FLOROJ**
Sro **MARTIN**, 27, rue Lamartine, **NICE**. — Esperantia Entrepreno 152

WILLIAM HALL & Kio, LIMITED

STUDLEY, Warwickshire (Anglujo)

FABRIKISTOJ DE ĈIUJ SPECOJ DE KUDRILOJ
fiŝhokoj kaj iloj por fiŝkaptado

LA FIRMO IDDON SALUTAS VIN
FERAĴVENDISTOJ
NI AĈETOS kaj VENDOS **TRANĈILARON, BROSOJN EMAJLAĴOJN, NAJLOJN**
London, Sto SOUTHPORT (Anglujo)

FABRIKEJO DE ARTA FAJENCO

Metalaj rebriloj. — Flamitaj grejsoj

SINJOROJ CASTEL, LAMBERT KAJ RIZZO

Ĉe la Mont Chevalier
CANNES (A.-M.), Francujo

J. PION-MULLER ESPERANTIA ENTREPRENO
V. D. DE U. E. A.
Generala Agento de
Gaston CHARCOUSSET
POR
★ **ESPERANTIO** ★
Burgunda ŝaŭmanta vino por ESPERANTISTOJ *festoj*
NECESA por ĉiuj familioj kaj esperantistaj
21 rue de Lorraine
BEAUNE (Côte-d'Or), Francl.
Postulu prezaron. ✧ *Vidu paĝon 207*

Arbkulturejo

Paul HEINRICH, Wellritztal, WIESBADEN

Liveras **frukt-**, **roz-**, **ale-** kaj **ornamarbojn**, same ĉiujn specojn de **legom-** kaj **florsemoj**.

ONI POSTULU SPECIALAN PREZARON! — ONI KORESPONDAS ESPERANTE

AKTIENGESELLSCHAFT der EISEN- & STAHLWERKE vormals GEORG FISCHER

SCHAFFHAUSEN (Svisujo), **SINGEN** (Germanujo)

FONDITA 1805. — PLI OL 4,000 LABORISTOJ

FANDAĴOJ ĉiuspecaj por ĉiuj branĉoj de la industrio kaj metioj :

Maŝina Ŝtalfando . . . . . marko + G F +
Dinama Ŝtalfando . . . . . marko + G F +
Aŭto-Special-Ŝtalfando . . . . marko + G F +
Tempero-Ŝtalfando (molfando), marko + G F +
Propraj modellignajejoj kaj modelseryristejoj.

TUBKUNLIGILOJ (Fitingoj), marko + G F + por gaso-, akvo-, vaporo- kaj aliaj kondukoj de 1/8" ĝis 6" angla. Ĉirkaŭ 6,500 modeloj ; ĉiu premita je 18 atm., tordiĝo ekzamenita.

3ª PARTO

CENTRA ORGANIZO

Honora membraro.

Dro Ludoviko-Lazaro ZAMENHOF, aŭtoro de Esperanto ; *Honora Prezidanto.*

Sro E. BOIRAC, prezidanto de la Esperantista Akademio kaj de la Esperantista Lingva Komitato ; prezidinto de la Ia Esperantista Kongreso ; rektoro de la Dijona Akademio.

Sro Lucien CORNET, membro de la Franca Senato.

Sro Justin GODART, deputato ĉe la Franca Parlamento.

Sir Antony IRAILL, LL. D. MD., Estro de la Universitato de Dublin (Irlando).

Dro MYBS, honora prezidanto de la Germana Esperantista Asocio ; prezidanto de la Hamburga Grupo Esperantista ; prezidinto de la IVa Esperantista Kongreso.

Kolonelo J. POLLEN, honora prezidanto de la Brita Esperanto-Asocio ; prezidinto de la IIIa Esperantista Kongreso.

Generalo SEBERT, prezidanto de la Konstanta Komitato de la Esperantistaj Kongresoj ; prezidinto de la Esperantista Scienca Asocio ; membro de la Francuja Instituto.

Sir VEZEY STRONG, Eks.-Urbestro de Londono.

Sir Joseph WARD, ĉefministro de Nov-Zelando.

Komitato.

(Rebalotota je la fino de 1913.)

ADRESARO DE U. E. A.

Prezidanto :

H. BOLINGBROKE-MUDIE (Vicprezidinto de la IIIa Esperantista Kongreso kaj de la konstanta Komitato de la Esperantistaj Kongresoj ; prezidanto de la Brita Esperanto-Asocio kaj prezidanto de la Londona Esperantista Federacio ; membro de la Lingva Komitato). *Adr.* : 77, Kensington Garden Square, *London-W. C.*

Vicprezidanto :

TH. ROUSSEAU (Iniciatinto de la Esperanto-Oficejoj ; kunfondinto de U. E. A. ; Distrikta Delegito por Burgonjo ; redaktoro ĉe *Esperanto.*) *Adr. :* 37, rue Jean-Baptiste-Baudin, *Dijon* (Francujo).

Membroj :

P. BLAISE (Distrikta Delegito por Londono). *Adr. :* 125, Hambalt Rd., Clapham Common, *London.*

A. CARLES (Iniciatinto de la Esperanto-Konsuloj ; Distrikta Delegito por Suda Francujo). *Adr. :* 84, allées Paul-Biquet, *Béziers* (Francujo).

P. LINARES (Distrikta Delegito por Suda Hispanujo). *Adr. :* Hto San Basilio, *Cordoba* (Hispanujo).

ED. PRIVAT (Fondinto de *Juna Esperantisto ;* direktoro de la Internacia Instituto de Esperanto; membro de la Lingva Komitato).

F. ROCKMANN (Konsilanto de la Germana Esperantista Asocio ; Distrikta Delegito por Centra Germanujo). *Adr. :* Klewitzstr., 12, *Magdeburg* (Germanujo).

J. SCHMID (Sekretario de la Svisa Esperanta Societo ; membro de la Lingva Komitato ; Distrikta Delegito por Svisujo ; Prezidinto de la naŭa Kongreso de Esperanto). *Adr. :* Handelsdepartement, Bundeshaus, *Bern* (Svisujo).

S. SZABUNIEVICZ (Distrikta Delegito por Centra Rusujo). *Adr. :* Krivokolennij pereulok, dom. de Sytov, *Moskvo* (Rusujo).

Vickomitatano.

Dro STROMBOLI. *Adr. :* via Gropallo, 3, int. 4, scala 2, *Genova* (Italujo).

Centra Oficejo de U. E. A.

Sidejo : 10, rue de la Bourse, Genève (Svisujo).

Telefono : 25-98

Direktoro :

H. HODLER (Direktoro de *Esperanto,* sekretario de la IIa Esperantista Kongreso ; membro de K. K. K. ; kunfondinto de U. E. A.). Administra fako kaj aliaj fakoj (laŭ § 43).

Vicdirektoro :

ED. STETTLER (Prezidinto de la naŭa Kongreso de Esperanto). Financa fako (laŭ § 44, 45). *Adr. :* 16, Bundesgasse, Bern.

Oficistaro :

Ĝenerala sekretario : J. SPILLER.
Centra kasisto : F. LUCAS.
Gazeto kaj Librejo : H. JAKOB.
Redakcia sekretario : Ed. BOUVIER.
Administrado : Fino A. RING.

La oficejo estas vizitebla ĉiutage, krom dimanĉe, de 8 h. ĝis 12 h. kaj 2 ĝis 5 h.

Sekretario por Londono : H.-A. EPSTEIN, Ĉefdelegito.

FAKAJ ASOCIOJ

Universala Interŝanĝa Asocio.

Fakestro :

M. LÉVY (Del. Sr Mihiel), redaktoro de la *Interŝanĝa Bulteno*). *Adr. :* Saint-Mihiel (Meuse, Francujo).

Interŝanĝa Komisiono :

A. BAZ Y DRESCH (Mexico), Meksikujo. — Ch. CAMERON (Eastbourne), Britujo. — D. DOLFIN (Genova), Italujo. — G.-K. LEVINGS (Kokstad), Sud-Afriko. — B. LUIS (Düsseldorf), Germanujo. — J. MAREŠ (Luhačovice), Aŭstrio. — C. MARTINEZ (Sevilla), Hispanujo. — N.-P. NIELSEN (Slagelse), Danujo. — J. PINTO (Amoreira de Obidos), Portugalujo. — S. SIMOFF (Pleven), Bulgarujo. — J. SPILLER (Genève), Svisujo. — E. THIERACK (Saõ Leopoldo), Brazilujo. — Th. WOOD (Washington), Usono.

Universala Studenta Asocio.

Fakestro :

J. MAREŜ, (redaktoro de la *Studenta Bulteno*). *Adr. :* Luhaĉovice (Moravio, Aŭstrio).

Studenta komisiono :

H. CHRISTALLER (Stuttgart). — K. FRÖDING (Rockford). — I.-H. KRESTANOF (Sofia). — J. LITAUER (Varsovio). — J. VALETTE (Toulouse).

NACIAJ SOCIETOJ ESPERANTISTAJ

Reprezentantoj ĉe U. E. A.

Bohema Asocio Esperantista : V. KRAUS, vicprezidanto.

Brita Esperanto-Asocio (B. E. A.) : H. BOLINGBROKE-MUDIE, prezidanto.

Centra Dana Esperantista Ligo : Fino Astrid RYBO, sekretario.

Franca Societo por la propagando de Esperanto (S. F. P. E.) : ROLLET DE L'ISLE, prezidanto.

Germana Esperanto-Asocio (G. E. A.) : La estraro de G. E. A.

Rumana Esperantista Societo : D. CONSTANTINESCU, komitatano.

Svisa Esperanta Societo (S. E. S.) : Ed. STETTLER, prezidanto.

Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko (E. A. N. A.) : C.-H. FESSENDEN, sekretario.

DUMVIVAJ MEMBROJ

Laŭ la antaŭaj reguloj forigitaj post la plialtigo de la kotizaĵo kaj kreo de la Garantia Kapitalo.

Sroj J.-A. ARAKELOV (Lozovaja) ; BÜNEMAN (Patras) ; CAMESCASSE (Paris) ; DAINELLI (Genova) ; E. FASCE (Genova) ; A. FIŠER (Tiflis) ; Fr. FLECK (Genève) ; J. FORESTIER (Genevo) ; F.-W. HIPSLEY (Birmingham) ; H. LEWIS (Gawler) ; P. LINARES (Cordoba) ; MANGELSDORF (Magdeburg) ; MARTINET (Paris) ; Sino MILSON (Genevo) ; H.-B. MUDIE (London) ; PRIESTMAN (Bradford) ; Th. ROUSSEAU (Dijon) ; S. SCHULZ (Lodz) ; SHARPE (Torquay) ; P. STOJAN (Peterburgo) ; STROMBOLI (Genova) ; R. VAUGHAN (Totok).

GARANTIANTOJ (1).

Vidu la regularon pri la Garantia Kapitalo, pag. 62.

La cifero post la nomoj montras la nombron de atestoj menditaj. Unu atesto valoras 125 frankojn. Ĉiu garantianto estas samtempe dumviva membro de U. E. A. kaj dumviva abonanto de *Esperanto*.

ALKSNIS J. (Riga) : 1. — ALLENDE V.-O de (Bilbao) : 1. — ALONSO S.-M. (Madrid) : 1. — ALTENSTADT G. (Genève) : 1. — ARNHOLD, Dr. H. (Dresden) : 1. — BACQUET J. (Pihen) : 1. — BARNE C.-E. (Brackley) : 1. — BARTHOLOMEW E.-M. (Letchworth) : 2. — BETEGH SZENTMARIAY E. v. (Budapest) : 1. — BICKNELL Cl. (Bordighera) : 5. — BLACKETT E.-R. (Bath) : 1 — BOLINGBROKE-MUDIE H.-B. (London) : 20. — *Bostona Esperanto Asocio* (Boston) : 1. — BREDALL J. (Croydon) : 1. — BUCHANAN G.-D. (Glascow) : 1. — CAMESCASSE J. (Paris) : 1. — CARLES A. (Béziers) : 1. — CHANDELLIER C. (Troyes) : 1. — CLARK G.-F.-H. (Wynberg) : 1. — DINSLAGE J.-F. (London) : 1. — DORÉ F. (Troyes) : 1. — EHNIS E. (Stuttgard) : 1. — ELTEN E. (Hildesheim) : 1. — ETARD J. (Rouen) : 1. — FAIRMAN C.-A. (London) : 1. — FARGES A. (Lyon) : 1. — FARMER H.-F. (Boulogne-sur-Mer) : 1. — FLECK F. (München) : 1. — FRÉCHET M. (Poitiers) : 1. — FORESTIER J. (Genève) : 1. — FRENCKELL K. v. (Dresden) : 1. — GALE W.-A. (Southwick) : 1. — GANDELL F.-P. (London) : 1. — GIERSBERG, Dr. phil. (Berlin) : 1. — GILLETT M.-C. (Banbury) : 1. — GOEDECKE A., Dr. jur. (Berlin) : 1. — GOODLIFFE F.

---

(1) Listo ordigita ĝis la 30 novembro 1913.

(Letchworth) : 2. — GRAEGER O. (Magdeburg) † : 1. — GRINEVA A.-M. (Staroĉerkask) : 1. — HILDING G.-V.-R. (Hartford, USA) : 1. — HODLER H. (Genève) : 20. — HOLMES J.-D. (Bradford) : 1. — HUTTIN H. (Bourg) : 1. — ISTEL L. (Wiesbaden) : 1. — KAWECKI W. (Varsovio) : 1. — Koń A. (Varsovio) : 1. — KOPOSOV V.-A (Simbirsk) : 1. — LAGESTE F. (Dax) : 1. — LHERMITTE J. (Troyes) : 1. — LINARES P. (Cordoba) : 2. — LOCHHEAD J.-F. (Edinbourgh) : 1. — LUCAS F. (Genève) : 1. — MACLEAN N. (Aguilas) : 1. — MALLET E. (Genève) : 1. — MARCHAND W. (Davos) : 1. — MARRIOT R. (Ashton o/M.) : 1 — MASKE R. (Dresden) : 1. — MAYA E. da. (Lisboa) : 1. — MEGAHY B.-P. (Preston) : 1. — MILLNER M.-E. (Leek) : 1. — MOODY R -H. (Leeds) : 1. — MOSCHELES F. (London) : 1. — MOSER F. (Rüegsau) : 1. — MUDIE H. Bolingbroke (London) : 20. — MULERT A. (Hemsbach a/B.) : 1. — NEWCOMB L.-F. (Cochaane) : 1. — *Norvega Esperantista Ligo* (Kris- tiania) : 1. — PEARSON M. (Sheffield) : 1. — PECKOVER P.-H. (Wisbeck) : 4. — PITT W. (Bath) : 1. — POENSGEN H. (Kaiserswerth) : 1. — POINTER M (St.-Neots) : 2. — POLLEN, Dr. J. (London) : 1. — PONCET L. (Lyon) : 1. — PRIVAT E. (Genève) : 1. — RISHKOW N. (Kursk) : 1. — ROCKMANN F. (Magdeburg) : 1. — RODIONOV A. (Baku) : 1. — ROLLET DE L'ISLE (Paris) : 1. — SCHIFF L. (Berlin) : 1. — SCHILLING E. (Bern) : 1. — *Sevilja Esperantista Grupo* (Sevilla) : 1. — ŠIMONEK B.-K. (Chicago) : 1. — SORIANO T. (Sevilla) : 1. — SOULIER, Dr. H. (Lyon) : 1. — STETTLER Ed. (Bern) : 20. — *Svisa Esperanta Societo* : 1. — SZABUNIEWICZ S. (Moskvo) : 1. — SZENTMÀRIAY D. (Budapest) : 1. — TIARD M. (Parc Saint-Maur) : 1. — TISSOT-MARTIN L. (Basel) : 1. — *Unio Sociokrata* (Bahia) : 1. — VÖRÖS, Dr. C. (Budapest) : 1. — WENGLER E. (Berlin) : 1. WILSON J. (Leek) : 1. — WOLHGRAT, F. (Genève) : 1.

LEONARD ROMCZEWSKI

DISTRIKTA ORGANIZO

Distriktaj Delegitoj.

Pri la tasko de la Distrikta Delegito, vidu § 26, 27 de la Statuto.
Listo de la Distriktaj Delegitoj je 1ª januaro 1914.

EŬROPO

Distrikto.	*Delegito.*	*Adreso.*
Aŭstrio-Hungario :		
Adriatiko.	Drº A. GHEZ.	Via Boschetto, 13ᵐ, Trieste.
Aŭstrio.	J. GLÜCK.	VI, Theobaldgasse, 12, Wien.
Bohemujo.	(Ne elektita.)	
Galicio.	S. RUDNICKI.	Kopernikstr., 17, Krakow.
Hungario.	A. DE ZSIGMOND.	Balfiutca 49, Sopron.
Moravio.	(Ne elektita.)	
Belgujo.	(Ne elektita.)	
Britujo :		
Centro-Norda.	(Ne elektita.)	
Centro-Suda.	F. W. HIPSLEY.	156, South Rd. Erdington-Birmingham.
Irlando.	(Ne elektita.)	
Kimrujo.	Dr D.-R. JONES.	19, Paget Street, Cardiff.
Londono.	P. BLAISE.	125, Hambalt Rᵈ, Clapham, London-S. W.
Nord-Okcidenta.	F.-W. SHAW.	1, Lancaster Av. Didsbury-Manchester.
Nord-Orienta.	A.-E. HEPTON.	11, Perth Str., Hull.
Orienta.	J.-C. RUST.	The vicarage, Soham.
Skotlando.	J.-A. COWIE.	Western. Av., Perth,
Sud-Okcidenta.	(Ne elektita.)	
Sud-Orienta.	W.-G.-A. EDE.	183, Chichester Rᵈ, Portsmouth.

Bulgarujo.	(Ne elektita.)	
Danujo.	Ad. B. Hansen.	Dr Olgas Vej., 47, Kopenhago.
Francujo :		
Burgonjo.	Th. Rousseau.	37, rue J.-B.-Baudin, Dijon.
Centro.	A. Autin.	3, rue de la Mariette, Le Mans.
Centro-Sudo.	L. Lamant.	48, avenue du Pont-Neuf, Limoges.
Nordo.	E. Deligny.	33, rue Thiers, Saint-Omer (P.-de-C.).
Normandio.	(Ne elektita.)	
Okcidento.	(Ne elektita.)	
Oriento.	H. Maresquelle.	109, rue Isabey, Nancy.
Parizo.	R. de Lajarte.	4, villa d'Orléans, Fontenay-sous-Bois (Seine)
Sudo.	A. Carles.	3, rue des Balances, Béziers.
Sud-Okcidento.	Ch. Brunet.	59, cours Victor-Hugo, Bordeaux.
Sud-Oriento.	E. Gabert.	Hôtel de Ville, Saint-Etienne.
Germanujo :		
Bavarujo.	O. Maurer.	22, Kochstr., München.
Centro.	(Ne elektita.)	
Nordo.	(Ne elektita.)	
Nord-Okcidento.	(Ne elektita.)	
Oriento.	(Ne elektita.)	
Rejnlando-Vestfalio	B. Luis.	5, Gehrtsstr. Düsseldorf-Grfbg.
Saksujo.	J. Karsch.	15, Dürerstr., Dresden.
Sud-Okcidento.	H. Pfaff.	Ulmenallee, 16, Worms.
Virtembergo.	R.-H. Hengstenberg.	8, Turmstr. Esslingen a. N.
Grekujo.	(Ne elektita.)	
Hispanujo :		
Centro.	(Ne elektita)	
Nordo	(Ne elektita.)	
Oriento.	A. Sabadell.	Diputacion, 280, Barcelona.
Sudo.	P. Linares.	Hte San Basilio, Cordoba.
Sud-Oriento.	(Ne elektita.)	

Italujo :		
Centro	(Ne elektita.)	
Nord-Okcidento.	(Ne elektita.)	
Nord-Oriento.	A. Tellini.	Vallescura, 11, Bologna.
Sudo.	(Ne elektita.)	
Nederlando.	P.-J. Vermaas.	Nieuwe Binnenweg, 340, Rotterdam.
Norvegujo.	Fino Josefine Finholdt.	Akersbokken 25a, Kristiania.
Portugalujo.	B. Martins d'Almeida.	R. da Barroca, 135, Lisboa.
Rumanujo.	J.-E. Nicolau.	18, str. Barcanešti, Ploešti.
Rusujo :		
Centro.	S. Szabuniewicz.	5, Krivokolennij pereulok dom. de Sitov, Moskvo.
Finlando.	(Ne elektita.)	
Kaŭkazo.	A. Fiŝer.	15, Sudebnaja, Tiflis.
Nordo.	(Ne elektita.)	
Okcidento.	(Ne elektita.)	
Oriento.	G. Davidov.	Poŝtkesto, 12, Saratov,
Polujo.	(Ne elektita.)	
Sudo.	L. Illašević.	Moskovskaja, 26, Kiew.
Serbujo.	(Ne elektita.)	
Svedujo.	J. Lundgren.	Hedemora.
Svisujo.	J. Schmid.	Handelsdepartement, Bundeshaus, Bern.

EKSTER EŬROPO (1)

Kuba Respubliko. Dro A. Aleman Ruiz. Apartado 1324, Habana.

Brazilujo (*Norda*). Carlos de Souza. Cunha, 14, rue 24-de-Fevereiro, Alagoinhas.

Brazilujo (*Centra kaj Suda*). (Ne elektita.)

---

(1) Ekster Eŭropo, la plimultaj distriktoj ne estas ankoraŭ organizitaj.

ADRESARO

DE LA DELEGITOJ, VICDELEGITOJ, SUBDELEGITOJ

KAJ ESPERANTO-OFICEJOJ de U. E. A. (1).

MALLONGIGOJ

D. = Delegito kun voĉdonrajto (pli ol 20 membroj).
D. = Delegito.
VD. = Vicdelegito.
SD. = Subdelegito.
E.-O. = Esperanto-Oficejo.
(p) = Esperanto-Oficejo, ĉe kiu iu parolas Esperante.

La ciferoj skribitaj post la nomoj de l'urboj montras la nombron de la loĝantoj. Ni indikis la loĝantaron nur de la urboj havantaj pli ol 25.000 loĝantoj (50.000 ekster Eŭropo).

(1) Ordigita ĝis la 15 decembro 1913. Por la korektoj, adresŝanĝoj novaj Delegitoj kaj Subdelegitoj legu la oficialan organon *Esperanto* kaj la aldonon al Oficiala Jarlibro.

A

Aachen (Germanujo, Rheinland), 160,000.
D : V. Pinagel, 38, Lütticherstr.

Aalborg (Danujo), 35.000.
D : Edv.-Alfred Hansen, libroteniśto, 24, Prinsensgade.

Aarhus (Danujo), 64,000.
D : Ch.-P. Heilskov, bibliotekoficisto, 25, Heibergsgade.
VD : E.-A. Etzerodt, oraĵisto, 29, Ostergade.
E.-O. : Leth Bang, St. Clemenstorv, 9.

Abassia (Egiptujo, Kairo).
D : Gordon Lee, Corporal Cairo District, Headquarters, Egyptian Army.

Abbeville (Francujo, Somme).
D : Dr^o^ Claude Neuilliès, kuracisto, 8, rue des Cordeliers.
E.-O. : Librejo Cufay, 1 kaj 3, rue Saint-Wulfran.

Aberystwith (Anglujo, Cardigan).
D : Jack Edwards, libristo.

Abo (vidu *Turku*).

Accrington (Anglujo, Lancash.), 43.000.
D : Edwin Roberts, oficisto, 15, Owen str.
VD : James Baron, 124, Burnley Rd.

Adelaïde (Sud-Aŭstralio), 192,000.
D : I. Lyall, Box 617, G. P. O.

Agen (Francujo, Lot-et-Garonne).
D : Maille, kolegia profesoro, 37, Cours Voltaire.

Aggelby (Finnlando).
(Oni sin turnu al la Delegito de Helsinki.)

Agricola (Usono, Missouri).
D : Mellichamp.

Aguilas (Hispanujo, Murcia).
D : Norman-Maclean, komercisto.

Aïn-Beida (Afriko, Alĝerio).
D : F^ino^ Adrienne Rippert, instruistino, école de filles.

Ainsdale (Anglujo, Lancashire).
SD : S^ino^ Pierpoint, « Lynton », Sandringham Rd.

Alagoinhas (Brazilujo, Bahia), 41.000.
D : Carlos de Souza Cunha, juĝeja skribisto, 14, rua 24 de Fevereiro.

Alameda (Usono, Kalifornio).
D : S^ino^ Emma-T. Rathgeb, 2258, San Antonio Ave.
VD : M.-G Gill, elpensinto.

Albany (Usono, New-York), 100.000.
D : Harold-N. Saxton, Room, 411, Capitol.

Alcira (Hispanujo, Valencia).
D : Antonio Carbonell Bosque, telegrafa oficejo.

Alcoy (Hispanujo, Alicante), 30,000.
D : Domingo Talens, S. Tomas, 8,1°.

Alexandrie (Egiptujo), 350,000.
D : Georges Wilken, advokato, 9, rue de la Gare de Ramleh, étude M.-G. Roussos.

Alfred (Usono, New-York).
D : Lloyd R. Watson.

Alfreton (Anglujo, Derbysh.).
D : Harry Shaw, Fernleigh Villa, Leabrooks.

Amarante (Portugalujo).
D : Dr^o^ Artur da Mota Alves, Casa da Costa Grande.

Amay (Belgujo, Liège).
SD : Alphonse Mainfroid.

Amiens (Francujo, Somme), 91,000.
D : Georges Poteaux, reprezentanto, 8, rue Alphonse-Paillat.
VD : Ed. Searle, 11, avenue de Londres.
E.-O : Librairie centrale de Picardie, 8, rue de la République.
A la Civette, place René-Goblet.

Amsterdam (Nederlando), 574,000.
D : Petro Janssen, Nieuwendijk, 183.
VD : W.-F.-A. Mudde, tipografo, 2e Bloemdwarsstraat, 9.
E.-O : Van Baerlestr, 18 (p.)

Anacortes (Usono, Wash.).
D : Frank-P. Zent, dogana oficisto.

Andenne (Belgujo, Namur).
SD : A. Melin, kuracisto, 9, Grand'rue.

Angers (Francujo, Maine-et-Loire), 87,000.
D : L. Blot, direktoro de teksejo, 15, rue Sarret-Terrace.

Angoulême (Francujo, Charente).
(Oni sin turnu al la Del. de *Cognac.*)

Annaberg (Germanujo, Saksujo), 30.000.
D : Friedrich Saphra, rektoro kaj predikisto, Gr. Kirchgasse, 5.

Annapolis (Usono, Maryland).
D : James-L. Smiley, 130, Prince George str.

Ann-Arbor (Usono, Michigan).
D : Ernst Schumann, bakestro, 420, Benjamin str.

Annecy (Francujo, Haute-Savoie)
D : Dannemüller, apotekisto, rue Sommelier.
VD : Sino Perrenot, profesorino ĉe la liceo.

Annonay (Francujo, Ardèche).
D : Louis Chenevier, rue Greffier-Chomel.

Annville (Usono, Pennsylvania).
D : G.-S. Brown, P. O. Box, 155.

Ansbach (Germanujo, Bavarujo).
D : Karl Junge, Fr. Seybold's Buchhandlung, Karlstr., 10, telef. 135
VD : W. Beuschel, magistrata oficisto, Schlosstr., 21.
E.-O : Librejo Seybold, Karlstr., 10 (p).

Anstruther (Skotlando).
D : C.-H. Maxwell, Blair Lodge.

Antibes (Francujo, Alpes-Maritimes).
SD : Campiche, 28, rue Aubernon.

Antofagasta (Ĉilio), 30.000.
D : Jacinto Fonolla, komercisto, Casilla, 516.

Antwerpen (Belgujo), 321,000.
D : Arthur Vermandel, profesoro, Borgerhoutschestraat, 72 Borgerhout.

Anvers (vidu *Antwerpen*).

Arad (Hungario).
D : Dro Andreo Vegh, r. ŝtatfervoja sekretario, Uezletvezetöseg I.
VD : Deziderio Dezsény, oficisto, Korin Aron u., 2.

Arcis-sur-Aube (Francujo, Aube).
D : R. Morey, oficisto, 26, rue de Paris.

Arden [Solimposta Kolonio] (Usono, Delaware).
D : Donald Stephens, studento.

Arendonk-Turnhout (Belgujo, Antwerpen).
D : Leo Heidendal, kontorestro.
E.-O : Jos. Splichal.

Arezzo (Italujo, Arezzo), 46,000.
D : Pro Jakobo Meazzini, S. Giovanni Valdarno, Badiola.

Arĥangelsk (Rusujo, Arĥangelska gub.), 30.000.
D: Vitold Baczkievicz, prokuristo, Okruĵnoj kamera prokurora.

Arles (Francujo, Bouches-du-Rhône).
D : Louis Laget, 4, rue Gambetta.
VD : Henri Mouret, fervoja oficisto, Buffet de la Gare.

Arnhem (Nederlando, Gelderland), 64,000.
D : Johannes Ket, ĉefkonduktoro, 138, Antonie laan.

Asakusa (vidu *Tokyo*).

Aŝhabad (Azia Rusujo).
D : Nikolai Starosjelskij, advokato, Meza Azia fervojo.

Asherville (Usono, Kansas).
D : W.-L. Collins.

Astraĥan (Rusujo), 180,000.
D : N. Vrazovskij, kontoro D. G. Agababova.
VD : Fino N. Sutirina, Sapeĵnikovskaja ul, dom. Valova.

Athen (Grekujo), 180.000.
D : Anilo Pettas, studento de medicino, poste restante.

Atlanta (Usono, Georgia).
D : Dro Cecil Stockard, 909, Empire Life Bldg.

Auckland (Nov-Zelando), 100,000.
D : J.-S. Russell, kasisto, Grange Road.
VD : P. England, P. O. Box 36.

Audincourt (Francujo, Doubs).
D : A. Grisel, arkitekturisto, 45, Grande-Rue.

Auerbach (Germanujo, Saksujo).
D : Hugo Gerisch, fabrikanto, Kaiserstr., 60.
VD : Feder, asesoro, Friedrichstr.

Augsburg (Germanujo, Bavarujo), 123,000.
D : Dro Richard LEDERMANN, profesoro, Schiessgrabenstr., 28/II.
VD : Dro W. PFLUGER, kuracisto, Augsburg Pfersee, Augsburgerstr., 16.

Augusta (Usono, Maine).
D : EMERSON, 5, Scott str.

Aumale (Francujo, Seine-Inférieure).
D : L. TRUFFART, farmaciisto, 14, rue aux Juifs.

Austin (Usono, Minnesota).
D : C.-H. GIBBONS, asekuristo, Winona Str., 407.

Autun (Francujo, Saône-et-Loire).
D : F. DEJUSSIEU, prosisto, 4, Grande-Rue.

Auxerre (Francujo, Yonne)
D : L. CESTRE, honora profesoro, 10, rue Faidherbe.

Auxonne (Francujo, Côte-d'Or)
D : A. NARAT, profesoro ĉe la kolegio, rue Lafayette, 28.

Avesnes-sur-Helpe (Francujo, Nord).
D : P. MARISSIAUX, libroteniisto, 20, avenue du Pont-Rouge.

Avignon (Francujo, Vaucluse), 48,000.
D : P. CHAMPION, licea profesoro, rue du Pont-Trouca.
VD : F. DE CASTELJAU, inĝeniero, 4, rue des Etudes.
E.O. : Librejo Faujas-Dailhe, place de l'Horloge.

B

Bad (Vidu la koncernan urbon. Ekz. : Bad-Reichenhall, vidu Reichenhall).

Baez (Ameriko, Cuba).
SD : Rafael-G. CRESPO, instruisto.

Bagard apud Alais (Francujo, Gard).
D : André ROUVERET, instruisto.

Bagdad (Azia Turkujo), 125,000.
D : Raoul LÉOR, verkisto, Sejd Sultan Ali, 1.

Bahia (Brazilujo, Bahia), 230,000.
D : J.-M. DE SOUZA, Avenida Hilda Garcia.

Bahia Blanca (Argentino, Buenos-Ayres), 50,000.
D : Delfi DALMAU, didaktikisto, Calle 19 de Mayo, 151.

Bailešti (Rumanujo, Doljiu).
D : Joan-M. JONESCU, grenkomercisto.

Bajĥor (Siberio, Zabajkala obl.).
D : REŠČIKOV, ĉefpastro.

Baku (Rusujo, Kaŭkazo), 218,000.
D : A.-A. RODIONOV, kuracisto, Voroncovskaja, 25.

Balakovo (Rusujo, Samara gub.), 25,000.
D : Ksaverio TRZCINSKI, agento de Vaporŝipa Societo.

Bamberg (Germanujo, Bavarujo), 48,000.
D : Otto REBER, reĝa supera poŝtinspektoro, Friedrichstr. 6/1.
VD : Gustav GOES, leŭtenanto, Heinrichsdamm, 13/II.

Banbury (Anglujo, Oxford).
D : Sino Mary-C. GILLET, The Elms.

Banolas (Hispanujo, Gerona).
D : Juan AULINA, komercisto, calle Turevs, 49.

Barcelona (Hispanujo), 600,000
D : Alfonso SABADELL, asekura agento, Diputacion, 280.
VD : Jako MONTFORT BUIX, rua Salinas, 12 bajes.
D : Benito BELLVER, Milton, 5-1o-2a.
E.O. : J. Rosals, librejo, 30, Puerta Ferrisa (p).

Barmen (Germanujo, Rheinprovinz), 169,000.
D : Kurt HENKE, komerca oficisto, Elberfeld, Hofkamp, 28.

Barnaul (Siberio), 53,000.
D : Nikolao ZORIN, termezuristo, Pawlovskaja ul., 11.

Barre (Usono, Vermont)
D : Henry-L.-G. BURNETT, Box, 75.

Barre-des-Cévennes (Francujo, Lozère).
D : Andreo GÉRAUD, advokato.

Barrow-in-Furness (Anglujo, Lancashire), 58,000.
D : W.-H. SYMONS, fervojisto 58, Holker Street.

Barry (Anglujo, Kimrujo), 30,000.
D : R.-T. EVANS, lernejestro, 12, Park Grove.

Bar-sur-Aube (Francujo, Aube).
D : A. VALCK, libristo, 51-53, rue Nationale.
E.-O : A. Valck, 51-53, rue Nationale (p).

Bartenheim (Germanujo, Elzaso).
D : Albert BAUMANN, negocisto, 67, Grabenstr.

Bartfa (Hungario).
D : Dr° Vilmos AUSTERLITZ, kuracisto, Föter.

Basel (Svisujo), 135,000.
D : H. RUSTERHOLZ, termezuristo, Leimenstr. ?.

Bassein (Hindujo, Burma).
D : L.-W. CRONKHITE, pastro-misiisto,

Bath (Anglujo, Somerset). 70,000.
D : E.-R. BLACKETT, presejestro, 15, Southgate Street.

Battle Creek (Usono, Michigan).
D : Alvah MOTE, 65, Groveland str.

Batum (Rusujo, Kaŭkazo), 34,000.
D : Simon MKRTIČJAN, instruisto, Smekalovskaja, Armena lernejo.

Baza (Hispanujo, Granada).
D : Emilio CASTELLANO NITA, konfitisto, 5, Alhondiga.

Beauford West (Suda Afriko).
D : Matthew DEAS, konstruisto, Beauford West, C. C.

Beaune (Francujo, Côte-d'Or).
D : Ernest BORD, profesoro, 20, faubourg Bretonnière.
VD : J. PION-MULLER, 21, rue de Lorraine.
EO : Place de la Halle.

Beauvais (Francujo, Oise).
D : GRIVES, aferisto, 8, rue de Nully-d'Hecourt.

Belfast (Irlando), 400.000.
D : F. FARRINGTON, Dehli Villa, Fitzwilliam Ave.

Belgrad (Serbujo), 103,000.
D : Drag. ANDONOVIČ, inĝeniero, 23,Brankov a.
VD : Drag. PETROVIČ, Kasoniceva, 8.

Belleville (Usono, Illinois).
D : F. REIME, fotografisto, 23, West Maine str.

Benalla (Aŭstralio, Victoria).
D : Dr° Arthur E. BARRINGTON, kuracisto.
VD : J. H. JONE, Bridge Str.

Bengtsfors (Svedujo, Elfsborg).
D : Carl WINBERG, kasisto.

Benson (Usono, Nebrasko).
D : R. TIMMLER, 340 N., 56 Ave.

Bergamo (Italujo, Bergamo), 55,000.
D : U. MESSI, oficisto, Banca commerciale

Berkeley (Usono, Kalifornio).
D : Edward IRVING, verkisto 1530 Shattuk Ave.

Berlin (Germanujo), 2,071,000. (Granda Berlino : 3,703,000).
D : E. WENGLER, Kesselstr., 24. — N. 4.
VD : Fino Martha RABE, Bandelstr., 45III, N. W., 27.
E.-O. : Librejo F.-E. Lederer, Kurstr., 37. C. 19.

Berlin-Schoeneberg (Germanujo, Brandenburg), 173,000.
SD : Paul REINECKE, Culmstr., 3?, Berlin, W., 57.

Bern (Svisujo), 95,000.
D : Jakob SCHMID, federala oficisto, Handelsdepartement, Bundeshaus.
E.-O : A. FRANKE, Bubenbergplatz. (p.).

Besançon (Francujo, Doubs), 56,000.
D : Raoul BRETILLOT, bankoficisto, 1, rue Riotte.

Beuthen (Germanujo, Schlesien), 68,000
D : Dr med. Fedor SCHMEY.
VD : August STRAUCH, distrikta ĉefserĝento.

Beverloo (Belgujo, Limburg).
D : Majoro CUVELIER, commandant de l'Ecole de perfectionnement pour l'Infanterie.

Bexhill-on-Sea (Anglujo, Sussex).
D : C.-W. HARRIS, 38/40, Sackville Road.

Béziers (Francujo, Hérault), 52,000.
D : A. CARLES, komercisto, allées Paul-Riquet, 84.
VD : Jozefo THIBAIRENG, asekuristo, Av. de Bedarieux, 18.

Big Rapids (Usono, Michigan).
D : Paul-M. SCHUYLER, Lock Box, 160.

Bihaĉ (Aŭstrio, Bosnio).
D : Peter JAKOVLJEVIČ, dir. de la distrikta ŝparkaso.
VD : N. ŽERAVICA, instruisto.

Bilbao (Hispanujo, Biscaya), 93,000.
D : Rich. SAŬREN, Heros, 6, 4°, d.
VD : Jose Sta MARIA, bankoficisto, Granvia, 1.
E.-O : Manuel Juentes, Bidebarrieta, 9.

Birkenhead (Anglujo. Cheshire), 131.000.
(Oni sin turnu al la Delegito de *Liverpool.*)

Birmingham (Anglujo, Warwick), 840,000.
D : William-Henry GARBUTT, ĵurnalisto, Prince's Chambers, Corporation Street.
VD: F.-W. HIPSLEY, termezuristo, 156, South Rd, Erdington.
E-O : Princes Chambers, Corporation Str. (p).

Bizerte (Tunizio).
D: Lucien-Jules MONDÉSIR, torpedalmezuristo, rue Tabarca, villa Givaudan.
VD : Jean NICOLAS, meĥanikisto, Ferryville, O. M., 3e Section caserne des O. M.

Blackburn (Anglujo, Lancashire), 133.000.
D : Fino MATHERS 62, Railway View, Great Harwood.

Blagodatnoje (Rusujo, Ekat. gub.).
D : Dro Vladimir LEBEDEV.

Blair (Usono, Nebraska).
D : H. SKOV. NIELSEN, administranto de la dana presejo.
E-O : Nielsen, H. S Fifth and Front street (p).

Blankenburg (Germanujo, Harz).
D : Walter PFAFF, 23, Michaelsteinerstr.

Blois (Francujo, Loir-et-Cher), 25,000.
D : Sino ETIENNE, 14, rue Bourg-Neuf.

Blyth (Anglujo, Northhumberland).
D : John TULLOCH, instruisto, 1, New Row, The Colliery.

Bochnia (Aŭstrio, Galicio).
D : Leon DROJECKI, farmaciisto.

Bochum (Germanujo, Vestfalio), 149,000.
D : Rudolf STRACKE, pentristo, W. Richardstr., 34.
VD : G. DANIELSICK.

Bodenbach (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Josef HAUF, Teplstr.

Bognor (Anglujo, Sussex).
D : G.-N. TRAVIS « Avillon », N. Bersted.

Boise (Usono, Idaho).
D : R.-E. BLACKSTONE, instruisto.

Bologna (Italujo, Bologna), 178,000.
D : Aĥilo TELLINI, komercisto, Vallescura, 11.
VD : Ubaldo MASI, notario, Asse, 6.
E.-O : A. TELLINI, Vallescura, 11. (p.)

Bolton (Anglujo, Lancashire), 188,000.
D : Joseph MILLER, eksadministranto, 31, Mellor Grave.
VD : John BIRTWISTLE, fervoja oficisto.

Boraas (Svedujo).
D : J. A. BLANQVIST, A. B. Borás Klädningstygsfabrik, Box. 38.

Borbeck (Germanujo, Rheinland), 71,000.
D : W. HÜTTMANN, ĉefinstruisto, Denkstr., 8.

Bordeaux (Francujo, Gironde), 252,000.
D : J.-Charles BRUNET, mekanikisto, 59, cours Victor-Hugo.
VD : Pierre MARLY, spegulisto, 11, rue Soubat.
E.-O : L. MARQUET, Firmo Guérineau, 25, Intendance (p).

Bordighera (Italujo, Genova).
D : Clarence BICKNELL, villa Rosa.

Borgaa (Finnlando).
D : A. SOLDAN, artisto, Prästegaardsbacken.
VD : Fino A. ANDÉRSÉN.

Borgo Maggiore (Italujo, Sta. Marino).
SD : Don Settimio NICOLINI, pastro.

Boston (Usono, Mas.), 671,000.
D : F.-G. HARRISSON, 15, Prospect Str., Everett.
VD : Dro C.-H. FESSENDEN, 34, Pelhamstr., Newton Centre.

Boulogne-sur-Mer (Francujo, Pas-de-Calais), 50,000.
D : Georges BAIRE, inĝeniero, 74, rue des Pipots.
VD : Victor HAIGNÉRÉ, oficisto, 149, rue du Moulin-à-Vapeur.

Boulogne-sur-Seine (Francujo, Seine), 50,000.
D : G. CHANTAZ, 38, rue de Billancourt.
VD : Emile LAMBERT, 30, rue d'Aguesseau.

Bourg (Francujo, Ain).
D : H. HUTTIN, notario, 3, rue du Quatre-Septembre.
VD : L. POCHON, arhitekturisto, 4, avenue Alsace-Lorraine.

Boxtel (Nederlando).
D : Hermanus HAENEN, ĉefkonduktoro, 10, Breukelen.

Bozen-Gries (Aŭstrio, Tirolo), 30,000
D : Wilhelm WITTEK, librovendisto, St-Johann, 515, villa Engl.
VD : Johannes ADOLF, 1, Erzherzog Heinrichstr.
E.-O. : Deutsche Buchhandlung, Erzherzog Heinrichstr., Musterplatz.

Bozzolo (Italujo, Montova).
D : Alfredo DONA, Dro, profesoro, teknika lernejo (dum julio-sept. loĝas en Bassano Veneto).

Bradford (Anglujo, Yorkshire), 294,000.
D : Alfred-Tuke PRIESTMAN, impostisto, 5, Ashburnham Grove.
VD : John-T. HOLMES, lankombisto, 29, Norman Drive.
EO : TAPP & TOOTHILL, Ltd, 30, Market Str.

Braga (Portugalujo), 60.000.
D : Geronymo Emiliano da FONSECA DA ROCHA SALQUEIRO, ĵurnalisto, rua da Boa Vista, no 61.
VD : Dro Craudino-Martins VICONTE, advokato, Praca d'Alexandre Herenlano, 18.

Braine-le-Comte (Belgujo, Hainaut).
D : Hector LAHISSE, 1, rue Neuve.

Braunschweig (Germanujo), 144,000.
D : Fino F.-Käthe JAHNS, Bodesstr., 12-I.
VD. : Adolfo REINKING, prokuroro, Kleine Kampestr., 10.

Breda (Nederlando, Nord-Brabanto), 270.000.
D : J. BAL, komizo ĉe la fervojo, 18, Nassau-Singel.

Bremen (Germanujo), 247,000.
D : B. BÖNING, instruisto, 14, Bergstr.

Bremerhaven (Germanujo, Hannover).
D : Berthold TRILLHAASE, sekretario, Am Hafen, 63.

Breslau (Germanujo, Silezio), 515,000.
D : Georg MAHN, komercisto, Albrechtstr., 43.
VD : Sigmund FREUND, Moritzstr., 50.

Brest (Francujo, Finistère), 85,000.
D : Oscar GOASGUEN, desegnisto, 93 *bis*, rue de Paris.

Brighouse (Anglujo, Yorkshire).
D : Dro EDWARDS, Claremont Villas.

Brighton (Anglujo, Sussex), 131.000.
D : Léon-Louis HYMANS, 18, Ship str.

Brita Ŝiparo.
D : Laurence William WRIGHT, 293, Turyford Ave. — Portsmouth, Hants.
D : W. CAMP, kanonisto, H. M. S. « Impregnable », Devonport.
D : P CARTER, telegrafinstruisto, H. M. S. « Impregnable », Devonport.
D : A.-H. HILL, boatestro, 16, St. Vincentstr., Stoke Devonport.

Brno (Aŭstrio, Moravio), 126,000.
D : A. VALOUŠEK, instruisto, Medlanky apud Brno.

Bromberg (Germanujo, Posen), 58,000.
D : Ed. SZYMANOVSKI, supera sekretario, Werderstr., 23I.

Brünn. — Vidu *Brno*.

Brüx (Aŭstrio, Bohemujo), 26.000.
D : Josef BELLER, librobindisto, ĉe Sro A. Runge, Wassergasse, 5.

Bruges (Belgujo), 54,000.
D : Ffno Yvonne THOORIS, 62, rue du Marécage.

Bruno (Usono, Nebraska).
D : J. F. JANOVY.

Bruxelles (Belgujo), 717,000.
D : : Ed. HAINE, instruisto, 1065, Chaussée-de-Mons.
VD : Fernand MATHIEUX, komercisto, 49, Marché aux poulets.

Bucaramango (Kolombio, Santander).
D : Juan F. SARMIENTO, libristo.
VD : Adolf Harker MUTIO, komercisto.

Bucareŝti (Rumanujo), 293,000.
D : Emanoil.-J. NICOLAU, komerca oficisto, Ploeŝti, 18, Str. Barcaneŝti.

Budapest (Hungarujo), 882,000.
D : Dro Julio de BULYOVSZKY, VI. Nagymezœ u., 12.
VD : Jenö FORSTER, VI. Vörösmarty u., 60.
E.-O : Librejo Kokai, Karoly ut. 1, IV. (p).

Budjovice [České] (Aŭstrio, Bohemujo), 45,000.
D : Francisko-Karlo SVAČINA, instruisto, Josepské nàm, 887.
E.-O : Librejo K. Stieglmayer, Hlavni námesti.

Buenos-Aires (Argentino), 1.450,000.
D : Andres VILLAFRANCA, strato San Juan, 1064.

Buffalo (Usono, New-York), 4.0.000.
D : James-Alex. DOWDY, 107, Anderson Place.

Bunzlau (Germanujo, Silezio).
D : Kar CHRISTOPH, Zollstr., 25/II.

Burgdorf (Svisujo, Bern).
D : Fritz KOCHER, fervojoficisto, 18, Kirchbergstr.

Burgos (Hispanujo, Burgos),-27,000.
D : Manuel ESTEBAN, statistika oficejestro, 48/50, San Juan.
VD : Lamberta MARTINEZ.

Burnley (Anglujo, Lancashire), 106,000.
D : *Vakas.*
VD : Herbert HARDAKER, 27 St. Mathews Str.
E.-O : Victoria Chambers, Hargreaves St (p).

Bury (Anglujo, Lancash.), 59,000.
D : J.-A. ROGERS, komizo, 79, Horne Str.

Butte (Usono, Montana), 75.000.
D. : Edward H. FAIN, laboristo, 320, East Mercury str.

Buxton (Anglujo, Derbyshire)
D : Sydney TAYLOR, advokato.

Bystřice-Hostýn (Aŭstrio, Moravio).
D : Th. CEJKA, instruisto.

C

Cadiz (Hispanujo), 70,000.
D : Jozefo GARZON Y RUIZ, advokato, Muñoz Torrero, 10, San Fernando.
VD : Edvardo GONZÁLEZ-ESCANDON, sub-kolonelo de la civila gvardio, rua Feduchy, 6.
SD : Manuelo TERRONES DEL PINO, instruisto, Sigismundo Moret, 28.
E.-O : Manuel MORIJAS, Str. Francisco, 36.

Caen (Francujo, Calvados), 44,000.
D : E. SPICQ, direktoro, 24, quai Vendeuvre.

Ca Foscari (Italujo, Venezia)
SD : Lupi GINO, studento, Scuola superiore di commercio.

Caibarien (Ameriko, Cuba).
D : Celestina ARIAS GARCIA, 8, Patria.

Calahorra (Hispanujo, Logrono).
D : Celestino ESCOBÉS, Calle del Sol, 71-75.

Calais (Francujo, Pas-de-Calais), 67,000.
D : Paul LÉCLANCHER, leŭtenanto, 44, rue de Strasbourg.
VD : G. PERRIN, presisto, 8, rue de Rome.

Calcutta (Hindujo), 1,100,000.
D : Ch. S. MIDDLEMISS, geologiisto, Geological Survey of India, 27, Chowringhee Rd.

Cambridge (Anglujo, Cambridge), 40,000.
D : Fino Henriette BISHOP, instruistino, 5, Alexanderstr.

Canaples (Francujo, Somme).
D : Paul SUINOT, subestro de stacidomo (Gare).

Cancon (Francujo, Lot-et-Garonne).
D : Jean RENAUD, entreprenisto de publikaj laboroj.

Cannes (Francujo, Alpes-Maritimes), 30.000.
D : Charles CRESP, 14, rue des Marchés
VD : Paul-J. RICHARD, ĉeftelegrafoficisto, chemin Roger.

Cannock (Anglujo, Staffordsh.).
D : Fino Minnie WALKER, instruistino, Walhouse.

Cape Town (Suda-Afriko, Capeland), 92,000.
D : George-F.-H. CLARK, profesoro, P. O. Box 2, Wynberg.
VD : Ove HANSEN, P. O. Box 1462
SD : A.-E. ABRAHAMS, 85, Burg Str.
SD : H.-T. GARETT, St Agnes, Retreat.

Capodistria (Aŭstrio, Istrio).
D : Pro Demetrio COSSARO, instruisto, 459, via Eugenia.
VD : Giusto BERANEK, lernejestro, via Santorio.

Carcagente (Hispanujo, Valencia).
D : Jaime IRANZO NAVARRO, komercisto, San Antonio, 11.
VD : Teobaldo DARIES RODRIGUEZ, instruisto, Santa Anna, 11.
E.-O : Calle de la Saugre 27, (p).

Cardiff (Anglujo, Wales), 195,000.
D : DAN THOMAS, apotekisto, Penarth Rd.
VD : FRISTON, 10, Cogan Terrace.

Cascajal (Ameriko, Cuba).
D : Antonio GONZÁLEZ, estro de poŝtoficejo.

Castelnaudary (Francujo, Aude).
D : Ernest SALVAGE, kapitano, 50, rue de l'Hôpital.

Cebu (Azio, Filipinoj).
D : Nicomedes ESCRIBANO, profesoro. Box 140.

Cedar Rapids (Usono, Iowa), 30,000.
D : James-Ellis GOW, profesoro, 1338 A. Ave. East.

Celebes (Malezio, insulo Celebes).
(Vidu *Totok*).

Cerisy-la-Salle (Francujo, Manche).
SD : J. DELAHAYE, instruisto.

Ĉerkasso (Rusujo, Kiev gub.), 40,000.
D : Vasilij JOSIFOVIĈ IVANENKO, instruisto de gimnazio, Bulvarnaja, 50.

Ĉernigov (Rusujo, Ĉernigov gub.).
D : Abrahamo ĤALFIN, studento, Sretenskaja ul.

Červený Kostelec (Aŭstrio, Bohemujo).
SD : Sino Berta KYZLAROVÀ-KARLOVA, Sokolska, 7.

Cette (Francujo, Hérault), 34,000
D : J. BLANC, 15, quai du Pont-Neuf.

Châlons-sur-Marne (Francujo, Marne), 20,000.
D : L. BOYER, kalkulisto, rue de la Potellerie, 1.

Chalon-sur-Saône (Francujo, Saône-et-Loire), 30,000.
D : L. RICHARD, komercisto, 7, place de Beaune.
E.-O : boulevard de la République, 8.
Librairie Reinson, Grande-Rue.

Chambéry (Francujo, Savoie).
D : J.-M. EVROT, licea profesoro, 8, avenue du Comte-Vert.

Chambost-Longessaigne (Francujo, Rhône).
D : Jean ROUSSET, lernejestro

Charbonières-les-Bains (Francujo, Rhône)
SD : Dro HUGOT, kuracisto.

Charenton (Francujo, Seine), 25.000.
SD : Leopold CUZON, flagfabrikisto, 52, rue de Paris.
E.-O : 52, rue de Paris (p).

Charleroi (Belgujo, Hainaut), 27,000.
D : Lambert DELVAUX, profesoro en la reĝa Ateneo, 10, boulevard Joseph-II.
E.-O : Librejo Dorey, 3, passage de la Bourse.

Charleville (Francujo, Ardennes), 27.000.
D : Paul TOURNIER, komerca oficisto, 17, cour d'Orléans.
E-O : L. GATZ, 3, cours d'Orléans.

Chartres (Francujo, Eure-et-Loire), 26.000.
D : J. SOUAZAY, presaĵ-korektisto, 13, rue du Petit-Bauvais.

Châteauroux (Francujo, Indre), 25,000.
D : Félicien BARONNET, instruisto, Clion apud Châteauroux.

Château-Thierry (Francujo, Aisne).
D : Georges DELANOUE, direktoro de banko, 2, rue Drugeon-Lecart.
E.-O : rue Carnot, 41 (p).

Châtellerault (Francujo, Vienne).
SD : MAURIN, gimnaziestro (principal du collège).

Chatham (Anglujo, Kent).
D : C.-P. ISAAC, 120, Rock avenue, Gillingham near Chatham.

Châtillon-sous-Bagneux (Francujo, Seine).
D : Fernand OLIVET, ĝardenisto, 37, av. de Paris.

Cheltenham (Anglujo, Gloucester), 51,000.
D : T. FREEMANN, Tivoli place, 1.
VD : W. G. PHIPPS, Marston Langdon Road.

Chemnitz (Germanujo, Saksujo), 288.000.
D : Paul FABIAN, patent-inĝeniero, Nikolaistr., 2.
D : Dro Fritz WICKE, instruisto, Zietenstr., 89/II.
VD : Hans LEUPOLD, poŝtoficisto, Blankenauerstr., 8.
E.-O. : F. Fabian, Nikolaistr., 2 (p).
E.-O. : Dro Fritz WICKE, Zietenstr., 89II. (p.).

Cherbourg (Francujo, Manche), 44,000.
D : Dro Eugène LE DUIGOU, kuracisto, 36, rue de la Fontaine.

Chester (Anglujo, Cheshire), 40,000.
D : J WARBURTON-DOBSON, libristo, 27, Brook St.
E.-O : 31, Brook St. (p).

Chézard (Svisujo, Neuchâtel).
SD : Edgar THIEBAUD, instruisto.

Chicago (Usono, Illinois), 2,600,000.
D : Bedich-K. ŜIMONEK (Dro), dentisto, 1669, Blue Island Ave.
E.-O. : Dro B.-K. ŜIMONEK, 1669, Blue Island, Ave. (p.).

Cholet (Francujo, Maine-et-Loire).
D : Ernest BOISSON, kalkulisto, 37, rue Nationale.

Chorley (Anglujo, Lancash.), 30,000.
D : William BROWN, kotonfabrikestro, Mayfield.

Christiania (vidu *Kristiania*).

Chrudim (Aŭstrio, Bohemujo).
D : K. KUDRNA, faka instruisto.

Cieneguita (Insulo Cuba).
D : Pablo-A. ROSADO, Abreus, S. C.

Cienfuegos (Insulo Cuba), 75.000.
D : Andres-M. OLIVA, leŭtenanto de Guardia Rural.

Cincinnati (Usono, Ohio), 370.000.
D : Dro A.-F. JUETTNER, 9, East Mc. Millian str.

Clamart (Francujo, Seine).
SD : Robert JOURDAIN, stenografisto, 54, rue Chef-de-Ville.

Clermont-Ferrand (Francujo, Puy-de-Dôme), 58,000.
D : PEREIRA, 85, boulevard Gergovia.

Cochabamba (Bolivio), 28,000.
D : Hans BRUCH, komercisto, p. a. A. W. Barbet kaj Cie.

Cœln-am-Rh. (vidu *Kœln-am-Rh.*)

Cognac (Francujo, Charente).
D : Armand LÉAUD, Maison Pellisson père & Cie.

Coimbra (Portugalujo).
D : Eugenio-A.-N. ELYSEN, analizisto ĥemia, 89, rue d'Alegria.

Coleraine (Irlando).
D : Freeman-W. CROFTS, civila inĝeniero, Railway Station.

Colmar (Germanujo, Elsazo), 44.000.
D : J. GRILLON, rue Roesselmann, 1.

Cologne (Vidu *Kœln-am-Rh.*).

Compiègne (Francujo, Oise).
D : Victor DESCOUTURES, farmaciisto, 11, rue de la Corne-de-Cerf.
VD : Paul LÉCURU, 15, rue de Soissons.

Condé-sur-l'Escaut (Francujo, Nord).
Oni sin turnu al la Del. de *Fresnes*.

Constantinople (vidu *Konstantinoplo*).

Constantza (Rumanujo).
D : Ŝtefan JONESCU, fertordisto, 37, Bl. Principesa Maria.

Corbeil (Francujo, Seine-et-Oise).
D : André PAILLARD, dentisto, 20, rue Galignani.

Corcelles apud **Payerne** (Svisujo, Vaud).
D : R. BERGER, instruisto.

Cordes (Francujo, Tarn).
D, : Fine Jeanne CONTE, Grand'Rue.

Cordoba (Hispanujo, Cordoba), 65.000.
D : Laureano DE TAPIA Y TELLEZ, ŝtatoficisto, str. Juderia, 13.
VD : Julio FRANQUELO FAZIA, ŝtatoficisto, 2, Santa Clara.
E.-O. : Papervendejo A. Morales, Gondomar, 7 (p).

Cordoba (Respubliko Argentina), 95,000.
D : H. PASCALE, studento, Colón, 88.

Cork (Irlando), 70.000.
D : David HUNTER, Victoria Villa, Black Rd.

Cornholme (Anglujo, Yorksh.) (vidu *Todmorden*).

Cortemaggiore (Italujo, Piacenza).
SD : Sino Enrichetta MERLI-MEINARDI.

Corvallis (Usono, Oregon).
D : J.-A.-C. MILLS, 321 N. 4th str.

Cosne (Francujo, Nièvre).
D : Fine Marie MONSINJON, profesorino, direktorino de l'Ecole de jeunes filles, 16, rue Pasteur.

Cottbus (vidu *Kottbus*).

Coupar Angus (Skotlando).
D : Neil LAMONT, biciklo-vendisto.

Coutances (France, Manche).
D : Georges-Pierre RUAULT, 12, rue Fontaine-Jouan.

Coventry (Anglujo, Warwicksh.), 106,000.
D : Arthur G. MORGAN, horloĝisto, 26, Clarendon Str.
E.-O : 11, Broadgate.

Crail. (Oni sin turnu al la Del. de *Anstruther.*)

Crefeld (vidu *Krefeld*).

Creusot (vidu *Le Creusot*).

Croix (Francujo, Nord).
SD : Jules TOBIE, profesoro de muziko, 45, rue de la Gare.

Cromer (Anglujo, Norfolk).
D : George-Wilson BURN, kuracisto, 1, St-Margarets Terrace, Norwich Road.
VD : C.-H. BARTON, staciestro, Cromer station, G. E. R.

Cronenberg (Germanujo, Rheinland).
D : Hermann WOLFERTS, instruisto, Heide, 24.

Crossen-Mulde (Germanujo, Saksujo).
D : Clemens RUDERT, komercisto.

Crowley (Usono, Louisiana).
D : J.-G. HAUPT, profesoro kaj bankoficisto, 1002, Avenue K.

Croydon (Anglujo, Surrey), 170,500.
D : A.-D. PECK, « Watton », Cortford Rd. Thornton Heath.
E-O : H. E. SACH, 17, High St. South Norwood, S. E. (p.).

Cucuta (Kolombio, Santander).
D : José F. GONZÁLEZ, ŝtata oficisto, Esperanta Unuiĝo.

Cuenca (Hispanujo, Cuenca).
D : Julio LARRANAGA-MENDIA, Fonda del Comercio.

Cupar (Skotlando, Fife).
D : Arthur MACKENZIE, 16, Hill Crescent.

Czestochowa (Rusujo, Polujo), 70,000.
D : Abram KARMIOL, Nowy Rynek, 5.

D

Danville (Usono, Virginia).
D : Levis-H. MAURY, libroteniste.

Danville (Usono. Penn.).
D : W.-V. OGLESBY.

Danzig (Germanujo, Westpr.), 170,000.
D : Sino Anna TUSCHINSKI, Vorst. Graben 1a.
VD : Sino P. KREJS, Vorst. Graben, 40II.
E-O : Anna TUSCHINSKI, 1a Vorst Graben.

Danzig-Langfuhr (Germanujo, Westpr.).
SD : Sino ARNOLD.

Dargaville (Oceanio, Nov-Zelando).
SD : Norman CARRYER, arkitekturisto, Normanby Str.

Darmstadt (Germanujo, Hessen-Darmstadt), 87,000.
D : P. USINGER, studento, 51II Kranichsteinerstr.

Davos (Svisujo, Graubünden).
D : Fno E. HERZOG, instruistino, Bahnhofstr. 3.
VD : Max. VON EHRENTHAL, Hamburger Hof.
E.-O. : Fno Alice GOSSAUER, papervendejo, Promenade 7.

Davos-Dorf (Svisujo, Graubünden).
SD : Dro W. MARCHAND, villa Luginsland.

Dax (Francujo, Landes).
D : Fernand LAGESTE, 21, place du Sablar.

Deal (Anglujo, Kent).
D : Charles-E. COWPER, inĝeniero, 8, Sandown Terrace.
VD : Harry-B. STREET, tajloro, 199, High Str.
E.-O : E.-C.-J. Jermyn, Time Ball Tower (p).

Debreczen (Hungarujo), 92,000.
D : Prof. Peter TÖRÖK, Mešter utca, 1 sz.

Decazeville (Francujo, Aveyron).
D : J. H. SINGLARD, Soulacre Bas.,

De Jutryp (Nederlando, Frise).
D : W.-P. CNOSSEN, terkulturisto.

Delitzsch (Germanujo, Prusa Saksujo).
D : H. SCHMIEDEBERG, supera instruisto, Schlossgasse, 25.

Delmenhorst (Germanujo, Bremen) 25,000.
D : Edouard GESELL, direktoro de fabriko.

Delphos (Usono, Ohio)
D : Julian-E. FAST, West 5th str.

Derby (Anglujo, Derby), 129,000.
D : James POTTER, tajloro, 4, The Strand.

Detroit (Usono, Michigan), 466,000.
D : Dro T. SIGEL, kuracisto, 507, Breitmeyer Building. Tel. Main 3942.
VD : F. HAILER, agento, c/o Mr R. Hartenstein, 203, Breitmeyer Building, Telef. Main 2409.

Deva (Hungarujo, Hunyad).
D : Antonio ANDER, profesoro de reallernejo.

Didsbury (Anglujo, Lancashire), vidu *Manchester*.

Dijon (Francujo, Côte-d'Or), 74,000 .
D : Th. ROUSSEAU, licea profesoro, 37, rue J.-B.-Baudin.
VD : G. FERRAIN, 78, rue Vannerie.
SD : G. BROSSELIN, École supérieure de commerce.
L. BOUREL, lycée Carnot.
E.-O : Café Lavrut, rue des Forges, 30 (p).
Syndicat d'initiative, 65, rue des Godrans.

Dilbeck (Belgujo, Brabant).
SD : Bonabo, monŝanĝisto, 47, chemin de Nineve.

Dmitrov (Rusujo, Moskvo gub.).
D : Stefan Kogan, kuracisto, Stacio Ĥotjkova, Jaroslavskoj jelezn. dorogi Jariginskaja leĉebnica.

Doboj (Aŭstrio, Bosnio).
D : Gjuro Vojkovič, apotekisto.

Dôle (Francujo, Jura).
D : P. Saugère (Fils), profesorino, 20, rue Dusillet.

Domažlice (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Frantisek Kubat, studento, 86, Hradska ulice.

Dorking (Anglujo, Surrey).
D : John Stanley Avent, dentmekanikisto, Hillside, Tower Hill.

Dorpat (Rusujo, Livland), 44,000.
D : Jan Muszynski, inspektoro de l'botanika ĝardeno.

Dortmund (Germanujo, Vestf.), 230,000.
D : Alexander Schwarz, Heiligerweg, 30.

Douai (Francujo, Nord), 33,000.
D : Albéric-Humez, 13, rue Morel.
E.-O : Librejo Lauverjat, 4, rue de Bellain.

Dover (Anglujo, Kent), 30,000.
D : J.-M. Finez, agento, Admiralty House.
E.-O. : Admiralty House.

Draguignan (Francujo, Var).
D : Paul-Louis Caire, oficisto de l'pontoj kaj vojoj, 25, allées d'Azémar.

Dresden (Germanujo, Saksujo), 548,000.
D : Johannes Karsch, oficeja asistanto, Dürerstr., 15/III.
VD : Max Tessner, librovendisto, 63, Ammonstr.
E.-O. : Ader & Borel, G. m. b. H. Borel, 40. Struvestr., eldonejo (p).
Max Tessner, librejo, Ammonstr., 63 (p).
Floessel, Amalienstr., 17.
P. Kempe, librejo, Pragerstr., 42.

Dubnico (Bulgarujo).
D : V. Krum Mlaĝov, komercisto.
VD : A.-J. Sakilariev, oficisto.
E -O. : Teodoro P. Miĝorov, horloĝisto (p).

Dubrovnik-Ragusa (Aŭstrio, Dalmatio).
D : Rudolf Rupčič, poŝtoficisto.

Dubuque (Usono, Iowa).
D : Theodore Hanssen, pastro, route 9, Spechts Ferry apud Dubuque.

Dudley (Anglujo, Worcestersh.). 51,600.
(Ont sin turnu al la Delegito de *Wolverhampton.*)

Dürrhennersdorf (Germanujo, Saksujo).
D : Gerhard Jähne, inĝeniero.

Düsseldorf (Germanujo, Rheinland), 359,000.
D : Bernhard Luis, urba inĝeniero, 5, Gehrtsstr. Grfbg
VD : P. Amon, frizisto, Mülheimerstr., 1.
E-O : Luis, 5, Gehrtsstr., Grfbg.

Duisburg (Germanujo, Rheinland), 229,000.
D : Ch. Sewing, prokuristo, 213, Neudorferstr.

Dunafœldvàr (Hungario).
D : S. Kelemen, profesoro.

Dundee (Skotlando, Forfar), 169,000.
D : Alfred-A. Slidders, advokato, 10, Whitehall Str.

Du Quoin (Usono, Illinois).
D : Harley-K. Croessmann, 8 N. Division str.

E

Eastbourne (Anglujo, Sussex), 53,000.
D : J. Pryor Nix, juvelisto, 2, Terminus R^d^.
E.-O. : Terminus R^d^, 2.

East Maitland (Aŭstralio, New South Wales).
D : Edgar-Alfred Pryke, komercisto, « Espero » King Street.

Eckernförde (Germanujo, Schl.-Holst.)
D : Heinrich Brunstamp, bankoficisto, 12, Fischerstr.

Edinburgh (Skotlando), 320,000.
D : D.-R. Tullo, solicitoro, 34, St. Andrew Square.

Effretikon (Svisujo, Zürich).
SD : Ernst WOLFER.

Eger (Hungario), 30,000.
D : Dro L. SZOKOLAY, advokato, Széchenyi utcza, 0 sz.
VD : L.WÜRTH, ĉefleŭtenanto ĉe 60a inf. Rto, Széchenyi utcza, 9 sz.

Eger (Aŭstrio, Bohemujo), 28,000.
D : Karl HELL, reĝa bavara fervoja administristo, 33, Grabenstr.

Egorjevsk (Rusujo, Rjazanskaja), 29,000.
D : Nikifor ZJENIN, libristo.

Eibau (Germanujo, Saksujo).
D : Paul REIMANN, skribisto, Ebersbacherseite, 294.

Eichstätt (Germanujo, Bavarujo).
D : Wolfgang GEIGER, realinstruisto.

Ekaterinoslav (Rusujo), 150,000.
D : Zalman JOFO.

Elberfeld (Germanujo, Rheinland), 170,000.
D : P. TRARBACH, rektoro, 27, Felsenstr.

Elbing (Germanujo, Okcidenta Prusujo), 59,000.
D : Hermann GREFF, ĥemiisto, 27, Talstr.

Elgin (Usono, Illinois).
D : Joseph-Jaroslav BURITA, 114, Crighton Ave.

Elie (Oni sin turnu al la Del. de *Anstrather*).

Ellerslie (Nov-Zelando, Auckland).
D : John WOODWARD, Matai Road.

Emmerich (Germanujo Rheinland).
D : Walter MOSSBACH, inĝeniero, 49/I Baustr.

Ems (Germanujo, Hessen-Nassau).
D : Heinrich LENK, supera instruisto, Schulstr., ".

Enghien-les-Bains (Francujo, Gard).
D : Joseph LEDOUX, muzikisto, (dum junio ĝis septembro).

Enkhuizen Nederlando, Nord-Holando).
D : Andries RYKENTZOON-ZWAAN, komercisto, 66, Semeynsz str.

Eperjes (Hungarujo, Saros).
D : Dro TIVADAR AUSTERLITZ, advokato, 18, Föutca.

Erfurt (Germanujo, Thüringen), 124,000.
D : Fr. LUCKOW, poŝtoficisto, Nordhäuserstr., 130.

Erie (Usono, Pennsylvania), 67,000.
D : James-N. WILSON, 124, West, 3 rd. str.

Erstein (Germanujo, Elzaso).
D : Fernand MEYER, ĉe firmo Achill Gros.

Ervy (Francujo, Aube).
SD : G. DOSNON, instruisto.

Escondido (Usono, Kalifornio).
D : W.-W. CARPENTER, P. O. Box 82.

Essen-Ruhr (Germanujo, Rheinland), 295,000.
D : F. PILLATH, komercisto ĉe firmo F. Krupp A. G.
VD : Emil FREITAG, komercisto, 12II, Blumenthalstr.

Esslingen (Germanujo, Württemberg) 32,000.
D : Rich. H. HENGSTENBERG, fabrikisto, Turmstr., 8.

Eugene (Usono, Oregon).
D : C.-S. FREELAND.

Evansville (Usono, Indiana), 70,000.
D : MARSHALL WHITE, drogisto, 224, Water Street.
E.-O : C.-M. LIANSON, 102, Mainstr. (p).

Evora (Portugalujo, Evora). 35,000.
D : L.-A. GALVAO MORAIS SARMENTO, profesoro, 41, Menino Jesus.
E.-O : F. Duarte de Sousa, Rua Nova (p).

Exeter (Anglujo, Devonsh.).
D : Fino A. SHAPLEY, Westwood Spicer Road.

F

Falicon (Francujo, Alpes-Maritimes).
D : Sino Carmen LEGRELLE DE FERRER, Château de Rayet.

Fallon (Usono, Nevada).
D : Frank-B. HEADLEY, agrikultura departemento.

Fay-aux-Loges (Francujo, Loiret).
SD : SIGOT.

Firenze (Italujo , 233,000.
D : Luigi SCARSELLI, instruisto, Viale Cialdini, 24.
VD : Dro Mario VENTURA, 2 *bis*, Lungarno Acciacoli.
E.-O : Librejo Luigi del Re, via de Pucci, 17 (p).

Firminy (Francujo, Loire), 25,000.
D : Marius CALEYRON, mašinskribisto, 28, rue Sadi-Carnot.
VD : J.-M. LIMOUZIN.
E.-O : J. Prenat, 55, rue Nationale (p).

Flagstaff (Usono, Arizona).
D : Charles Mc. KINNEY, P. O. Box 285.
VD : O.-K. RICHARDSON.

Folkestone (Anglujo, Kent), 28,000.
D : A.-P. SOUTHEE, eksinstruisto, Edgecumbe Stornclifle Road.

Fontenay-sous-Bois (Francujo, Seine).
SD : René DE LAJARTE, 4, Villa d'Orléans.

Fort Collins (Usono, Colorado).
D : Dro J.-R. SCHOFIELD, 808, West Mountain Ave.

Fort Sam Houston (vidu *Sam Houston*).

Fort Wayne (Usono, Indiana). 65,000.
D : Sino L.-A. de VILBISS, ku racistino, 1007 Nutman Ave.

Frankenberg (Germanujo, Saksujo).
D : Reinhold HUNGER.

Frankfurt-am-Main (Germanujo, Hessen-Nassau), 415,000.
D : Hans FRICKE, bankoficisto, Niedenau, 30.
VD : Ernst HUMMEL, sekretario, 40/41 Eschenheimeranlage.
E.-O : Eschenheimer Anlage, 40/41 (p).

Franzensbad (Austrio, Bohemujo).
D : Jokob HECHTL, r. b. fervoja sekretario, Hôtel Biedermaier.

Freiberg (Germanujo, Saksujo), 36,000.
D : Max SENGEBODEN, Bahnhofstr., 1-II.

Freienstein-Rorbas (Svisujo, Zürich).
SD : Hans LANDERT, komercoficisto.

Fresnes (Francujo, Nord).
D : Renaud RICHEZ, negocisto de marmoraĵoj, telefono 9.
E.-O : Aldebert, librejo.

Fresno (Usono, Cal.).
D : Thomas-L. Mc NEECE, 3561 Nevada Ave.

Friedrichsthal (Germanujo, Saar).
D : Aleksandro HÖFT, mindesegnisto, 11, Cäcilienstr.

Fürth (Germanujo, Bavarujo). 67,000.
D : Emil LEU, Nürnberg, 378 Fürtherstr.

G

Gainesville (Usono, Florida).
D : Fino E.-Esther OWEN, instruistino, Southland Seminary.

Galiĉ (Rusujo, Kostroma gub.).
SD : Vasilij BLAGONRAVOV, Sudebnij Sledovatel.

Gand (vidu *Gent*).

Gap (Francujo, Hautes-Alpes).
D : Auguste VINCENT, kasisto, 34, rue du Mazel.

Gaussig-i-S. (Germanujo, Saksujo).
D : Emil WAHODE, instruisto.

Geestemünde (Germanujo, Hannover).
D : Alex MENDELSON, seruristo, Johannisstr , 10/III.

Gefle (Svedujo, Gefleborg), 32,000.
D : Johan HELSING, kasisto.
VD.: A.-K. OERN, policano.

Genève (Svisujo), 130,000.
D : Pro MALLET, profesoro ĉe la Universitato.
VD : M. MAILLART, fotografisto, passage des Lions, 5.
E -O : 10, rue de la Bourse (p).

Genova (Italujo), 272,000.
D : Michele ARABENO, komercisto, Salita Prine 27.
E.-O : Domeniko de Negri, Apoteko, via Maragliano, 12 rosso (p).

Gent (Belgujo), 165,000.
D : Henri PETIAN, boulevard Saint-Liévin, 60.
D: Jules BARBE-DE-KNEEF, komercisto, Kerkstraat., 125.

Georgjevsk (Kaŭkazo, Terska obl.).
D : Josef PRZYBOROWSKI, inĝeniero, Aleksandrovskaja str., Drobišev.

Georgswalde (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Johann KLINGER, i. r. limdepag-asistanto, no 176.

Gera (Germanujo, Reuss), 49,000.
D : Ernst Ulitzsch, instruisto, Schillerstr., 16-III.
E.-O : F. Schmid, Thalysia-Reformhaus, telef. 1474.

Gerona (Hispanujo).
D : Jose Doménech Alberich, leŭtenanto, regim. infanter. 55
VD : Seronimo Boris, komercisto, Hortas, 18-2°.

Geyer (Germanujo, Saksujo).
D : Martin Weissbach, instruisto, Markt 331.

Gibraltar (Mediteraneo, brita posedaĵo). 25.000.
D : Charles-J. Edwards, Gibraltara kolonia servado, Grand Hôtel.
E.-O : Librejo Beauland, Malint C°, Waterport Str. (p).

Gijon (Hispanujo, Oviedo), 47,000.
D : Josefo M. Sarrion, pastro, Casa Farrancón.
VD : Arturo Zapico, oficisto, Lion d'Or.

Gillingham (Anglujo, Kent).
D : Charles-Perewal Isaac, financkontrolisto, 162, Rock Ave.

Gilmore City (Usono, Iowa).
D : F^in^ Elva-D. Kellog.

Gimeux (Francujo, Charente).
D : André Delphin, Gimeux, près de Cognac.

Glasgow (Skotlando, Lanark), 872,000.
D : George Douglas Buchanan, komercisto, 7, Garthland Str. (City).
E.-O : J. Smith & Son, 225, Ingramstr.

Glauchau (Germanujo, Saksujo).
D : J. Petrik, Leipzigerstr., 3/I.

Gleiwitz (Germanujo, Silezio), 68,000.
D : Sliwka, 16, Kronprinzenstr.

Gloucester (Anglujo, Gloucester), 55,000
D : Geo L. Preedy, komizo, Tweenbrook Ave., 2.

Gloucester (Usono, Mass).
D : F^ino^ Julia-May Leach, Addison Gilbert Hospital.

Gmünd (vidu *Schwäb. Gmünd*).

Godesberg [Bad] (Germanujo, Rheinland).
D : Theodor Oster, komercisto, Burgstr., 46.
VD : Wilhelm Marx, farmaciisto, Friedhofstr., 1.
E.-O : S^ino^ W. W. Dreesbach, Bahnhofstr, 30 (p).

Görlitz (Germanujo, Silezio), 86,000.
D : Ferdinand Mally, komercisto, Landskronstrasse, 5.
VD : Heinrich Woy, librotenisto, Zittaŭerstrasse, 3185.

Goes (Nederlando).
D : J.-C. van Valkenburg, kanaladministristo, 47, Vlasmarkt A.

Göteborg (Svedujo, Göteborg), 164.000.
D : C. Ohlsson, 2, Länggatan, 32.

Göttingen (Germanujo, Hannover), 38,000.
D : Hans Steinberg, D^ro^ fil , 12, Reinholdstr.
VD : Wilhelm Ohlmann, komercisto, Am Weissen Stein, 14/II.

Goldach (Svisujo, St. Gallen).
D : Paul H. Schellenberg.

Gollub (Germanujo, West Pr.).
D : Hieronim Strzelecki, juĝeja asistanto, 20, Kirchenstr.
V D : Boleslaw Knast, komercisto, 15, Markt.

Gommersheim (Germanujo, Bavarujo).
D : Jakob Dreifus, poste restante.

Gorizio (Aŭstrio, Istrio), 28,000.
D : Josefo Ipaviz, oficisto, Placo Nicolo Tommaseo, N° 29II.
VD : Roberto Paternolli, inĝeniero, 45, Via Leoni.

Gorki (Rusujo, Mogilevsk. gub.).
D : Aleksandr Istratov, agrikulturisto, Selsko-Ĥozjajstvennoje uĉilišĉe.
VD : Vasilij Maslennikov, agrikulturisto, Selsko-Ĥozjajstvennoje uĉilišĉe.

Gotha (Germanujo, S. C. G.). 40,000.
D : Berthold Gaul, komercisto, 1, Dammweg.

Gourok (Skotlando, Renfrew).
D : *Vakas.*
VD : Dan. Sinclair, 12, Brisbane Str , Greenock.

Goyanna (Brazilujo, Pernambuco).
D : D^ro^ Methodio Maranhao, advokato, Itapecerica.

Grand-Croix (Francujo, Saint-Etienne).
D : H. NUBLAT, 34, rue de Lyon.

Grand'Mere (Kanado, Quebeck).
D : Ellwood WILSON.

Grange-over-Sands (Anglujo, Lancashire).
SD : W.-J. PRATT, civila servisto, 1, Highfield Rd.

Grant Park (Usono, Illinois).
D : G.-P. FERREE, kuracisto.

Grantham (Anglujo, Lincolnsh.).
D : William-George HARRISON, papervendisto, 38/39. High str.

Grants Pass (Usono, Oregon).
D : Fino Celia DŒRNER, Box, 752.

Grasse (Francujo, A. M.).
D : J. BOUGE, farmaciisto, 10, rue de la Poissonnerie.
E.-O. : Fan ZWOLL, boulevard du Jeu-de-Ballon.

Graudenz (Germanujo, Westpr.), 42,000.
D : Louis SEGERS, 8, Pohlmannstr.

s'Gravenhage [den Haag] (Nederlando), 281,000.
D : H.-C. MEES, kuracisto, Frederik-Hendriklaan, 42.
VD : W. F. LUTTER, Westeinde D 72 b, Voorburg.
E.-O : Librejo « Espero », Prinsenstr., 48 (p).

Graz (Aŭstrio, Stirio). 160.000
D : Peter K. GEIER, ĵurnalisto, Schönaugasse 6.

Great Grimsby (Anglujo, Lincolnsh.), 75,000.
D : Reginald-Joseph YARWORTH, kalkulisto, 252, Wellington Street.

Greenfield (Usono, Illinois).
D : Edward-M. MIDDLETON.

Greenland (Usono, New Hampshire).
D : Fino Lois-Drew BECK.

Greenok (Skotlando). 75.000.
D : Andrew-B. HILL, 72, Wellington Str.
VD : John-B. ADAM, 24, South St.

Greifswald (Germanujo, Pommern), 26,000.
D : Otto RIECK, poŝtinspektoro, 31, Knopfstr.

Grenoble (Francujo, Isère), 73,000.
D : A. PLOUSSU, komercisto, 4, place J.-Achard.
VD : F. ROY, lernej-direktoro, 1, boulevard Ed.-Roy.

Grimstad (Norvegujo, Nedenas).
D : Dro Sjur WELHAWEN, kuracisto, 238, Storgaten.

Groenlo-Beltrum (Nederlando, Gelderland).
D : C.-G. STERKENBURG, instruisto, Beltrum.
E.-O : J. MOGENDORF, Nieuwestr.

Gross-Gerau (Germanujo, Hessen-Darmstadt).
D : Martin PRESTELE, 59, Elisabethenstr.
VD : H. HIRSCH, Mittelstr., 19.

Grosskayna (Germanujo, Merseburg).
SD : NOVAKOWSKY, laboristo.

Gross-Schönau (Germanujo, Saksujo).
D : Josef ZOSEL, apredisto, Nro 455.

Günningfeld (Germanujo, Vestfalio).
D : Adolf PRZYSWITT, instruisto, Marktstr., 13.

Guildford (Anglujo, Surrey).
D : Hermann F. ARNI, piedkuracisto, 3, Commercial Rd.
E.-O : 3, Commercial Rd (p).

Gummersbach (Germanujo, Rheinland).
D : Otto SCHREIBER, supera fervojasistento, Wiesenstr., 7.
VD : Karl OTTE, fervojasistento, 3 Friedrichstr.

H

Haag (vidu *s'Gravenhage*).

Haarlem (Nederlando, Norda Holando), 70,000.
D : J.-H.-W. HABERMEHL, instruisto, 30, Kinderhuissingel.
VD : J. W. Sevenhuysen, 20 Voldersgracht.

Habana (insulo Cuba), 320,000.
D : Dro Antonio ALEMAN RUIZ, Apartado 1324.
VD : J.-M. DE VILLA, 423 Lonja del Comercio, Apartado 1357.
E.-O : Villa, J-M. DE LOUJA, del Comercio 423 (poŝtadr. Apartado 1357.

Hagen (Germanujo, Westphalen). 89.000.
D : Emil GIEBEL, presejestro, 3, Eickertstr.
VD : C. HARTENFELS, 49, Arndtstr.

Hailsham (Anglujo, Sussex).
D : J.-D. O'DELL, farmaciisto, 37, Ersham Rd.

Halberstadt (Germanujo, Prusa Saksujo), 46,000.
D : Rudolf ALSLEBEN, komercisto, 2-3, Woort.

Halifax (Anglujo, York), 110,000.
D : Edgar DEPLEDGE, inĝeniero, 42, Newstead Lane, Spring Hall Lane.

Halifax (Kanado), 41.000.
D : John-Morris GELDERT, advokato. County Court House.

Halle a/S. (Germanujo, prov. Saksujo), 189,000.
D: KRIETSCH, poŝtsekretario, 4, Huttenstr., Konto ĉekb. 588.

Halstead (Anglujo, Essex).
D : Fino Zoe INMAN

Hamburg (Germanujo), 1.000.000
D : S LEVINSON, Gärtnerstr., 92.
VD : Elsa JENCKEL, instruistino, 14II, Reismühle.
D : Alberto HOFFMEISTER, Rosenstr., 11.
E.-O : 44 Neuerwall.

Hamilton (Skotlando).
D : George-W. HARE, Inland Revenue Office.

Hanau-am-Main (Germanujo, Hessen-Nassau), 37,000.
D : Christian STOLL, librotenisto, 4, Rhönstr.

Hannover (Germanujo), 302.000.
D : Fr. ROEVER, komerca oficisto, Podbielskistr., 284 II.
VD : Otto REINECKE, komercisto, Heinrichstr., 14.
E.-O : F. HEGENWALD, 7 Warstr.
G STEIN, 39 Immgarten.

Ĥarbin (Azio, Mandĵurio), 60,000
D : I.-I. LISECKIJ, Upravlenié K. B. Ĵ. d. Sluĵba Puti.
VD : N.-A. KAZI-GIREJ, inĝeniero, Upravlenie K. V. Ĵ. de Sluĵba Puti.
SD : M.-K KOSTIN, Sungarijskij prospr. 5-260,
E -O. : NOVIJ-GOROD, Ĵeleznodoroĵnoje Sobranie.

Ĥarkov (Rusujo, Harkov gub.), 220,000.
D : Vasilij SOBOLEV, kuracisto, Seminarskaja ul. 55.
VD : Z. DOBIN, farmaciisto, Mestŝanskaja, 6.

Harmanli (Bulgarujo. Rumelio).
D : Georgi-V. GRANĈAROV, instruisto.

Harrisburg (Usono, Pennsylvania), 64,000.
D : H.-M. HOKE, Office Atty. Gen. Capitol.
VD : Chas -H. HOLLINGER, Office State Dept. Capitol.

Harrogate (Anglujo, York)
D : Fino THORPE, 22, Grove Rd.

Harrow-on-the-Hill (Anglujo, Middlesex).
D : Arnold GRACEY, fervojisto, St. Margartes Sussex Road.

Hartford (Usono, Connecticut), 99,000.
D : G.-V. Rudolph HILDING, mekanikisto, 101, Arn. Str.

Hasle-Rüegsau (Svisujo, Bern).
SD : Arthur PEYER, presisto.

Hastings (Anglujo, Sussex), 66,000.
D : A.-J. ADAMS. Plynlimmon Terrace.

Havre (vidu *Le Havre*).

Hebron (Usono, Nebraska).
D : A. G. WILSON, 660, Olive Ave.

Hedemora (Svedujo, Dalarne).
D : J. LUNDGREN, fervoja oficisto, Villa Holen.

Heerenween (Nederlando).
D : Catharina-Amalia-Hel. WOLTMAN, Dracht, 262.

Heidelberg (Germanujo, Baden), 60.000.
D : Karl LINK, bankoficisto, Häusserstr., 33.

Heidenheim (Germanujo, Württemberg).
D : Carl MAYER, 40 Felsenstr.
VD : Georg GABLER, ĉefinstruisto, Speisehaus.

Heilbronn (Germanujo, Württemberg).
D : Robert FRASCH, desegnisto, 52 p. Sichererstr.

Heinola (Finnlando, St-Michel).
D : J. RUOKONEN, instruisto.

Helensburgh (Skotlando, Dumbarton).
D : W.-R. HALL, Birkfell.

Heliopolis-Kairo (Egiptujo).
D : Dro Henrik ŜIPEK, kuracisto, Heliopolis, vis-à-vis du Palace-Hôtel.

Hellerau apud Dresden (Germanujo, Saksujo).
D : Karl HANDRICH, pensiulo, Am grünen Zipfel, 86.

Helmstedt (Germanujo, Braunschweig).
D : Franz RESCH, oficisto, Südertor.

Helsingborg (Svedujo, Malmœhus), 33,000.
D: Gustaf-Henrik BACKMANN, kuraca gimnastikisto, 1, NorraTrädgärdsg.

Helsingfors (vidu *Helsinki*).

Helsinki (Finnlando), 137,000.
D : Vilho SETÄLÄ, studento, Merilinna (nur de septembro ĝis majo).
VD : Sino Hilma HALL, Aggelby apud Helsinki.

Hemsbach (Germanujo, Baden).
D : Dro Alfred MULERT, Erziehungsheim Schloss Hemsbach.

Herne (Germanujo, Rheinpr.).
D: Marjan GRODZKI, direktanto de fabriko, 34/36, Kaiserstr.

S'Hertogenbosch (Nederlando, Nord-Brabant).
D : Mathieu-A.-G. VAN DER BRUGGEN, librotenisto. 44, Orthenstr.

High Wycombe (Anglujo, Buckingham).
D : Arthur-Charles BOORMAN, kompania sekretario, Espero Cottage, Rectory Avenue.

Hildesheim (Germanujo, Hannover), 55,000.
D : Eduard ELTEN, 451 Immengartenstr.
VD : Aŭgusto VERBARG, instruisto, Sedanstr., 24.

Hilversum (Nederlando).
D : J. F. E. von RÖMER, fervoja oficisto, Pension Karsen Schmidt, Albertus Perklaan, 36.

Hiroŝima (Japanujo), 160,000.
D : Kunitaro TAKAHAŜI, inĝeniero, Otemači, 8, Ĉome.

Hirschfelde-i.-S. (Germanujo, Saksujo).
SD : Robert PFENNIGWERTH, komerca helpisto, Gœrlitzerstr., 21.

Hobart (Aŭstralio, Tasmania), 30,000.
D : Norman CARRYER, arnitekturisto, 146, Campbell str.

Hoboken (Usono, New-Jersey).
D : P.-J. DOYLE, 110, Bloomfield str.

Hof (Germanujo, Bavarujo).
D : Udo ZIEGLER, sekretario, 33 , Schillerstr.
VD : F. SOERGEL, bankoficisto, Bayr. Handelsbank.

Hogland (vidu *Suursaari*, Finnlando).

Homel (Rusujo, Mochileva gub.), 90,000.
D : David VIGODSKIJ, ĵurnalisto.
VD : Leo VIGODSKIJ, studento.

Hood River (Usono, Oregon).
D : George-J. HOWE, poŝtisto, 201, Prospect Ave.

Hoorn (Nederlando, Norda Holando).
SD : S. WYNANDTS, 41, b. Westerdijk.

Horncastle (Anglujo, Lincolnsh.).
D : Tom-Gordon BRIGGS, Homeleigh Willow Rd., Loddington House.

Horsens (Danujo).
D : Svend AAE, kapitano, 24, Torvet.

Houston (vidu *Sam Houston*).

Huddersfield (Anglujo, Yorksh.), 108,000.
D : Fred. CLARKSON, instruisto, Parkview, Lockwood Scar, 67.
VD : James H. FITTON, Meadow House, Shepley.
E.-O : Librejo W.-H. Cook & Co, Market Place.

Hull (Anglujo, Yorkshire), 278,000.
D : Albert E. HEPTON, asekuristo, 11, Perth Str., dumtage : 9, Scale Lane.
VD : Sino Berta HEPTON, 11, Perth Str.
E.-O. : A.-E. Hepton, 11 Perth Str.

Hunavatnssyslu (Islando).
D : Bjorn P. BLÖNDAL. komerca komizo, Hvammstanga.

Huttwyl (Svisujo, Bern).
D : Emil MINDER, komercisto.

Huy (Belgujo, Liège)
D : Armand LANDENNE, kalkulisto, rue St-Stanislaus, 9.
E.-O : Sino Wathelet, rue du Pont.

Hvammstanga (vidu *Hunavatnssyslu*).

I

Idaho Falls (Usono, Idaho).
D : Bert.-P. MILL, redaktoro, 360 E. str.

Idaho-Springs (Usono, Colorado).
SD : Dro James UNDERHILL, inĝeniero, Box 67.

Indianapolis (Usono, Indiana), 234,000.
D : F.-C ATKINSON, 1864 Gent Ave.

Inhambane (Suda-Afriko, Mozambiko).
D : Fred. SCHMUTZ, komercisto.

Innsbruck (Aŭstrio, Tirol), 53,000.
D : Dro Friedr. SIMBRIGER, kuracisto, Claudiasstr., 22-II.

Invercargill (Nov-Zelando).
D : Ed. WEBBER, lernejestro, South School.

Irkutsk (Siberio), 113,000.
D : Al. Bannikov, fervoja oficisto, slujba Tjagi Zabajkalskoj ĵ. d.

Isola (Aŭstrio, Istrio).
SD : Armando Camuffo, Calle Labini, Capodistria.

Iszim (Rusujo, Tobolskoj gub.).
D: K.-V. Kuminov, instruisto

Ithaca (Usono, New-York).
D : Dro H. B. Besemer.

Ivanoviče-sur-Hana (Aŭstrio, Moravio).
D : Francisko Klvač, laborestro, 24, Placo de Palacky.

Ivry (Francujo, Seine), 33,000.
D : Georges Grosset, ĉefoficisto, 6, rue du Trésor, Paris.

J

Jaèn (Hispanujo, Cordoba).
D : Juan-A. Galan, komercisto, Martiner Molina, 9, Bazar Inglese.

Jaši (Rumanujo), 79,000.
D : George Onofrei, oficisto, 144, J. C. Brateanu.
VD : Sino Maria Vivoschi, 1, Lascar Katargi.
E.-O : Librejo Kiescu & Grosru, Placo Unired.

Jičin (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Želiboro Režny, instruista kandidato, Vilova ul., 284.
VD : Antono Špalek, c. k. knihovni.

Jindrichuv-Hradec (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Frant Kolman, bindisto.

Ĵmerinka vidu *Zmerinka*).

Jose [San] (Usono, Kalifornio).
D : J.-S. Horn, ĥemiisto, geologisto, 645, Elm. str.

Juiz de Fóra (Brazilujo, Minas Geraes).
D : Dro Paŭlino Bandeira, rua Direita, 79.

Jujurieux (Francujo, Ain).
SD : Victor Bottex, kombisto.

Jurjev (Rusujo, Livland).
D : Jan-Kasimir Muszynski, inspektoro de Universitata Botanika Gardeno.

Jurjevskij Zavod (Rusujo, Ekaterinoslav gub.).
D : Antonio Krastin, korespondisto.
VD : A. Westermann, inĝeniero-nemiisto.

K

Kairo (Egiptujo), 654,000.
Vidu *Heliopolis-Kairo.*

Kaiserswerth apud Düsseldorf (Germanujo, Rheinland).
SD : Hans Poensgen, plantejestro, 9, Duisburgerstr.

Kališ (Rusujo, Kališ gub.), 50,000.
D : Henrik Przybylski, Aleo Jozefino 1.
VD : Br. Szczepankiewicz, libristo, ul. Piaskowa 20.

Kamišin (Rusujo, Saratov. gub.).
D : Gregoro Terentjev, librotenisto, Starij gorod. Ĉasovenaja ul.

Kamnitz (Aŭstrio, Bohemujo).
D : A. Ohme, librotenisto.

Kanton (Ĥinujo, Kwangtung), 900,000.
D . Hu, Nam Wu College, Honam.
VD : Sifo, eldonisto, Macau, 11, Praia da Areia Preta.

Kaposvar (Hungario, Somogy), 25,000.
D : Jozefné Aczél, burĝlerneja instruistino, 6, Honeved utca.

Karlstad (Svedujo, Vermland), 160,000.
D : Ake Häggström, studento, Herrgärdsgatan, 2.

Kars (Rusujo, Kaŭkazo).
D : Stiljan Pavlidi, instruisto, « Akropol » Tuapse.

Kassa (Hungario, Abanji-Torna), 45,000.
D : Istvan Schulz, Fö ut, 64

Kassel (Germanujo, Hessen-Nassau). 53.000.
D : Josef Ameln, dir. de Berlitz School, 2II Opernstr.
VD : Hugo Dreusicke, instruisto, Körnerstr, 6.
E.-O : Librejo Th. Käy, Königsstr, 3.

Katav Ivanovskij Zavod (Rusujo, Ufa).
SD : N.-D. Ĉilov, inspektoro de lernejo.

Kazanj (Rusujo, Kasan gub.), 190.000.
D : Inokentij Rukavicin, studento, universítato.

Kearsley (Anglujo, Lancashire).
SD : Albert Triffit, administristo, 134, Bolton Rd, Kearsley near Bolton.

Kecskemet (Hungarujo, Pest Pilis Solt Kis Kun), 67,000.
D : Ladislao HANTOS, profesoro.

Kehl-am-Rhein (Germanujo, Baden).
Oni sin turnu al la Del. de *Sundheim*.

Keighley (Anglujo, York).
D : F. C. RHODES, komercisto, Park Str., ĉe Harrison kaj Blough.

Kemi (Finnlando).
D : A. KORPELAINEN, komercisto.
VD : Fino Laurida-Lilla SALMELA.

Kempen-a.-Rh. (Germanujo, Rheinland).
SD : Adolf JUNKER, arkitekturisto.

Kempten (Germanujo, Bavarujo), 25,000.
D : Carl WASSERMANN, prokuristo, R. 110.

Kettering (Anglujo, Northampton).
D : Albert-Edw. SMITH, sekretario, 14, Garfield Str.

Kharbin (vidu *Ĥarbin*).

Kiel (Germanujo, Holstein), 215,000.
D : Albert DICKS, stud. mat., Gœthestr., 27.
E.-O. : Libristo C. Frentzel.

Kielce (Rusujo, Kielce gub.), 30,000.
D : S. DOBRZANSKI, advokato, Rynek, 4.

Kiev (Rusujo, Kiew gub.), 550,000.
D : Leono ILLAŠEVIČ, oficiro, 26, Moskovskaja.
E.-O : Librejo Szepe Nikolajewskaja, 9 (p).

Kilwinning (Skotlando, Ayrsh.).
D : Robert STEVENSON, ĥemiisto, The Stobbs.

Kineŝma (Rusujo, Kostroma gub.).
D : Johano BAJKOV, kasisto, Tomno.

Kingston-on-Thames (Anglujo, Surrey), 27,000.
D: F. M. SEXTON, « Warwick Lodge », Hampton Wick.

Kiŝinev (Rusujo, Bessarabio), 118,000.
D : Dro SOLOVIEV, 29, Bojukonskaja.

Kismarton (Hungarujo, Oedenburg).
D : Albert SCHWAIGER.

Kissingen [Bad] (Germanujo, Bavarujo).
D : Heinrich NEUBERT, poŝtsekretario, Bibrastr., 1/I.

Kjöbenhavn (Danujo), 559,000.
D : Ad. B. HANSEN, Dr Olgasvej, 47-I.
VD : Fino L. HÖST, Bredgade, 15.
E.-O. : Librejo de Andr. Fred. Hœst kaj Sœn, Bredgade, 35 (p).

Kjöge (Danujo, Kopenhago).
SD : N. MOESGAARD, instruisto, 56, Nörregade.

Kladno (Aŭstrio, Bohemujo, 20,000.
D : Rudolf NOVY, Hajenska ul., 445.
VD : F. STŘÁBRSKY, 445 ul. Hajenska.

Klausenburg (*vidu* Kolozsvar).

Knezeves apud Rakovnik (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Frantisek KUĞERA, kasisto de ŝparkaso.

Knottingley (Anglujo, Yorkah.).
D. : Jas.-W. KIPPING, administristo, Arkendale.

Köln-am-Rhein (Germanujo, Rheinland), 516,000.
D : Aug. JUNKER, Hohestr., 26.
VD : Eduard DIEMER, dentisto, 269 Venloerstr., Ehrenfeld.

Königsberg (Germanujo, Orienta Prusujo), 246,000.
D : Johano SCHWAIGER, supera poŝtasistanto, Hochmeisterstr., 15.
VD : Dro K. NITZ, 34 II Drummstr.
E.-O : Librejo Backe, Burgstrasse, 2 (p).

Königshütte (Germanujo, Silezio).
D : Max FLEISCHER, homeopatisto, 1 Ring.

Kötzschenbroda (Germanujo, Saksujo).
SD : W. SCHLAG, Bornstr., 7.

Kolding (Danujo).
D : P. ZOFFMANN, instruisto, 24, Aalykkegade.

Kolomea (Aŭstrio, Galicio).
D : Oresto KUZMA, studento, 360, Nova.
VD : Ivan JURCZYSZYN, poŝtoficisto, 21, Sobiskoho filial poŝt.

Kolomea-Verbiz (Aŭstrio, Galicio).
D : Mynajlo IVANTYŠYN, Vyznyj.

Kolozsvar (Hungario, Kolozsmegye), 60,000.
D : Emeriko DE RAKÓCZY, profesoro, Honvéd utca, 13.
VD : David BÉLA, universitata oficisto. Egyetem.
E.-O. : Jozefo VARY, fervoja oficisto, Bocskai ter 4.

Konstantinoplo (Turkujo), 1.000.000.
D : Ph. Godpraiser-Shanovich, komerca informa Oficejo, 13, Kustschuck Hendeck.

Konstantinov (Rusujo. Polujo).
D : A. Bialocerkievski, apreturisto.

Kontejka (Grekujo, Samos).
SD : Stamatio Triantafilides, instruisto.

Kopenhag (vidu *Kjöbenhavn*).

Kostroma (Rusujo, Kostroma gub.), 47,000.
D Dmitry Zalessky, helpsekretario, Okruĵnij Sred.
E.-O : Zemska librejo, Kostromiĉ, Str. Rusina.

Kottbus (Germanujo, Brandenburg), 49,000.
D : Franz Preussmann, drogisto

Kounice ap. ĉ. Brod (Aŭstrio, Bohemujo).
SD : Bohumil Ludvik, instruisto.

Koutchan (Persujo, Chorassan)
D : Mikajelanc Bagrat, kontoristo.

Kovno (Rusujo, Kovno gub.), 80,000.
D : Aleksio Oliŭovič, štata oficisto, Kazennaja Palata.

Krakow (Aŭstrio, Galicio), 163,000.
D : Stanislav Rudnicki, landoficisto, Kopernikstr., 17. Telef. 52 (de 8ª-2ª h.).
VD : J. Alfus, studento.
E.-O : Librejo Ebert Florianstr., 35 (p).

Krasnij-Jar (Siberio, Ĉita).
D : Jnn. Serišev, pastro, Selo Sergolĝin Krasnij-Jar Verhneudinskij Vezd.

Krasnojarsk (Siberio), 67,000.
D : Anatol Grigorjev, gubernia Akciza Oficejo.
VD : Sᵢᵐᵒ N.-J. Afanasjeva, Bolŝekaĉenkaja ul. d Langvald

Krefeld (Germanujo, Rheinland), 129,000.
D : S. Börgermann, asekuristo, Oberstr., 72.
VD : J. Schumacher, cigarvendisto, Kanalstr., 103.
EO : Kanalstr., 10 .

Kristiania (Norvegujo), 247,000.
D : Brynjulf Klingenberg, inĝeniero kaj kapitano, Dahls Gade, 18 II.
VD : O.-B. Sletteröd, inĝeniero, Akers meĥanik laborejo, Volkveien, 3-5.
E-O : H. Bonnevie, Pilestreedet, 42 (p).

Kristiansund (Norvegujo).
D : Fᵢᵐᵒ Gudrun Kavlie, kontoristino.

Kromeřiž (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Johann Minks, profesoro ĉe la reala lernejo, Kollarova ul., 156.

Kronstadt (Rusujo, Peterburg gub.), 62,000.
D : Ernst Wilhelm Drezin, studento, 33, Visokaja.
VD : Georgo Samajlov, studento, Sajdašnaja, 19, kv. 8.

Krylov (Rusujo, Lublin gub.).
D : Zygmunt Blotnik, farmaciisto, apoteko.

Kumanovo (Serbujo).
D : Theodor St. Sopotskij, komercisto.

Kursk (Rusujo), 63,000.
D : N.-S. Riškov, tĥrmezuristo, 4ª, Počtovaja.

Kutais (Rusujo, Kaŭkazo), 52,000.
D : Vladimir Maksimov, instruisto, reala lernejo.

Kutná Hora (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Alois Horaček, faka instruisto.

Kvirili (Kaŭkazo, Kutaisk. gub.).
D : Flor Naumenko, regna kasisto.
VD : Sᵢᵐᵒ Antonino Merinova.

Kymi (Finnlando).
D : Hugo Salokannel, oficisto de fervojo.

L

La Chaux-de-Fonds (Svisujo), 35,000.
D : Dʳᵒ H. Brandt, rue Neuve, 11.

La Haye (vidu *s'Gravenhage*).

Lake (Usono, Indiana).
D : Wm. A. White.

Lakeport (Usono, Kalifornio).
D : Dʳᵒ Walter-H Fearn.

Lancaster (Usono, Pennsylvania), 45,000.
D : Dro Warren-A. Sherwood

Landeck (Aŭstrio, Tirol).
D : Richard Malzacher, fabrikoficisto, Jubileumstr.

Langebrück bei Dresden (Germanujo, Saksujo).
D : Fino Frieda Unger, Bergerstr., 9.
VD : Sino M. Seebe, Bergerstr , 9.

Langnau (Svisujo, Bern).
D : Ernst Schmid, kompostisto, Gerberstr.

Laon (Francujo, Aisne).
D : H. Clausse, censeur du lycée.

Laparrouguial (Francujo, Hérault)
SD : Lagriffoul, komercisto.

La Réole (Francujo, Gironde).
D : L. de Paemelaire, profesoro, La Crouzille.

Larnaca (Mediteraneo, Ciprio).
D : Edouard Cirilli, reprezentisto-komisiisto

La Rochelle (Francujo, Charente-Inférieure), 34,000.
D : Samuel Meyer, ŝipmakleristo, 2, rue Villeneuve.
VD : Alfred Besnard, veterinaro, 9, rue Amelot.

La Rochelle-Pallice (Francujo).
SD : Alfred Trottin, poŝtestro, poŝtoficejo.

La Roche-sur-Yon (Francujo, Vendée)
D : Giraudon, vojoficisto, rue de Beauséjour.

Las Palmas (Hispanujo, Gran Canaria).
D : Felipe Suarez-Falcon, Comandancia de Ingenieros.

Lausanne (Svisujo, Vaud), 70,000.
D : A. Andréassian, profesoro, villa Les Mouettes, chemin de Villard.
VD : Fernand Bussy, oficisto, 2, avenue de Beaulieu.

Laval (Francujo, Mayenne), 30,000.
D : Georges Lesegretain, farmaciisto, 35, rue Joinville.
VD : Léon Chardenot, kontrolisto, rue de Bootz.
E.-O : Librejo Goupil, Grande-Rue (p).

La Varenne-Saint-Hilaire (vidu *Saint-Maur-des-Fossés*).

Leamington-Spa (Anglujo, Warwicksh)
D : C.-F. Horncastle, 142, Parade.

Le Bouchaud (Francujo, Allier).
D : Constant Martin, instruisto.

Le Creusot (Francujo, Saône-et-Loire), 33,000.
D : Pierre Dejean, inĝeniero, rue de Lyon, 18.
VD : Gustave Forien, inĝeniero, 16, boulevard du Guide.
E.-O : 18, place Schneider.

Leeds (Anglujo, Yorkshire), 450,000.
D : William Gregory, telegrafkomizo, 4, Highthorne View Armley.
VD : Harry Blakey, komizo, Royal Park Terrace Hyde Park.
E.-O. : S. P. C. K. Depot, apud Church Institute, Albion Place.

Leek (Anglujo, Staffordshire)
SD : John Wilson, Hillesdon

Legnago (Italujo, Verona).
SD : Giovanni Saggiori, studento, universitato de Padova.

Le Havre (Francujo, Seine-Inf.), 132,000.
D : Emile Gasse, komerca oficisto, 55, rue Frédéric-Bellenger.
E.-O : Librejo Dombes, 10, pl. de l'Hôtel-de-Ville (p).

Leicester (Anglujo, Leicester), 244,000.
D : William Carey Freemann, presisto, 28, Paton Str. Narborough Rd.

Leigh (Anglujo, Lancashire).
D : Vincent-F. Middlehurst, Crankwood Rd.

Leipzig (Germanujo, Saksujo), 588,000.
D : B. Kœtz, libristo, Eilenburgerstr., 49.
VD : A. Petzold, fervojoficisto, 4III, Königstr.
E.-O. : Germana Esperanto-Librejo, Johannisplatz, 3. (p).

Leisnig i/Sachsen (Germanujo, Saksujo).
D : Dro Paul Haller, supera instruisto.

Le Locle (Svisujo, Neuchâtel).
D : Th. Roniger, 29 Tourelles.
E.-O : Librejo L. Bock, Grande-Rue, 26 (p).

Le Mans (Francujo, Sarthe), 65,000.
D : A. Autin, farmaciisto, 3, rue de la Mariette.
VD : Fr. Lebatteux, helpa profesoro, 15 *bis*, Rte d'Alençon.
E.-O : 2, place Thiers.

Lemberg (vidu *Lvov*).

Lemmon (Usono, South Dakota).
D : Clinton-L. Williams.

Leoben (Aŭstrio, Steiermark).
D : Hans von Lüerwaldt, studento, 5, Kaiser Franz Josefstr., ĉe sinjorino Burggasser.

Leobschütz (Germanujo, Silezio).
D : C. Lorenz, fabrikejestro, 3, Ratiborerstr.

Leon (Hispanujo, Leon).
D : Emilio Amor Rolan, advokato, Cascaleria, 9 pral.

Le Péage-de-Roussillon (Francujo, Isère).
D : A. Royet, farmaciisto-nemiisto.

Le Perreux (France, Seine).
D : Georges Pilin, 55, avenue Ledru-Rollin.

Le Puy (Francujo, Haute-Loire).
D : Ph. Hedde, eksoficiro, 20, rue des Capucins.
VD : F. Jammes, oficisto, 1, rue de Lafayette.

Letchworth (Anglujo, Herts).
D : F.-A. Goodliffe, Elm Tree House.
VD : Fino F.-M. Bartholomew, 13, Norton Way North.

Leubnitz-Dresden (Germanujo, Saksujo).
D : Oskar Vogel, inĝeniero, 3, Gartenstr.

Levallois-Perret (Francujo, Seine), 62,000.
D : Bidault, admin. oficisto, rue Rivay, 24.

Libau (Rusujo, Kurland), 84,000.
D : Jozefo Kaplan, Postfach, 16 ; loĝejo : Jacobstr , 20.

Liège (Belgujo), 200,000.
D : Abrahamo Fichzon, studento, 49, rue Hermann-Reuleaux.

Liestal (Svisujo, Basel).
D : Fritz Köttgen, komercisto.

Lightcliffe-near-Halifax (Anglujo, Yorkshire).
SD : Andrew Lochhead, desegnisto, Eastcliffe.

Lille (Francujo, Nord), 225,000.
D : Léon Tronquez, 14, place Philippe-le-Bon.
VD : Durieux, instruisto, Ecole Montesquieu.

Lima (Usono, Ohio).
D : Fino Sue Clippinger, 523, West Spring Str.

Limoges (Francujo, Haute-Vienne), 89,000.
D : Louis Lamant, bankoficisto, rue Amélie, maison Allabrune.
VD: Léonard Grenier, urba oficisto, rue Durieux, 5.
E.-O: Agence Fournier, boulevard Carnot, 9.

Limonar (Insulo Cuba).
D : Eduard Masdeu, komercisto, Gomer, 52.

Lincoln (Anglujo, Lincolnshire)
D : Thomas-Erskine Swanzy, pastro, Walmer-House. 203, Monks Road.

Lindley (Anglujo, Yorksh).
D : Archibald J. Ashley, pastro.

Linkœping (Svedujo, Œstergœtland).
D : Bengt Arre, estro de Œstgœta Hypotekbank, 5, Vasavägen.

Linz (Aŭstrio, Ober-Œstr.), 68,000.
D : Josef Aumayr, fakinstruisto, 15, Steingasse.

Lippstadt (Germanujo, Rheinland).
D : F. Josefo Sommer, fervoja oficisto, Klosterstr., 14.

Liria (Hispanujo, Valencia).
SD : Juan F. Serra, kuracisto, 20, Libertad.

Lisboa [Lisabon] (Portugalujo), 356,000.
D : B.-Martins D'Almeida, industriisto, R. da Barroca, 135.
VD : Jose Carvalhido, sekretario, L. da Abegvaria, 29-I

Lisko (Aŭstrio, Galicio).
D : Dro Aleksandro Godlowski, kuracisto, c. k. lekarz powiatowy.

Live Oak (Usono, Florida).
D : Whipple Bishop, 917, S Ohio Ave.

Liverpool (Anglujo, Lancashire), 800,000.
D : Gabriel-Dawson Lewis, komercisto, 5, Fenwick St. (telegr. adreso : Levison, Liverpool).
VD : Charles-Conway Elliott, asekura komizo, 5, Halton Rd, Wallasey apud Liverpool.
E.-O. : Sro Sellick, ĉe Philipp Son & Nephew, 20, Church St. (p).

Llanfair (Anglujo, Welshpool).
D : Sino Mary Theodore, Brynhyfryd.

Loanda (Afriko, Angola).
D : Jose-Maria FAZENDA, instruisto, Dala Tando.

Loches (Francujo, Indre-et-Loire).
D : A. BRISSONNET, farmaciisto, 4, place de l'Hôtel-de-Ville.

Lodz (Rusujo, Piotr. gub.), 396,000.
D : Fr. ENDER, Kzgowska, 13.
VD : Vladimir PFEIFFER.

Logan (Usono, Utah).
D : F.-S. HARRIS, Agricultural College.

Lomnice sur Popelka (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Alois MANN, imposta kontroloro urba placo.

London (Anglujo), 5,000,000 [Granda Londono : 7,500,000.]
D (Ĉef-Delegito) : Harry-A. EPSTEIN, sekretario de U. E. A., 134, High Holborn.
D (kvartala por Woolwich) : E.-K. JAYNE, komizo, 22, Kinveachy Gardens, Old Charlton, S. E.
D (kvartala por Lewisham) : V. GRIMMITT, 209, High Str. Lewisham, S. E.
D (kvartala por Herne Hill) : Ch.-A. FAIRMAN, oficisto, 2, Deronda Rd, Herne Hill, S. E.
D (kvartala por Norda Londono) : M.-C. BUTLER, muzikisto, instruisto, 18, Leigh Rd, Highbury, N.
D (kvartala por Clapham) : P. BLAISE, 125, Hambalt Rd, Clapham Common, S. W.
D (kvartala por Okcidenta Londono) : H. HOLDEN, 3, Harewood Place, Oxford str. W.
D (kluba por East London Club) : John GOURLAY, 48, Headstone Rd, Harrow.
D (kluba por klubo Harrow) : A. GRACEY, « Hedingham », Pinner Road, Harrow.
D (kluba por klubo Wimbledon) : H. HOLDEN, 3, Harewood Place, Oxford str. W.
D (kluba por klubo Charing-Cross) : Sino N. LEWIS, 36, Warwick Ave., Maida Vale, W.
D (kluba por Centra klubo) : Fino J. WYNTER, Bishopswood, Highgate, N.
D (kluba por Wood Green) : Rob. ROBERTSON, kasisto, bankiero, 364, Alexandra Kark Rd, Wood Green, N.
D (kluba por Battersea) : W. PHILLIMORE, instruisto, 66, Earlsfield Rd, Wandsworth, S. W.

D (kluba por Emmanuel) : E. HARVEY, 226, Camberwell Rd, Londo S. E.
D (kluba por Mildmay) : Sino BUTLER, 18, Leigh Rd, Highbury, N.
D (kluba por Londono Centra) : Fino Dora-Esie BELLAMY, 85, Belvedere Rd, Upper Norwood, S. E.
D (kluba por policanoj) : William ALCORN, policano, 284, Merrow Street Walworth, S. E.
E.-O. : British Esperanto Association, 133-136, High-Holborn, W. C. (p).
Librejo, 61, Lower Clapton Rd, N. E.

Long Branch (Usono, New Jersey).
D : Alfred-O. HICKS, 178, Union Ave.

Lons-le-Saunier (Francujo, Jura).
D : Benoît PAYEBIN, cikloj kaj aŭtomobiloj, 31, rue du Jura.

Los Angeles (Usono, California), 354,000.
D : Walter-E. SMITH, 529, Douglas Bldg.
VD : E. KODIL, 1327, Georgia str.

Losonc (Hungario, Nográd).
D : Sandor WEISZ, ĉefoficisto, Rakottyaygyar.
VD : Dr. Aladar DRASKOCZY.

Loughborough (Anglujo, Leicestershire).
D : Sydney-J. DAVIS, Technical Institut.

Louhans (Francujo, Saône-et-Loire).
D : J. MAUBLANC, asekurinspektoro.
VD : A. JAILLET.
E.-O : Librejo Girardot.

Louisville (Usono, Kentucky), 224,000.
D Dro Robert WALLACE, 1218 So. 28 str.

Lowicz (Rusujo, Varsovia gub.).
D : ZAPOLSKI, inĝeniero.

Lozovaja (Rusujo, Ekaterinoslav gub.).
D : J. A. ARAKELOV, terposedanto, « Bieno Esperido ».

Lublin (Rusujo, Lublin gub), 70,000.
D : Josef NOVELT, eksmenanikisto, ul. Namiestnikovska, 309, villa Esperanto.
VD : T. DOBROVOLSKI, komerca oficisto. Depot kolei Nadwisl.

Ludwigshafen-am-Rhein (Germanujo, Rheinpr.), 85,000.
D : Philipp HEIM, komercisto, 84, Maxstr.

Ludwigslust (Germanujo, Meklemburgo).
D : Robert WOHLSTADT, 15, Neuetorstr.

Lübeck (Germanujo), 110,000.
D : Dr° Albin MŒBUSZ, seminardirektoro, Falkenstr., 12.
VD : Georg KLEFE, prokuristo, Untertrave, 8.
E.-O : Librejo R. Quitzow, Breitestr., 97 (p).

Lugansk (Rusujo, Ekaterinosl. gub.).
D : Victor KOTELEVCEV, desegnisto, ul. Bankovskaja, 79.
VD : P. BULE. Uspensko-Kozlovskoje, Matvejevskij rudnik.

Luhačovice (Aŭstrio, Moravio).
D : Jóża MAREŠ, Rayon Villa « Esperanto ».
VD : Cyrill HOLUBY, inspektoro de la banloko.

Luków (Rusujo, Siedlec gub.).
D : Feliks WIERZCHOWSKI, privata instruisto, Stodolna ul d. de Wierzchowski.

Lulea (Svedujo, Norrbotten).
D : Karl Erik FRANSON, estro de brulbrigado, 18, Nygatan aŭ Brulstacio.

Lund (Svedujo, Malmöhus).
D : Kurt BACKMANN, stud. jur., Bytaregatan, 22.

Lusigny (Francujo, Aube).
D : HARIOT, lernejestro.

Lutterbach (Germanujo, Elzaso).
D : Camille ADAM.

Lvov (Aŭstrio, Galicio), 207,000.
D : Benedykt HEROLD, advok. kand , 22, ul. Potockiego.
VD : W. NIZNIK, poŝtoficisto, ul. Ossolinskich.
E.-O : Sykotuska, 29 (p).

Lyon (Francujo, Rhône), 524,000.
D : L. PONCET, med. studento, Esperantista Hejmo, 78, rue de l'Hôtel-de-Ville.
VD : Ch. BÉJEL, profesoro ĉe la liceo, 10, rue de Marseille.
E.-O. * : S^ino Farges, Librejo, rue Victor-Hugo, 36 (p).

Lyss (Svisujo, Bern).
D : Ernst SCHEURER, fabrikdirektoro.

M

Mac Minnville (Usono, Oregon).
D : J. C. COOPER, termezuristo.
VD : E. F. PERKINS, komercisto.

Mâcon (Francujo, Saône-et-Loire).
D : A. MARTIN, komercisto, 10, quai du Nord.

Madrid (Hispanujo), 600,000.
D : Vicente ALONSO-SANZ, kapitano, Calle de Sanchez Bustillo, 3-2°.
VD : Eugenio CID, leŭtenanto, reg. infant. de Asturias N° 31.
E.-O. : Rua Atocha, 65/I.

Magdeburg (Germanujo, prusa Saksujo), 278,000.
D : Paul GÖRING, presejposedanto, 10, Lübeckerstr.
VD : Fritz ROCKMANN, instruisto, Klewitzstr., 12.

Maidstone (Anglujo, Kent).
D : W.-R. EDWARDS. 15, Earl str.

Mainz (Germanujo, Hessen-Darmstadt), 111,000.
D : F. K. GEWERT, urba oficisto, 30^1, Kirschgartenstr.

Malaga (Hispanujo, Malaga), 113,000.
D : Juan PADILLA SERRANO. fervoja oficisto, plaza Capuchinos, 11-2.

Manchester (Anglujo, Lancashire), 655,000.
D : F.-W. SHAW, inĝeniero, 1, Lancaster avenue, Didsbury.
VD : W.-J. LEWIS, Esperanto house, Weaste Lane, Pendleton.
E-O : Rhodes Marriot, The Exchange Book Shop (p).

Manchester (Usono, New Hampshire), 70,000.
D : *Vakas*.
VD : W.-H. HUSE, Mammoth R^d, 97.

Mannheim (Germanujo, Baden), 193,000.
D : Eugen VOLLMER, realgimnaziano, Kaefertal, Wormserstr., 3.
E -O. : A. Kœdel, D. 2. 8. (Planken).

Mans (vidu *Le Mans* .

Manzanillo (Insulo Cuba), 35,000.
D : Gerardo PUIG MESTRE, komercisto, 35, Marti St. aŭ Apartado 182.

Maranhâo (Brazilujo, Rio de Janeiro).
D : Benjamin de MELLO, rue Grande, nº 76.

Marburg (Aŭstrio, Stirio), 30,000.
D : Dro Henriko HAAS, advokato, Gerichtshofgasse, 14.

Marcilloles (Francujo, Isère).
D : R. CHAMPELAY, negocisto, telef. 7.

Marietta (Usono, Ohio).
D : Dro Ziba-D. WALTER.

Marseille (Francujo, Bouches-du-Rhône), 552,000.
D : Jozefo REBOUILLON, dentisto, 61, rue de Rome.
VD : Gabriel PLACE, inĝeniero, 36, rue Kruger.
E.-O : Librejo Blancard, rue du Paradis, 21.

Matanzas (insulo Cuba), 36,000.
D : José F. FERNANDEZ, profesoro, 92, Tirry.

Mauguio (Francujo, Hérault).
D : Etienne PAULET, farmaciisto, place Hôtel-de-Ville.

Meaux (Francujo, Seine-et-Marne).
D : Petro VARNIER, 40, avenue de la République.

Meda (Portugalujo, Guarda).
D : Aurelio MOUTINHO, terposedanto.

Meissen (Germanujo Saksujo), 35,000.
D : Fino Charlotte DÖLLING, Talstr., 91.

Melbourne (Aŭstralio, Victoria), 628,000.
D : Gerald WHITEFORD, Lamington, St. Kilda Road.
E.-O : Sro EDMANSON, 152, Elisabeth Str.

Melilla (Maroko, hispana posedaĵo).
D : D.-Eugenio CALVO BLASCO, subkolonelo, Chacel 24/2º, 6.

Melun (Francujo, Seine-et-Marne).
D : A. LEBLANC, ĵurnalisto, 15, Saint-Liesne.

Memmingen (Germanujo, Bavarujo).
D : E. GOLDBACH, advokato, 2, Bahnhofstr.

Meran (Aŭstrio, Sud-Tirolo).
D : Stefan KUNERTH, komercisto, 3, Meinhardstr.

Merseburg a/S (Germanujo, prusa Saksujo).
D : G. MANSFELD, inĝeniero, Wilhelmstr., 4.

Merthyr Tydfil (Anglujo, Kimrujo), 85,000.
D : Lewis EVANS, 7, Bryn Terrace, Pontsticill.

Metz-Sablon (Germanujo, Lotringo).
D : Otto KÜNZEL, korespondisto, Reitbahnstr, 33.

Meursault (Francujo, Côte-d Or).
D : A. CORDIER, kalkulisto.
VD : Dro CHARLES.
E.-O : Flugonnet, tabakvendejo.

Mexico (Ameriko, Meksikujo), 471,000.
D : Sam. G. MEIJUERIO, studento, 25-2 Soledad aŭ Apart., 139 *bis*
VD : Alb. BAZ-Y-DRESCH, studento, Apart. 1671,
SD : Antonio-M. ALDANA, studento, 9a Mosqueta, 247.
E.-O : Libreria Mariana, Calles del Relŏx y Sta Tevesa.

Mézières (Francujo).
Oni sin turnu al la Delegito de Charleville.

Middlesbrough (Anglujo, Yorkshire), 105,000.
D : Fino Mabeb-B. WARNE, 72, Dunning Rd.

Miesbach (Germanujo, Bavarujo).
D : Christian ZIEGLER, Neumühle apud Miesbach.

Milano (Italujo), 602,000.
D : V. COLONNESE, profesoro, Viale Magenta, 16.
VD : Luciano CATTORINI, komercisto, Via Paolo Sarpi, 60.
SD : Luigi COLONNESSE, Viale Magenta, 16.

Milford Haven (Anglujo, Pembrokesh.).
D : Johns-Waters CROCKER, doganisto, Maryland.

Minneapolis (Usono, Minnesota), 301,000.
D : Charles-H. BRIGGS, farun-ĥemiisto, Room 12, Old Colony Building, Corner 4th Avenue South kaj 4th Street South.

Mirebel (Francujo, Jura).
SD : Constant LAMARD, instruisto.

Mirfield (Anglujo, Yorksh.)
D : W. S. WADDINGTON, arkitekturisto, Broad Oaks.

Modica (Italujo, Sicilio), 48,000.
D : Pietro FAVACCHIO, kanoniko, via Ritiro, 47.

Monaco.
D : Fino RAIMBALDI, ŝuvendistino, rue Grimaldi.

Moncay (Košinĥinujo).
D : M. SAILLENS, kapitano.

Montargis (Francujo, Loiret).
D : Eugène-Théophile DESBROSSES, kolegia profesoro, place Victor-Hugo.

Montbéliard (Francujo, Doubs).
D : Gustave THOM, komercisto, 21, rue de Belfort.

Mont-de-Marsan (Francujo, Landes).
D : Marcel CHAUBET, agento pri vivasekuro, 2 *bis*, avenue de Bayonne.

Montebourg (Francujo, Manche).
D : GOSSET, notario.

Montereau (Francujo, Seine-et-Marne).
D: G. SIMON, komercisto, 28, rue des Chapelliers.

Monterosso-Almo (Italujo, Sicilio).
D : Raffaelo AZZARO, studento.

Monticelli d'Ongina (Italujo, Piacenza)
SD : Fino Angiolina MARCHI, instruistino.

Montmorency (Francujo, Seine-et-Oise).
D : J.-Baptiste DELACROIX, 12, rue de la République.

Montpelier (Usono, Vermont).
D : John L. STANYAN, instruisto, 12, State Str.

Montreal (Kanado), 467,000.
D : Charles BARDOF, ĥemiisto, 730, Notre-Dame, Maison-Neuve.

Moreuil (Francujo, Somme).
SD : Gaston LEMAIRE, apotek-oficisto, 40, rue de la Gare.
E.-O : 40, rue de la Gare (p).

Morgantown (Usono, Virginio).
D : Addison-A. CLARKE, Farmers and Merchants Bank.

Morges (Svisujo, Vaud)
D : Ch. JAYET, negocisto, 55, Grande-Rue.
E -O. : Spicejo Jayet, Grande-Rue, 55 (p).

Mortagne (Francujo, Orne).
D : A. SIMON, vikario, 5, rue de Rouen.

Moskvo (Rusujo), 1,460,000.
D : Stanislav SZABUNIEWICZ, komercisto, 5, Krivokolennij pereulok, dom. de Sytov, telef. 253-99.
VD : BUŜUJEV, Varvar ploŝĉ. Delovoj Dvor, Tro N. N. Konŝin.
E.-O : Librejo « Esperanto », Lubjanskij projezd, 3 (p).

Moulin-Rouge (Francujo, Jura) (vidu *Dôle.*)

Moulins (Francujo, Allier).
D : François CHATANAY, profesoro, 7, rue J.-M.-Bourau.
E.-O. : Librejo Place, 48, rue d'Allier.

Moundsville (Usono, Virginia).
D : Herbert M. SCOTT, muzikisto, 1312, Purdy avenue.

Mülhausen (Germanujo, Elzaso), 95,000.
D : (vakas).
VD : Paul DENNINGER, Marignaudurchgang, 5.

Mülheim-am-Ruhr (Germanujo, Rheinpr.).
D : B. KAENSCHE, instruisto, 51, Roonstr.

München (Germanujo, Bavarujo), 595,000.
D : Hans TRESSEL, komercisto, Schiessstättstr., 23 I.
VD : Hans KOCH, magistrata asp , Gelsattelstr., 2/I.

München-Gladbach (Germanujo, Rheinland), 66,000.
D : E GRISCHOW, apotekposedanto, Adler-Apotheke.

Münich (vidu *München*)

Münster (Germanujo, Vestfalio), 90,000.
D : O MARQUARD, studento, Industriestr., 26.
VD : Theodor PÜNTMANN, stud. teol., Friedenstr , 9.

Muggia (Aŭstrio, Capodistria).
SD : Bonomo RIZZI, imp reĝa oficisto, edificio scolastico.

Mugia (Hispanujo, Coruna).
D : Gonzalo LOPEZ ABENTE, advokato.

Munkacs (Hungarujo, Bereg).
SD : Sigismundo de RUSCINSKO, reĝa juĝisto.

Murcia (Hispanujo, Murcia), 125,000.
D : Manuel BENAVENTE, profesoro, Sociedad, 14.

Muros (Hispanujo, Coruna).
D : Jozefo FUENTES, profesoro.

Mylau-i.-V. (Germanujo, Saksujo).
D : Georg STREIDT, instruisto, Gollestr.
VD : Clemens BERNHARDT, instruisto, Häubnerstr.

N

Nadeĵdinskij-Zavod Rusujo, Permskoj gub.).
D : Vasilij BELOGLAZOV, kontoristo, loĝejo por fraŭloj, *Kolonia*, ĉambro 13.

Nancy (Francujo, Meurthe-et-Moselle), 111,000.
D : Henri MARESQUELLE, licea profesoro, 109, rue Isabey.

Napoli (Italujo), 723,000.
D : Rafaelo BAGNULO, Duomo, 61.
VD : Celestini CERCACE, Crociferi ai miracoli, 14.

Narva (Rusujo, Estland), 25,000.
D : Jan UDRIK, meĥanikisto, 51-16, Sukonaja Manufaktura.
VD : J. KESPERT, kontoristo, Petrovskaja ploŝĉad d. Abramovo 9 loĝ 3/d.

Naumburg-an-der-Saale (Germanujo prusa Saksujo).
D : Pro Dro SCHMIDT.

Neuchâtel (Svisujo, Neuchâtel), 25,000.
D : Charles PERRET, kalkulisto, Côte, 12, Charmettes.
VD : Dro F. SCHAERER, kuracisto, 17, faubourg de l'Hôpital.
E.-O : Papeterie Vve Bourquin-Champord, rue du Seyon, 11 (p).

Neugersdorf (Germanujo, Saksujo).
D : Josef HENKE, apredisto, 180, Zittauerstr.

Neuilly-Plaisance (Francujo, Seine-et-Oise), 41,000.
SD : CARPENTIER, urbkonsilanto, 52, rue de la Station.

Neustadt a. d. Aisch (Germanujo, Bavarujo).
D : Joseph SCHMALZL, Luitpoldstr., 6.

Neuville-sur-Saône (Francujo, Rhône).
SD : Denis LAFAY, 4, rue de la Gendarmerie.

Nevers (Francujo, Nièvre), 27,000.
D : L. PORTE, librotenisto, 24, rue du Chemin-de-Fer.
E.-O : Librejo Mazeron Fratoj, 24, rue du Commerce.

Newcastle-on-Tyne (Anglujo, Northumberland), 282,000.
D : Sino S.-E. WRIGHT, 11, Oxford Terrace, Gateshead.
VD : W.-M. CREIGHT BROWN, fruktimportisto, 15, Clayton Str.
E.-O : 15, Clayton Str.

New-Haven (Usono, Conn.), 137,000.
D : Hubert-A. WELCH, komizo, 215, Lloyd St.

New-Lexington (Usono, Ohio).
D : James-G. HAYDEN, Main str.

New-Port (Usono, Rhode-Island), 27,000
D : Michael-F. SHEA, poŝtisto, 26, Thurston Ave.

Newton (Usono, Iowa).
D : C.-C. BRIGGS, Box. 344.

New-York (Usono), 5,000,000.
D : Josefo SILBERNIK, instruisto, East, 19th St., 240.
VD : G.-A. CORSON, Sekr. Pensia Asocio de New-York, Tel. Co., 15, Dey str.
SD : A.-S. ARNOLD, advokato, 57, 2d Ave.

Niagara Falls (Usono, New-York).
D : J.-S. GIANFRANCESCHI, 317, Portage Rd.

Nice (Francujo, Alpes-Maritimes), 163,000.
D : Célestin RONCATI, komercisto, 23, rue de Lépante.
VD : JULLIEN, komercoficisto, 4, rue Foncet.
E.-O : 23, rue de Lépante.

Niederau (Germanujo, Saksujo).
D : Kurt BÖRNER, instruisto.

Nieuwe Niedorp (Nederlando, Norda Holando).
D : Christian RAMPER, agrikulturisto, Agrikultura kolonio.

Niuwknik (vidu *Vucht*).

Nĵni-Novgorod (Rusujo), 100,000.
D : Gennadij MALENKOV, Kontoro « Kavkas i Merkurij ».

Nikolaevskaja Sloboda (Rusujo, Astraĥan gub.).
D : Eŭgeno TIĤONOV, Carevsk ul

Nogent-sur-Oise (Francujo, Oise).
D : Fernand RODDE, industria desegnisto, 107, rue de Bonvillers

Nogent-sur-Seine (Francujo. Aube).
D : Paul RODOLPE, route de Bernière.

Nograd-Veröce (Hungario).
D : Elemer SZIKSZAY, studento, 1, Vaci ut.

Nordhausen-am-H. (Germanujo, prusa Saksujo), 33,000.
D : Ernst PFŒRTNER, instruisto, 15, Hohekreuzstr.

Northampton (Anglujo, Northampton), 98,000
D : Isaac-H. WRIGHT, inĝeniero, 56, Harlestone Rd.

Norwich (Anglujo, Norfolk), 124,000.
D : Fino G. CLARKE, 371, Unthank Rd.

Nossen (Germanujo, Saksujo).
D : Martin ZSCHIEDRICH, instruisto.

Nottingham (Anglujo, Nots), 263,000.
D : E.-W. ONTEN, librotenisto, 8, Ravensmore, Rd. Sherwood.
VD : C.-J. PRIESTLEY, 17, Marshall St. Sherwood.

Novaja-Buĥara (Azia Rusujo).
D : G.-A. Berkoviĉ, librotenisto, sred Azia d. A. Tumasova.

Novoĉerkask (Rusujo, Donskaja obl.), 52,000.
D : Stefano Bogdanov, instruisto de gimnazio, Vospitatelnaja ul., 43.

Novogradvolinsk (Rusujo, Volina gub.), 25,000.
D : Minailo Ivanoviĉ Ĵukov, prezidanto de la juĝejo por orfaj aferoj, Puŝkinskaja.

Novominsk (Rusujo).
SD : Josefo Chankowski, ŝtatoficisto.

Novonikolajevsk (Rusujo, Tomskoj gub.), 70,000.
D : Petz Skovorodov, teknikisto, 12, Potaninskaja.

Novovilejsk (Rusujo, Vilna gub.)
SD : Georgo Staŝis, fervoja oficisto, stacidomo (Vokzal).

Nový Bydžov (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Eduard Kebort, laboristo, 123, Pražské předmestí.

Novy-Dvur-Horazdovice (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Josef Hajek, instruisto.

Nowata (Usono, Oakland).
D : A.-M. Flesher.

Noweselo-K.-Pidwoloczysk (Aŭstrio, Galicio).
D : Les Denysiuk, poŝtoficisto.

Nowy-Sacz (Aŭstrio, Galicio), 30,000.
D : Edward Izdebski, studento, Kolejova str., 870.

Noya (Hispanujo, La Coruña).
D : Fino M.-L.-G. Caamano.

Nürnberg (Germanujo, Bavarujo), 333,000.
D : Dro H. Orthal, advokato, Kœnigstr., 15.

O

Oakland (Usono, Cal.), 150,000.
D : L.-H. Gorham, verkisto, Gen. Del.

Oak Park (Usono, Illinois).
SD : J. Zaabel.

Oban (Skotlando, Argyll).
D : William Jolly, kalkulisto, Columbia Buildings.

Obergrund (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Julius Pazelt, mekanikisto.
E.-O. : Julius Pazelt (p).

Oberhausen (Germanujo, Rheinl.), 90,000.
D : Johannes Bettges, librotenisto, 12, Falkensteinstr.

Oberschöneweide (Germanujo, Brandenburg), 26,500.
D : Paul Bühring, Marienstr., 8.

Ocala (Usono, Florida).
D : E.-C. Smith.

Odense (Danujo, insulo Fünen), 41,000.
D : Fino Anna Haller, instruistino, Langelinie, 14.
VD : Y. Andersen, asistanto, Ny Kongevej.

Odessa (Rusujo, Ĥersonskaja gub.), 480,000.
D : Eugenio Eduard Pill, bankoficisto, Gosudarstvenni Bank, Poĉtovaja ul., priv. adr. : Sturdzovskij per 3.

Oederan (Germanujo, Saksujo).
D : Max Weitzmann, instruisto, 61, Gahlenzerstr.

Oldenburg (Germanujo), 29,000.
D : Clemens Lammers, ŝtata fervoja revizisto, Friesenstr., 8.

Olomouc (Aŭstrio, Moravio), 25,000.
D : Antono Kudela, juĝa oficisto, Novosady, 197.
VD : Jaroslav Mastny, juristo.
E.-O. : Petr Rudolf, Ferdinandova ul., ĉe firmo Jaroš & Stehlik.

Omaha (Usono, Nebraska), 160,000.
D : Chas.-J. Roberts, 1920 S. 53 str.

Omsk (Siberio), 130,000.
D : Johano Ellert, Kladbiŝĉenskaja, 3.

Ootmarsum (Nederlando, Overijssel).
D : J. van den Hout, instruisto.

Oran (Afriko, Algerio), 107,000.
D : E. Asquinazi, komerca agento, 25, rue de Vienne.

Orange (Francujo, Vaucluse).
D : Marius Maurin, tajloro, 9, place du Cloître.

Orel (Rusujo), 88,000.
D : Boris-Andrejeviĉ Popov, oficisto, 27, Ĉerkasskaja.

Orenburg (Rusujo), 100,000.
D : Eugenio Isajev, fervoja oficisto, Ugol Sriŝkovskoj i Rosago per., gom Nebogo.

Orense (Hispanujo, Orense).
D : Salvador PADILLA, gimnazia profesoro, Catedrático del Instituto.

Orizaba (Meksikujo, Veracruz).
D : Viktoriano ROBRES, komercisto, « El Fenix ».

Orléans (Francujo, Loiret), 69,000.
D : Roberto PILLAULT, rue Grison, 6.

Oschersleben (Germanujo, prov. Saksujo).
D : Otto PETZOLD, instruisto de reallernejo, 7, Moltkestr.

Oswiecim (Aŭstrio, Galicio).
D : Fino Maria MALINOVSKA.

Ottawa (Kanado, Ontario), 60,000.
D : P.-B. SYMES, pensiulo, 326 Lyon str.

Oyonnax (Francujo, Ain).
D : Léon JANVIER, asekuristo, 16, avenue de la Gare.

P

Paderborn (Germanujo, Vestfalio), 30,000.
D : Josefo VOGEL, sekretario, Westernstrasse, 26.
VD : Vilhelmo GRONEMEYER, supera poŝtasistanto, 74, Ferdinandstr.

Padova (Italujo), 100,000.
D : Luigi FRIGO, Via Savonarola, 6.

Paignton (Anglujo, Devonshire).
D : H.-B. HYAMS, arkitekto, 15, Palace Ave.

Paisley (Skotlando, Renfrew), 93,000.
D : David SEMPLE, komercisto, 92, Causeyside Str.

Palma (Hispanujo, Majorque), 64,000.
D : Gabriel ALOMAR J. FERRAGUT, Vallori, 14.

Pamplona (Hispanujo, Navarra), 28,000.
D : Pro Fermin ALDAZ, komercisto, Ciudadela, 11, S. Nicolas, 40.

Pardubice (Aŭstrio, Bohemujo), 25,000.
D : Dro Stanislav SCHULHOF, kuracisto.

Paris (Francujo), 2,763,000. [Granda Parizo, 3,849,000].
D : (Ĉef-Delegito) Jacques CAMESCASSE, 1 *bis*, rue Lallier, IX.
VD : Emmanuel ROBERT, muzikisto, 5, rue Ravignan, XVIII.
VD : M.-C. EHM, 50, rue de La-Tour-d'Auvergne, IX.

D (2a kvartalaro) : P. GUILLEMAUD, diamant- kaj perlnegocisto, 17, rue d'Antin.
D (3a kvartalaro) : A. RÉMOND, 43, rue des Tournelles.
D (4a kvartalaro) : ZIGLER, 25, rue des Bancs-Manteaux.
D (5a kvartalaro) : Fino C. ROYER, oficistino, 14, rue des Carmes.
D (8a kvartalaro) : LEMOINE, bankoficisto, 21, rue de Moscou.
D (9a kvartalaro) : Emile FALLEK, 12, rue Saint-Georges
D (10a kvartalaro) : SOETTENS, 188, rue du Faubourg Saint-Denis.
D (11a kvartalaro) : Ch. MARSEILLE, 136, avenue Parmentier.
D (12a kvartalaro) : ISVARD, 58 *bis*, boulevard Diderot.
D 13a kvartalaro) : HOUBART, 61, boulevard Saint-Martin.
D (14a kvartalaro) : BELHOSTE, 17, boulevard Saint-Jacques.
D (15a kvartalaro) : Fino SAINTUSAT, 1, rue de Vouille.
D (16a kvartalaro) : E. SOUCHAY, tajlor-oficisto, 134, boulevard Exelmans.
D (17a kvartalaro) : Fino G. GÉRARD, profesorino de Esperanto, 9, rue d'Armaillé, Montmartre.
D (18a kvartalaro) : HERLEMONT, 25, rue Saint-Vincent-de-Paul.
D (19a kvartalaro) : CUNY, 5, rue des Lilas.
D (20a kvartalaro) : Léon NEAU, 18, avenue du Père-Lachaise.
D (kluba por Centra Parizo) : GILLET, 4, rue des Petits-Champs.
D (kluba por Latina Kvartalo) : LE BRETON, 5, rue du Sommerard.
D (kluba por Passy) : DUPUY, 7, rue de Montenotte.
D (kluba por Esp. tekunvenoj) : GILLET, 51, rue de Clichy.
E.-O. : Centra Oficejo, 51, rue de Clichy (p).
Centra Esp. Librejo, 51, rue de Clichy (p).
Presa Esp. Societo, 33, rue Lacépède (p).

Partick (Anglujo, Skotlando).
D : James-A. JOHNSTON, 3, Balshagray Ave.

Pasadena (Usono, Kalifornio), 55,000.
D : J.-A.-Mac KINON, 993 Woodland Str.

Patras (Grekujo), 45,000.
D : Paul BUENEMANN, komercisto, ĉe Hancock & Wood.

Pawtucket (Usono, R. I.), 51,000.
D : E.-L. SOUTHWICK, leterportisto, 9, Star Str.

Peine (Germanujo, Hannover).
D : Hermann FROHNS, instruisto, Hohenzollernstr., 27.

Peking (Ĥinujo), 1,000,000.
D : Ch. SCHRIEWER, oficisto, Légation de Belgique.
VD : M.-A. GEN, 40, Shih-fan-yŭao, Nan-hsiao chih.

Peoria (Usono, Illinois), 67,000.
D : Albert-E. ANGIER, 1920 Knoxville Ave.

Périgueux (Francujo, Dordogne), 40,600.
D : Gustave-Charles DARNET, ekskomandanto de artilerio, 1, boulevard de Vésone.

Perpignan (Francujo, Pyrénées-Orientales), 39,000.
D : Dro Jean BARON, instruisto, école Paul-Bert.

Perth (Skotlando, Perth), 37,000.
D : James-A. COWIE, komercisto, Western avenue.
VD : J.-M. ROBB, tabakvendisto, 43, High Str.

Perth Amboy (Usono, N. J.).
SD : H.-W. FISHER, inĝeniero, Stand. Und. Cable Co.

Perugia (Italujo, Perugia), 66,000.
D : A. MAZZOLINI, profesoro, Via Marzia, 4.

Peruwelz (Belgujo, Hainaut).
D : Jules ALDEBERT, negocisto, 21, Grande-Place.

Peterburgo (Rusujo, Peterburg), 1,500,000.
D : Johano RAHAMEGI, Nevskij prospect, Nro 110, loĝ. 3.
VD : Leo BRANDT, Oficerskaja, 26, loĝ. 41.

Petropolis (Brazilujo, Rio).
D : Joao DUARTE SILVERA, urba oficisto, Str. 15 de Novembro, 619.
VD : Adalberto TEXEIRA DE CARVALHO, urba oficisto, Bolivar, 223.

Petrozavodsk (Rusujo, Olonetzkaja gub.).
D : Semen EFIMOV, ŝtatoficisto, Ŝirokaja ul. 15.

Petrozseny (Hungario, Erdeli).
D : Ludoviko JAMBOR, instruisto kaj redaktoro.

Philadelphia (Usono, Pen.), 1,549,000.
D ; Henry HETZEL, profesoro, West Phila. High School for Boys.
VD : C.-C. COIGNE, 2157, Cumberland str.
EO : Peter Reilly, 133, North 13th Str.

Philippopoli (vidu *Plovdiv*).

Pierre-en-Bresse (Francujo, Saône-et-Loire).
SD : Alfred BOITARD.

Pietisjärvi-Kelva (Finnlando).
D : Anthi RÄTY, instruisto.

Pihl (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Ferdinand JOCHMANN, serurist-majstro, N. 25.

Pilsen (vidu *Plzen*).

Pine Bluff (Usono, Arkansas).
D : Robert-R. Mc. INTYRE, fabrikisto, 401, West, 11 th. Ave.

Piotrkov (Rusujo, Piotrokov gub.), 38,000.
D : Romano VOGEL, ĵurnalisto, Szklana, 5.
VD : Simo Marja ROZANOWICZOWA, Gare.

Pittsburg (Usono, Pensylvania), 534,000.
D : John-M. CLIFFORD, asekuristo, Braddock Ave. 741.

Pjatigori (Rusujo, Kiew gub.).
D : Felikso KOVALSKIJ, teknikisto.

Plain-View (Usono, Nebraska).
D : P.-H. PETERSEN, presisto, Box 107.

Planany per Kolin (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Josef SOCHA, ekonomia oficisto.

Plauen-i.-V. (Germanujo, Saksujo), 121,000.
D : P. NEUBARTH, komercisto, Weststr., 34 II.

Pleven (Bulgarujo).
D : Simo P. SIMOV, Alexandrowska, VIII Kvartale.

Ploešti (Rumanujo, Prahova), 49,000.
D : Mihail GEORGHIU, kasisto, 19 Str. Mih Eminescu.

Plonevez du Faon (Francujo, Finistère).
SD : Ch. SÉACH.

Plovdiv (Bulgarujo), 47,000.
D : Stojan D. MAREV, suboficiro, skribisto, 35, Stara Planina.

Plymouth (Anglujo, Devon), 124,000.
D : Ernesto-Edvardo YELLAND, hotelestro, Chapel St. 16, Stonehouse.
E.-O. : Librovendejo de Mulkerns, 160, Union Str. (p).

Plzen (Bohemujo, Aŭstrio), 81,000.
D : Petr. NOVOHRADSKY, imposta administristo, 10, ul. Krejčiho.

Podolsk (Rusujo Moskvo gub).
D : Emilio KARLSEN, inĝeniero, Podolskij Zementnij Zavod.

Poissons (Francujo, Saône-et-Loire).
SD : Fino MOINE, instruistino.

Poitiers (Francujo, Vienne), 39,000.
D : Maurice FRÉCHET, universitata profesoro, 19, rue Cornat.
VD : Albert ISSALY, oficiro, 125a infanteria regimento.

Poix (Francujo, Somme)
SD : L. BOUVIER, farmaciisto.

Pola (Aŭstrio, Istrio), 70,000.
D : Romeo ZORZENON, muntisto, elektromekanikisto, via Medolino, 12.

Polská Lutynia (Aŭstrio, Silezio).
D : Fr. SKULINA, instruisto.

Ponce (Ameriko, Porto-Rico), 35,000.
D : R. GRAHAM, inĝeniero, 33, Marina.

Pont-de-Vaux (Francujo, Ain)
D : BLANCHARD, apotekisto, Grande-Rue
VD : Dro VINCENT, place Bertin
E.-O : Gabuteau, Grande-Rue

Poole (Anglujo, Dorset).
D : F. ETCHELLS, 164, High str.

Porlamar (Venezuelo, insulo Margarita).
D : Eleuterio-Rosario CAMPO, libristo, Sur. 2, No 37.

Port Elizabeth (Suda Afriko).
D : H. LETHBRIDGE, komercisto, P. O. Box 528.

Port Glasgow (Skotlando).
D : R.-W. MACFARLANE, Ivybank.
VD : Herbert ELFORD, 18, Glen Avenue

Portland (Usono, Maine), 59,000.
D : W.-E. PERKINS, sekretario, 19, Tremont St , Woodfords.

Portland (Usono, Oregon), 207,000.
D : Louis-Alfred KEARNEY, fotografisto, 1917-64, Street East.

Porto (Portugalujo, Porto), 168,000.
D : Joaquim MOREIRA DA SILVA, plantkulturisto, Rua do Triumfo, 222.
VD : Joaquim TEIXEIRA BARROCA, 19, rua do Bolhao.

Porto-Maurizio (Italujo, Porto-Maurizio).
D : Ludoviko LITTARDI, provinca asistanto.

Port Richmond (Usono, New-York).
D : Fino Cora-L. BUTLER, muzikinstruistino, 2074, Richmond Terrace.

Portrush (Irlando).
D : Fino STARK, Hopedune.

Portsmouth (Anglujo, Southampton), 231,000.
D : Vakas.
VD : George BRYAN, instruisto, Boy Scouts Headquarters, Marmion Rd, Southsea.
E.-O : Librejo A.-G. Mills, The Arcade, Landport

Port-sur-Saône (Francujo, Haute-Saône)
SD : Ch. CHARVOLIN.

Posen (Germanujo, Posen), 157,000.
D : Adam BRZEZINSKI, 31I, Schützenstr.
VD : Z. SIWINSKI, advokata oficisto, St. Martinstr., 63/III.

Potschappel (Saksujo, Germanujo).
D : Walter JOHNE, instruisto, 28, Dresdnerstr.

Potsdam (Germanujo, Brandenburg), 62,000.
D : R. PRIDAT, urba oficisto, Waisenstr., 40.
VD : E. MARKAU, instruisto, 3, Kl. Weinmeisterstr.
E.-O. : Gropius' librejo : O. Schmidtgall Nauenerstr., 33-34.

Pozsony (Hungarujo), 78,000.
D : Istvan NAGY-MOLNAR, hospitalestro, Allami Kórház.

Prag (vidu *Praha*).

Praha (Aŭstrio, Bohemujo), 586,000.
D : Vojteck KRAUS, urba oficisto, 320 I. Ulice Karoliny Svetlé, 21.
VD : Pro Aug. PITLIK, Jansky vršek, 3.
E.-O : Česky zemsky svaz cizinecky, obecni dům Josefské, tel. 2637.
E -O : I. Ulice Karoliny Svetlé, 21 (p).

D : Ed. KÜHNL, redaktoro, 38, Vodičkova ul., Esperanto-Oficejo
E.-O : 38, Voldičkova ul.
E.-O : Café Union. 342-I.

Précy-Saint-Martin (Aube, Francujo).
SD : G. HUGOT.

Přerov (Aŭstrio, Moravio), 25,000.
D : Josef KREJČIRIK, privatulo, Lazenska, 5.

Pré-Saint-Gervais (Francujo, Seine).
D : G. KNOPF, komerca oficisto, ĉe Sro Badée, 63, Grande-Rue.

Presburg (vidu *Pozsony*).

Prien (Germanujo, Bavarujo).
D : Hans HÜBNER, kunposedanto de « Priener Zeitung », villa Josefina.

Princeton (Usono, New-York).
D : Wilder-H. HAINES, 10, Middle Pod

Prostejov (Aŭstrio, Moravio), 31,000.
D : Rudolf FRIDRICH, profesoro, ul. Rejskova, 10.
VD : Bohuslav OŠTÁDAL, oficisto ĉe firmo Wichterle.
E.-O : Ed. Cekl, komercisto, placo Frant.-Jozefa (p).

Providence (Usono, Rhode-Island), 224,000.
D : Henry-S. REYNOLDS.

Puebla del Deán (Hispanujo, Coruña).
D : Roberto MARAURIJ, doganestro.

Puj (Hungario, Hunyad).
D : Andreo CSEH, universitatano.

R

Rabat (Afriko, Maroko).
D : Jean SAZY, libristo, 130, rue El-Gza.

Radebeul-Oberloessnitz (Germanujo, Saksujo).
D : Theodor KEMPE, Kaiser-Wilhelmstr., 6. Ober-Lössnitz
E.-O : G.-W. Müller, Leipzigerstr., 99 (p).

Radom (Rusujo, Radom), 32,000.
D : *Vakas.*
VD : Stanislaw SCHWARTZ, komercisto, Lubelska str., 40.

Rahova (Bulgarujo).
D : Mihail KRAJEV.

Rákosliget (Hungario).
D : P. TAUFENECKER, ŝip-ĉefoficisto, XI, N-9. (Telef. : 34-54 Budapest).
VD : Sino Anna SCHUBERT, instruistino.

Rakovnik (Aŭstrio, Bohemujo).
D : Hynek ČERNY, arkitekta asistanto, stavebni asistent. Heroldova ul.

Randers (Danujo), 25,000.
D : Peder SÖRENSEN, cigarfaristo, Skansevej, 11.

Recife (Brazilujo, Pernambuco), 150,000.
D : José-A.-S. BRAGA, ŝparkasoficisto, Caixa Economina.

Reĉica (Rusujo, Minsk gub.).
D : Nikolaj A. MNUĤIN, oficisto, ul. Alexander Polico.

Redhill (Anglujo, Surrey).
D : Stanley-S. JENNINGS, librovendisto, 26, Linkfield-Lane.

Redon (Francujo, Ille-et-Vilaine).
D : L. MAROTTE, industriisto, Le mont Hymette.

Redwood City (Usono, Kalifornio).
D : B.-E MYERS.

Regensburg (Germanujo, Bavarujo), 53,000.
D : Hans NUESSLEIN, fervoja sup. inspektoro, Hohlweg, 1.
VD : Hans REUSS, sup. termezuristo, 12, Straubingerstr

Reichenhall [Bad] (Germanujo, Bavarujo).
D: Frederiko MAYERHAUSER, komercisto, Gradirhausstr., 1, villa Immergrün.
VD : EUGEN OTTO, fervoja sekretario.
E.-O : F. Mayerhauser, Gradirhausstr., 1 (p).

Reims (Francujo, Marne), 110,000.
D : Marcel LAIGNIER, advokato, 59, rue Libergier.
E.-O : 5, place Royale.

Remscheid (Germanujo, Rheinpr.), 72,000.
D : Hermann BLASBERG, rektoro, Nordstr., 75.

Rennes (Francujo, Ille-et-Vilaine), 76,000.
D : Victor CHAUVIN, apotekisto, rue de Nemours, 7.

Retrait (Suda Afriko, Cape Land.)
SD : H. GARRET, St. Agnes.

Reutlingen (Germanujo, Württemberg).
D : A. GÖTZ, komercisto, 31, Unter den Linden.

Revel (Rusujo, Estlando), 100,000.
D : Jakob ROSENBERG, skribisto, Vladimira str., 21.
VD : Karl HAARBAND, Laulupidu ul , 10.

Rheine-i.-W. (Germanujo, Vestfalio).
D : Heinrich ALBRECHT, Salzbergenerstr, 71ª.

Rhondda (vidu *Treorchy-Rhondda*).

Richmond (Usono, Virginia), 128,000.
D : J -B. SPIERS, 901 W. Main Str.

Rico (Usono, Kolorado).
D : W.-G LAUBE.

Riedisheim (Germanujo, Elzaso).
D : Paul KELLER, bankoficisto, 20, Kirchstr.

Riesa-a/d-E. (Germanujo, Saksujo).
D : Prᵒ Dʳᵒ Hermann GÖHL, reallernejestro, 4, Kaiser-Wilhelmpl.

Riga (Rusujo, Livland), 322,000.
D : W. SMURLO, inĝeniero, 4, Tapetastr.

Rimini (Italujo, Bologna), 46,000.
D : Prof. Modesta CAROLFI, monaĥo, Le Grazie.
VD : Antonjo TUROLLO, korespondisto, Fabbrica di Birra Spies.
E.-O ; E. PASQUINELLI, 49 Corso d'Augusto.

Rio-de-Janeiro (Brazilujo),1,000,000.
D : Querino de OLIVEIRA, rua Muriqui, 25 (Encantado).
D : Hermani M. MENDES, inĝeniero, Escola Polytechnica.
E.-O : Avenida Central 153, 2º andor « Papelaria Ideal » rua 7 setembro 163.

Rive-de-Giers (Francujo, Loire).
D : Claude POINT, inĝeniero, Combeplaine.

Roanne (Francujo, Loire), 36,000.
D : Louis MAILLET, kasisto-stenogr., 88, rue du Commerce.

Rochdale (Anglujo, Lancash.), 91,000.
D : Herbert HIGHLEY, farmaciisto, 9, Grandidge St. kaj 54, Drake St.

Rochefort (Belgujo, Namur).
SD : René SANDRON, Avenue de la Gare.

Rochelle (vidu *La Rochelle*).

Rochester (Usono, New-York), 230.000..
D : Dʳᵒ Livingston ROSEBOOM, 672, E. Main str

Rochester (Usono, New Hampsh.).
D : Sⁱⁿᵒ Ethel VERRILL, 24, Charles str.

Rockford (Usono, Illinois), 45,000.
D : Karl FRÖDING, studento, 417, Seventh St.

Rognonas (Francujo, Bouches-du-Rhône).
D : Paul BLANC, komercisto, « A Jeanne d'Arc ».

Roma (Italujo), 539,000.
D : Primo DOTTARELLI, fotografisto, 29, via Belsiana.
E.-O : Via Belsiana, 29 (p).

Romans (Francujo, Drôme).
D : PILLON, leŭtenanto-kolonelo.

Romilly-sur-Seine (Francujo, Aube).
D : L. LÉCORCHE, lernejestro.

Rorschach (Svisujo, St. Gallen).
D : Otto HALLER, bankoficisto, 65, Hauptstr.

Rostock (Germanujo, Meklemburgo), 65,000.
D : Richard BOCK, Göbenstr., 15.
VD : F.-A. BERNHÖFT, Friedrich-Franzstr., 35.
E.-O : Sark, Neuer Markt, 19-I.

Rostov-na-Donu (Rusujo, Donsk. obl.), 220,000.
D : Feodor MiĤajloviĉ POROSJUKOV, fervoja oficisto, 49, Bratskij.
E.-O. : 49, Bratskij.

Rothesay (Skotlando, insulo Bute).
D : Geo HIGGIE, presisto, Bridge str., 22.

Rotterdam (Nederlando), 427,000.
D : Pieter-Jacobus VERMAAS, arkitekto, Nieuwe Binnenweg, 340 b.
VD : Franz PAKKER, Boompjes, 70ᵉ.
SD : J.-W. BIERENS, 50, G. J. Mulderstraat.
E.-O : Grand Hôtel Coomans, Hoofdsteeg (p).

Roubaix-Tourcoing (Francujo, Nord), 121,000.
D : Charles DORION, tradukisto, 46, rue des Fabricants.
VD : A. DENIS-DIDIER, dentisto, 42, rue Général-Chanzy.
E.-O : A. Denis, rue du Moulin, 86 (p).

Rouen (Francujo, Seine-Inférieure), 122,000.
D : Jules ETARD, rentulo, 14, boulevard Cauchoise.

Royan (Francujo, Charente-Inférieure).
D : Vakas.
VD : A. RAGUIDEAU, komercoficisto, 37, rue du Printemps.

Roye (Francujo, Somme).
D : Lucien COLLIN, pentristo 12, rue Saint-Pierre.

Royston (Anglujo, Hertsh.).
D : James COURSE, juvelisto, Clock Nouse.

Rožnov (Aŭstrio, Moravio).
V : Dro Vaclav DRTINA, advokato.
E.-O. : Oswald Kotoucek (p).

Rüegsau (vidu *Hasle-Rüegsau*).

Rugby (Anglujo, Warwicksh.), 25,000.
D : William-Joseph ALBONE, komerca anoncskribisto, 124, Bath St.

S

La nomojn komencantajn per SANKT, SAINT, SAN, SAO, SANTA, SZENT, *vidu* post **S**.

Sabadell (Hispanujo, Barcelona).
D : R. MARTORELL, libroteniSto, via Massagué, 581.
VD : Miguel COMAS, via I, 11-a, 16.
E.-O : Librejo J. Piferrer, Str. Gracia, 12 (p).

Saïgon (Koŝinĥinujo), 70,000.
D : Louis BARLET, profesoro.
VD : GRENIER, mekanikisto, poŝtoficejo.

Sala (Svedujo, Upsala).
D : A.-O. EHLIN.

Salem (Usono, Mass.).
D : Wm.-Ho. GORE, 254, Lafayette str.

Saloniko (Grekujo), 144,000.
D : Th. C. VALAOURIS, ĉe Fotios Tsitsas kaj Valaouris.

Salt Lake City (Usono, Utah), 100,000.
D : Nelso-J. JÖRGENSEN, vendisto, 1514, Union Ave.

Salzburg (Aŭstrio), 36,000.
D : Wolfgang PEZLEDERER, eksjuĝisto, 8, Zillnerstr.

Samaden [Engadin] (Svisujo, Graubünden).
D : Jakob WEILENMANN, administristo.

Samara (Rusujo), 130,000..
D : Aleksandro KOLĈIN, fervoja oficisto, Samarskaja, 273, loĝ. 3.

Sampierdarena (Italujo, Genova), 45,000.
D : Giuseppe PASTORINI, horloĝisto, Via Vittore Emanuele, 133 R.

Sanchez (Respubliko Dominikana).
D : Dro Benjamin MALDONADO, kuracisto, farmacia Aurora.

Sandy (Anglujo, Bedsh.).
D : A.-J. EDMONDS, pastro, Great Gransdon.

Ŝangai (vidu *Shanghai*).

Santiago de Compostela (Hispanujo, Galicia).
D : Antonio CARRO GARCIA, Toral, 6.

Saratov (Rusujo), 250,000.
D : Igor AŠEŠOV, med stud., 24, Caricinskaja.
VD : Fino L. SIDOROV, Carevskaja ul. dom., 54.

Sarignano di Romagna (Italujo, Forli).
SD : Rev. Pietro POLAZZI, kanoniko.

Sarnen (Svisujo, Unterwalden).
D : Sino EHRENBOLGER-SING, Sarnerhof.

Saumur (Francujo, Maine-et-Loire).
D : Dro Josefo GILBERT, kuracisto, 7, rue de la Petite-Douve.

Savigny-lez-Beaune (Francujo, Côte-d'Or).
D : Auguste NUIDAN.

Savona (Italujo, Genova), 29,000.
D : Dro G. B. PASTORINO, profesoro, Pensionato per Giovani Americani, Via della Tagliata, 19.

Ŝĉelkow (Rusujo, Vladimirskoj gub.).
D : Serg. SUROVCEV, Sever ĵ. d. Krasilnoappreturnaja, fabriko Poljakova.

Schwäbisch-Gmünd (Germanujo, Württemberg).
D : O. HAUER, komercisto, Heugenstr., 111.

Schwandorf (Germanujo, Bavarujo).
D : Ignaz HOCK, fervoja sekretario, 29, Ambergerstr.

Schweidnitz (Germanujo, Silezio), 33,000.
D : Edm. SCHULZ, reĝa kalkulkonsilanto, Bahnhofstr., 10.
VD : Aug. PISCHEL, poŝtdirektoro, Postamt.
E.-O : J. Zuckschwerdt, reĝa librejo, Burgstr., 3 (p).

Seapoint (Suda Afriko, Cape Land).
SD : A.-E. ABRAHAMS, P. O. Box ?, Wynberg.

Seattle (Usono, Washington, 237,000.
D : Farnsworth WRIGHT, studento, Lewis Hall-University Station.

Sebeniko (Aŭstrio, Dalmatio), 30,000.
D : Rikardo DELFIN, komercisto.

Seelingstädt (Germanujo, Saksujo).
D : Franz SALZBRENNER, fruktkulturisto.

Sennheim (Germanujo, Elzaso).
D : Adolphe SONTAG, komercisto, 11, Latouchestr.

Sens (Francujo, Yonne).
D : René DESHAYS, licea profesoro, 13, rue des Carmes.
VD : Gaston CHARLES, komercisto, 122, Grande-Rue.
E.-O. : Fino HANNION, 51, rue Carnot.

Ŝepetovka (Rusujo, Vol. gub.).
VD : Léon KIRZNER, instruisto, Bazarnaja ul.
VD : Zaĥar KRASNOGOR.

Serampore (Hindujo, Bengal).
D : Karl SAMUEL, kalkulisto, Serampore College.

Serpuĥov (Rusujo, Moskv. gub.), 78,000.
D : A. PAFOMOV, farmaciisto, dom. Erina, Moskovskaja ul.

Serres (Francujo, Hautes-Alpes).
D : Léon FAUCHER.

Sestri-Ponente (Italujo, Genova).
D : Giuseppe VOTA, ŝtata oficisto, Manufatturia dei tabacchi.

Sevilla (Hispanujo), 170,000.
D : Trinidad SORIANO, Calle Espiritu Santo, 21.
VD : Manuel SANCHEZ Y SANCHEZ, Calle Moreria, 4-pral, dernha.

Shanghai (Ĥinujo), 651,000.
D : K.-Ĉ. ŜAN, instruisto, 200, Shantung Rd.
VD : Lu ŜI-ĈIN, komizo, 5, Pekin Rd.

Sheffield (Anglujo), 471,000.
D : Maurice PEARSON, bankoficiste, 60, Sandford Grove Rd.
VD : E.-F. RODGER, 9, Cheadle Str , Hillsborough.
E.-O : Y. M. C. A. (kristana unuiĝo de junuloj).

Shelby (Usono, Ohio).
D : Joseph-A. MAYER, 68-70, E. Main str.

Shipley (Anglujo, Yorksh.).
D : Riley GREEN, eks-policoficisto, 34, Baildon Rd.
VD : Mary PARKER, 25. Wellington Crescent.

Shrewsbury (Anglujo, Shropsh.).
D : Robert-A. CRAIG, advokato, 17, Dogpole.

Sidi-bel-Abbès (Afriko, Alĝerio)., 26,000.
D : A.-E. THOMAS, instruisto, école primaire supérieure.

Siedle (Rusujo. Siedlc. gub.).
D : Alfonso WIERZBIGTA, asesoro de farmacio. Worszawska.

Siegburg (Germanujo, Rheinprov.).
D : Hubert FABER, pentristo, 8, Zeughausstr.

Siena (Italujo, Siena), 30,000.
D : Giovanni SACCARDI, abato, S. Domenico.
VD : Giuseppe PACELLI, instituto Tommaso Pendola.

Silistra (Rumanujo)
D : Jonco DAVIDOFF, industriisto.

Simandre (Francujo, Saône-et-Loire).
SD : Sino CHAPUIS-PONELLE, komercistino.

Simbirsk (Rusujo, Simbirsk gub.), 40,000.
D : V. KOPOSOV, direktoro de Karamzinskaja kolonio.

Sissach (Svisujo, Basel).
SD : Fino Lisa GISLER, Rheinfelderstr.

Slavianskaja stanica (Rusujo, Kaŭkazo).
SD : Andreo PUNJKO, instruisto.

Smethwick (Staffs.), 71,000.
(Oni sin turnu al la Delegito de *Birmingham*.)

Smichov (Aŭstrio, Bohemujo), 52,000.
SD : Jos. PODLIPSKY, drogisto, Plzenská tř.
E.-O : Jos. Podlipsky, drogisto, Plzeňská tř.

Smyrne (Azia Turkujo), 225,000.
D : Demetrius JOANNIDES, studento-inĝeniero, Deutsche Post.

Soest (Germanujo, Vestf.), 20,000.
D : Karl EBERWEIN, bankoficisto, Grandweg, 13/II.

Sofia (Bulgarujo), 103,000.
D : St. MINKOV, mekanikisto, 49, str. Chare Planina.
EO : Librejo Ivan H. Nikolov, Str. Alabinska, 33.

Sogliano (Italujo, Forli).
SD : Giuseppe CARADEI.

Soham (Anglujo, Cambridgesh).
D : John-Cyprian RUST, pastro, The Vicarage.

Solingen (Germanujo, Rheinpr.), 51,000.
D : V. SAVILLE.

Sommières (Francujo, Gard).
D : Marius PAULET, kuracisto.

Sopron (Hungarujo, Oedenburg), 34,000.
D : Ant. de ZSIGMOND, profesoro, Balfi ut., 49.

South Framingham (Usono, Mass.).
D : Sino Lillian E. FULLER, South str., 42.
VD : Sino B.-F. MERRIAM.

Southport (Anglujo, Lancashire).
D : George-W. IDDON, 26, Kent Rd., Birkdale.
VD : Horace TIDSWELL, 32, Nevill St.

Spa (Belgujo).
D : G. BORCKMANS, verkisto, place des Ecoles, 6.
VD : GROSJEAN, rue du Progrès.

Spalato (Aŭstrio, Dalmatio), 31,000.
D : Carlo-A. PETRONIO, bankoficisto, Filiale Banca commerciale Triestina.

Spencer (Usouo, Jowa).
D : Chas.-D. BLAKER, Box, 163.

Spirit Lake (Usono, Iowa).
D : F.-H. BATTEY.

Spokane (Usono, Wash.), 104,000.
D : R.-W. MASON, kuracisto, 208, Momoe Build.

Stade (Germanujo, Hannover).
D : Johano TAMKE, instruisto, Agathenburg-Stade.

Stanica Staropavlovskaja (Kaŭkazo, Terska obl.).
D : S.-V. PIMENOV, instruisto, Mariinskoje poĉt. otd.

Stanislawow (Aŭstrio, Galicio).
D : Leo MAYER, studento, Lipova ul., 2.

Stavenisse (Nederlando, Zeeland).
D : C. Chr. DROOGENDIJK, verkisto, 340, Ondkempenshofstede polder.

Stavropol (Rusujo, Kaŭkazo), 50,000.
D : Aleksandro-Antonio ZAKRJEVSKI, akciza oficisto, 29, ul. Mavrinskaja.

Stettin (Germanujo, Meklemburgo), 236,000.
D : H. LUCAS, komercisto, Hohenzollernstr, 73-III.
VD : E. BEUGE, komercisto, Elisabethstr.

Stirling (Skotlando, Stirling).
D : Thomas GRIEVE, 16, Snowdon place.

Stockholm (Svedujo), 342,000.
D : Fino Helmi JOSEFSON, Agnegatan, 16III.
VD : John JOHANSSON, Roslagsgatan, 46/IV.

Stockport (Anglujo, Cheshire), 109,000.
D : François-W. SHAW, Lancaster avenue, 1, Disbury apud Manchester.

Stockton-on-Tees (Anglujo), 51,000.
D : Fino M.-S. SCOTT, instruistino, Windsor Cottage, Windsor Rd.

Stoke-on-Trent (Anglujo, Staffordshire), 250,000.
D : Harry TOMLINSON, 17, Sheppard Str.

Storm Lake (Usono, Iowa).
D : Geo-H FRACKER, profesoro, 420, Geneseo str.

Stralsund (Germanujo, Meklemburgo), 35,000.
D : Rudolf BUHTZ, Peter Blome Str., 5.

Strassburg (Germanujo, Elzaso), 180,000.
Oni sin turnu el la Delegito de *Sundheim-Kehl*.

Stuttgart (Germanujo, Württemberg), 300,000.
D : A. HAEUSSLER, oficisto, Forstrstr., 75.
VD : P. CHRISTALLER, profesoro, Neue Weinsteige, 61.
E-O : Neue Weinsteige, 61.

Sumy (Rusujo, Harkovskoj gub.).
D : Aleksandr ZAJCEV, Dumskaja ul., dom Homajko.

Sundheim-Kehl (Germanujo, Baden).
D : Paul SCHWARTZ, 76, Hauptstr.

Suresnes (Francujo, Seine).
D : DUPUIT, 36 place Henri-IV.

Sutton (Anglujo, Surrey).
D : A. Honeysett, Hill Mount, Thicket Rd.

Suursaari (Finnlando).
D : Emil Elenius, instruisto.

Svjatošin (Rusujo, Kiev gub).
D : C. Polak, kommerĉeskoje uĉiliŝĉe.

Swansea (Anglujo, Kimrujo), 120,000.
D : Arthur-A. Jones, 8, Kemble St.

Sydney (Aŭstralio, New South Wales), 621,000.
D : Fino Mary Adamson, The Southern Cross Club, 15, Huntes St.
VD : Fino E.-M. Andrews, « Bery », Pine St.
SD : Fino M.-E. Andrew, Marley
W. Fairless, ℅ Y.M.C.A.
Sro Chedgey, Hirat Str. *Arncliffe.*
Fino Orr, 4, Bay Str. *North.*
Fino E. Scheidel, Woollahra Lodge, Moncur Str.

Szabadka (Hungario), 82,000.
D : Elemer Bazar, inĝeniero, zentai osztaly memókseg.

Szamosujvar (Hungario).
D : Ferenz Hugai, profesoro.

Szaszsebes (Hungario, Szeben Megye).
D : Ludoviko Keleti, vinkomercisto.

Szászváros (Hungario), 26,000.
SD : Oedön Nagy, profesoro.

Szeged (Hungario, Bács Bodrog), 103,000.
D : Dionizio de Muzonai, Arpad u. 11.

Szolnok (Hungario), 25,000.
D : Dro Fehér Mihaly.

St.

Sankt, Saint, San, Santa, Sao, Szent, k. t. p.

Albans [Saint-] (Anglujo, Hertfordsh.).
D : O. Godman, leterportisto, 8, Oswald Rd.

Amand-les-Eaux [Saint-] (Francujo, Nord).
D : Louis Lacquement, oficisto, rue de la Caterie en *Rosult.*

Andrews [Sankt-] (Skotlando).
D : James-T. Haxton, 131, South Str.

Arcangelo di Romagna [Sant'-] (Italujo, Forli).
SD : Pietro Carabini, Rev

Chamond [Saint-] (Francujo, Loire).
D : Louis Sangouard, inĝeniero, Saint-Martin-en-Coailleux

Denis [Saint-] (Francujo, Seine), 65,000.
D : Natalis Hauel, kalkulisto, ?, route de la Courneuve.

Diego [San-] (Usono, Kalifornio), 75,000.
D : Geo-J. Veall, librotenisto, 4240 Cleveland avenue.

Dizier [Saint-] (Francujo, Haute-Marne).
D : Gérard Aussenac, fervoja oficisto.

Etienne [Saint-] (Francujo, Loire), 147,000.
D : Eugène Gabert, kasisto, Hôtel de ville, recette Municipale.
VD : Benoit Peyraud, komercisto, 31, rue Bel-Air.
E.-O. : Ch. Thollet, 13, rue Gambetta.

Feliu de Guixols [San] (Hispanujo, Gerona)
D : J. Vendrell-Gordis, skribisto, Str. Bajado del Puente. 6.
VD : José-Geli Furest, str. Sta Lucia, 21.

Francisco [San-] (Usono, Kalifornio), 417,000.
D : H.-B. Langille, Palo Alto Box, 12.
VD : G.-H. Peterson, 1,362, Webster str.

Gallen [Sankt-] (Svisujo, Sankt-Gallen), 75,000.
D : Hans Kürsteiner, Rosenbergstr., 8.

Germain-du-Bois [Saint-] (Francujo, Saône-et-Loire).
SD : Alexis Maitre, apotekisto.

Gilles [Saint-] (Belgujo, Bruselo).
SD : A. Tillière, 23, rue du Métal.

Giovanni in Galilea [San-] (Italujo, Forli).
SD : Eugenio Berardi.

Helens [Saint-] (Anglujo, Lancash.), 96,000.
D : Jouds, ornamisto, 90, Westfield St.

Ingbert [Sankt-] (Germanujo, Rheinpfalz).
D : Ernst-August Omlor, juĝa oficisto, Rischbachstr.

Ives [Saint] (Anglujo, Cornwall).
D : Daniel Jenkyn, komizo, 3, Bowling Green.

Jean-Soleymieux [Saint-] (Francujo, Loire).
D : Gabriel BAYET, instruisto.

Josef [Saint-] (Usono, Missouri).
D : E.-H. ECKEL, pastro, 207, U. Seventh Str.

Laurent-de-Chamousset [Saint-] (Francujo, Rhône).
D : BOIS, notario.

Leopoldo [Saô-] (Brazilujo, Rio Grande do Sul).
D : Fr.-E. THIERACK, kuracisto.

Leu-Taverny [Saint-] (Francujo, Seine-et-Oise).
SD : Ernest AUFROY, instruisto, 1, place de la Forge.

Louis [Saint-] (Usono, Mo.).
D : Mojado MARIANO, pastro, Christian Brothers College.

Maur-des-Fossés [Saint-] (Francujo, Seine), 30,000.
D : Edouard BOUDIN, mekanikisto, 52, rue Elias-Howe.

Maurice [Saint-] (Francujo, Lot-et-Garonne).
SD : Fino LABROUE, instruistino.

Mihiel [Saint-] (Francujo, Meuse).
D : M. LÉVY, 7, rue Porte-à-Meuse.

Moritz [Sankt-] (Svisujo, Graubünden).
SD : Oscar SACHSE, Baubureau Hartmann.

Nicolas [San] (Insulo, Cuba).
D : Isaak-G. BEATO-BAKER, telegrafisto, 73, rua Marti.

Nicolas-lez-Cîteaux [Saint-] (Francujo, Côte-d'Or).
D: Arthur RATOUILLAT, instruisto, par Nuits-Saint-Georges.

Omer [Saint-] (Francujo, Pas-de-Calais).
D: Ernest DELIGNY, licea profesoro, rue Thiers, 33.

Pair-sur-Mer [Saint-] (Francujo, Manche).
D : LIÉBARD, Villa Esperanto.

Perpetua de Moguda [Santa-] (Hispanujo, Barcelona).
SD : J. JARDI.

Petersbourg [Saint-] (vidu *Peterburgo*).

Pier d'Arena [San-] (Italujo, Genova) (vidu *Sampierdarena*).

Quentin [Saint-] (Francujo, Aisne), 55,000.
D : Charles VIOLETTE, notaria ĉefoficisto, 16, rue de Jeanne-d'Arc.

Rosa [Santa-] (Usono, Kalifornio).
D : Guy-F. GRIFFITH, R. D. Box, 74.

Saëns [Saint-] (Francujo, Seine-Inférieure).
D : Ernest MORISSET, ledkomercisto, place Maintenon.

Sebastian [San] (Hispanujo, Guipuzcoa), 32,000.
D : Antono TUDURI, prokuristo, 3, Bengoechea.
VD : Angel DIGON, instruisto, 16ᵗ, G. Jauregi.

Wendel [Sankt-] (Germanujo, Bez. Trier).
D : Joh. MAY, poŝtsekretario.

T

Tabriz (Persujo), 250,000.
D : Ardaches DER HOVHANNISSIANTZ, bankoficisto, Banque impériale de Perse, aŭ Kabristan Aghi Ali, en kvartalo Lilava 1766.

Tacoma (Usono, Washington), 84,000.
D : John-W. WOOD, presisto, 901, Commerce Str.

Tamworth (Aŭstralio, N. S. W.)
D : B.-F. FRYER, linotipisto, P. O.

Tanger (Maroko).
D : Vincent RICHARD, Comp. int. de transit, route de Fez.

Tarnopol (Aŭstrio, Galicio), 35,000.
D : Jozef ROTHFELD, studento, ul. Ostrogski, 33.
VD : Julian KRUPA, studento, Karpinski, 6.

Tarragona (Hispanujo, Tarragona).
D : Johano Solé GRANELL, Rambla de San Juan, 27.
VD : Jozefo VIDAL, profesoro, 27, Rambla de San Juan.

Ta-ŝi-ku apud **Tientsin** (Ĥunujo).
SD : TCHAO PI CHENG, urbestro

Tecuci (Rumanujo, Tecuciu).
D : Mihai ULCICA, urba oficisto, strada 10 Mai, nº 23.

Temesvar (Hungarujo, Temes), 72,000.
D : Alfred BAMBACH, juĝa oficisto, 12, Hattyu utca.

Teneriffe (Santa Cruz de) (Afriko, Kanariaj insuloj), 45,000.
D : Heriberto Diáz LÓPEZ, oficisto, Calle X, nº 5
VD : Antonio ALVAREZ Y ALVAREZ, studento, 19, Calle Santa Domingo.

Terrasson (Francujo, Dordogne).
D : M. FLEURY DE LA RUELLE, trufkulturisto, Teyssenat par Terrasson.

Teya (Hispanujo, Barcelona).
SD : J. Barrera-Arenas, apotekisto, 20, Levante.

Thun (Svisujo, Bern).
D : Karlo Hildebrandt, laborestro, Schlossberg, 67.
E.-O. : O. E. Kunz, Hauptg.

Tiflis (Rusujo, Kaŭkazo), 273,000.
D : Dro Andreo Fiŝer, Elizabethstr., 77.

Tilburg (Nederlando, Nord-Brabant), 36,000.
D : Frans.-J.-C.-H. Knaapen, komercisto, Spoorlaan, 17.

Tilden (Usono, Nebraska),
D : Chas.-P. Lang, sekr. de Nebr. Esp. Asoclo kej dir. de esp. Fako de la ŝtata Celada Krist. Unio.

Tilsit (Germanujo, Orienta Prusujo), 39,000.
D : Dre Max Cahanowitz, kuracisto, Hohestr., 40.
VD : Bruno Klietz, komercinstruisto, Schulstr., 13.
E.-O : Hohe Str. 40.

Tobolsk (Siberio).
D : Paŭlo Novoselov, oficisto, Pereselenĉeskoje upravlenie.

Todmorden (Anglujo, Vorksh.).
D : Fred Gibson, fiŝvendisto, 19, Stansfield Rd.

Tokyo (Japanujo), 2,186,000.
D : Mikosuke-Hikosaka, redaktoro, 33, Abe ka wamache.

Tomašov (Rusujo, Lubelsko gub.).
D : Samuelo Šiflinger, librotenisto.

Topeka (Usono, Kansas), 14,000.
D : John-H. Fazel, pastro, 724, Taylor str.

Torino (Italujo), 419,000.
D : Marcello de Balzac, inĝeniero, via Parini, 10.

Toronto (Kanado), 450,000.
D : Walter Simson, komercisto, P. O. Box, 321.
VD : Harry Perkins, 29, Spruce Court, Spruce str.

Torre-Pellice (Italujo, Torino).
D : Alessandro Vinay, profesoro ĉe la Liceo Valdese.

Totok (Malezio, Celebes).
D : Rupert Falkland Vaughan, ĥemia provisto, Menado.

Toul (Francujo, Meurthe-et-Moselle).
D : René Hug, fervoja registranto, près de la gare.

Toulon (Francujo, Var), 104,000.
D : Paulo Bérenguier, ŝtatoficisto, 43, rue Picot.
E.-O : Librejo Figard, place Puget.

Toulouse (Francujo, Haute-Garonne), 149,000.
D : Dro G. Chalot, advokato, rue Pharaon, 12.

Tourcoing (Francujo, Nord), 82,000.
SD . Louis Lepers, industriisto, 7, rue de la Gare.

Tournus (Francujo, Saône-et-Loire).
D : Charles Augros, vinkomercisto, rue du Collège.
VD : Charles Borreau, instruisto, avenue du 23-Janvier.
E.-O : Schenk, rue de la République.

Tours (Francujo, Indre-et-Loire), 68,000.
D : Maurice Patin, rue Michelet, 40.
E.-O. : Librejo Asselin, 7, avenue de Grammont (p).

Towson (Usono, Maryland).
D : Dro Eugène Kerr, Baltimore Co.

Trencsen (Hungario).
D : Jenö Hoffmann, hung. reĝ. fin. kalkulkontrolisto.

Trento (Aŭstrio, Trentino).
D : Giovanni Marchetti, Via Sta. Croce, 3.

Trenton (Usono, New-Jersey), 100,000.
D : F.-W. Salt, 200, W. Hanover str.

Treorchy-Rhondda (Anglujo, Wales), 100,000.
D : W.-E. Davies, lernejestro, 97, Conway Rd.

Trieste (Aŭstrio, Istrio), 229,000.
D : Francesco Chierego, oficisto, 21II via Antonio Canova.
VD : Deganello, via Nuova 35II.

Trondhjem (Norvegujo), 41,000.
D : Ragnvead Rian, komerca oficisto, Gamle Kongevei, 18.

Troyes (Francujo, Aube), 53,000.
D : Henry Debarry, kalkulisto, 16, rue Gallet St Savine.
VD : Romain Petetin, 46, faubourg Croncels.
E.-O. : Librejo Thibault, 19, rue Thiers.

Trutnov (Aŭstrio, Bohemujo).
D : F. Dworack, ĉefkondukisto de la fervojo, Niebelungenstrasse, 6.

Tulle (Francujo, Corrèze).
D : Fr. SOUBRANNE, profesoro, 87, rue de la Barrière.

Tunbridge Wells (Anglujo, Kent), 25,000.
D : J.-Arthur GILL, Lower Green Rª, Rusthall.

Turku (Finnlando, Suomi), 50,000.
D : Arwo-Joh. AHTI, kontoristo, Ise Hämeenkatu.

U

Uddingston (Oni sin turnu al la Del. de *Hamilton*).

Uerdingen (Germanujo, Rheinland).
SD : H. MEESMANN, juvelisto, Oberstrasse.

Ufa (Rusujo, Ufa gub.), 100,000.
D : Nikolao FOSS, veterinaro, Aksakovskaja ul. 35.
VD : V.-V. ZAVJALOV, instruisto, Reallernejo.

Uh. Hradište (Aŭstrio, Moravio).
D : Vitorio BENIČEK, librotenisto.

Ungvar (Hungario).
D : Andor Dro SZÖKE, kuracisto, Kossuth-Tér, 10.
E.-O. : Soma Balázs, librejo.

Utopia (Usono, Florida).
D : C.-J. Clifford CLEMENTS, poŝtoficisto.

Utrecht (Nederlando), 119,000.
D : H.-R. Van OLLEFEN, fervoja oficisto, Staalstraat, 23 *bis*.

V

Valaš Meziříčí (Aŭstrio, Moravio).
D : Vakas.
VD : Adolfo BOGNER, verkisto, Vrbenska ul.

Valence (Francujo, Drôme), 25,000.
D : A. MÈGE, lignisto, 20, rue Marguerite.

Valencia (Hispanujo, Valencia), 233,000.
D : Ricardo ALBIOL, kuracisto, 5-2º, Moratin.
VD : Manuel CAPLLIURE, oficisto, Horno Hospital, 10-1ª.
E.-O : C. Espartero, 6 (p).

Valladolid (Hispanujo, Valladolid), 68,000.
D : Isidoro NUEZ Y VILLARROYA, universitata bibliotekisto Str. Merced., 6, prad. dra.
VD : Adolfo DEL VALLE, milita inĝeniero, Str. Milicias, 1.

Vancouver (Kanado).
D : Carl FELLER, 525, Cender str. W.

Varna (Bulgarujo), 40,000.
D : Vasil SIMEONOV, komercisto, 27, Juni.

Varsovio (Rusujo), 856,000.
D : Vladislaw HIRSZOVSKI, publicisto, 19, Str. Krolewska.
VD : Ignacy TEICHFELD, inĝeniero, Str. Jerozolimska, 89, loĝ. 26.
E.-O. : Librejo Arct, Str. Nowy Swiat, 53.
Konstanta Informejo Veifa· ul Nowy Swiat 38, loĝ. 5, II etaĝo (p).

Vasileviči (Rusujo, Minsk gub.).
D : Josef AZBEL, ekspedisto.

Veghel (Nederlando, 's-Hertogenbosch).
SD : Antoon WINTERS, Hoogstraat, B 38.

Vejle (Danujo).
D : (vakas).
VD : Gerhard EGLY, St, Bjerggade, 15.

Venden (Rusujo, Livland).
D : Vilhelm BORMAN, Opitnaja stancija

Vendeuvre (Francujo, Aube).
SD : Adolphe CUGNET, place de la Mairie.

Ventnor (Anglujo, Southampton).
D : S.-A.-R. HARRIS, komizo, 1, Market St.

Verbiz : vidu *Kolomea-Verbiz*.

Verona (Italujo), 82,000.
D : Amerigo RENI, librotenisto, viale Spolverini, 22.

Versailles (Francujo, Seine-et-Oise), 55,000.
D : Lionel CHILARD, sekretario, 4, rue Pierre-Bertin.

Verviers (Belgujo, Liège), 48,000.
D : Fritz ROMMEL, 87, rue de Bruxelles.

Vesoul (Francujo, Haute-Saône).
D : P. MOSSMANN, licea profesoro.

Vevey (Svisujo, Vaud).
D : Charles BALSIGER, komizo, avenue Ruchonnet, 9.
E.-O. : V. Doléjal, 15, rue des deux marchés (p).

Vich (Hispanujo, Barcelona).
D : J. Pratderaba, 43, Plaza Major.

Vienne (vidu *Wien*, Aŭstrio).

Viipuri (Finnlando).
D : Heikki Tenkanen, populank. 4, loĝ., 19.

Villach (Aŭstrio, Karintio).
D : Dr° Max Wedam, fervojkoncipisto, k. k. Staatsbahndirektion.

Villemaur-sur-Vannes (Francujo, Aube).
D : Elie-Gaston Gaillard, reprezentanto.

Villeneuve-l'Archevêque (Francujo, Troyes).
SD : Rousselot, distriktestro de la Ferv^a Komp^o, 21, rue de la République.

Villeneuve-Saint-Georges (Francujo, Seine-et-Oise).
D : Paul Berlande, 4, rue Cottreau.

Villeneuve-sur-Lot (Francujo, Lot), 76,000.
D : Gabriel Gasc, Union Villeneuve.

Vilna (Rusujo) 186,000.
D : Georgo Deŝkin, Zvjerinac st., Soltanisskaja, 7.

Vinkovci (Hungario, Kroatio).
D : Dr° Paŭlo Stanišić, advokato.

Vinohrady (Aŭstrio, Bohemujo), 77,000.
D : Adolf Kašparek, oficisto, Smichov, villa Klavirka, 175

Vitebsk (Rusujo. Vitebsk gub.), 86,000.
D : Dr° Vladimir Tuturin, kuracisto, Gogolevskaja, 19.

Vittel (Francujo, Vosges).
D : Henri Balestas, muzikisto en « Casino ».

Vladikaukaz (Rusujo, Kaŭkazo), 70,000.
D : Dr° Dimitrij Naumenko, kuracisto, Meŝcanskaja, 16.

Vladivostok (Siberio), 120,000.
D : A. Pagirev, krepostnoj kontrol.
VD : D.-J. Dyrekov, instruisto, Knaba gimnazio.

Voiron (Francujo, Isère).
D : Marius Trouilloud, 38 *bis*, rue du Colombier.

Voznesensk (Rusujo, Ĥersonska gub.), 25,000.
D : Eŭgeno Miĥalskij, vira gimnazio, Drorcovaja, 1.

Vsetin (Aŭstrio, Moravio).
D : Josef Zlámal, direktoro de la burĝa lernejo, Sušilova.

Vucht-Nieuwknik (Nederlando, s'Hertogenbosch).
SD : F^mo Mario Theunissen, instruistino, Taalstraat.

Vyškov (Aŭstrio, Moravio).
Vidu : *Wischau.*

W

Walhonding (Usono, Ohio).
D : J.-W. Snider, doktoro, R-F-D1.

Walsall (Staffs.), 92,000.
Oni sin turnu al la Delegito de *Wolverhampton.*)

Warnemünde (Germanujo, Meklemburgo).
D : Scheel, restoracio, Alexandrinenstr., 6.

Warnsdorf (Aŭstrio, Bohemujo), 25,000.
D: Frederiko Kober, komerca oficisto, VIII, Unionstr. 1200.

Warren (Usono, Ohio).
D : Edward-P. Foreman, 115, Belmont str.

Warrington (Anglujo, Lancashire), 72,000.
D : J.-St. Smith, « Weston », Padgate Lane, Padgate.
VD : E.-G. Parsonage, 14, Bewsey R^d.

Warwick (Aŭstralio, Queensland).
D : C.-C. Dornbusch.

Washington (Usono, Columbia), 321,000.
D : C.-E. Nickles, filatelisto, P. O. Box 2466.

Wassy (Francujo, Haute-Marne).
D : Louis Hurynonicz, komercisto, 32, rue Nationale.

Waterville (Usono, Maine).
D : Frederick-W. Grover, profesoro, Colby College.

Wechselburg (Germanujo, Saksujo).
D : Franz Sämmer, grafa privatsekretario.

Wehlau (Germanujo, Orienta Prusujo)
D : Hans Bensing, bankoficisto, Kirchhofstr., 5.

Weinböhla bei Dresden (Germanujo, Saksujo).
SD : Artur Sohrmann, instruisto, Kronprinzenstr., 5.

Weissenfels-an-Saale (Germanujo prusa Saksujo), 35,000.
D : S^mo Lœve, cigarvendejo, Ecke Saal und Südenstr.

Weisser Hirsch bei Dresden (Germanujo, Saksujo).
D : Fino Emmeline CANZLER, privata pensiono, Bismarckstr.

Werdau (Germanujo, Saksujo).
D : Max GEISSLER, instruisto.

Werne (Germanujo, Saksujo).
D : Raimund RITTER.

Wernigerode-im-Harz (Germanujo, Saksa Prusujo).
D : Wilhelm NEURATH, pensiono, villa « Esperanto », 24, Bismarckstr.

West Bromwich (Staffs.), 68,000.
(Oni sin turnu al la Delegito de *Birmingham*.)

West Raleigh (Usono, North Carolina).
D : A. RUDY, doktoro.

West Somerville (Usono, Mass.).
D : Robert-M. BAILEY, Rear 50, College Ave.

Wheeling (Usono, West Virginia).
D : Walter ROSS, Elliott School.

Wichita (Usono, Kansas).
D : D.-I. ARMSTRONG, 702, So. Topeka Ave.
VD : W.-I. ALLING, 135, Nord Rutan.

Wien (Aŭstrio), 2,031,000.
D : Dro Edmund SÓS, dentisto, Tuchlauben, 18.

Wiesbaden (Germanujo, Rheinland), 109,000.
D : Ludwig ISTEL, komercisto, Webergasse, 16.

Wingham (Kanado, Ontario).
D : Jasi-A. MORTON, advokato.

Winterthur (Svisujo, Zurich), 26,000.
D : Ed. SCHAUENBERG, inĝeniero, Grütlistr, 1.
VD : J. OETLIKER, Schützenstr., 44.

Wischau (Aŭstrio, Moravio).
SD : Franz ADAMETZ.

Wisnicz (Aŭstrio, Galicio).
D : Dro J. FRAGNER, advokato, 64, urbfoirejo, Wisnicz ĉe Bochnia.

Withernsea (Anglujo, Yorkshire).
D : Arthur-J. TURNER, fervoja oficisto, « Comerock », Lee Avenue.

Wiznitz (Aŭstrio, Bukowina).
D : J.-Z. STADLEN, instruisto.

Wolverhampton (Anglujo, Staffs.), 95,000.
D : George HAINES, komercisto, 26, Broadstr.

Wolverton (Anglujo, Buckinghamsh.).
D : Joseph HIGBY, inĝeniero, 13, Green Lane.

Woolwich (Anglujo, Kent), 47,000.
D : Ernest Keeves JAYNE, oficisto, 22, Kinveachy Gardens. Old Charlton, London. S.-E.

Worcester (Usono, Massachusetts), 146,000.
D : Odiorne GLEASON, Room, 17, Post Office.

Worms (Germanujo, Rheinland), 47,000.
D : Heinrich PFAFF, instruisto, Ulmenallee, 16.
VD : Ludwig LEYDECKER, komercisto, Neumarkt, 6.
E-O : L. Leydecker, Neumarkt, 6 (p).

Wunsiedel (Germanujo, Bavarujo).
D : Fritz ARZBERGER.

Wurzen (Germanujo, Saksujo).
D : Willy BÜRGERMEISTER, prokuristo, Könneritzplatz, 1.

Wyk (Germanujo, Schlesw.-Holst.).
SD : Bernhardt ECKERT, komercisto.

X

Xanthi (Grekujo), 25,000.
D : Evangelos-M. EVANGELIDES, fotografisto.

Y

York (Anglujo, Yorkshire), 82,000.
D : L.-H. LEADLEY, lernejisto, 21, Feversham Crescent.

York (Usono, Penn.).
D : Elmer-E. BRILL, Box, 95.

Ystradgynlais (Anglujo, Glamorgan).
D : W.-H. HARRIS, pastro.

Z

Zabrze (Germanujo, Silezio).
D : Johann KLON, vendisto, 129, Kronprinzenstr.

Zakopane (Aŭstrio, Galicio).
D : Konrad SADOWSKI, ĵurnalisto.
VD : Gustaw KALEIVSKI.

Zaleczczyki (Aŭstrio, Galicio).
D : Francisko Bienkowski, ĉefkomisario de financa gardo.

Zamora (Hispanujo, Zamora).
D : Agustin Santamaria, sekretario de l'hospitalo, Rua 57.

Zaporoĵje-Kamienskoje (Rusujo, Ekaterinosl. gub.), 40,000.
D : Bronislav Radziminski, aŭditoriestro. 13, Vjerĥujaja Kolonja.
VD : Stanislaw Kvapil, desegnisto, Ĉernišova ul.

Zaragoza (Hispanujo), 82,000.
D : Manuel Maynar-Barnolas, advokato, Cerdan, 19, principal.
VD : Emilio-Ugarte Gaston, advokato, Don Jaime, 68,

Zarszyn (Aŭstrio, Galicio), 72,000.
D : Dro Kazimiro Lewinski, kuracisto.

Zašová (Aŭstrio, Moravio).
SD : Vojtech Zrůnek, studento, Narodni Škola.

Zaviercie (Rusujo, Petrokowska gub.), 40,000.
D : Bolesław Grabowski, oficisto, Tow. Pozyczk Oszezedu.

Zeitoun (Egiptujo).
D : Léon Rosenstein, profesoro de lingvoj, instituto de la blinduloj.

Želetava (Aŭstrio, Moravio).
SD : Jakub Komenda, fakinstruisto. nro 985.

Zittau (Germanujo, Saksujo), 37,000.
D : Otto König, komercisto, Friedländerstr., 13.

Zloczow (Aŭstrio, Galicio).
D : Maryan-Karol. Jaskolski juristo Zloczow, 675.

Zmerinka (Rusujo, Podolska gub.).
D : G.-O. Gehrmann, 27, Nikolaevska.
EO : H. Krupnick, Kievskaja ul.

Zolotonoša (Rusujo, Poltava).
D : Abram Klimovskij, Ĉerkas ul., 20.

Zuffenhausen (Germanujo, Virtembergo).
D : Fr. Schweizer, diploma inĝeniero, 26, Karlstr.

Zürich (Svisujo), 191,000.
D : Emil Müller, 32, Zähringerstr.
VD : Hans-Joachim Unger, 12, Scheuchzerstr.

LISTO

DE LA ESPERANTIAJ REGIONOJ

LAU LANDOJ KAJ DISTRIKTOJ

(La grandaj landoj estas dividataj laŭ pluraj distriktoj).

Eŭropo.

AUSTRIO-HUNGARIO

Adriatiko. — Bihaĉ, Capodistria, Doboj, Dubrovnik-Raguza, Gorizio, Isola, Muggia, Pola, Sebenico, Spalato, Trieste, Vincovci.

Aŭstrio. — Bozen, Graz, Innsbruck, Landeck, Leoben, Linz, Marburg, Meran, Salzburg, Trento, Villach, Wien.

Bohemujo. — Asch, Bodenbach, Brüx, Č. Budejovice, Červeny Kostelec, Chrudim, Domazlice, Eger, Franzensbad, Georgswalde, Jičin, Kamnitz, Kladno, Knezeves ap. Rakovnik, Kounice ap. Č. Brod, Kutna Hora, Lomnice sur Popelka, Novy Bydžov, Novy-Dvůr-Horaždovice, Obergrund, Pardubice, Pihl, Plzen, Praha, Planany, Rakovník, Smichov, Trutnov, Vinohrady, Warnsdorf.

Galicio. — Bochnia, Kolomea, Kolomea-Verbiz. Krakow, Lisko, Lvov, Noweselo, Nowy Sacz, Oswiecim III, Pol. Lutynia, Stanislawow, Tarnopol, Wisnicz, Wiznitz, Zakopane, Zaleszczyki, Zarszyn, Zloczow.

Hungario. — Arad, Balatonendred, Bartfa, Budapest, Debreczen, Deva, Dunaföldvar, Eger, Eperjes, Kaposvar, Kassa, Kecskemet, Kismarton, Kolozsvar (Klausenburg), Losonc, Munkacs, Nograd-Verŏce, Petrozseny, Pozsony, Puj, Rakosliget, Sopron, Szabadka, Szamosujvar, Szaszsebes, Szaszvaros, Szegeb, Szolnok, Temesvar, Trencsen, Ungvar.

Moravio. — Brno (Brünn), Bystrice-Hostyn, Ivanovice-s.-Hana, Kromeriz, Luhaĉovice, Olomouc, Prerov, Proštejov, Rožnov, Val. Meziriĉi, Vsetin, Wischau, Zasova, Zeletova.

BELGUJO

Amay, Andenne, Antwerpen, Arendonck-Turnhout, Beverloo, Braine-le-Comte, Bruges, Bruxelles, Charleroi, Dilbeek, Gent (Gand), Huy, Liège, Peruwelz, Rochefort, Spa, Saint-Gilles, Verviers.

BRITUJO

Centra-Norda Anglujo. — Alfreton, Buxton, Cannock, Chester, Derby, Grantham, Great Grimsby, Horncastle, Leek, Leicester, Lincoln, Loughborough, Mansfield, Nottingham, Shrewsbury, Stockport, Stoke-on-Trent.

Centra-Suda Anglujo. — Banbury, Birmingham, Cheltenham, Coventry, Gloucester, High Wycombe, Kettering, Leamington-Spa, Northampton, Royston, Rugby, Wolferton.

Irlando. — Belfast, Coleraine, Cork, Portrush.

Kimrujo. — Aberystwith, Barry, Cardiff, Merthyr-Tydfil, Milford-Haven, Swansea, Treorchy Rhondda, Ystradgynlais.

Londono. — Croydon, Harrow-on-the-Hill, Letchworth, London, Saint-Albans.

Nord-Okcidenta Anglujo. — Accrington, Ainsdale, Barrow-in-Furness, Blackburn, Bolton, Burnley, Bury, Chorley, Grange-over-Sands, Kearsley, Leigh, Liverpool, Manchester, Rochdale, Southport, Saint-Helens, Warrington.

Nord-Orienta Anglujo. — Bradford, Blyth, Brighouse, Halifax, Harrogate, Helensburgh, Huddersfield, Hull Keighley, Knottingley, Leeds, Lightcliffe, Lindley, Middlesbrough, Mirfield, Newcastle-on-Tyne, Sheffield, Shipley, Stockton-on-Tees, Todmorden, Withearnsea, Wolverhampton, York.

Orienta Anglujo. — Cambridge, Cromer, Halstead, Norwich, Sandy, Soham.

Skotlando. — Anstruther, Coupar-Angus, Coupar, Dundee, Edinburgh, Glasgow, Gourock, Greenock, Hamilton, Kilwinning, Oban, Paisley, Partick, Perth, Port-Glasgow, Rothesay, Stirling, Saint-Andrews.

Sud-Okcidenta Anglujo. — Bath, Brita-Milit§iparo, Exeter, Paignton, Plymouth, Ponsanooth, Poole, Portsmouth, Saint-Yves.

Sudo-Orienta Anglujo. — Bexhill-on-Sea, Bognor, Brighton, Chatham, Deal, Dorking, Dover, Eastbourne, Folkestone, Gillingham, Guildford, Hailsham, Hastings, Kingston-on-Th., Maidstone, Redhill, Sutton, Tunbridge Wells, Ventnor, Woolwich.

BULGARUJO

Dubnico, Harmanli, Pleven, Plovdivo, Rahova, Sofia, Varna.

DANUJO

Aalborg, Aarhus, Horsens, Hunavatnssyslu (Islando), Kjöbenhavn, Köge, Kolding, Odense, Randers, Vejle.

FINNLANDO

Borgaa, Helsinki, Kemi, Kymi, Pietisjärvi-Kelva, Suursaari, Turku, Viipuri.

FRANCUJO

Burgonjo. — Audincourt, Autun, Auxerre, Auxonne, Beaune, Besançon, Bourg, Chalon-sur-Saône, Cosne, Dijon, Dôle, Le Creusot, Lons-le-Saunier, Louhans, Mâcon, Meursault, Mirebel, Montbéliard, Nevers, Oyonnax, Pierre-en-Bresse, Pont-de-Vaux, Port-sur-Saône, Saint-Germain-du-Bois, Saint-Nicolas-lez-Cîteaux, Salins-du-Jura, Savigny, Sens, Simandre, Tournus, Vesoul, Vittel.

Centra Francujo. — Angers, Blois, Châtellerault, Cholet, Fay-aux-Loges, Laroche-sur-Yon, Laval, Le Mans, Le Péage-du-Roussillon, Loches, Montargis, Orléans, Poitiers, Saumur, Tours.

Centro-Suda Francujo. — Châteauroux, Clermont-Ferrand, Le Bouchaud, Le Puy, Limoges, Moulins, Tulle.

Norda Francujo. — Abbeville, Amiens, Avesnes-sur-Helpe, Boulogne-sur-Mer, Calais, Canaples, Compiègne, Croix, Douai, Fresnes, Lille, Moreuil, Poix, Roubaix, Roye, Saint-Amand-les-Eaux, Saint-Omer, Tourcoing.

Normandio. — Aumale, Caen, Cerisy-la-Salle, Cherbourg, Coutances, Le Havre, Montebourg, Rouen, Saint-Pair-sur-Mer, Saint-Saëns.

Okcidenta Francujo. — Brest, Plonevez-du-Faon, Redon, Rennes.

Orienta Francujo. — Arcis-sur-Aube, Bar-sur-Aube, Châlons-sur-Marne, Charleville, Ervy, Lusigny, Nancy, Nogent, Poissons, Précy-Saint-Martin, Reims, Romilly, Saint-Dizier, Saint-Mihiel, Toul, Troyes, Vendeuvre, Villemaur-sur-Vannes, Villeneuve-l'Archevêque, Wassy.

Pariza Distrikto. — Beauvais, Boulogne-sur-Seine, Charenton, Chartres, Château-Thierry, Châtillon-sous-Bagneux, Clamart, Corbeil, Enghien-les-Bains, Fontenay-sous-Bois, Ivry, Laon, Le Perreux, Levallois-Perret, Meaux, Melun, Montereau, Montmorency, Mortagne, Neuilly-Plaisance, Nogent-sur-Oise, Paris, Pré-Saint-Gervais, Suresnes, Saint-Denis, Saint-Leu-Taverny, Saint-Maur-les-Fossés, Saint-Quentin, Versailles, Villeneuve-Saint-Georges.

Suda Francujo. — Antibes, Arles, Avignon, Barre-des-Cévennes, Bagard ap. Alais, Béziers, Cannes, Castelnaudary, Cette, Cordes, Draguignan, Falicon, Grasse, Laporrouignial, Marseille, Mauguio, Nice, Orange, Perpignan, Rognonas, Sommières, Toulon, Toulouse

Sud-Okcidenta Francujo. — Agen, Angoulême, Bordeaux, Cancon, Cognac, Dax, Decazeville, Gimeux, La Réole, La Rochelle, La Rochelle-Pallice, Mont-de-Marsan, Périgueux, Royan, Saint-Maurice, Terrasson, Villeneuve-sur-Lot.

Sud-Orienta Francujo. — Annecy, Annonay, Bourg, Chambéry, Chambost-Longessaigne, Charbonières, Firminy, Gap, Grand-Croix, Grenoble, Jujurieux, Lyon, Marcilloles, Neuville-sur-Saône, Rive-de-Giers, Roanne, Romans, Saint-Chamond, Saint-Etienne, Serres, Saint-Jean-Soleymieux, Saint-Laurent-de-Chamousset, Valence, Voiron.

GERMANUJO

Bavarujo. — Ansbach, Augsburg, Bamberg, Eichstädt, Fürth, Gommersheim, Hof, Kempten, (Bad) Kissingen, Memmingen, Miesbach, München, Neustad-a.-d -Aisch, Nürnberg, Prien, Regensburg, [Bad]-Reichenhall, Schwandorf, Wunsiedel.

Centra Germanujo. — Blankenburg, Delitzsch, Erfurt, Gera, Gotha, Grosskayna, Halberstadt, Halle, Helmstedt, Magdeburg, Merseburg, Naumburg, Nordhausen, Oschersleben, Weissenfels, Wernigerode.

Norda Germanujo. — Berlin, Berlin-Schœneberg, Charlottenburg, Greifswald, Kottbus, Oberschöneweide, Potsdam, Rostock, Stralsund, Stettin, Warnemünde.

Nord-Okcidenta Germanujo. — Braunschweig, Bremen, Bremerhaven, Delmenhorst, Eckernförde, Geestemünde, Göttingen, Hamburg, Hannover, Hildesheim, Kiel, Ludwigslust, Lübeck, Peine, Stade, Wolfenbüttel, Wyk.

Orienta Germanujo. — Beuthen, Breslau, Bromberg, Bunzlau, Danzig, Danzig-Langfuhr, Elbing, Gleiwitz, Görlitz, Gollub, Graudenz, Königsberg, Königshütte, Leobschütz, Posen, Schweidnitz, Tilsit, Wehlau, Zabrze.

Rejnlando-Vestfalio. — Aachen, Barmen, Bochum, Borbeck, Cronenberg, Dortmund, Duisburg, Düsseldorf, Elberfeld, Emmerich, Essen-Ruhr, Godesberg (Bad), Günnigfeld, Gummersbach, Hagen, Herne, Kaiserswerth, Kempen, Köln-am-Rh., Krefeld, Lippstadt, Mülheim-a.-d.-Ruhr, München-Gladbach, Münster, Oberhausen, Oldenburg, Paderborn,

Remscheid, Rheine, Siegburg, Soest, Solingen, Sankt Wendel, Uerdingen.

Saksujo. — Annaberg, Auerbach, Chemnitz, Crimmitschau, Crossen-Mulde, Dresden, Dürrhennersdorf, Eibau, Frankenberg, Freiberg, Gaussig, Geyer, Glauchau, Gross-Schönau, Hellerau, Hirschfelde, Kötschenbroda, Langebrück, Leipzig, Leisnig, Leubnitz, Meissen, Mylau, Neugersdorf, Niederau, Nossen, Oederan, Plauen-i/V., Potschappel, Radebeul, Riesa, Seelingstädt, Wechselburg, Weinböhla, Werdau, Werne, Wurzen, Zittau.

Sud-Okcidenta Germanujo. — Bartenheim, Colmar, Darmstadt, Ems, Erstein, Frankfurt-am-Main, Friedrichsthal, Gross-Gerau, Hanau, Heidelberg, Hemsbach, Kassel, Kehl, Ludwigshafen, Lutterbach, Mainz, Mannheim, Metz-Sallon, Mülhausen, Riedisheim, Sennheim, Sundheim, Sankt-Ingbert, Wiesbaden, Worms.

Virtembergo. — Esslingen, Heidenheim, Heilbronn, Reutlingen, Schwäb.-Gmünd, Stuttgart.

GREKUJO

Athen, Patras, Saloniko, Samos, Xanthi.

HISPANUJO

Centra Hispanujo. — Burgos, Calahorra, Cuenca, Madrid, Valladolid, Zamora.

Norda Hispanujo. — Bilbao, Gijon, Leono, Muros, Noya, Orense, Pamplona, Puebla del Dean, Santiago de Compostela, San Sebastian.

Orienta Hispanujo. — Banolas, Barcelona, Gerona, Palma, Sabadell, San Feliu de Guixols, Santa Perpetua de Aloguda, Tarragona, Teya, Vich, Zaragoza.

Suda Hispanujo. — Baza, Cadiz, Cordoba, Gibraltar, Jaen, Las Palmas, Malaga, Sevilla, Tenerife.

Sud-Orienta Hispanujo. — Aguilas, Alcira, Alcoy, Carcagente, Liria, Valencia.

ISLANDO

Hunuvatussyslu.

ITALUJO

Centra Italujo. — Arezzo, Firenze, Perugia, Roma, Siena.

Nord-Okcidenta Italujo. — Bordighera, Genova, Porto Maurizio, Sampierdarena, Savona, Sestri-Ponente, Torino, Torre Pellice.

Nord-Orienta Italujo. — Bergamo, Bologna, Borgo Maggiore, Ca Foscari, Cortemaggiore, Legnago. Milano, Monticelli d'Ongina, Padova, Rimini, Sarignano di Romagna, Sogliano, S. Arcangelo di Romagna, San Giovanni in Galilea, Verona, Viggiu.

Suda Italujo. — Modica, Monterosso-Almo, Napoli.

NEDERLANDO

Amsterdam, Arnhem, Boxtel, Breda, De Jutryp, Enkhuizen, Goes, s'Gravenhage, Groenlo, Haarlem, Heerenveen, s'Hertogenbosch, Hilversum, Hoorn, Nieuwe Niedorp, Ootmarsum. Rotterdam, Stavenisse, Tilbourg, Utrecht, Veghel, Vucht-Nieuwknik.

NORVEGUJO

Kristiania, Kristiansund, Trondhjem.

PORTUGALUJO

Amarante, Braga, Coimbra, Evora, Funchal, Lisboa, Meda, Porto, Rezende.

RUMANUJO

Bailešti, Bukarest, Constantza, Jaši, Ploesti, Tecuci, Silistra.

RUSUJO

Centra Rusujo. — Černigow, Dmitrov, Egorjevsk, Galič, Kinešma, Kostroma, Kursk, Moskvo, Nadežjdinskij-Zavod, Nižni-Novgorod, Orel, Podolsk, Ščelkovo, Serpuhov.

Kaŭkazo. — Baku, Batum, Georgjevsk, Kars, Kutais, Kvirili, Slavjanskaja Stanica, Tiflis, Vladikaŭkaz.

Norda Rusujo. — Kronstadt, Libau, Peterburgo, Petrozavodsk.

Okcidenta Rusujo. — Arhangelsk, Dorpat, Gorki, Homel, Kovno, Narva, Novovilejsk, Rečica, Reval, Riga, Vasileviči, Vilna, Vitebsk.

Orienta Rusujo. — Astrahan, Balakovo, Kamišin, Katav Ivanovskij-zavod, Kazan, Nikolaevskaja, Orenburg, Samara, Saratov, Simbirsk, Ufa.

Polujo. — Czestochowa, Kališ, Kielce, Konstantinov, Krylov, Lodz, Lowicz, Lublin, Lukow, Novominsk, Piotrkow, Tomašov, Varsovio, Zawiercie.

Suda Rusujo. — Blagodatnoje, Čerkasso, Ekaterinoslav, Harkov, Jurjevskij-Zavod, Kastornaja, Kiew, Kišinev, Lozovaja, Lugansk, Novočerkask, Novogradvolinsk, Odessa, Piatigory, Rostov n. Donu, Šepetovka, Stavropol, Sumy, Svjatošin, Voznesensk, Zaporoînje, Zmerinka, Zolotonoša.

SERBUJO

Belgrad, Kumanovo.

SVEDUJO

Bengtsfors, Boraš, Gefle, Göteborg, Hedemora, Helsingborg, Karlstad, Linköping, Lulea, Lund, Sala, Stockholm.

SVISUJO

Basel, Bern, Burgdorf, Chaux-de-Fonds, Chézard, Davos, Davos-Dorf, Effretikon, Freienstein-Rorbas, Genève, Goldach, Hasle-Rüegsau, Huttwyl, Langnau, Lausanne, Le Locle, Liestal, Lyss, Morges, Neuchâtel, Rorschach, Samaden, Sarnen, Sissach, Sankt-Gallen, Sankt-Moritz, Thun, Vevey, Winterthur, Zürich.

TURKUJO

Hora. Karlovasi, Konstantinoplo, Larnaca (Ciprio), Maratokampo.

Afriko.

Alĝerio. — Ain-Beida, Oran, Sidi-bel-Abbès.

Angola. — Loanda.

Egiptujo. — Abbassia, Alexandrie, Heliopolis-Kairo, Zeitoun.

Maroko. — Melilla, Rabat, Tanger.

Sud-Afriko (angla). — Beauford-West, Capetown, Inhambane, Port-Elizabeth, Retrait, Seapoint.

Tunizio. — Bizerte.

Ameriko.

Antilioj. — Ponce, Sanchez.

Argentino. — Bahia Blanca, Buenos-Ayres, Cordoba.

Bolivio. — Cochabamba.

Brazilujo (Centra). — Juiz de Fora, Rio de Janeiro.

Brazilujo (Norda). — Alagoinhas, Bahia, Goyanna, Maranhão, Recife

Brazilujo (Suda). — Petropolis, Sao Leopoldo.

Ĉilio. — Antofagasta.

Cuba. — Baez Caibarien, Cascajal, Cieneguita, Cienfuegos, Habana, Limonar, Manzanillo, Matanzas, San Nicolas.

Kanado. — Grand'Mere, Halifax, Montreal, Toronto, Vancouver, Wingham.

Kolombio. — Bucaramango, Cucuta.

Meksikujo. — Mexiko, Orizaba.

Venezuelo — Porlamar.

USONO

Agricola, Alameda, Albany, Alfred, Anacortes, Annapolis, Ann-Arbor, Annville, Asherville, Arden, Atlanta, Augusta, Austin, Barre, Battle Creek, Belleville, Benson, Berkley, Big Rapids, Blair, Boise, Boston, Buffalo, Butte, Cedar Rapids, Chicago, Cincinnati, Corvallis, Crowley, Danville, Delphos, Detroit, Dubuque, Du Quoin, Elgin, Erie, Escondido, Eugene, Fallon, Flagstaff, Fort Collins, Fort Sam Houston, Fort Wayne, Fresno, Gainesville, Gilmore City, Gloucester, Grant Park, Grants Pass, Greenfield, Greenland, Harrisburg, Hartford, Hebron, Hillyard, Hoboken, Hood River, Idaho Falls, Idaho Springs, Indianapolis, Ithaca, Laka, Lakeport, Lancaster, Lemmon, Lima, Live Oak, Logan, Long Branch, Los Angeles, Louisville, Mc. Minnville, Manchester, Marietta, Miller, Minneapolis, Montpelier, Morgantown, Moundsville, New-Haven, New-Lexington, New-Port, Newton, New-York, Niagara Falls, Nowata, Oakland, Oak Park, Ocala, Omaha, Pasadena, Pawtucket, Peoria, Perth Amboy, Philadelphia, Pine-Bluff, Pittsburgh, Plain View, Portland, Port Richmond, Princeton, Providence, Redwood City, Richmond, Rico, Rochester, Rockford, Salem, Salt Lake City, San Antonio, San Diego, San Francisco, Saint-Joseph, Saint-Louis, Santa Rosa, Seattle, Shelby, South Framingham, Spencer, Spirit Lake, Storm Lake, Tacoma, Tilden, Topeka, Towson, Trenton, Utopia, Walhounding, Waterville, Warren, Washington, West Raleigh, West Somerville, Wheeling, Wichita, Worcester, York.

Aŭstralazio (Oceanio).

Aŭstralio. — Adelaïde, Benalla, East-Maitland, Hobart, Melbourne, Sydney, Tamworth, Warwick.

Malezio. — Cebu, Celebes, Soerabaya.

Nov-Zelando. — Auckland, Dargaville, Ellerslie, Invercargill.

Azio.

Hindujo. — Bassein, Calcutta, Serampore.

Ĥinujo. — Peking, Kanton, Shanghai.

Japanujo — Asakusa, Hiroŝima.

Koŝinĥinujo. — Moncay, Saïgon.

Persujo. — Koutchan, Tabriz.

Siamo. — Bangkok.

Siberio. — Aŝhabad, Bajĵor, Ĥarbin, Irkutsk, Iszim, Krasnij Jar, Krasnojarsk, Novonikolojeysk, Omsk, Tobolsk, Tomsk, Vladivostok.

Turkestano. — Novaĵa-Buĥara.

Turkujo (Azia). — Bagdad, Smyrne.

LEONARD ADAMCZEWSKI

ESPERANTIAJ ENTREPRENOJ

La Esperantiaj Entreprenoj estis ordigitaj kiel sekvas :

Esperantistaj organizajoj (fakaj societoj, propagandaj Esperantistaj societoj ordigitaj laŭlande, gazetoj) ;

Komercaj entreprenoj ;

Neesperantistaj organizajoj (internaciaj, regionaj);

En la Esperantistaj organizaĵoj, ni enmetis *nur* la societojn, ĉu fakajn, ĉu naciajn, ĉu lokajn, kiuj aliĝis kiel *Esperantiaj Entreprenoj* antaŭ la 1 decembro 1913, t. e. pagis kotizaĵon da 7,50 fr., interŝanĝe de kiu ili rajtas ricevi la oficialan organon de U. E. A. kaj presigi sian adreson en nian Jarlibron.

Ni tre instigas *ĉiujn* propagandajn kaj fakajn organizaĵojn aliĝi kiel Entreprenoj kaj sendigi al ni *kompletajn* informojn pri siaj estraroj, adresoj, kunvenejoj, membronombroj, datoj de fondo, k. t. p. Tiamaniere, la Jarlibro de U. E. A. povas fariĝi ankaŭ kompleta Jarlibro de ĉiuj propagandaj organizaĵoj Esperantistaj.

La societoj kiuj sendis nekompletajn informojn estas petataj sendi al ni la necesajn aldonajn informojn.

La informnoto pri la naciaj Esperantistaj societoj, kiuj subskribis la interkonsenton kun U. E. A. estas senpaga.

Ĉiuj aliĝoj por la Jarlibro de 1915 devas esti komunikataj al ni antaŭ la *15 novembro 1914*.

Ni rememorigas, ke la komercaj Entreprenoj rajtas senpagan presigon de maksimume 20 vortoj (sen la adreso).

MALLONGIGOJ :

EA. = Esperantia Asocio. *P.* = prezidanto. *S.* = sekretario. *K.* = kasisto. *Dir.* = Direktoro. *Pos.* = Posedanto. *Esp.* = Esperanto. *Adr.* = Adreso. *Ejo.* = Kunvenejo. *F.* = Dato de fondiĝo. *M.* = Nombro de la membroj. *Kot.* = Kotizaĵo. *Of.* = Oficiala.

FAKAJ SOCIETOJ

Esperantista Komerca kaj Industria Asocio. — *P. :* LECLERC ; *S. :* SŒTENS ; *K. :* HOUBART, Oficiala organo : *La Movado. Adr. :* 71, rue Monge, Paris.

Instituto de Esperanto. — Sub kontrolo de la ministrejo de Popola Instruado. Kursoj : 1e elementaj ; 2e superaj. Programoj kaj la regularo senpage. *Adr. :* Lubjanski proezd 3. Filio en Peterburgo, Nevskij prosp. 110.

Framasona Loĝio « Esperanto ». — *Adr.-Ejo :* 8, rue Puteaux, Paris XVIIe, 1 kaj 3 lundon de ĉiu monato. Akceptas alilandajn anojn. *Kot. :* Sm. 2.

Internacia Asocio de instruistoj. — *P. :* Th. CART ; *K :* J. JACOBS. Celas kunigi instruistaron de ĉiuj kategorioj, faciligi alproksimiĝon de instruistoj kaj lernantoj el diversaj landoj, helpi disvolvigon kaj solvon de la aferoj pedagogiaj kaj profesiaj. Oficiala organo : *Pedagogia Revuo. Adr. :* 444, Boomschen Steenweg, Antwerpen. *Kot. :* 1 Sm.

Internacia Asocio de la Esperantistaj Fervojistoj (I. A. E. F.). — *P. :* P. TARNOW, Waitzstr. 27, Kiel ; *S. :* A. PETZOLD, 4/III, Königstr., Leipzig ; *K. :* J. ENGST, 18, Klopstockstr., Dresden-Cotta. *Adr. :* A. Petzold, 4/III, Königstr., Leipzig. *F. :* 1909. *M. :* 200.

Internacia Ligo de Esperantistaj Poŝtoficistoj (I. L. E. P. O.). — *Adr. :* A. Behrendt, Oberpostpraktikant, 22 Maxstr., Breslau. *Kot. :* 1 Sm. Kun naciaj fakaj unuiĝoj aparta interkonsento. Of. organo : *Poŝta Esperantisto*, senpage por membroj.

Internacia Katolika Unuiĝo Esperantista (I. K. U. E.). — *S. :* Abato DELVAUX. *Adr. :* Katolika Esp. Oficejo, 10, rue Béranger, Paris. Celas uzi kaj propagandi Esp. en katolikaj rondoj, studi katolikajn demandojn kaj interligi katolikojn per Esp.

Internacia Scienca Asocio Esperantista. — Ĝenerala sekretario : M. ROLLET DE L'ISLE, 35, rue du SOMMERARD, Paris.

Sekcio franca de la Marista Esperantista Ligo. — *P. :* ROLLET DE L'ISLE. *Adr. :* 35, rue du Sommerard, Paris. Societo por disvastigo de Esperanto ĉe francaj maristoj.

Teosofia Esperantista Ligo. — *P :* S^ino DION-TROUILLON. *Adr. :* 145, boulevard Malesherbes, Paris-XVII. Celas disvastigi teosofion inter Esperantistoj, faciligi la rilatojn inter diverslandaj teosofoj kaj propagandi Esperanton en teosofiaj rondoj. Organo : *Espero Teozofia.*

Tutmonda Amikaro de Publikoficistoj. — *P. :* S^ro DOUÉ. *Adr. :* 10, rue Charles-Divry, Paris. *F. :* 1909 ; *M. :* 140 ; *K. :* 0,40 Sm. (Celas disvastigi Esperanton inter la ŝtat-kaj urboficistoj kaj faciligi la interrilatojn de la publikoficistoj.)

Tutmonda Junula Asocio. — *P. :* C. POLAK ; *V. P. :* J. MAREŠ, *K. :* S. PŠENICKIJ, V. BASOV, J. RUDNIK, B. LAGE, G. GÜNST. *Adr. :* 19, rue d'Arsenal, Toulon (Francujo). Celas unuigi tutmondan gejunularon, organizi por ĝi kursojn kaj societojn, aranĝi interkorespondadon kaj propagandi Esperanton inter la gejunularo. *F. :* 1912 ; *Kot. :* 25 sd. Oficiala organo : *Junula parolo.*

Tutruslanda Esperanta Kuracista Societo. — *P. :* D^ro K. KABANOV ; *S. :* D^ro A. ŠESTAKOV ; *K. :* D^ro K. ŠIDLOVSKIJ. *Adr. :* M. Bronnaja, N° 15, loĝ. 74, Moskvo. Eldonas bultenojn trifoje dum la jaro (abono Sm 0,50). *M. :* 92. Filio en Peterburgo.

Peterburg. — Filio de la Tutruslanda Esp. Kuracista Societo. — *P. :* D^ro A. NOREJKO ; *S. :* N. NEMZER. *Adr. :* Peterburgskaj astorona ; bolŝoj prosp. N. 49 kv., 12.

Vegetara Ligo Esperantista (antaŭe **I. U. E. V.**). — *V.-P. :* D^ro R. PALLIJA ; *S.-K. :* R. RAJCZI. *Adr. :* 2 Oszlop 28, IV-4, Budapest. Celas esperantigi la vegetaranojn, vegetarigi la Esperantistojn kaj al ambaŭ liveri praktikajn servojn.

ESPERANTISTAJ PROPAGANDAJ ORGANIZAĴOJ

AŬSTRIO-HUNGARIO

Naciaj societoj

Bohema Asocio Esperantista. — *P. :* D^ro Stan KAMARYT ; *S. :* Mil. SCHMIDT ; *K :* J IGLAUER. *Adr. :* Lazarská 11, Praha II. Fondita en 1908, konsistas el individuoj kaj grupoj. *Kot. :* 0,84 Sm. jare. *Organizo :* Prezidanto, du viceprezidantoj, ĝen. sekretario, du sekretarioj, kasisto, bibliotekisto, administranto kaj nelimigita nombro da komitatanoj, balotataj de la membroj. Organo : *Bohema Esperantisto.* Servoj : ekzamenoj, rondirantaj ekspozicioj, kursoj, paroladoj, eldonado de lernolibroj kaj propagandaj. Stato : 15 grupoj, 200 individuoj.

Lokaj grupoj :

Arad. — Grupo Esperantista. — *P. :* D^ro VEGH ; *S. :* D^ro SINGER. *Adr. :* Uezletvezetőség I. *Ejo :* Uezletvezetőség. *F. :* 1911. *M. :* 120.

Bodenbach. — Esperanto-Grupo. — *P. :* BUCEK ; *S. :* SÜNDERMANN. *Adr. :* Fr Bucek, Rodenbach. *Ejo. :* Wettinerhof (ĵaŭde).

Capodistria (Istrio). — Studenta Grupo. — *P. :* P^ro COSSARO. *Adr. :* 459, Via Eugenia. *F. :* 1912.

Deva (Hungario). — Esperantista Grupo. — *P. :* PAPP ; *S. :* ANDER ; *K. :* OSZTOIES. *Adr. :* Deva, Kazino. *Ejo :* Kazino. *F. :* 1913. *M. :* 35.

Eger. — Societo de la germanaj Esperantistoj. — *P. :* HELL ;

S. : Meier ; *K.* : Rappl. *Adr.* : Grabenstr., 33. *Ejo* : Hotelo « Victoria », ĉiulunde kaj ĉiumarde. *F.* : 1912. *M.* : 85.

Engelsberg. — Esperanto-Grupo. — *P.* : W. Herkner ; *S.* : A. Siebeneicher. *Ejo* : Gasthaus zum Goldenen Kreuz. *F.* : 1910. *M.* : 20.

Franzensbad. — Esperanto-Societo « Franzensbad » (juĝe enreg. unuiĝo). — *P.* : J. Hechtl. *Adr.* : Sro J. Hechtl, Hotel Biedermeier. *Ejo* : Popola lernejo, ĉiujaŭde. *M.* : 85. (Ĉiutage kunveno de fremd. landaj Esperantistoj en hotelo « Biedermeier ». Ankaŭ troviĝas tie la loĝejo de la Del. Sro Hechtl.)

Graz. — Stiria Esperantista Societo. — *P.* : P. Spalke ; *S.* : P. K. Geier ; *K.* : Calisto. *Adr.* : K. Bartel, Schönaŭg, 6/II. *Ejo* : Winterbierhaus. *F.* : 1906. *M.* : 155.

Hatszeg (Hungario). — Esperantista Grupo. — *P.* : Muzsnay ; *S.* : Cseke ; *K.* : Márton. *Adr.* : Polgári iskola. *Ejo* : Burĝa mezlernejo. *F.* : 1913. *M.* : 20.

Innsbruck. — Klubo Esperanta. — *P.* : Pro Dro Blaas ; *S.* : Dro Simbriger ; *K.* : Bauer. *Adr.* : Hotel Habsburger Hof. *Ejo* : Hotel Habsburger Hof. *F.* : 1908. *M.* : 11.

Jablonov (Galicio). — Esperantista Grupo. — *P.* : Dro S. Kleski ; *S.* : A. Bugno. *M.* : 21.

Kladno. — Esperantista Klubo. — *P.* : J. Sramek ; *S.* : R. Novy ; *K.* : J. Chaloupka. *Adr.* : R. Novy, Kladno, 445. *Ejo* : restoracio « Konvikt ». *F.* : 1909 ; *M.* : 60.

Kladno. — Ia. Esperantista Klubo « Dro Zamenhof ». — *P.* : Kočí ; *S.* : Vinš. *Adr.* : Kladno 983. *Ejo* : Tykova 983. *F* 1900. *M.* : 100.

Krakow. — Societo Esperanto. — *P.* : Pro O. Bujwid ; *S.* : Fino G. Morgenstern ; *K* : W. Grabowski. *F.* : 1906. *M.* : 196.

Kutna Hora (Bohemujo). — Esperantista Klubo. — *Adr.* : Esperantista Klubo en Kutna Hora.

Linz. — Esperantoverein Linz. — *P.* : Josef Aumayr, fakinstruisto ; *S.* : Max Lezak, instruisto ; *K.* : Emilie Mattner. *Adr.* : 15, Steingasse. *Ejo* : Lehrerhaus. *F.* : 1911. *M.* : 20.

Lwow. — Societo Esperanto. — *P.* : H. de Wierzchowski ; *S.* : Dro J. Gerstler ; *K.* : W. Niznik. *Adr.* : Rynek, 9. *Ejo* : Rynek, 9. *F.* : 1906. *M.* : 140.

Olomouc (Moravio). — Esperantista Klubo. — *P.* : Kubiček ; *S.* : Petr ; *K.* : Zapletal. *Ejo* : Smichova bierejo, ĉiujaŭde.

Petroszeny (Hungario). — Esperantista grupo. — *P.* : Jambor ; *S.* : Petrasits ; *K.* : Odön. *Ejo* : Ĉambro de la Petroszenyi Ipartestület. *Adr.* : Petroszenyi Esperantista Csoport. *F.* : 1913. *M.* : 45.

Plzen. — Esperantista Klubo. — *P.* : Petr. Novohradsky ; *V. P.* : Rudolf Novak ; *S.* : Bedrich Tittl ; *K.* : Joseph Valenta. *Adr.* : Petr. Novohradsky, Plzen Krejĉi, 10. *Ejo* : Kafejo Sport, ĉiusabate, U tri Sokoln, marde.

Poszony (Hungario). — Esperanta grupo. — *P.* : Nagy Monar ; *S.* : Sandner ; *K.* : Sbalek. *Adr.* : Föter, 1. *Ejo* : Szeplokstr., 14. *F.* : 1911. *M.* : 65.

Praha. — Esperantista Sekcio de Akademia Klubo. — *P.* : R. Hromada ; *S.* : V. Jukl. *Adr.* : Letna, 147. *Ejo* : Kamenicka « u. Červinků ». *F.* : 1911. *M.* : 20.

Praha. — Bohema Societo esperantista. — *P.* : Kraus ; *S.* : Hromada. *Adr.* : Letna, 268, Praha VII. *Ejo* : Celetna u. Hozy. *F.* : 1908. *M.* : 35.

Rakovnik (Bohemujo). — Esperanta Klubo. — *P.* : Černy ; *S.* : Pokorny ; *K.* : Ringler. *Adr.* : Sro Cerny, Heroldova ul. *Ejo* : « u Ceské koruny » *F.* : 1911. *M.* : 20.

Sopron. — Esperanto-Grupo « Pacemo ». — *P.* : F. Leitner ; *Ĉef.-S.* : O Röttig ; *K.* : G. Banfi. *Adr.* : Balfi-utca, 49. *Ejo* : Ŝtata burĝlernejo *F.* : 1912. *M.* : 32.

Trieste. — Esperanta Rondo. — *P.* : Pro Dro A. Ghez ; *V. P.* : E. Artico ; *S.* : R. Schniderschitz ; *K.* : C. Baiguini. *Adr.* : Via Stadion 20/I.

Vajdahunyad (Hungario). — Esperantista Grupo. — *P.* : Kovari. *Adr.* : Szofia u., 8. *M.* : 25.

Villach — Esperantista Unuiĝo por Karintio. — *P.* : Dro Wedam ; *S.* : Komer ; *K.* : Dietl. *Adr.* : Ranters Gasthof, Khevenhüllergasse. *Ejo* : Ranters Gasthof. *F.* : 1913. *M.* : 40.

Warnsdorf. — Unua Germana Esperantista Grupo. — *Adr.* : F. Kober, Unionstr., 1.200.

Zagreb. — Societo de kroataj esperantistoj. — *P.* : Bothe ; *SK.* : Vidak. *Adr.* : Dalmatinska, 13. *Ejo* : Lernejo en la Samostanska str. *F.* : 1908. *M.* : 92.

BELGUJO

Lokaj grupoj :

Charleroi. — Grupo Esperantista. — *P.* : Delavignette ; *S.* : F. Wagner ; *K.* : A. Counson. *Adr.* : 12, boulevard Pierre-Mayence. *Ejo* : Café du Cercle. *F.* : 1907. *M.* : 200.

Gent. — Esperanto-Grupo. — *P.* : M. Sebruyns ; *S.* : H. Petiau ; *Adr.* : Place Laurent, Salle des Notaires. *Ejo :* Salle des Notaires. *F.* : 1909. *M.* : 125.

BRITUJO

Nacia societo :

London. — British Esperanto-Association (B. E. A.). — *P.* : H. B. Mudie ; *VP.* : C. Bicknell ; G.-J. Cox ; H.-F. Höveler ; Miss E.-A. Lawrence ; Harrison Hill ; J. Pollen ; Rev. J.-C. Rust ; Sir Th. Vezey Strong ; J.-M. Warden ; *S.* : H. Clegg ; *K.* : B. Chatterton. *Adr.* : 133-136, High Holborn, London W. C. Fondita en 1904, konsistas el membroj, fratuloj kaj grupoj (min. 7 membroj). La ĝenerala kunveno (delegitoj de la grupoj kaj membroj) elektas la estraron flanke de kiu estas konsilantoj Sekretariejo kun oficistoj : 133-136, High Holborn, London. *Kot.* : membroj 5 s. ; fratuloj 10 s. ; grupoj 6 d. po membro. Organo : *British Esperantist* (membroj kaj fratuloj ricevas ĝin senpage ; aliaj personoj abonu 3 s.). Servoj : ekzamenoj, eldono de propagandiloj kaj verkoj, paroladoj, kongresoj, propagando. Stato : 1.200 membroj kaj fratuloj ; 133 grupoj filiigitaj.

Federacioj :

Skota Federacio Esperantista. — *P.* : R.-W. Macfarlane ; *S.-K.* : James Robbie. *Adr.* : 42, Strathearn Road, Edinburgh. *F.* : 1909. *M.* : 12 grupoj kaj multaj individuaj membroj.

Lokaj grupoj :

Bath. — Societo Esperantista. — *P.* : W. Pitt ; *S.* : E.-R. Blackett. *Adr.* : 15, Southgate Str.

Bradford. - Esperantista Societo. — *P.* : J.-T. Holmes ; *S.* : J.-A. Calvert ; *K* : J. Horsley. *Adr.* : 115, Legrams Lane. *Ejo :* Hotel Metropole. ĉiuvendrede. *F.* : 1906. *M.* : 70

Burnley. — Burnley Esperantista Asocio. — *P.* : Sro W.-B. Currie ; *S.* : Sro Fred Parker ; *K* : Sro Jack Howarth. *Adr.* : Victoria Chambers, Hargreaves Str. *Ejo* : Victoria Chambers, Hargreaves Str. *F.* : 1906. *M* : 5.

Cambridge. — Esperanta Grupo « Verda Stelo ». — *S.* : Fino Smith, *Adr.* : Fino Smith, 88, Norwich St.

Eastbourne. — Esperantista Societo. — *P.* : Kolonelo C.-S. Robinson ; *S.* : J.-P. Nix, 2, Terminus Rd. *Ejo.* : St. Anne's Parish Room. *F.* : 1909. *M.* : 25

Edinburgh. — Esperanto-Societo. — *P.* : Harvey ; *S.* : W.-M. Page ; *K.* : A.-T. Whitehead. *Adr.* : 6, Synod Hall. *Ejo* : 26, Synod Hall, *F.* : 1903. *M.* : 150.

Glasgow. — Esperanto-Societo. — *P* : Buchanan ; *S.* : Allison ; *K.* : Fife. *Adr.* : Alexandra Hotel, 148, Bath Str. *Ejo* : vintre : Alexandra Hotel, somere : Stuart Glanstones Tea Rooms. *F.* : 1903. *M.* : 103.

Halstead (Essex). — Esperantista Grupo. — *Adr.* : Fino Inmann. Colchester Rd, 6.

Hastings — Esperantista Grupo. — *P.* : A.-J. Adams. *Adr.* : Plynlimmon Terrace. *Ejo :* Plynlimmon Terrace. *F.* : 1904 *M.* : 12.

Huddersfield. — Esperanta Grupo. — *P.* : Roberts ; *S.* : Hirst ; *K.* : Fino Morton *Adr.* : W.-H. Hirst, 46, Thornton Lodge Road. *Ejo :* Teknika kolegio. *F.* : 1908. *M* : 42.

Keighley. — Esperanto-Societo. — *P.* : J. Rhodes ; *S.* : F. Rhodes ; *K.* : Sino Dickenson. *Ejo :* Teknika Instituto, ĉiulunde. *F.* : 1900. *M.* : 16.

Letchworth. — Esperantista Grupo. — *P* : E. Howard ; *S.* : F.-A. Goodliffe. *Adr.* : Sro F.-A Goodliffe, Elm Tree House *Ejo* : « Homesgarth » Shollershott E. kaj « Sunnysille » (Nordon Way N.). *F.* : 1911.

Liverpool. — Esperantista Klubo. — *P.* : P. Sellick ; *S.* : R.-P. Griffiths ; *K.* : E. Bromilow. *Adr.* : Sro P. Griffiths, 12, Bennison Drive, Grassendale. *Ejo :* 18, Str. Colquitt, ĉambro 10, sabate. *F.* : 1904. *M.* : 50

London E. C. — Esperantista Klubo. — *P.* : Moschelles ; *S.* : P.-J. Cameron ; *K.* : Sino Jones. *Adr.* : St. Brides, instituto, Bride Lane Ludgate Circus. *Ejo* : St Brides intituto. *F.* : 1903. *M.* : 175.

London S E. — Emmanuel Esperanta Klubo. — *P.* : Ernest-J. Harvey ; *S.* : Ernest-A. Allsop ; *K.* : J. Young. *Adr.* : Lomond Grove L. C. C School, 265a, Camberwell Rd *Ejo* : Lomond Grove L. C. C. School *F.* : 1907. *M.* : 35. (Alilandanoj nepre vizitu la grupon)

London N. — Mildmay Esperanto Society. — *P.* : Farmer ; *S.* : Butler ; *K.* : Taylor. *Adr.* : 18. Leigh Rd, Highbury. *Ejo :* 1, Alma Rd, St. Pauls Rd, Cononbury N. *F.* : 1908. *M.* : 40.

Shipley. — Esperanta Societo. — *P.* : Sino Green ; *S.* : Fino M. Schofield ; *K.* : Herbert Smith. *Adr.* : Shipley, Yorkshire. *Ejo* : en la domoj de la grupanoj. *F.* : 1906. *M.* : 10.

Southport. — Esperantista Grupo. — *P.* : Ashby ; *S.* : Sino Rosling, *K.* : Wright. *Ejo :* V. M. C. A. Eastbank Ste. *F.* : 1907. *M.* : 50.

Tunbridge Wells. — **Esperanto-Grupo.** — *P.* : Chas. W. HARRIS; *S.-K.* : J. A. GILL. *Adr.* : Lower Green Road, Rusthall. *Ejo* : 8, Earls Road. *F* : 1905 ; *M.* : 25.

Warrington. — **Esperanta Societo** — *P.* : Rev. R.-B PRIMAVESI ; *S.* : Fino D.-E. PARSONAGE. *Adr -Ejo* : 2 , Bewsey Street. *F.* : 1910. *M.* : 35.

BULGARUJO

Loka grupo :

Haskovo. — **Esp. Grupo « Radio ».** — *P.* : MAČEV ; *S.* : VAČEV.

DANUJO

Nacia societo :

Centra Dana Esperantista Ligo. — *P.* : HINRICHSEN ; *S.* : Fino A. RYBO. *Adr.* : Amager Fælledvej, 57. Fondita en 1908, konsistas el 9 grupoj. *Kot.* : la grupoj pagas 35 oere por ĉiu klubano. Organizo : la reprezentantaro konsistas el prezidanto, vicprezidanto, sekretario, kasisto kaj 5 anoj, elektataj de la ĝeneralkunveno. Voĉdonrajtas nur la grupdelegitoj Organo : *Esperanto-Raporto* (ĉiu grupano ricevas ĝin senpage, sed la grupoj pagas la abonprezon). Sevioj : ekzamenoj, gazeto, jara kunveno, propagando.

Lokaj grupoj :

Horsens. — **Esperantista Klubo.** — *P.* : S. AAE ; *S.* : A. OLESEN ; *K.* : NIELSEN. *Adr.* : Sro S. Aae, 24, Torvet. *Ejo* : Soeles Hotel. *F.* : 1909. *M.* : 26.

Horsens. — **Esperantista Grupo « Konkordo ».** — *P.* : S. AAE ; *S.* : S.-M. SVARRER ; *K.* : J. ANDREASEN. *Adr.* : Sro S. Aae, Torvet, 24. *Ejo* : Hotelo Skandinavien. *F.* : 1913. *M.* : 26.

Kopenhago. — **Societo de Danaj Esperantistoj.** — *P.* : F. KYHSE ; *S.* : Fino A. JÖRGENSEN ; *K.* : J. MELCHIOR. *Adr.* : 17, Tordenskjolsgade. *Ejo* : Kongens Nytorv., 8. *F.* : 1906. *M.* : 64.

Kopenhago. — **Konversacia Esperantista Klubo.** — *P.* : G. HINRICHSEN ; *S.* : Fino L. HÖST. *Adr.* : 35, Bredgade. *Ejo* : Kongens Nytorv, 8/III. *F.* : 1908.

Vejle. — **Esperantista Klubo.** — *P.* : M. PACKNESS ; *S.* : Fino E. OLSEN ; *K.* : H. RASMUSSEN. *Ejo* : Hotel « Grand ». *F.* : 1909 ; *M.* : 25.

FINNLANDO

Lokaj grupoj :

Helsingfors. — **Esp. Societo « La Polusstelo ».** — *P.* : SANDSTRÖM ; *S* : JALAVA ; *K.* : SNABB. *Adr.* : Köpmannsgatan, 11. *Ejo* : Studenta domo, lunde.

Kemi. — **Esp. grupo « La Norda Lumo »** — *P.* : U. RAUTIAINEN ; *S.* : WÄHÄNEN ; *K.* : E. LEHTO. *Ejo* : Raittius-Seura. *F.* : 1905 ; *M.* : 16.

Tampere. — **Esperantista Societo.** — *P.* : LAUNIS ; *S.* : LEHTONEN ; *K.* : SARIOLA. *Adr.* : L. Puistokatu, 16. *Ejo* : Mustanlahdenk. 23. *F.* : 1913. *M.* : 95.

Turku. — **Grupo « Esperanta Grajneto ».** — *P.* : Tiko VESAJ ; *S.* : E. FRANCK ; *K.* : H. HONGISTO. *Adr.* : Turun Nuorsuomalainen Vhdistys. *Ejo* : ĉambraro de junfinnoj. *F.* : 1910. *M.* : 75.

FRANCUJO

Nacia societo :

Franca Societo por la propagando de Esperanto (S. F. P. E.) — *P.* : ROLLET DE L'ISLE ; *VP* : Th CART, AIZIÈRE ; *S.* : AIZIÈRE ; *K.* : ROBERT. Fondita en 1898, konsistas el grupoj kaj federacioj. Organizo : estraro elektita de la grupdelegitoj. *Kot.* : fiksa : 10 fr. ; po membro, 5 ct Organo : *La Movado*, monata gazeto Servoj : ekzamenoj, ekspozicioj, diversaj eldonaĵoj. Stato : 180 grupoj, 8.000 membroj.

Federacioj :

Esperantista Normanda Federacio — *P.* : PITTER ; *S.-K.* : GUILLON ; *K.* : Fino SAVALLE. *Adr.-Ejo* : 4, rue Jacques-Fauquet, Bolbec. *F.* : 1908. *M.* : 450. Of. organo : *Normanda Stelo.*

Federacio Esperantista de Bourgogne kaj Jura. — *P.* : P. DEJEAN ; *S.* : P REBOUL. *Adr.* : 20, faubourg Bretonnière, Beaune. *F.* : 1907. *M.* : 1,500. (La federacio donas ĉiujare vojaĝstipendion da 120 Sm.)

Federacio Esperantista de la Pariza regiono. — *P.* : ROLLET DE L'ISLE ; *S.* : V. CHAUSSEGROS ; *K.* : G. CHAVET. *Adr.* : 51, rue de Clichy. Of. organo : *Paris-Esperanto*. 34 grupoj La Pariza regiono ampleksas la departementojn Seine, Seine-et-Oise, Seine-et-Marne, Oise, Eure-et-Loire.

Federacio Esperantista Provenca. — *P.* : CRESP ; *S.* : SALMON. *Adr.* : Café das Allées. *Ejo* : Café des Allées, Cannes.

Lokaj grupoj :

Amiens. — **Esperantista Grupo.** — *S. :* G. Poteaux ; *K. :* E. Scarle. *Adr. :* Société Industrielle, 29, rue de Noyon. *Ejo :* Café Périgord, place Gambetta. *F. :* 1903. *M. :* 135.

Annonay. — **Esperanta Grupo.** — *P. :* Dro L. Plantier ; *V. P. :* C. Borione ; *S. :* Fino M Parriche ; *K. :* M. Chatelet. *Adr.* : Gesroj Théolier, apoteko, rue de Deûme.

Auxerre. — **Esperantista Grupo** — *P* : L. Cestre ; *S. :* Beuve ; *K. :* Lemain. *Adr. :* 10, rue Faidherbe. *Ejo. :* Passage Soufflot, salle A. *F. :* 1904. *M. :* 60.

Avignon. — **Esperantista Grupo.** — *P. :* F. de Casteljau ; *S. :* A. de Chavanon ; *K. :* A. Montagard. *Adr. :* 4, rue des Etudes. *Ejo :* 5, rue Chauffard. *F* : 1906. *M.* : 74.

Beaune. — **Esperantista grupo.** — *P* : Dro Fromageot ; *S.* : Prof. Bord kaj Sro Cottereau ; *K.* : Dard kaj Mathieu. *Adr* : Beaune (Côte-d'Or), Francujo. *Ejo* : 9, place Monge. *F.* : 1903. *M.* : 400

Beauvais. — **Esperantista Grupo.** — *P. :* L. Demarcy ; *S* : Saint-Juvin ; *K. :* Floury. *Adr. :* 18, rue Sadi-Carnot. *Ejo :* Urbodomo. *F. :* 1907. *M. :* 30.

Bordeaux. — **Esperantista Grupo** — *P. :* Paul Ryckmans, 12, rue Saint-Fort : *S. :* P. Marly, 11, rue Adrien-Bayssellance ; *K.* : Ch. Brunet, 59, cours Victor-Hugo. *Adr.* : 11, rue Adrien-Bayssellance. *Ejo :* 35, rue Boudet. *F.* : 1902. *M.* : 110.

Boulogne-sur-Seine. — **L'Amikaro.** — *P. :* L. Létang ; *S. :* H. Cotelle ; *K. :* Galopin. *Adr. :* 49, rue de Bellevue. *Ejo. :* 4, Sente de la Belle-Feuille. *F. :* 1908. *M. :* 2 .

Bourg-en-Bresse. — **Esperantista Grupo.** — *P. :* L. Pochon ; *S. :* H. Huttin ; *K. :* Fino Ganeval. *Adr. :* avenue d'Alsace-Lorraine. *Ejo. :* Lernejo « Carriat ». *F. :* 1905. *M. :* 30.

Bourges. — **Esperantista Grupo.** — *P. :* Esselin ; *SK. :* L. Ségretinat. *Adr. :* Sro L. Segretinat, 1, rue d'Orléans. *Ejo. :* Hôtel des Syndicats. *F. :* 1904. *M. :* 60.

Calais. — **Esperantista Grupo.** — *S. :* Delamoy. *Adr. :* 6, rue des Boucheries.

Cannes. — **Esperantista Grupo.** — *P. :* Ch. Cresp, 14, rue des Marchés ; *S. :* Flouré ; *K. :* Salmon. *Ejo* : Café des Allées, lunde. *F. :* 1911. *M. :* 30.

Château-Thierry. — **Kastel-Teodorika Grupo.** — *P.* : Louis Borson ; *S.* : Collins ; *K.* : Dieulot. *Adr.* : 41, rue Carnot. *Ejo* : 41, rue Carnot. *F.* : 1904. M. : 37.

Condé-sur-l'Escaut. — **Esperantista Grupo.** — *P. :* Ernest ; *S. :* Flament. *Adr. :* Sro Ernest, conseiller municipal. *Ejo :* Hôtel de ville. *F. :* 1908. *M. :* 50.

Corbeil. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : Paillard ; *S.* : Collerme ; *K.* : Jadot. *Adr.* : A. Paillard, 20, rue Galignani. *Ejo* : Urbdomo. *F.* : 1909. *M.* : 25.

Cours. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : A. Poizat ; *S.* : Patay ; *K.* : H. Michel. *Adr.* : Sro J. Rousset. *Ejo* : urbdomo, merkrede. *F.* : 1911. *M.* : 12.

Coutances. — **Grupo Zamenhof.** — *P.* : Coricon ; *S.* : G. Ruault. *Adr.* : Sro G. Ruault, 12, rue Fontaine-Jouan. *Ejo* : Urbdomo, dimanĉe de 5 ĝis 6 1/4 vespere *F.* : 1910. *M.* : 30.

Creil. — **Esperantista Grupo.**

Dijon. — **Esperantista Asocio (E. A.).** — *P.* : G. Ferrain ; *S.* : Rousseau. *Ejo* : Urbdomo, 1a mardo de ĉiu monato. *F.* : 1913. *M. :* 80.

Dijon. — **Esperantista Grupo.** — *P. :* Rektoro E. Boirac ; *S.* : Tonichon. *Adr.* : 51, rue de Gray. *M. :* 80.

Draguignan. — **Esperanta Draka Grupo.** — *P* : Caire ; *S. :* Pellegroud ; *K. :* Latil. *Adr.-Ejo :* Café des négociants, ĉiuĵaŭde. *F. :* 1913. *M. :* 10.

Eu. — **Esperantista Grupo.** — *P. :* Sino G. Morin ; *V.-P. :* H. Danne ; *S. :* P. Dessaux ; *K. :* L. Truelle. *Adr.-Ejo :* Café de Paris, 14, place Carnot. *F. :* 1903. *M. :* 30.

Grenoble. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : A. Recoura ; *S. :* T. Roy. 3, rue Anthoard ; *K.* : Dro Offner. *Adr. :* 11, rue Lakanal. *Ejo :* 11, rue Lakanal. *F. :* 1902. *M. :* 50. (Donas informojn pri la fakultato por fremdaj studentoj kaj pri turismo ; sendas gvidlibrojn france, angle, germane, itale ; poŝtmarko por respondo.)

La Ferté-sous-Jouarre. — **Esperantista Grupo.** — *P. :* Decary ; *S. :* Hioset. *Adr.-Ejo :* Hôtel de ville. *F. :* 1913. *M. :* 26.

Lagny-sur-Marne. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : M.-A. Caron ; *S. :* Fino H. Levasseur ; *K. :* Fino H. Levasseur. *Adr. :* 5, rue Paul-Bert. *Ejo :* 5, rue Paul-Bert. *F.* : 1907. *M.* : 28.

La Rochelle — **Esperantista Grupo.** *P. :* S. Meyer ; *S. :* A. Besnard ; *K. :* A. Trotin. *Adr. :* 2, rue Villeneuve. *Ejo :* Hôtel de la Paix, rue Gargoulleau. *F. :* 1904. *M. :* 35.

Le Creusot. — Esperantista Grupo. — *P.* : E. Decouches ; *S.* : P. Dejean. *Adr.* : 18, place Schneider. *F.* : 1906. *M.* : 400. (La grupo eldonis belegan gvidlibron, 0,30 Sm.)

Le Mans. — Sarta Grupo. — *P.* : Le Bihan ; *S.* : Legrand ; *K.* : Mouillard. *Adr.* : Urbdomo. *Ejo* : Urbdomo kaj 26, place de la République. *F.* : 1907. *M.* : 175.

Lille. — Esperantista Grupo. — *Adr.* : rue Gauthier-de-Châtillon, 50.

Limoges. — Esperantista Grupo. — *P.* : Ch. Duris ; *S.* : L. Lamant ; *K.* : Sino Honorat. *Adr.* : Sro L. Lamant, rue Amélie, maison Allabrune. *Ejo* : 10, passage d'Aine. *F.* : 1906. *M.* : 90.

Limoges. — Junula Grupo « La Fidela ». — *P.* : Meynier ; *S.* : Biaïs ; *K.* : Penot. *Adr.* : 10, chemin de Naugeat. *Ejo* : Café du Champ-de-Jaré. *F.* : 1909. *M.* : 30.

Lons-le-Saunier. — « Ĵura-Stelo ». *P.* : M.-C. Péguillet ; *V. P.* : M. Kuss ; *S.* : Payebin ; *B. K. K.* : M.-E. Péguillet. *Ejo* : Urbdomo ; *F.* : 1910.

Lyon. — Esperantista Grupo. — *P.* : Poro Cohendy ; *S.* : Poro Offret ; *K.* : Bégel. *Adr.* : Faculté des sciences, quai Claude-Bernard. *Ejo* : Esp. Hejmo, 78, rue de l'Hôtel-de-Ville, *F.* : 1902. (Merkredon vespere Prezidanta Grupo de Federacio Esperantista Rodana.)

Lyon. — Esperantista Hejmo. — *Adr.* : 78, rue de l'Hôtel-de-Ville. Ne societo, nur kunvenejo por societoj kaj individuoj. Delegita administrantino : Sino A. Farges ; *S.* : L. Poncet. Ĉiutage malfermita de la 5a ĝis la 6a horo. Amikaj kunvenoj : sabate vespere. Kunveno de la Esp. Grupo : merkredon vespere. Kursoj : dimanĉon matene, ĵaŭdon kaj sabaton vespere. Organizado de internacia korespondado.

Lyon. — Amikaro Esperantista. — *P.* : F. Drudin ; *S.* : G. Pouchot ; *K.* : Sandelyon. *Adr.* : 4, rue Childebert. *Ejo* : 4, rue Childebert. *F.* : 1905. *M.* : 80.

Lyon. — Esperantista Klubo. — *P.* : Augros ; *S.* : A. Paillet. *Adr.* : 2, rue Puits-Gaillot. *Ejo* : 2, rue Puits-Gaillot. *F.* : 1906. *M.* : 30.

Marseille. — Esperantista Grupo. — *P.* : Rigoir, 17, rue Bergère. *Adr.* : 16/II, place de la Bourse (Club Alpin). Pri informoj oni sin turnu al Sro Dailhe, Esperanto-Oficejo, 21, rue Paradis (libro vendejo Blancard).

Meaux. — Esperantista Grupo. — *P.* : Dro Graverry ; *VP.* : Varnier ; *S.* : Sro Meunier ; *K.* : Sro Braucourt. *Adr.* : Urbdomo en Meaux.

Nancy. — Esperantista Grupo. — *P.* : Pro Le Monnier. *Adr.* : 40, rue Gambetta.

Nevers. — Esperantista Grupo. — *P.* : Darnaud ; *S.* : Porte ; *K.* : Gouttebroze. *Adr.-Ejo.* : Mairie de Nevers. *F.* : 1909. *M.* : 32.

Nice. — Esperantista Grupo. — *P.* : Sino Tiard ; *S.* : leŭtenanto Martin ; *K.* : Sino Arèse. *Adr.* : Sro Martin, 6e bataillon de chasseurs alpins. *Ejo* : Syndicat d'initiative, 7, avenue de la Gare. *F.* : 1901. *M.* : 61.

Orléans. — Esperantista Grupo. — *P.* : R. de Massy ; *S.* : E. Chaussard ; *K.* : Pillault. *Adr.* : 17, rue Lahire. *Ejo.* : 22, rue de Recouvrance. *F.* : 1905. *M.* : 117.

Paris — Esperantista Grupo. — *P.* : R. Bricard ; *S.* : V. Chaussegros ; *K.* : J. Balliman. *Adr.* : 51, rue de Clichy. *Ejo* : La Sorbonne (ĉiuvendrede). *F.* : 1900. *M.* : 997. Of. organo : *Paris-Esperanto.*

Paris — Grupo Fundamentista « La Dek-Sepa ». — *P.* : H. de Coppet ; *S.* : R. Bollack ; G. Daniel. *Ejo* : Salle Villiers, 64, rue du Rocher, merkrede. *F.* : 1908-1912. *M.* : 82. (Monata bulteno *La Dek-Sepa* senpage por membroj.)

Paris. — Sekcio de Latina Kvartalo. — *P.* : Rollet de l'Isle ; *S.* : Zigler. *Adr.* : 25, rue des Blancs-Manteaux. *Ejo* : Kafejo Cluny, 69, boulevard Saint-Germain (sabate).

Paris. — Esperantista Grupo de Montmartre « Verda Stelo », E. A. — *Adr.* : 129, rue Marcadet.

Poitiers. — Esperanta Grupo. — *P.* : Fréchet ; *S.* : Issoly ; *K.* : Lelarge. *Adr.* : Faculté des Sciences. *Ejo* : Fakultato de la Sciencoj. *F.* : 1900. *M.* : 40

Romilly-sur-Seine. — Esperantista Grupo. — *P.* : L. Lécorché ; *S.* : Delacroix. *Ejo* : 26, rue des Fontaines. *F.* : 1908. *M.* : 65.

Rouen. — Esperantista Grupo. — *P.* : Guersent ; *S.* : Duteil ; *K.* : Liébard. *Adr.-Ejo* : 41, rue de la Vicomté. *F.* : 1904. *M.* : 150. Of. organo : *Normanda Stelo.*

Rouen. — Esp. Grupo « Esperanta Stelo ». — *P.* : R. Cayeux ; *S.* : Krechan ; *K* : Delacour. *Adr.* : Sro R. Cayeux, 3, rue Prison. *Ejo* : Ecole maternelle. *F.* : 1905. *M.* : 60.

Roye. — Komerca kaj Industria Klubo Esperanta. — *P.* : L. Collin. *Adr* : 12, rue Saint-Pierre.

Saumur. — Esperantista Grupo. — *P.* : Richard ; *S.* : Fino Gouby. *Adr.* : Hôtel de ville. *Ejo* : Hôtel de ville. *F.* : 1906. *M.* : 30.

Semur-en-Auxois. — **Esperantista Grupo.** — *VP.* : TESTARD ; *SK.* : LACHOT. *Adr.* : Sro Lachot, Souhey, par Semur (Côte-d'Or). *F.* : 1304. *M.* : 24.

Saint-Denis — **Esperantista Grupo.** — *P.* : A. DUPONT ; *S.* : X. BERNARD ; *K.* : E. MORSALINE. *Adr.* : Sro X. BERNARD, 9, place Victor-Hugo. *Ejo* : Salle des fêtes. *F.* : 1907. *M.* : 100.

Saint-Etienne. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : RAGOT ; *S.* : PEYRAUD, 31, rue Bel-Air ; *K.* : CHOLLET.

Saint-Parres-aux-Tertres. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : H. BERTHELOT ; *S.* : Fmo M.-L. LANCELOT. *Ejo* : Ecole de filles. *F.* : 1910. *M.* : 16.

Toul. — **Esperanta Societo « Tula Stelo ».** — *P.* : Dro BOUCHON ; *VP.* : THIÉBAUT ; *S.* : R. HUG ; *K.* : MANCHETTE. *Adr.* : Ecole Paul-Bert. *Ejo* : rue du Murot, école Paul-Bert. *F.* : 1911. *M.* : 25 (La korespondemuloj povas sin turni al la sekretario por ricevi adresojn de korespondantoj.)

Toulon. — **Esperantista Grupo « Tulona Espero ».** — *P.* : Alfred DUMAS ; *S.* : MATHIEU ; *K.* : Paul BÉRENGUIER. *Adr.* : 5, rue Picot. *Ejo* : 5, rue Picot. *F.* : okt. 1906. *M.* : 35.

Toulouse. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : Dro G. CHALOT ; *S.* : L. BEAUMEL. *Adr.-Ejo* : 5, rue des Lois. *F.* : 1905. *M.* : 49.

Troyes. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : F. DORÉ ; *S.* : DUMANCHE, 7, place de la Bonneterie.

GERMANUJO

Nacia Societo :

Germana Esperanto-Asocio (G. E. A). — *P.* : A. REINKING ; *VP.* : Pro P. CHRISTALLER ; *Negoca Direktoro* : K. v. FRENCKELL ; *K.* : Dro H. ARNHOLD *Adr.* : Hauptstr., 18, Dresden N. Fondita en 1906 (ĝis 1909 havis la titolon Germana Esperantista Societo). Organizo : la Asocio estas unuiĝo de grupoj. Krom ili ĝi havas izolajn, helpantajn kaj honorajn membrojn. La estraro konsistas el prezidanto, vicprezidanto, negoca direktoro kaj kasisto, elektataj en jarĉefkunveno por 1 j. Apud la estraro staros konsilantaro el 12-24 anoj (elekteblaj ĉiujare po triono). Konstanta sekretariejo kun oficisto en Dresden (Pirnaischerstr., 50). *Kot* : 5 M. po grupo ; krom tio 50 Pf. por ordinaraj kaj 30 Pf por eksterordinaraj membroj. Izoluloj 6 M. Helpanto, min. 10 M. (dumvivaj 100 M.). Organo : *Germana Esperantisto* (A) (Grupoj kaj izoluloj ricevas senpage ; la grupanoj abonu). Servoj : ekzamenoj, statistikoj

por propagando, ekspozicio, paroladoj, informiloj por la gazetaro, eldono de propagandiloj. Stato : en 1913, 188 grupoj kun 4.113 ordinaraj kaj 584 eksterordinaraj membroj.

Lokaj grupoj :

Aachen. — **Esperanta Grupo.** — *P.* : Dro E. ROTHSCHUH ; *S.* : V. PINAGEL ; *K.* : W. HŒLSCHER *Adr.* : Lütticherstr., 38. *Ejo* : Hotel International, ĉiumerkrede kaj Vinrestoracio Friedrichs, ĉiudimanĉe. *F* : 1908. *M.* : 12.

Augsburg. — **Esperanto-Societo.** — *P.* : Dro LEDERMANN ; *S.* : F. KROHER ; *K.* . BECK. *Adr.* : Kaiserhof, 41. *Ejo* : Kaiserhof. *F.* : 1910. *M.* : 100.

Bamberg. — **Esperanto-Unuiĝo.** — *P.* : HILLER ; *S.* : LOY. *Adr.* : Sro K. LOY, Ludwigstr., 1. *Ejo* : Kafejo Schönlein, ĉiujaude.

Berlin. — **Esperanto-Gruparo.** — *P.* : L. SCHIEF ; *S.* : H. BLUM, Prinzregentenstr., 120, Wilmersdorf ; *K.* : Ch. SOSTMANN. *Adr.-Ejo* : Königshof, Bülowstr., 37. *F.* : 1904. *M.* : 12 grupoj kun 296 membroj.

Berlin. — **Esperantista Societo Merkur.** — *P.* : WILLIAM ; *S.* : GEBHARDT ; *K.* : BRZOSKA. *Adr.* : Kellers Neue Philharmonie, 96/97, Köpenickerstr. *Ejo* : 96/97, Köpenickerstr. (jaŭde). *M.* : 85.

Berlin. — **Esperanto-Grupo Nord-West.** — *P.* : ZITZKE ; *S.* : SEEBOHN ; *K.* : SOSTMANN. *Adr.* : Berlin N. W., 87, Turmstr., 78. *Ejo* : restoracio MATSCHE *F.* : 1911. *M.* : 30.

Berlin — **Katolika Esperanto-Societo.** — *P.* : FROMM ; *S.* : KLEINER ; *K.* : SCHMIDT *Adr.* : Hotelo Stewen, 11, Niederwallstr. *Ejo* : 11, Niederwallstr. (lunde). *F.* : 1912. *M.* : 18.

Berlin. — **Esperanto-Gruppe des Kaufm. Verb. für weibl. Angestellte.** — *P.* : Fmo G. PIELKE. *Adr. Ejo* : 74, Köpenickerstr. (merkrede) *F.* : 1909.

Berlin-Oberschöneweide. — **Esperanto-Societo « Oberspree ».** — *P.* : BÜHRING ; *S.* : LEOPOLD ; *K.* : HOERING. *Adr.* : Sro Bühring, 8, Marienstr. *Ejo* : Restoracio Essler. *F.* : 1913. *M.* : 10.

Bitterfeld. — **Esperanto-Grupo** — *P.* : Wilh. STOFFREGEN, la Ziegelstr. ; *V. P.* . Walter RŒDIGER, 11, Braustr. ; *S.* : Wilh. PRZYTULLA, 6, Binnengärtenstr. ; *K.* : Alfred SCHIEBEL, 32, Neue Strasse. *Adr.* : Sro Wilh. STOFFREGEN, 1a Ziegelstr. *Ejo* : Hotel Europa. *F.* : 1908.

Bochum. — **Grupo-Esperanto « Progreso ».** — *P.* : TOWETT. *S.* : R. STRACKE ; *K.* : BANGE. *Adr.* : Sro R. STRACKE, Richardstr., 34/II ; *Ejo* : restoracio C. Vollmer, Brückstr., 70. *F.* : 1911. *M.* : 14.

Bremen. — **Esperantista Grupo.**— *P.* : H. Steding ; *S.* : W. Fricke. *Adr.* : W. Fricke, 131, Düsternstr. *Ejo.* : Börsenrestaurant (ĉiulunde).

Breslau. — **Esperantista Grupo, loka grupo de G E. A.** — *P.* : Dro H Geldner ; *S.* : B. Seifert ; *K.* : S. Freund. *Adr.* : 69-70, Gartenstr., Kafejo Vier Jahreszeiten. *Ejo* : Kafejo Vier Jahreszeiten. *F.* : 1905. *M* : 89.

Bromberg. — **Esperantista Grupo, loka grupo de G. E. A.** — *P.* : E. Szymanowski ; *S.* : Sino Szymanowski ; *K.* : L. Segers. *Adr.* : 23/I Werderstr, *Ejo* : Hotel Lengning, Friedrichstr. *F.* : 1908. *M.* : 36.

Charlottenburg. — **Esperanto-Grupo Charlottenburg.** — *P.* : A. Grohall ; *S.* : C. Schulz ; *K.* : A. Schulze. *Adr.* : 36, Witzlebenstr. *Ejo* : Rest. « Gœthe-Eck », Gœthestr., 64. *F.* : 1909. *M.* : 40.

Chemnitz. — **Antaŭen ĝis la venko.** — *P.* : Tröbs ; *S.* : F. W. Linke ; *K.* : Jahn. *Adr.* : 95, Zwickauerstr. *Ejo* : Café Kluge, Theaterstr. *F.* : 1909. *M.* : 25.

Danzig. — **Esperantista Grupo, loka grupo de G. E. A.** — *P.* : Dro Seemann ; *S.* : H. Wiebe ; *K.* : Hierwald. *Adr.* : Wallplatz, 7/8. *Ejo* : Kafejo Brunis, ĵaŭde. *F.* : 1907. *M.* : 100.

Delitzsch.— **Esperanto-Grupo.** — *P.* : H. Schmiedeberg ; *S.* : W. Mey ; *K.* : P. Hessler. *Adr.* : Sro H. Schmiedeberg, 25, Schlossgasse. *Ejo* : Augusta Victoria Promenade, *F.* : 1910 ; *M.* : 30.

Dortmund. — **Esperanto-Societo.** — *S.* : A. Schwarz ; *K.* : M. Grodzki. *Adr.* : Heiliger Weg, 30. *Ejo* : Hotelo Grafenhof, ĉiuvendrede. *F.* : 1912. *M.* : 12.

Dresden. — **Societo Esperanto**, loka grupo de G. E. A. — *P.* : K. von Frenckell ; *S.* : J. Karsch ; *K.* : E. Boden. *Adr.* : 38, Hauptstr. *Ejo* : Esperanto-Hejmo, Pirnaische Str., 50. *F.* : 1906. *M.* : 360. *Kot.* : Oficiala organo : *Dresdner Mitteilungen* (jare 1,75 M.).

Dresden. — **Sinjorina Societo « Esperanto ».** — *P.* : Fino A. Huhle ; *S.* : Fino A. Wakczynska ; *K.* : Fino M. Michel. *Adr.-Ejo* : 15, Moritzstr (depost aprilo 1914 : Pirnaische Str., 32II. *F.* : 1907. *M.* : 88.

Dresden-Löbtau. — **Dresdner Esperanto-Verein.** — *P.* : J. Engst ; *S.* : Thiel ; *K.* : Fino Binne. *Adr.* : Kronprinzenpl., 10. *Ejo.* : Restoracio de la stacidomo « Wettinerstrasse ». *F.* : 1901. *M.* : 80.

Dresden. — **Poŝta Esp. Unuiĝo « Zamenhof ».** — *P.* : Nitzsche ; *K.* : P. Gretzschel. *Adr.* : Tatzberg, 25. *Ejo* : Bürgerbraü, Altmarkt. *F.* : 1909. *M.* : 65.

Dresden. — **Esperanto-Unuiĝo « Zamenhof ».** — *P.* : O. Zöphel ; *S.* : J. Vogel ; *K.* : Frenzel. *Adr.* : 20, Glasewaldtstr. *Ejo* : Restoracio Augsburger Hof. *F.* : 1909 ; *M.* : 30.

Dresden. — **Esperanto-Grupo « Plaŭena Fundo ».** — *P.* : P. Liegel ; *S.* : R. Funk ; *K.* : R. Just. *Adr.* : P. Liegel, instruisto, Deuben-Dresden, Wartburgstr. *Ejo* : Rest. « Krug zum grünen Kranze », Neudöhlen-Dresden. *F.* : 1909. *M.* : 18.

Elberfeld. — **Esperantista Grupo « Verda Stelo ».** — *P.* : Thiele ; *S.* : Trarbach ; *K.* : Hegener. *Ejo* : Vier Jahreszeiten, ĉiulunde.

Elbing. — **Esperanto-Societo.** — *P.* : H. Greff, ĥemiisto ; *S.* : Kubicki ; *K.* : Kubicki, poŝta sekretario. *Adr.* : Sro H Greff, 27/I, Talstrasse. *Ejo* : Altstädtische Knabenschule, ĉiumerkrede. *F.* : 1912. *M.* : 25.

Essen-Ruhr. — **Esperanto-Grupo E. A.** — *P.* : F. Pillath. *Adr.* : Sro Pillath, ĉe Fried. Krupp. A. G. *Ejo* : restoracio Berle. Hofstr., vendrede.

Esslingen-a.-N. — **Virtemberga Esperanto-Instituto.** — *Adr.* : Esslingen-am-Neckar. Senkostaj servoj : 1e tradukejo ; 2e disdono de propagandiloj ; 3e informejo pri aferoj, vojaĝoj k. t. p. ; migranta Esperanto-ekspozicio. Mendu prospekton. *F.* : 1912.

Frankfurt a/M. — **Esperanto-Grupo.** — *P.* : E. Hummel ; *S.* : R. Kreutz ; *K.* : H. Fricke. *Adr.* : Eschenheimer Anlage, 40/41. *Ejo* : Kaufmännischer Verein. *F.* : 1904. *M.* : 58.

Gleiwitz. — **I. Oberschlesischer Esperanto-Verein.** — *P.* : J. Sliwka ; *S.* : V. Muschiol ; *K.* : K. Hache. *Adr.* : Sro J. Sliwka, 16, Kronprinzenstr. *Ejo* : restoracio Ossadnik, Ratiborerstr. *F.* : 1909 *M.* : 18.

Godesberg. — **Esperanto-Asocio « Godea ».** — *P.* : H. Arntz ; *S.* : Th Oster ; *K.* : Sino M. Dreesbach. *Adr.* : 30, Bahnhofstr. *Ejo* : Centra Kafejo Vobbe, 35, Coblenzerstr. *F.* : 1907. *M.* : 30. Celas utiligi Esperanton farante la kuraclokon Godesberg agrabla libertempa urbeto nomata Rejna Esperanto-Kolonio, kie Esp. estas ne plu projekto, sed fakto.

Görlitz. — **Esperanto-Societo Zamenhof e. V.** — *P.* : Dro fil. G. Gœbel ; *S.* : F. Mally ; *K.* : Wolff. *Adr.* : 5, Landeskronstr. *Ejo* : Handelskammerhaus. *F.* : 1909. *M* : 185. (La Societo interŝanĝas poŝtkartojn ilustr , poŝtmarkojn, sigelmarkojn kaj gazetojn.)

Günnigfeld b Gelsenkirchen. — **Esperantista Societo** — *Adr.* : A. Przyswitt, Marktstr , 13 *Ejo* : Restoracio Bocke, Marktstr ĉiulunde.

Gummersbach. — **Esperanto-Ortsgruppe Gummersbach** — *P.* : O. SCHREIBER ; *S.* : Fino Cl. NOCKEMANN ; *K.* : K.OTTE. *Adr.* : Gummersbach. *Ejo* : restoracio « Ising », merkrede, 9 h., vespere. *F.* : 1912. *M.* : 14. (La restoraciestro transdonas al samideanoj (fremdaj) kiuj vizitos lian restoracion, laŭdezire niajn diversajn Esp. gaz. por legi).

Hamburg. — **Unua Esperantista Grupo.** — *P.* : Dro COHEN ; *S.* : Sino E. JENCKEL ; *K.* : M. HINDBERG. *Adr.* : 14, Reismühle. *Ejo* : Dammtor- Pavillon. *F.* : 1901. *M* : 70.

Hamburg. — **Esperantista Societo « Progreso ».** — *P.* : S. LEVINSON ; *S.* : Sino E. GLANDER ; *K.* : C. CURDT. *Adr.* : Hahntrapp, 2/I. *Ejo* : Hotel zur Krone. *F.* : 1906. M. : 32.

Hamburg. — **Esperanto-Societo « Verda Stelo ».** — *P.* : A. B. C. SENFF ; *S.* : Fino A. LEMCKE ; *K.* : O. PETERS. *Adr.* : A. B. C Senff, Alsterdamm, 10-11. *Ejo* : St-Georger Bürger-Casino, Gr. Allee, 55. *F.* : 1909. *M.* : 73.

Hanau a/M. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : Ch. STOLL ; *S.* : B. KIESSLING ; *K.* : Fino DEIBEL. *Adr.* : 4, Rhönstr. *Ejo* : Centralhallen. *F.* : 1906. *M.* : 25.

Hannover. — **Esperanto-Grupo** — *P.* : F. RŒVER ; *S.* : R. VAHLBERG : *K.* : F. BACHRACH. *Adr.* : 20, Falkenstr., Hannover-Linden. *Ejo* : « Pschorrbräu », Thielenplatz (ĉiujaŭde). *F.* : 1907. *M.* : 55.

Hannover. — **Laborista Esperanta Grupo.** — *P.* : F. HEGEWALD ; *S.* : Sino LÜHRS ; *K.* : G. STEIN. *Adr.* : Hannover-Linden. *Ejo* : Gewerkschaftshaus, 7, Nikolaistr. *F.* : 1910. *M.* : 60.

Harzburg. — **Esperanta Grupo.** — *P.* : Dro MICHAEL : *S.* : BRAUN ; *K.* : ARTMANN. *Adr.* : Herzog Wilhelmstr., 69. *Ejo* : Schmelzers Hotel, ĉiumerkrede. *F.* : 1911. *M.* : 18.

Heilbronn. — **Esperantisten-Vereinigung « Grüner Stern ».** — *P.* : BACHMANN ; *S.* : KNAUS ; *K.* : KLEMERT. *Adr.* : Urbanstr. 24III. *Ejo* : Restoracio Staufenberg. *F.* : 1913. *M.* : 30.

Hof. — **Esperanto-Grupo.** — *P.* : ROEDEL ; *S.* : ZIEGLER ; *K.* : SOERGEL. *Adr.* : Sro Ziegler, Schillerstr., 33. *Ejo* : Fränkischer Hof, « Vereinshalle ». *F.* : 1911. *M.* : 30.

Kassel. — **Esperantista Societo.** — *P.* : Dro HEDERICH ; *S.* : BARTHOLOMAEUS ; *K.* : Fino A. SCHUCH. *Adr.* : 26, Hohenzollernstr. *Ejo* : Kafejo Zeppelin, Hohenzollernstr. *F.* : 1909. *M.* : 90.

Köln. — **Esperanto-Societo 1906.** — *P.* : ESSER ; *S.* : JUNKER ; *K.* : WILBERT. *Adr.* : Hohestr., 26. *Ejo* : Alter Posthof. *F.* : 1906. M. : 30.

Königsberg. — **Esperanto-Grupo.** — *P.* : Dro NITZ ; *S.* : J. SCHWAIGER ; *K.* : Fino J. LUX. *Adr.* : Oficejo A. Backe, 2, Burgstr. *Ejo* : Pschorr-Bräu, Weissgerberstr. *F.* : 1907. *M.* : 150.

Kottbus. — **Esperantista Grupo.** *P.* : W. FECHNER ; *S.* : G. TESCHNER ; *K.* : A. BERGTE. *Ejo* : Restaur. « Goldener Ring ». *F.* : 1910 ; *M* : 21.

Lauban. — **Esperanto-Societo.** — *P.* : A. LACHMANN, 9, Nikolaistr. *Ejo* : Hotelo « Bär », merkrede, *F.* : 1910. *M.* : 20.

Leipzig. — **Esperantista Societo « Zamenhof ».** — *P.* : B. KÖTZ ; *S.* : A. GÜNTHER ; *K.* : Fino S. STEINER. *Adr.* : 3, Johannisplatz. *Ejo* : Rest. Mariengarten, 10, Karlstr. *F.* : 1906. *M.* : 25.

Leipzig. — **Esp. Unuiĝo de la magistratoficistoj.** — *P.* : Sro KUHN. *Adr.* : Hohestrasse, 41/II.

Ludwigshafen-am-Rhein — **Esp. Grupo (Loka Grupo de G. E A.).** — *P.* : Sekr. Karl MOHR. *Adr.* : Sro Karl Mohr, II b, Anilinstr.

Magdeburg. — **Esperantista Grupo.** — *Adr.* : P. Göring, 10, Lübeckerstr.

Mainz. — **Esperanto-Grupo.** — *P.* : K. GEWERT ; *S.* : P. SPAAR ; *K.* : P. MEISTER. *Adr.* : Sro K. GEWERT, 30/I, Kirschgarten. *Ejo* : Café Neuf. *F.* : 1912. *M.* : 15.

Meissen. — **Esperantista Unuiĝo.** — *P.* : W. MÄGE ; *S.* : P. WEIGELT ; *K.* : P. HILBE. *Adr.* : 14, Crassostr. *Ejo.* : restoracio « Hamburger Hof ». *F.* : 1908. *M.* : 16.

München. — **Societo Esperanto.** — *P.* : Dro PRŒLSS ; *S.* : Sro KLÖPFER ; *K.* : Sino JUNGKUNZ. *Adr.* : Dro PRŒLSS, 9, Karlstr. *Ejo* : Hotel Reichshof, Sonnenstr, ĉiujaŭde. *F.* : 1910. *M.* : 20.

München. — **Esperanto-Klubo E. A.** — *P.* : OESTERLEIN ; *S.* : Fino HEINRICK ; *K.* : RAUSCHER. *Adr.-Ejo* : Restoracio Falstaff. *F.* : 1909. *M.* : 16.

München- (Ost.). — **Gesellschaft Esperanto « La Verda Stelo ».** — Reprezentantoj : OBERMAIER, KOCH, LINK. *Adr.* : « Goldener Adler », Weissenburgerpl., 4. *Ejo* : Goldener Adler. *F.* : 1913. *M.* : 65.

Neukölln-Berlin. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : WITTBRODT. *Adr.* : Anzengruberstr., 3. *Ejo* : « Ratskeller » Berlinerstr, 62, ĉiumarde.

Oldenburg. — **Esperantista Grupo « Bluruĝa ».** — *P.* : Dro fil. M. POPP ; *S.* : H. IHNEN ; *K.* : Cl. LAMMERS. *Adr.* : Julius-Mosenplatz. *Ejo* : restoracio « Bavaria ». *F.* : 1908. *M.* : 26.

Osnabrück. — **Esperanto-filantropa Societo « Leo Tolstoj ».** — *P.* : Veverka-Zampassky ; *S.* : Müller ; *K.* : Sickmann. *Adr.* : Hotel Germania. *Ejo* : Hotel Germania. *F.* 1912. *M.* : 22.

Plauen i/V. — **Esperantista Grupo, loka grupo de G. E. A.** — *P.* : P. Neubarth ; *S.* : Fino F. Kirner ; *K.* : P. Möckel, *Adr.* : 34, Weststr. *Ejo* : rest. Wolfesschlucht. *F.* : 1907. *M.* : 70.

Posen. — **Pola Esperanto-Societo.** — *P.* : Dro St. Krzyzankiewicz ; *S.* : A. Brzezinski ; *K.* : W. Podolski. *Adr* : A. Brzezinski. *Ejo* : Str. Martin, 68 (en « Resursa »), ĉiuĵaŭde. *F.* : 1912. *M.* : 30.

Radebeul - Oberlössnitz. — **Lössnitz'a Grupo Esperantista.** — *P.* : Dro Seifert ; *K.* : Th. Kempe. *Ejo* : « Goldene Weintraube ». *F.* : 1907, *M.* : 40.

Regensburg. — **Esperanto-Rondo.** — *P.* : Reuss ; *S.* : Bolz ; *K.* : Gross. *Adr.* : 1, Hohlweg. *Ejo* : kafejo Fürstenhof kaj Habsburg. *F.* : 1909 *M.* : 12.

Schweidnitz. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : Edm. Schulz ; *S.* : Max Stabler ; *K.* : Johannes Zuckschwerdt. *Adr.* : Sro Edm. Schulz, 10, Bahnhofstr. *Ejo* : Loge z. w. E. *F.* : majo 1908. *M.* : 36.

Stade. — **Esperanta Grupo.** — *P.* : Tamke ; *S.* : Borchers ; *K.* : Jürgens. *Adr.* : Sro J. Tamke. *Ejo* : Hagedorn, 1. *F.* : 1912 *M.* : 21.

Stuttgart. — **Esperanto-Stelo E. A.** — *P.* : Pro P. Christaller, *S.* : H. Böning. *Adr.* : 61, neue Weinsteige.

Weinbœhla. — **Esperantista Societo.** — *P.* : O. Selbmann ; *S.* : W. Frohberg ; *K.* : Schäme. *Adr.* : Central-Gasthof. *F.* : 1908. *M.* : 32.

Wernigerode. — **Esperanta Klubo « Abio Verda ».** — *P.* : W, Neurath ; *S.* : Fino L. Kettler ; *K.* : J. Dœring. *Adr.* : 24, Bismarckstr. *Ejo* : « Gothisches Haus ». *F.* : 1910 *M.* : 11.

Wiesbaden. — **Esperanto-Grupo.** — *P.* : Ludwig Istel ; *S.* : Dro Jakob Hanau ; *K.* : Fino Erna Hoffmann. *Adr.* : 16/I, Webergasse. *Ejo* : restoracio « Poths », 9, Langgasse *F.* : 1906. *M.* : 22 ordaj, 35 aprobantoj.

Worms a/Rh. E. A. — **Esperantista Grupo, loka grupo de G. E. A.** — *P.* : Dro K. Briegleb ; *S.* : F. Pfaff ; *K.* : K. Steiger ; *Ejo* : Bahnhofhotel. *F.* : 1907. *M.* : 35.

Wurzen i/S. — **Esperanto-Grupo « Neniam malantaŭen ».** — *P.* : A. Linke ; *V.-P.* : W. Bürgermeister ; *K.* A. Eicke. *Adr.* : 22/I Badergraben. *Ejo* : Kafejo « Möbius ».

Zittau. — **Societo Esperanto.** — *P.* : G. Entel ; *S.* : O. König ; *K.* : H. Schmidt. *Adr.* : Sro G. Entel, Weberstr., 22. *Ejo* : Hotelo « Goldner Löwe », ĉiumarde. *F.* : 1911. *M.* : 20.

HISPANUJO

Nacia societo :

Hispana Societo por la propagando de Esperanto. — *P.* : R. Ayza ; *S.* : J. Perogardo ; *K.* : J. Raventos. *Adr.* : Calle de la Madera, 577, Madrid. *Kot.* : por grupoj : 10 Sm. ; por membroj : 40 sd. jare.

Lokaj grupoj :

Barakaldo. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : E. Gancedo ; *S.* : B. Echarandio ; *K.* : E. Lunate. *Adr.-Ejo* : 23, Pornécheta. *F.* : 1908. *M.* : 50.

Barcelona. — **Esperantista grupo « Auroro ».** — *P.* : Sro Petro Mayol ; *S.* : Sro Ferdinand Bori ; *K.* : Sro Josef Quinto. *Adr.* : Strato Mariano Cubi, 160. *Ejo* : Lahorja, 222. *M.* : 25.

Barcelona. — **Esp. Societo « Paco kaj Amo ».** — *P.* : Trius ; *S.* : Alsina ; *K.* : Redondo. *Adr.-Ejo* : Montseny, 67-2o, ĉiutage. *F.* : 1906. *M.* : 80.

Cordoba — **Esperantista Grupo.** — *P.* : Paul Linares ; *S.* : Fino Laura de Tapia ; *K.* : Laureano de Tapia. *Adr.* : Sro P. Linares, Hto. S. Basilio *Ejo* : Huerto San Basilio. *F.* : 1909. *M.* : 25.

Gerona. — **Esp. Grupo « Ĝerona Espero ».** — *P.* : Dro J. Caranoros, *S.* : J. Domenech ; *K.* : J. Ferrer. *Adr.* : Cuidadanot, 19, Cámara del Comercio. *Ejo* : Cuidadanot, 19. *F.* : 1912. *M.* : 68.

Gerona. — **Esp. Grupo « Merkuro ».** — *P.* : E. Dalmán ; *S.* : J. Culubret ; *K.* : H. Dalmán. *Adr.* : Plateria, 23-3. *Ejo* : Plateria, 23-3. *F.* : 1911. *M.* : 41.

Granada. — **Esperantista Grupo.** — *Adr.* : rua Misericordia, 9. *Ejo.* : Real Sociedad Economica de Amigos del Pais. *F.* : 1912.

Madrid — **Civilgvardia Esperantista Grupo.** — *P.* : M. Dominguez ; *S.* : R. Ayllon ; *K* : Eloy de la Garmilla. *Adr.* : Cuartel de la Guardia civil de la Comandancia del Sur « Madrid ». *Ejo.* : Cuartel de la Guardia. *F.* : 1911. *M.* : 35.

Madrid. — **Centra Esperantista Grupo.** — *P.* : E. Guilmain ; *S.* : L. Hermida ; *K.* : E. Cid. *Adr.* : Atocha, 65, ĉe la bruz Roja. *F.* 1908. *M.* : 100.

Moron (Sevilla). — **Esperantaj Studoj.** — *P.* : A. Vlecia ; *S.* : L.-L. Loper ; *K.* : A. Collin. *Adr* : Sro A. Vlecia, 13, Calle Canovas. *Ejo* : Str. Compania. *F.* : 1911. *M.* : 14.

Murcia. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : Maclean ; *S.* : Villanueva ; *K.* : Benavente. *Adr.-Ejo* : Sociedad, 14. *F.* : 1902 ; *M.* : 30.

Sabadell. — **Aplech Esperanta Grupo.** — *P.* : Costajusa ; *S.* : Girbau ; *K.* : Ullar. *Adr.* : Via Masagner, 55. *F.* : 1905 ; *M.* : 105.

Sabadell. — **Grupo « Esperanta Semo ».** — *P.* : Margarit ; *S.* : Martorell ; *K.* : Costa. *Adr.* : str. Sant Joan, 89. *F.* : 1906. *M.* : 40.

Sabadell. — **« Katolika Stelo ».** — *P.* : Lacoma ; *S.* : Puig ; *K.* : Penalvo. *Adr.* : Str. San Joan, 22. *Ejo* : « Academia Católica ». *F.* : 1910. *M.* : 57.

Sevilla. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : T. Soriano ; *S.* : G. Casarrubios ; *K.* : A. Salazav. *Adr.* Espiritu Santo, 21. *Ejo* : Ekonomia Societo. *F.* : 1910. *M.* : 47.

San Feliu de Guixols. — **« Esperanta Lernejo », Grupo Esperantista.** — *P.* : Sino Isabel Masmitja ; *V. P.* : Rita Esteva ; *S.* : Jaime Vendrell ; *K.* : Sino Anila Gimeno. *Adr.* : Sro J. Vendrell, Str. Bajada Puente, 6.

Tarragona. — **Esperanto-Grupo.** — *P.* : D. Obiol ; *S.* : D. Roig ; *K.* : Fugencio Agusti. *Adr.* : Raubla S. Carlos, 41. *F.* : 1908. *M.* : 50.

Torello. — **Esp. Grupo « Nova Harmonio ».** — *P.* : J. Guitard ; *S.* : M. Casas ; *K.* : J. Tor. *Adr.* : Rua Nou, 74. *F.* : 1912 ; *M.* : 28.

Valencia. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : R. Duyos ; *S.* : M. Capelliure ; *K.* : J. M. Marzal. *Adr.-Ejo* : Plaza Principe Alfonso, XII. *F.* : 1903. *M.* : 135.

ITALUJO

Nacia societo :

Itala Katedro de Esperanto. — Sidejoj en 30 urboj de Italujo inter kiuj : Ascoli, S. G. Valdarno (sekretariejo), Bordighera, Gapodistria, Firenze, Fontanafredda ĉe Pordenone, Gorizia, Milano, Modica, Medicina, k. c.

Lokaj grupoj :

Bordighera. — **Esp. Grupo « Antaŭen ».** — *P.* : C. Bicknell ; *S.* : Fino E. Daly ; *K.* : L. Pollini. *Ejo* : Muzeo, ĉiusemajne dum vintro. *F.* : 1911. *M.* : 45.

Firenze — **Firenza Esperanto-Asocio.** — *P.* : C.-A. Viterbo ; *S.* : Fino E. Caracciolo. *Adr.* : 8, Via Cerretani. *F.* : 1909. *M.* : 50.

Legnago. — **Esperantista Klubo.** — *P.* : Crestoni ; *S.* : Rizzardini ; *K.* : Giusti. *Ejo* : Sala Biblioteca Popolare. *F.* : 1913 ; *M.* : 22.

Padova. — **Esperantista Klubo.** — *P.* : Carazzolo ; *S.* : Partesotti ; *K.* : Simoni. *Adr.* : Piazzetta Prefettura, 6. *Ejo* : Popola Universitato. *F.* : 1913. *M.* : 50.

Sampierdarena. — **Esperanto Societo.** — *P.* : Clavenna. *K.* : Verré. *Adr.* : Palazzo dell'Istrurione. *Ejo* : Palazzo dell'Istruzione. *F.* : 1911. *M.* : 40.

Terni. — **Esperanto-Klubo** — *P.* : Casteletta ; *S.* : Provenzani ; *K.* : Grassi. *Adr.* : Via Garibaldi, 10.

Torino. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : de Balzac. *Adr.* : Via Parini, 10. *Ejo* : « Unione Commessi ed impiegati di Commercio », Via Lagrange, 7.

NEDERLANDO

Nacia societo :

Nederlanda ligo esperantista « La Estonto estas nia ». — *P.* : P.-J. Vermaas, Nieuwe Binnenweg, 340b, Rotterdam ; *S.* : J. v. d. Velde, Oranjeboomstraat, 222a, Rotterdam ; *K.* : Dro H.-C. Mees, Fred. Hendriklaan, 42, s'Gravenhage ; Dro A.-C. v. d. Vet, Antonius Heinsiusstraat, 10, s'Gravenhage : J.-W. Sevenhuysen, Voldersgracht, 20, Haarlem.

Nederlanda Katolika Esperantista Ligo. — *P.* : Lamb. J. J. M. Poell ; *S.* : H. B. van Zwet : *K.* : Th. C. van Erp. *Adr.* : 3 *bis*, Leeuwstraat. *F.* : 1909. (Celas : 1e disvastigi Esperanton inter la Katolikaro ; 2e prizorgi per Esperanto la interrilatojn katolikajn.)

Lokaj grupoj :

s'Gravenhage. — **« Fine ĝi venkos ».** — *P.* : J. Ziermans ; *S.* : Fino N. Boon ; *K.* : Sino C. Roskes-Dirksen. *Adr.* : Prinsestraat, 48. *Ejo* : Kafejo « Hollandais », Groenmarkt. *F.* : 1907. *M.* : 80.

Ootmarsum. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : J. van den Hout ; *S.* : J.-B. Renwer ; *K.* : Th. Bruëns. *Ejo* : Lernejo. *F.* : 1911 ; *M.* : 11.

Rotterdam. — **Esperanto Societo « Merkurio ».** — *P.* : P.-J. Vermaas ; *S.* : F. Pakker ; *K.* : J. Van den Velde. *Adr.* : Boompjes, 70. *Ejo* : Salono II, Grand Hotel Coomans. *F.* : 1906. *M.* : 45.

Rotterdam. — **Esperanto-Klubo de Tramistoj « La Verda Stelo ».** — *P.* : Th.-J. van Huessen ; *S.* : J.-W. Bierens ; *K.* : W. Piena. *Adr.* : G. J. Mulderstraat, 50b. *Ejo* : Stadhuisweeg, 4, kafejo « de Bel ». *F.* : 1910. *M.* : 85. (Celas disvastigi Esperanton inter la Roterdama tramistaro, precipe inter la konduktoroj kaj tramveturigistoj.)

NORVEGUJO

Nacia Societo :

Kristiania-Bergen. — **Norvega Esperantista Ligo.** — P. : E. Schibbye ; *S.* : H. Bonnevie ; Of. organo : *Norvega Esperantisto.*

RUMANUJO

Loka grupo :

Silistra. — **Esperantista Klubo.** — *P.* : J. Davidoff ; *S.* : N. Markoff ; *K.* : I. Dimitroff. *Adr.* : Str. Aleksandrova, 11. *Ejo* : Str. Aleksandrova, 11. *F.* : 1902. *M.* : 64.

RUSUJO

Lokaj grupoj :

Astraĥan. — **Esperantista Societo.** — *P.* : Gusev ; *S.* : Sariĉev ; *K.* : Belajev, *Adr.-Ejo* : Ovo Prikazĉikov. *F.* : 1913. *M.* : 85,

Baku. — **Filio de Kaŭkaza Societo Esperanto** — *P.* : Zuppion ; *S.* : Princo Nakašidze ; *K.* : T. Bagdasarian. *Adr.* : Sro J. Zuppion, Baku-Ĉornigorod. *Ejo* : Municipalejo. *F.* : 1913. *M.* : 20.

Jurjevskij Zavod. (Ekat. gub). — **Esperantista Societo** — *P.* : A. Krastin ; *S.* : V.-A. Grigorov ; *K.* : A. Westermann. *F.* : 1912. *M.* : 31.

Kališ. — **Esperanta Asocio « Lumo ».**

Kiev. — **« Verda Stelo ».** — *P.* : Leono Illaĉeviĉ ; *S.* : Kiperman ; *K.* : Jakov Borodkin. *Adr.-Ejo* : Puškinskaja, 12, lunde, ĵaŭde, vendrede. *F.* : 1907. *M.* : 50.

Kotka. — **Societo Esperantista de Kotka.** — *P.* : Eud. Tenkonen ; *S.* : Mathilda Andersson ; *K.* : Amalia Vöistö. *Adr.* : Sro Eud. Tenkonen. *Ejo* : 21, Alexanderstr. *F.* : 1909. *M.* : 17.

Lozovaj. — **Esperantista Societo.** — *P.* : J.-A. Arakelov ; *V. P.* : B.-A. Dobrovoljsky ; *S.* : G.-A. Smerkoviĉ ; *K.* : S. Tejik ; *B.* : Fino Balabanovo. *Adr.* : Bieno Esperido. *F.* : 1912. *M.* : 50. (La membroj proponas korespondi kun tuta Esperantujo. Regulan respondon garantias la prezidanto.)

Moskvo. — **Societo Esperantista.** — *P.* : Mencel ; *S.* : Koch ; *K.* : Simov. *Adr.-Ejo:* Lubjanski proezd, 3. *F.* : 1903. *M.* : 150.

Moskvo. — **Studenta Grupo « Esperanto ».** — *P.* : Samsonov ; *S.* : Fenin ; *K.* : J. Ivanov. *Adr.* : Poŝtkesto 2125. *Ejo* : Moskva Universitato. *F* : 1908. *M.* : 29.

Narva. — **Esperantista Grupo.** — *P.* J. Tenison ; *S.* : A. Akzel ; *K.* : E. Mezek. *Ejo* : en helpdona societo de metiistoj. *F.* : 1911 *M.* : 51.

Nikolaevskaja Slob. (Astraĥan gub.). — **Esperantista Grupo.** — *P.* : Tiĥonov ; *S.* : Moskvitina ; *K.* : Sutyrina. *Ejo* : str. Širokaja. *F.* : 1913. *M.* : 10.

Odessa. — **Societo « Esperanto ».** — *P.* : S. O, Orlovskij ; *S.* : E. E. Pill ; *K.* : A. F. Tertus. *Adr.* : ul. Novoselskago, 66, kv. 46. *Ejo* : Politeknika lernejo de J.-J. Kojno. *F.* : 1910. *M.* : 90.

Peterburg. — **Esperanta sekcio de l'kleriga societo « Vestnik Znanija ».** — *P.* : P. J. Koliško ; *S.* : S. D. Ivanov. *Adr.* : Nevskij pr., 40 « Vestnik Znanija ». *F.* : 1912. *M.* : 80. Kursoj, biblioteko, ĉiusemajnaj kunvenoj, raportoj, ekskursoj. Of. organo : *Nadelja* (Semajno) *de V. Z*

Peterburg. — **Esperanta Societo « Espero ».** — *P.* : A -N. Kremlev ; *S.* : R. Lorencson ; *V. S.* : G. Černoĥvostov ; *K.* : P. Stojan. *Adr.* : Stolarnyj per., 18. *F.* : 1912 ; *M.* : 60.

Peterburg. — **Universitata Esperantista Grupo « Unuiĝo ».** — *P.* : J. N. Fedorov ; *S.* : H. K. Broškeviĉ. *Adr.* : Sro Nejinskij, Vas, Ostr. 9a linio, 4, loĝ. 12. *F.* : 1907. *M.* : 75. Kursoj, biblioteko, ĉiutaga (de 12 ĝis 1 h.) deĵorado ĉe esp. montrofenestro en Universitato.

Peterburg. — **Esperanta grupo de la Teknologia Instituto.** — *P.* : E.-W. Dresing ; *S.* : C. Nievenglorski ; *K.* : S. Podsekilerdin. *Ejo* : Teknologia Instituto. *F.* : 1912 ; *M.* : 45.

Reval. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : K. Haarbrand ; *S.* : J. Rosenberg, Vladimira Str., 24 ; *K.* : A. Tippi. *Adr.-Ejo* : « Valvaja ». Weike-Pärnu ul., 31. *F.* : 1907. *M.* : 40.

Riga. — **Societo « Riga Stelo ».** — *P.* : V. Ŝmurlo ; *S.* : Sino Ranka ; *K.* : Ŝirokov. *Adr.-Ejo* : Cerkovnaja, 4 A. *F.* : 1911. *M.* : 24.

Ufa. — **Esp. Sekcio de Semejno-Pedagogiceskago Obscestva.** — *Adr.* : N° 20, Centralnaja.

Vilna. — **Esperantista Societo.** — *P.* : K. Nievenglovski ; *S.* : A. Juŝnevič ; *K.* : V. Grigorovič. *Adr.-Ejo.* : ul. Pogulanka, 31. *F.* : 1909. *M.* : 125.

SVEDUJO

Loka grupo :

Gefle. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : O. Pierov ; *S.* : Persson ; *K.* : Wahlund. *Adr.-Ejo* : Kungsgatan, 8. *F.* : 1907. *M.* : 125.

Stockholm. — **Grupo Esperantista. E. A.** — *P.* : P. Nylén, 30, Pipersgatan ; *S.* : A. Larson, 23/II, Uplandsgatan.

SVISUJO

Nacia societo :

Bern. — **Svisa Esperanta Societo.** — *P.* : J. Schmid ; *VP.* : Wenger. Ed. Stettler ; *S.* : J. Perlet ; *K.* : Fino Chenevard. *Komitatanoj* : Arnold, Forster, Jaquillard, Pulvers, Rusterholz, Wolf. *M.* : 450.

La Societo konsistas el 23 grupoj kun 500 anoj (50 ct. jare po ano) kaj izolaj membroj (1 fr.). Administrado : Centra Komitato, ĝenerala jara kunveno aŭ skriba voĉdonado. Specialaj komitatoj prizorgas la ekzamenojn en du gradoj kaj la ĵurnalon. Oficiala organo : *Svisa Espero* (*F.* : 1902). Abono kun la propaganda ĵurnalo : *Monda Poŝto* por 3 fr. ; eksterlande : 4 fr. ĉe l'eldonejo : J. Thalmann, Fischental, Zürich.

Lokaj grupoj :

Bern. — **Societo de katolikaj esperantistoj.** — *P.* : Perlet ; *S.* : Fino Petermann ; *K.* : Fino Meier. *Adr.* : Kapellenstr., 28. *Ejo* : Ĉambro I de la Pastorejo, Taubenstr., 4 ; ĉiumerkrede. *F.* : 1913. *M.* : 19.

Bern. — **Esperantista Societo.** — *P.* : Schmid ; *S.* : K. Burghold ; *K.* : Peniard. *Adr.* : Sro K. Burghold, Wattenwilweg, 27 ; *Ejo* : Ruĝa Salono en Pensiono Althof, Waghausg. *F.* : 1906.

Burgdorf. — **Esperanta Grupo.** — *P.* : E. Krenger ; *S.* : Haase ; *Adr.* : Sro W. Haase, Hohengasse, 19. *Ejo* : Kaffeehalle, 1, kaj 3 merkredo de l'monato. *F.* : 1909. *M.* : 12.

Davos-Platz. — **Esperanta Klubo.** — *P.* : Fino Herzog ; *S.* : von Ehrenthal. *Adr* : 3, Bahnhofstr. *Ejo* : Sport Hotel « Central », la 1 kaj 3 merkredon de ĉiu monato. *F.* : 1909. *M.* : 20.

Genève. — **Nova Klubo Esperanto.** — *P.* : Sro Dro Ed. Mallet ; *VP.* : E. Chatelain ; *SK.* : Fino E. Mallet. *Adr.-Ejo* : place Taconnerie, 5. *F.* : 1912. *M.* : 50.

Hasle-Rüegsau — **Esperantista Grupo.** — *P* : Dro Moser ; *S.* : Fino Meister ; *K.* : Gamper. *Adr.* : Fino Clara Meister Rüegsauschachen. *Ejo* . Lernejo Rügsauschachen, 2 kaj 4 an vendr. ĉiumonate. *M.* : 10.

Lausanne. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : Pro A. Caumont ; *S.* : A. Jaquillard ; *K.* : H. Jaunin *Ejo* : Komerca lernejo, place Chauderon. *F.* : 1906. *M.* : 44.

Le Locle. — **Esperanta Klubo.** — *P.* : Ducommun ; *S* : Sino Perrenoud ; *K.* : Sino Aubry. *Adr.* : Sro Ducommun, 37, Progrès. *Ejo* : Nouveau collège 1 an kaj 3 an jaŭdon ĉiumonate. *F.* : 1904. *M.* : 41.

Neuchâtel. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : Fino Adam ; *S.* : Fino Stucky ; *K.* : B. Breguet, Sablons, 17. *Adr.* : Prés. du Groupe Espérantiste de Neuchâtel. *Ejo* : Collège des Terreaux. *F.* : 1906. *M.* : 96.

Rorschach. — **Esperanto-Grupo.** — *P.* : Dro Benz ; *S.* : A. Engler ; *K.* : Herm. Wedekind. *Adr.* : Informejoj : Esp. hotelo Spluegen kaj senalkoh. rest. Schaeflegarten. *Ejo* : Hotel Splugen, ĉiulunde. *F.* : 1910. *M.* : 8.

Sankt-Gallen. — **Esperanta Societo.** — *P.* : Dro Lehner ; *S.* : Herzig ; *K.* : Kürsteiner. *Ejo* : Societdomo de la Komerca Societo. *F.* : 1909. *M.* : 20.

Thun. — **Esperanto-Grupo.** — *P.* : Hildebrand ; *S.* : Schwarz. *Adr.* : Sro Schwarz, Schönaustr. *F.* : 1908. *M.* : 6.

Vevey. — **Esperantista Grupo.** — *P.* : Balsiger ; *S.* : Dornel ; *K.* : Duchoud. *Adr.* : Sro Balsiger, ave. Ruchonnet, 9. *Ejo* : Cercle cooperative Social, rue du Torrent, ĉiumerkrede. *F.* : 1910. *M.* : 20.

Zug. — **Esp. Grupo « Fidela Rondo ».** — *Adr.* : Sro J Schlitter, Vorstadt, N° 9. *Ejo* : Hôtel Falken, 2 an sabaton monate. *F.* : 1912. *M.* : 6.

Zürich. — Laborista Esperanta Grupo. — *P.* : Jost ; *S* : Schenzinger. *Adr.* : Sro Schenzinger, Agnesstr., 22. *Ejo* : Rest. « Eintracht », ĉiuĵaŭde. *F.* : 1912. *M.* : 25.

ARGENTINO

Lokaj grupoj :

Buenos-Ayres. — Centro Esperantista de Buenos-Ayres. — *P.* : Ruprecht ; *S.* : Sabaté, Villafranca ; *K.* : Enrich. *Adr.* : Str. San Juan, 780. *F.* : 1913.

BRAZILUJO

Lokaj grupoj :

Cuaxupé (Minas). — Esperantista Klubo. — *Adr.* : Dro T. Toledo de Loyola. *F.* : 1913.

ĤINUJO

Nacia societo :

Shanghai. — Ĥina Respublika Esperanto-Asocio (Ĥ. E. A.). — *P.* : Vu-In ; *S.* : Ĉ. Ŝan (por eksterl.) ; C. Sunfizo (por enlando) ; *K.* : Fino J.-S. Van. *Adr.* : 200, Shantung Rd. Organo : Spec. rubriko en ĉiutaga gazeto Min Li-Pao (en nina lingvo). Gi akceptas ĉiujn informojn.

Lokaj grupoj :

Kanton. — Kantona Esperantista Grupo. — *S.* : Sro Sifo. *Adr.* : Kanton. *Ejo* : Kantona oficejo de Ĥina esp. Asocio. *F.* : 1912 ; *M.* : 120. *Kot.* : Sm. 3,50

Kanton. — Esperanto-Propagandejo. — *S*ro Ĝit-Ĝi. *Adr.* : (Delegito en Kanton). *F.* : 1913. *M.* : 10.

USONO

Nacia Societo :

Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko (E. A. N. A.). — *P.* : H.-W. Fischer ; *VP.* : Dro D.-O.-S. Lowel ; *SK.* : Dro C.-H.-F. Fessenden.

Aga Komitato : W.-H Huse ; Dro C.-H. Fessenden ; E.-F. Dow. Fondita en 1908. Organizo : la Asocio estas dividata en 12 geografiaj divizioj. Ĉiu divizio povas ricevi rajtigan dokumenton kaj laŭvice eldoni dokumentojn al la societoj en sia teritorio ; ĝi rajtas elekti proprajn oficistojn, inter kiuj konsilanto ĉe la ĝenerala konsilantaro. La oficistaro konsistas el la estraro, trimembra aga komitato kaj konsilantaro (elektataj por 1 j.). *Kot.* : 1/2 dolaro ; helpantaj membroj 2,50 dol. ; subtenantoj 10 dol. Organo : *Amerika Esperantisto* (eldonata de aparta kompanio ; abono aparte). Servoj : ekzamenoj, eldono de propagandiloj, konsiloj kaj helpoj al societoj kaj individuoj. Stato : 1.500 membroj.

Lokaj grupoj :

Arden. — Esperantista Klubo. — *P.* : Stephens ; *S* : Sino Potter ; *Adr.-Ejo* : The Red House. *F.* : 1911. *M.* : 25.

Boston. — Esperantista Societo. — *Adr.-Ejo* : 209, Pierce Building.

Chicago. — Gradata Esperanta Societo. — *Adr.* : 1619, Blue Island Avenue.

Delphos. — Esperanta Klubo. — *P.* : Hartshorn ; *S.* : Laudick. *Ejo* : Carnegie Library. *F.* : 1913. *M.* : 12.

Detroit. — Germana-Usona Esperanto-Unuiĝo. — *P.* : Steiner ; *S.* : Schwarzenzer. *Adr* : Esperanto Office. *Ejo* : 507, Breitmeyer Bldg *F.* : 1910. *M*, : 32.

Philadelphia. — Esperanta Societo. — *P.* : Hetzel ; *S.* B. Coigne ; *K.* : C. Coigne. *Adr.* : West Philadelphia, High School for Boys. *Ejo* : Ĉambroj de la Teozofia Societo, la 4 vendredon de ĉiu monato. *F.* : 1906. *M.* : 50.

Worcester. — Esperanto-Societo. — *P.* : Dro G. Désy ; *S.* : O. Gleason ; *K.* : Anderson. *Ejo* : Worcester Business Institute. *F.* : 1910. *M.* : 39.

GAZETOJ

Antwerpen. — Internacia Pedagogia Revuo. — Redaktoro : Jan Jacobs, Boomschen Steenweg, 444.

Genève. — Esperanto. — *Adr.* : 10, rue de la Bourse, Genève (Svisujo). Duonmonata organo de U. E. A. Direktoro : H. Hodler, direktoro de U. E. A. Jara abono : 2 Sm.(Fr. 5) luksa ; eldono 2.50 Sm. (Fr. 6.25).

Moskvo. — La Ondo de Esperanto. — *Adr* : 3, Lubjanskij pr. Monata ilustrita revuo ; jarabono Sm. 2,12 kun senpaga aldono « Poŝkalendaro ».

Paris. — Lingvo Internacia. — *Adr.* : 33, rue Lacépède. Monata organo de la Esperantistoj, 48 paĝoj (13 × 20) en Esperanto. Fondita en 1895. Jarabono : 2 Sm *Dir.* : Th. Cart.

Paris. — Juna Esperantisto. — *Adr.* : 33, rue Lacépède. Monata gazeto beletristika por junuloj, instruistoj kaj Esperanto-lernantoj (15 × 24), en Esperanto. Fondita en 1912. Jarabono : 1.20 Sm *Dir.* : Fino C. Royer.

NEESPERANTISTAJ ORGANIZAĴOJ

Internaciaj :

Asocio de la Internacia Gazetaro (*Association suisse de la Presse internationale*). — *P.* : F. Wohlgrath. *Adr.* : 48, rue du Stand, Genève. Universala Asocio (neŭtrala) de ĵurnalistoj dezirantaj pligrandigi objektivecon, dignecon kaj aŭtoritatecon de la gazetaro, batalante kontraŭ neĝustaj informoj kaj kreante centron por dokumentado.

Internacia Eksposizio de Maraferoj — *Adr* : Via XX Settembre, 34, Genova Ekspozicio Internacia pri Maraferoj. Mara Higieno kaj Itala Elmontro Kolonia

La Eŭropa Federacia Ligo. — *Adr.* : 39, St. James str., Piccadilly, London S. W. Celo : Federaciigo de Eŭropo. Petu informon de la honora sekretario Sir Francis Trippel.

Panama Pacifika Internacia Ekspozicio. — *Adr.* : Exposition Bldg., San Francisko, Cal. Plej granda ekspozicio de la mondo je l'memoro de la inaŭguro de la Panama Kanalo. 20 februaro - 4 decembro 1915.

S. I. T. A. (*Star international Trading Association*). — *Adr.* : 7, South Str , Finsbury, London E C. Stelo. Internacia Komerc-Asocio. Eldonaĵoj, artaĵoj, muzikinstrumentoj, reklamilaĵoj, k. t. p. Vendado pogrande kaj podetale. Importo kaj eksporto. Telegrafadreso : Emptrix, London.

Paix par le droit (*Paco per la Juro*). — *P.* : Th. Ruyssen ; *S.* : J. Prudhommeaux *Adr.* : 13, faubourg Saint-Honoré, Paris. — La celo de la Asocio estas studi kaj disvastigi l. j. ajn solvojn de la internaciaj konfliktoj kaj, aparte, varbi al tiu propagando la ageman junularon. Of. organo : *La Paix par le droit*. Jarabono : 1.50 Sm.

Regionaj :

Bad Ems. — Kgl. Bade- u. Brunnendirektion (*Reĝa Baneja Direkcio*). — *Adr.* : Bad Ems. Akvo, pasteloj, fonta salo de Ems, kontraŭ kataro, raŭkeco, stomaka acideco, influenco ; aĉeteblaj en vendejoj de minerala akvo, apotekoj, drogejoj de ĉiu lando.

Bahia. — Unio Sociokrata. — *P.* : Magnus Söndahl *Adr.* : Inspectoria d'agricultura.

Berchtesgaden (Bavarujo). — **Libervola Sanitaria Societo.**

Brive-la-Gaillarde (Corrèze). — Société de géographie commerciale et Syndicat d'initiative. — *Adr.* : de Brive et du bas Limousin, place du Quatorze-Juillet, 6, avenue de Paris. Oficejo de senpagaj informoj al fremduloj, sendas la ilustritan gvidlibron, kun kolorigita landkarto, laŭ peto kontraŭ fr. 0,50 por poŝtaj elspezoj.

Dijon. — Syndicat général d'initiative de la Bourgogne. — *Adr.* : 65, rue des Godrans. Telefono 478. Oficejo por senpagaj informoj al la fremduloj. Sendas la eldonaĵojn de la sindikato (gvidlibro, plano de Dijon, hoteloj), laŭ peto kontraŭ respondpoŝtmarko.

Dijon. — Patrona Komitato por la fremdaj studentoj. — *Adr.* : rue Viollet-le-Duc, Dijon (Franc.). Informas pri studado kaj loĝejoj kaj morale patronas la gefremdulojn intencantajn veni ĉe Diĵonan Universitaton aŭ ĉe ĝiajn feriajn kursojn.

Dôle. — Societo de la Forĝejoj de Dole kaj Foucherons. — Pumpiloj kaj varmigiloj.

Dresden. — Verein zur Förderung Dresdens und des Fremdenverkehrs. — *Adr.* : Hauptbhahnhof. Porfremdula Societo, donas en sia oficejo en ĉefstacidomo senpage ĉiujn informojn al vojaĝantoj kaj sendas laŭdezire ilustritajn gvidlibrojn en germana kaj diversaj aliaj lingvoj.

Franzensbad. — Kuracurbo Franzensbad. — Donas al ĉiuj nesufiĉe riĉaj Esperantistoj rabaton ĝis 50 % kaj pli je uzado de siaj banoj. La saman rabaton donas kelkaj bankuracistoj. Franzensbad estas la plej fama marĉbanejo de la mondo, la plej efika kuracloko por kormalsanuloj kaj la plej multe uzata banejo por virinaj malsanoj.

Helsingfors (Finnlando). — **Turisma Societo de Finnlando.** — *Adr.* : 21, Norda Esplanada. Helpas hejmajn kaj eksterlandajn turistojn

per ĉiuj informoj pri vojaĝoj en Finnlando. Eldonis interalie « Vojaĝado en Finnlando ».

Hildesheim (Germanujo). — **Urbkomunumo Hildesheim.** — *Adr.* : Magistrat der Stadt Hildesheim. Mondfamaj vidindaĵoj, belegaj preĝejoj, eminentaj artobjektoj, grandiozaj muzeoj, antikvaj konstruaĵoj kun skulptaĵoj kaj pentraĵoj ; miljara rozarbo, belegaj freskoj en urbdoma halo.

Kristiana. — **Oficiala Informkontoro pri ekstera komerco de Norvegujo.** — *Adr.* : 1, Tordenskjolds gate. Senpagaj informoj pri eksporto el Norvegujo kaj norvegaj aĉetoj, k. t. p., bezonoj por industriaĵoj.

Kristiana. — **Societo por vojaĝa vivo en Norvegujo.** — *Adr.* : Stortingsgaten, 2. Senpagaj informoj pri vojoj, sporto, hoteloj, k. t. p., en Norvegujo. Laŭ skriba peto broŝuroj estas senpage sendataj.

London. — **Internacia Virina Klubo kaj Loĝejo.** — *Adr.* : 7/9 Millman Str. Great Ormond Str. Bloomsbury. London. Lokita en centra Londono ; elektra lumo kaj telefono ; amuzaĵa kaj lingvo-studada rondo. Tarifo de Sm. 8,75 ĉiusemajne. Petu prospekton.

Moskvo — **Moskva Vegetara Societo.** — *P.* : P.-J. Birjukov ; *VP.* : Sino V.-J. Alekseeva ; *S.* : J.-F. Aleksandroviĉ ; *K.* : J.-N. Moraĉevskij. *Adr.* : Vegetara restoracio de M. V. S., 12, Gazetnyj per, d. de princino Sanovskaja. Diskonigas ĉiurimede la nemortigan nutradon, zorgas por plifaciligi la rilatojn de interesiĝantoj pri la vegetarismo en la tuta mondo.

Moksvo. — **Moskva Tolstoja Societo.** — *Adr.* : Povarskaja, nº 18, Tolstoja Muzeo. Celadas plej bonan konatiĝon kun la vivo kaj verkoj de L.-N. Tolstoj per lecionoj, eldonaĵoj kaj kolektado de koncernanta materialo ĉiulingva. La ĉefa fonditaĵo de la societo estas la muzeo de Tolstoj, malfermita ĉiutage. Sin turni al Sro P. Birejukov.

Nancy. — **Syndicat d'initiative des Vosges et de Nancy.** — *Adr.* : 3, rue Mazagren. Senpagaj informoj pri hidromineralaj kuracejoj, varmbanejoj, aerkuracejoj ; turismaj centroj de Orient-Francujo ; Nancy, ĉefurbo de Loreno, centro de industrio, scienco kaj arto.

Paris. — **Société psychique de France** (*Psikisma Societo de Francujo*). — *Adr.* : Sro M. Baure, 5 *bis*, rue Saint-Paul. Studadas eksperimente ĉiujn psikajn fenomenojn ; instruas Hipnotismon, Magnetismon kaj Okultismon kaj celas krei fratajn helprilatojn inter siaj ĉiunaciaj membroj.

Paris. — **Asocio « Les Amis de Paris ».** — *P.* : Benoît Lévy. *Adr.* : 167, rue Montmartre. Iniciata sindikato de Parizo kaj Pariza regiono. Celas plibeligi Parizon, ĝin konatigi eksterlanden, faciligi ĝian viziton al alilanduloj, eldonigi gvidlibrojn, k. t. p. *Kot.* : Kun monata ilust. revuo, 2 Sm. por Francujo, 2.40 Sm. por eksterlando.

Peterburg. — **Peterburga Tolstoja Societo.** — *P.* : M.-M. Kovalevskij ; *V. P.* : V.-P. Korolenko kaj M.-A. Staŭoviĉ ; *S.* : V.-T. Sreznevskij ; *K.* : S.-A. Vengerov. *Adr.* : Tolstoja Muzeo, Vasilevski ostrov, 2a linija, 13-16.

Saumur. — **Société des lettres, sciences et arts du Saumurois.** — Celas konigi la regionajn vidindaĵojn. Interesa gazeto. Oni parolas esperante.

Tulle. — **Komerca ĉambro de la Corrèze.** — *Adr.* : 48, avenue Victor-Hugo. *P.* : J. Fillol. Konsilanta kunsido de la industriistoj kaj komercistoj de la departemento Corrèze.

Versailles. — **Syndicat d'initiative de Versailles.** — *Adr.* : 39, rue Duplessis.

Wernigerode. — **Städtisches Verkehrsamt** (*Urba informejo*). — *Adr.* : 1, Nikolaiplatz. Tre konata pentrinda urbo de Harz-Montaro. Aerkuracloko. Ŝatata libertempejo de fremduloj. 8-paĝa lukse ilustrita Esp. gvidlibreto senpage. Senpere korespondas Esperante.

KOMERCAJ ENTREPRENOJ

Amsterdam. — **J.-C. Wegmann antaŭe C. Hamer.** — Plej bona holanda likvoro. Mondfama marko « Volendam ». G.-J. Laarmann & Kie. Ĝenerala reprezentanto : J.-C. Wegmann antaŭe C. Hamer.

Annonay (Ardèche) — **Laboratoire de la Panbiline.** — Fabrikado de kuracilo « Panbilin » por hepataj malsanoj.

Ansbach. — **Librejo Fr. Seybold.** — *Adr.* : 10, Karlstr. Konto ĉe la Ĉekbanko Esperantista, London.

Antwerpen. — **Esperanta Ekspedicia Oficejo.** — *Adr.* : Arthur-D. Clercq, Heistraat, 48. Fondita en 1909. Marvoja kaj surtera transportoj. Antaŭfiksitaj prezoj por ĉiuj landoj.

Avignon. — E. Montagard. — *Adr.* : chemin de Bonaventure. Enportado, eksportado. Klarigitaj olivoleoj ; ĉiadevenaj oleoj. Rekomendata firmo. Akceptas reprezentantojn bone referencitajn Mendu prezaron. Tel. 3-57.

Avignon. — Rousset frères. — *Adr.* : route de Marseille. Komercistoj pogrande speciale por fruktoj kaj legomoj. Frumaturaĵoj, furaĝoj semoj de Provence. Kokosbutero. Oni korespondas esperante, germane kaj france.

Badalona (Hisp.). — Firmo Ramon Amat Pujol. — *Adr.* : Sagunto, 39. *Esperanta Likvoro*, bongusta, digestiga likvoro, distilita de alkoholoj el puraj vinoj, kaj nur vegetalaj substancoj. Botelet-specimenon kontraŭ 2 resp. kup. de la Reprezentanto : R. Teixido, Mar, 35, Badalona.

Bamberg (Germ.). — Firmo Friedrich Maurer (posed. Georg Werner). — *Adr.* : Fischstr., 3. Plej kapabla komercejo en la fakoj por koloniaj, farbaj kaj semaĵaj produktoj. Reĝa bavara kortegliveranto. Fondita en 1782.

Beaune. — Etabl. A. Billerey et Forgeot père et fils et Forgeot et Beault, fils et gendre, succ. — Grandaj vinoj de Burgonjo. Ŝaŭmanta Burgonjovino, Burgonja brando, ĉampanvino kun marko : internacia flago. Specialaj prezoj por Esperantistoj

Beaune. — Gaston Charcousset. — *Adr.* : 21, rue de Lorraine, Beaune (Franc). Burgunda ŝaŭmanta vino « Esperantio ». Postulu senpagan esperantan prezaron de ĝenerala agento : J. Pion Muller.

Berlin. — Kuracejo de Dro Breiger. — *Adr.* : Luisenstr., 51, Berlin-N. W., 6. Lumkuracado ; kuracado de l'kor- kaj nervmalsanoj. Altmontarsun-Bano, nova kuracmetodo

Berlin. — Dro Ed. Arnold. — *Adr.* : Berlin 54, 41 Lothringerstr. Ĥemia fabriko. Schottland Farbseife. Skotlanda koloriga sapo kaj ĉiuj ĥemiaj fabrikaĵoj por la mastrumo. Sendante respondkuponon reprezentantoj ricevas mian prezaron.

Berlin-Rummelsburg A. — Georg Reiner, Eisenhandlung. — *Adr.* : Marktstr., 1. Vendejo de ĉiuspecaj ferajoj, ilaroj k. t. p. Speciale poŝbruligiloj, razaparatoj kaj poŝhorloĝoj. (Esperantaj prezaroj.)

Bern. — Presejo Büchler & Kio. — Moderne organizita, precipe por nuntempaj lingvoj. Principo : gustoplene, rapide, malkare. Medalo « Gutenberg », Leipzig, 1905. Honora diplomo (plej alta mencio), Thun, 1899.

Bern. — A. Francke, Buchhandlung. — *Adr.* : Bubenbergplatz apud la ĉefa stacidomo.

Boise (Idaho). — Boise Commercial Club. — *Adr.* : Boise (Idaho), U. S. A.

Bordeaux. — Marly Fratoj. — *Adr.* : rue des Bahutiers, 14-16. Fabriko : cours de Bayonne, 213. Vitroj kaj speguloj. Kadroj. Muldaĵoj por kadroj. Orado, arĝentado, klinrandigo.

Bordighera (Italujo). — L.-A. Allavena. — *Adr.* : Bordighera. Ekspedas por kristanaj aŭ izraelidaj ritoj branĉojn de palmarbo kaj mirtelo : ankaŭ cedratojn kaj « Zamenhof » dianto-florojn.

Bordighera (Ital.). — The Bordighera Tea Rooms. — *Adr.* : Fino Eileen Daly. Teotrinkejo en belega ĝardeno. Ĉiuspecaj kukoj konfitaĵoj. Pos. : Fino Eileen Daly. Konto ĉe Ĉekbanko Esperantista.

Brighton. — Link Publishing Union. — *Adr.* : 18, Ship Street. Specialistoj pri libretoj, broŝuretoj, kartoj, tradukoj en Esperanton kaj artistaj reklamoj. Samideanoj bonvolu adresi : L. P. U. (Eldonejo « La Ligilo », 18, Shipstr., Brighton).

Brooklyn N. Y. — Ehnisa Entrepreno Esperantista. — *Adr.* : 105, Hawthorne street.

Bukarest. — Editura Esperanto. — *Adr.* : 14, Str. Belvedere. Pos. : Rum. Esp. Societo. Esperantaj verkoj (originalaj kaj tradukitaj). Lernolibroj, propagandiloj.

Chalon sur-Saône. — Anonima Societo de la Distilejo. — *Adr.* : Simon plej maljuna. Firmo fondita en 1862. Delikata Likvoro Suc Simon, konata kiel la plej digestiga. Specialeco de likvoroj el burgonjaj fruktoj. Vidu anoncon (XXIV).

Charleroi. — Presejo kaj Reklamfarejo D. Hallet. — *Adr.* : 13, rue des Bouchers. Eldonas *La Bulteno* (organo de la Centra Komerca Oficejo) kaj la Industriajn Belgajn Informilojn. Deziras en ĉiuj landoj komercajn korespondantojn.

Chatham. — W. & T. Mackay & Kio Ltd. — *Adr.* : Fair Row, Chatham, Anglujo, Presistoj de la « British Esperantist » kaj aliaj esp. eldonaĵoj. Ankaŭ presas librojn, gazetojn kaj katalogojn. Librobindistoj kaj Eldonistoj.

Châtillon. — August Nonin. — Grandaj kulturoj de grenoj, plantoj. Sortimento de krizantemoj, dalioj, diantoj, daŭremaj plantoj kaj

rozujoj. Malnova firmo konata por ekspedo al ĉiu mondparto. *Adr.* : A. Nonin, Châtillon (Seine, Francujo.

Chemnitz. — **Patentoficejo de Paul Fabian, inĝeniero.** — *Adr.* : 2, Blumenstr. Havigas patentojn por ĉiuj landoj.

Craponne-sur-Arzon. — **Union universelle pour la fabrication et la vente des véritables dentelles Cottier.** — Serĉas ĉie ajn entreprenistojn kaj desegnistojn por puntoj ; 10 % da maklerpago eksterlande. La aŭtentikaj « Puntoj Cottier » vendiĝas en ĉiuj grandaj magazenoj.

Cusset apud Vichy. — **Société des Sources d'eaux minérales du Château de la Motte.** — Societo anonima kun kapitalo da 500.000 frankoj. Societa sidejo en Lyon, 6-8, rue de la Martinière.

Danzig. — **Otto Haucisen.** — Sukerajejo, marcipanfabriko kaj kafejo. Ĉefkomercejo : Jopengasse 34-35. Filioj : Stadtgraben 10, transe de l'ĉefstacidomo. Kunvenejo de U. E. A.-anoj. En- kaj eksterlandaj gazetoj kaj « Esperanto ». Langermarkt 12 ; Langgasse 74 ; Portechaisengasse 5.

Davos-Dorf. — « **Nova** » **Act.-Ges.** — Arkitektistoj kaj inĝenieroj ! Postulu tuj senpage nian esp. katalogon. Ĝi donos gravajn helpilojn por viaj oficejoj.

Davos-Dorf. — **Naturscienca Instituto.** — *Adr.* : Dro W. Marchand, « Chalet-Paris ». Laborejo, biblioteko, fakinstruado por studi en la Alpoj.

Dijon. — **Firmo Henri Quenot.** — Specialaĵo : Cassis Quenot (Quenot Kasislikvoro), grandfama likvoro. La plej altaj premioj ĉe la universalaj ekspozicioj. Membro de la juĝantaro Paris 1900, London 1908, Torino 1911.

Dijon. — **Biscuits Pernot** (Pernotaj Biskvitoj). — Tutmonde famekonataj modelaj uzinoj, elektra movforto, higienaj laborejoj, kuracejoj, banoj, duŝoj, manĝoĉambroj, biblioteko, aerkuracadoj.

Dijon. — **Presejo Kooperativa.** — *Adr.* : 15, rue Amiral-Roussin. Luksaj laboroj, ĵurnaloj, broŝuroj, kartoj, kovertoj, k. c. Bone zorgitaj ĉiuspecaj Esp. presaĵoj.

Dijon. — **Presejo Jobard.** — *Adr.* : Place Darcy, 9. Kromo-lito-tipografio, gravurado. La plej ilaroriĉa, la plej granda en la regiono. Universala ekspozicio Parizo 1900, ora medalo.

Dijon. — **Burgonja Presejo** (*Imprimerie Bourguignonne*). — *Adr.* : 15, rue Bossuet. Eksfirmo Berthoud kaj L. Cails, J. Bernigaud, posteulo. Ĉiuspecaj preslaboroj.

Dresden. — **Porfremdula societo.** (Vid paĝ. 205.)

Dresden. — **Bankoficejo Gebr. Arnhold.** — *Adr.* : 20, Waisenhausstr. Entrepreno de ĉiuj banknegocoj. Monŝanĝo, kreditleteroj kun esperanta teksto. Korespondanto de Ĉekbanko Esperantista. Oficejo de Societo Esperanto Dresden.

Dresden. — **Seidel & Naumann A.-G.** — *Ideal*-skribmaŝino por forta uzado en oficejoj. Erika-skribmaŝino por vojaĝoj, memuzado de scienculoj, k. t. p. Ambaŭ maŝinoj posedas Esperanto-signojn.

Dresden. — **Vereinigte Eschebach' sche Werke Aktiengesellschaft.** — *Adr.* : Dresden-N., Radeberg i/Sa. kaj Aussig i/B. Fabrikoj de banaparatoj kaj -fornoj, bidetoj kaj ĉambroklosetoj, varmig- kaj malvarmigŝrankoj, gas- kaj petrolkuiraparatoj, iloj por domo kaj kuirejo, emajlitaj kaj aluminiaj kuriloj, transporteblaj kuirfornoj por karb- kaj gashejtado.

Dresden — « **Jca** » **Aktiengesellschaft.** — *Adr.* : Dresden, 21. Plej granda kaj plej malnova fabriko por konstruo de fotoaparatoj kaj kinematografoj en tuta Eŭropo. Katalogoj senpage. Vidu la anoncon (XIII).

Dresden. — **Ader & Borel G. m. b. H.** — *Adr.* : 40, Struvestr. Unu el la plej grandaj firmoj por Esperanta eldonado kaj vendado de Esperantaj verkoj ĉiuspecaj. Eldonas la duonmonatan gazeton « Germana Esperantisto » (pojare Sm 2,40).

Dresden. — **E. Neumann & Kio.** — *Adr.* : Kaiserstr., 5. Plej granda fabriko de *Esperanto-Insignoj*, flagetoj kaj flagoj, dekoraciaĵoj, kotilonaĵoj kaj bal-artikoloj. *Specialaĵoj : Maskaj kaj karnavalaj kostumoj por esperantistoj. Humorplenaj teatraĵoj en Esperanto.* Katalogoj en germana, esperanta, angla, franca kaj hispana lingvoj senpage kaj afrankite.

Dresden. — **Firmo August Leonhardi.** — *Adr.* : Antonstr., 29. Inkoj kaj kolor- rubandoj Elpensinto de la fama, en la tuta mondo uzata « *Alicirin* » skrib- kaj kopi-inko.

Dresden. — **Kolorfabrikoj E. T. Gleitsmann.** — *Adr* : Dresden. Fabrikoj en Dresden, Wien, Budapest, Turin, Trelleborg. Diversaj koloroj kaj nigraj koloroj por ĉiuj branĉoj de la grafika metio.

Dresden. — **Dresdener Medaillen-Münze, Glaser & Sohn.** — *Adr.* : Borngasse, 5. Fabrikejo de artaj medaloj, gravuraĵoj ĉiuspecaj. Fabrikado de la oficialaj esp. insignoj. Vidu anoncon (XLIX).

Dresden-Hellerau. — **Dalcroze lernejo.** — *Adr* : Hellerau-Dresden. Instruas la *metodon Jaques Dalcroze. Ritma Gimnastiko- Solfeĝo-*

Improvizacio- al junaj sanaj homoj kiel sukcespromesantan profesion porvivan. Prospektoj senpage kaj afrankite.

Eastbourne. — V.-V. Sumfield. — *Adr.* : Station street. Presisto de ĉiuspecaj presaĵoj : Folietoj, katalogoj, gvidfolioj, k. t. p. Presado en Esperanto speciale priatentata.

Edinburgh. — Café Royal, Ostra bufedo kaj drinkejo. — *Adr.* : 17, West Register Str. Ostroj, omaroj, kankroj, salatoj, viandbulkoj, vinoj, alkoholaĵoj kaj bieroj, britaj kaj alilandaj lageraj je glacio. 1 minuto de la ĉefa stacidomo.

Edinburgh. — J. & H. Lindsay Ltd. — *Adr.* : 18, South, St. Andrew Str. Vaporŝip-, fervoj- kaj turist-agentoj. La plej malnova skota firmo. Aranĝo de skotaj, anglaj kaj irlandaj plezur- vojaĝoj. Ŝanĝo de fremdaj moneroj.

Egnach. — Maŝinfabrikejo Walther Schmied. — *Adr.* : Egnach (Thurgau, Svisujo). Patentitaj seloj kaj forkoj por bicikledoj kaj motorcikledoj, forigantaj la skuojn per speciala risortsistemo. — Rotaciaj kompresoroj, pumpiloj por aŭtomobiloj, gumtuboj, kaj aliaj specialaĵoj de preciza meĥaniko.

Elberfeld. — Uhlhorn & Klussmann. — *Adr.* : Elberfeld. Fabriko de vestaĵoj por knaboj kaj viroj, de manteloj kaj bluzoj por knabinoj kaj virinoj. Eksportado. Plej malkaraj prezoj.

Elberfeld. — Wicküler-Küpper-Brauerei A. G. — Ĉiujara vendado de ĉirkaŭ 250.000 hektolitroj. Biereksporto pogrande en boteloj, lignaj kaj feraj bareloj laŭ propra patentita sistemo al ĉiuj landoj de la tero. Bierdeponejoj en : Berlin, London, Paris, Baltimore, Cairo, Calcutta, Hongkong, Adelaide, Habana, Buenos-Aires, Capetown.

Ems. — Rudolf Eisfeller. — *Adr.* : Ems. Forsendas direkte Emsajn akvon, pastelojn, salojn, ankaŭ eksterlanden. Prezaroj kaj broŝuroj pri Emsaj fontaj produktaĵoj estas senpage riceveblaj.

Erlangen kaj Bamberg. — H. Henninger-Reifbräu A.-G. — Plej granda eksporta bierfabriko de Erlangen. Helaj kaj malhelaj bieroj. Plej grandaj premioj. Eksporto ĉiulanden.

Fay-aux-Loges. — G. Sigot. — Farmaciaj specialaĵoj. Esperantine, tizano el dolĉaj floroj, refreŝiga, laksiga, sangpuriga (Sm. 0,40 la skatolo afrankite). Gozolithine (Lithinés Esperanto) por gasa akvo

anstataŭanta profite mineralajn akvojn (Sm. 0,60 por boteloj). Petu senpagajn specimenojn kaj prospektojn.

Genève. — Universala Esperantia Librejo. — *Adr.* : 10, rue de la Bourse. *Dir* : H. Hodler. Oficiala Librejo de U. E. A. vendas ĉiujn eldonaĵojn kaj speciale tiujn de U. E. A. *Adr.* : Fay-aux-Loges (Loiret, Francujo).

Grasse (Francujo). — Café Monte Carlos, Sro Bonnin. — *Adr.* : boulevard Jeu-de-Ballon.

Grenoble. — Firmo A. Ploussu. — *Adr.* : 6, rue Lafayette. Vestoj por Sinjoroj kaj knaboj. Drap- kaj ĉemizvendejo. Gamaŝbendoj. Specialaĵo : Drapoj el kamelharoj, plej praktikaj por gesinjoraj manteloj. Vidu anoncon (XXV).

Gummersbach. — L. u. C. Steinmüller. — Fabrikejo por Steinmüller-kaldronegoj kun akvotuboj kaj superhejtigiloj, aŭtomataj kradoj : antaŭvarmigiloj (Economiser), akvopurigiloj, mezuriloj de fluidaĵoj kaj instalo de kompletaj akvokondukoj kun alta premo.

Hannover. — Günther Wagner. — Fabrikoj en Hannover kaj Wien. Fabrikaĵoj : Pelikan-Inkoj, desegnaj inkoj, skribrubandoj por ĉiuj maŝinsistemoj, karbopaperoj, fluidaj gluiloj, stampilaj kolorkusenoj, artistfarboj. Vidu la anoncon (XXI).

Hannover. — H. Bahlsen's Cakes-fabrik. — Fabriko de Cakes (Leibniz-Cakes), sukeraĵoj, konfitaĵoj, k. a.

Horsens. — Rud. Kramper & Jörgensen — Fabrikantaj aŭtomobilojn, *Diesel-* kaj akvogasmotorojn, multfoje premiitan motoron *Gideon* por ĉiaj uzoj. Plej ekonomia kaj fidinda, uzanta benzinon, petrolon aŭ krudoleon. Vidu anoncon (XLVII).

Horsens. — Paasch & Larsen, Petersen Ltd — Fabriko de ĉiuj laktejaj maŝinoj, pasteŭriloj, malvarmigiloj. Kombinitaj buteriloj kaj knediloj. Kremkuvegoj, laktpumpiloj, pesiloj. Vidu anoncon (XXII).

Horsens. — Emil Möller. — Fabriko de telefoniloj. Vidu anoncon (XXII).

Kairo. — Dro Henriko Ŝipek. — *Adr.* : Heliopolis, Oazo. Fakisto por internaj malsanoj de infanoj kaj plenkreskuloj. Indikacioj : nefrito, bronnito, malsanoj de koro, podagro, reŭmatismo, sifiliso, astmo, ftizo kronika en komenco, eksudatoj, neŭralgioj, rekonvalescenco. Loĝejo kaj nutraĵo 8 fr. tage. Somere la instituto estas en Luhačovice, Moravio.

Krakow. — « Ksiegarnia polska » de Frederik Ebert. — *Adr.* : Florijanska str. 35. Literaturo esp. kaj ĉiunacia. Gvidlibroj kaj geografiaj kartoj por turistoj, ciklistoj, aŭtomobilistoj. Poŝtkartoj kaj eldonaĵoj de polaj kaj alinaciaj artistoj.

Kristiania — Patentoficejo Klingenberg. — *Adr.* : 18III, Dahlsgade. Pos. : Sro Brjnjulf-Klingenberg. Plej malgranda enpago : patentoj Sm. 19,26 kaj 13,76. Komercaj markoj Sm. 24,76 ; modeloj, Sm. 8,00 ; tradukoj, Sm. 0,991 centvorte.

Langnau. — Internacia Instituto por Knaboj. — *Adr.* : Langnau, Emmenthal (Bern, Svisujo). Belega situacio ; saniga aero ; longaj ludejoj. Zorga edukado kaj instruado. Korpoflego, sporto, 1a grada, 2a grada kaj supera lernejo. Preparo por gimnazio kaj universitato. Esperanto. *Dir.* : Pro J. R. Camenzind.

Le Creusot. — Société coopérative de consommation « L'Epargne ». — *Adr.* : 18-20, rue Decize. Atente ekzamenos la vendproponojn al ĝi faritajn ; vendadas vinojn, sukeron, kafon, likvorojn, pastojn, ŝtofojn, ladobjektojn, k. t. p. Katalogojn (esp.) oni sendu al Sro Galoisy, 23, rue Hoche, francajn al la sidejo.

Le Havre. — Havra Esperanto Komercejo. — *Adr.* : 7, rue Hélène, Le Havre (Francujo).

Leipzig-Grosszschocher. — Dro Th. Horn. — Konstruisto de elektraj mezuriloj, rapidecanonciloj, registriloj, kalkuliloj, distancmezuriloj por aŭtomobiloj, taksometroj por flugmaŝinoj kaj militŝipoj. Liveranto por en- kaj eksterlandaj registaroj.

Letchworth. — Garden City Press Ltd. — *Adr.* : Letchworth, Herts. Anglujo. Presistoj de libroj kaj katalogoj kaj ceteraj, per ordinaraj kaj litografaj metodoj. Speciale ekipita por presigi ĉiajn eldonaĵojn en Esperanto. Ĉefestro : B. Williams.

Limoges — M. Jové. — *Adr.* : 26, place de la Motte. Eldonas la plej artan kolekton ekzistantan de pejzaĝoj (fotografaĵoj) sur poŝtkartoj. Teksto esperanta aŭ franca, aliaj lingvoj laŭ peto.

London. — Eustace Miles Proteid Foods Limited. — *Adr.* : 40, Chandos Str., Charing Cross, W. C. « Emprote », ideala nutrajo saniga, pli bona ol viando ; por ricevi senpagan specimenon kaj higienan konsilon, skribu : Eustace Miles, M. A.

London E. C. — Presejo Josiah Briscoe. — *Adr.* : 18-22, Bannerstr. Bunhill Row E. C. Generalaj ordinaraj presistoj. Libroj, programoj, biletoj, komercaj verkoj k. t. p. en angla lingvo kaj Esperanto.

London. W. — Carew & Carew. — *Adr.* : Oxford str., 137. Tajloroj altgradaj por viroj kaj virinoj. La trancada fako estas persone zorgata de Sro Ch. Carew. Vizitantoj al Londono ricevos specialan atenton. Vidu reklamon (XIV).

London E. C. — F. Mildner & Kio. — *Adr* : 140, Clerkenwell Road. Esperantistaj presistoj. Specialaĵo : libroj kaj katalogoj presitaj en Esperanto. Presistoj de *Esperanto Manual*.

London E. C. — Burroughs Wellcome & Kio. — *Adr.* : Snow Hill Buildings. Fabrikistoj de bonegaj produktaĵoj vendataj sub la komercnomoj « Tabloid », « Soloid », « Kepler », « Hazeline », « Vaporole », « Wellcome », k. t. p. Kuracilaroj por vojaĝantoj.

London. W. — Holden Fratoj. — *Adr.* : 3, Harewood Place, Oxford Street. Bot-fabrikistoj. Solaj fabrikistoj de « naturformaj » botoj, ŝuoj kaj ŝtrumpaĵoj, kaj de anatomiaj, higienaj kaj kuracigaj botoj. Vidu anoncon (XV).

London E. C. — Thos. Cook & Son. — *Adr.* : Ĉefoficejo Ludgate Circus. Elpensintoj de plezurvojaĝoj. Turist-, vaporŝip- kaj ekspedagentoj, bankistoj, k. t. p. Filioj en la tuta mondo. Vidu anoncon (XXX).

London W. C. — J.-M. Dent & Sons LTD. — *Adr.* : Bedford Street. Eldonistoj de la fama angla libraro « Everyman ».

London E. C. — G.-B. Kent & Sons, Ltd. — *Adr.* : 75, Farrington Road. Fabrikistoj de plej bonaj britaj brosoj ĉiuspecaj. Fondita 1777. Fabrikejoj en Londono kaj Melbourne. — Agentejoj ĉie.

London S. W. — Davis-Perrett Ltd. — *Adr.* : Caxton House, Westminster. Konsultaj inĝenieroj Specialaĵo : Elektra akvo-senoleiga kaj akvopuriga maŝinaro, por utiligi la akvon por boligil-uzado.

London E. C. — E. Marlborough & Kio. — *Adr.* : 51, Old Bailey. Edonistoj de la fama « Self-Taught » (Mem-Instrua) serio de eŭropaj kaj orientaj lingvoj. Vidu anoncon pri lernolibroj kaj frazlibroj (XVI).

London W.-C. — Steads Publishing House. — *Adr.* : Bank Buildings, Kingsway. Eldonistoj de vortaroj, angla-esperanta, kaj esp.-angla, kaj aliaj esp. verkoj ; de la revuo *Review of Reviews* kaj de la Libretoj por la infanetoj.

London E -C. — Hawes Fratoj, tajloroj kaj vestaristoj. — *Adr.* : 17, Farringdon Street, Ludgate Circus. Vizitantoj al Londono, kiuj deziras sin bone vesti je modera prezo, ricevos nian specialan atenton. Viraj kostumoj de 25 Sm. Paltoj de 20 Sm.

Lübeck. — Georg-F. Klefe. — *Adr.* : Poŝtfako, 51. Eksportoficejo kaj kreditinformejo. Ekspedoj al nordaj landpartoj. Specialaĵoj : produktoj de kamparaj devenoj, bonegaj fruktvinoj, industriaĵoj, k. t. p. Konto ĉe Ĉekbanko Esperantista.

Lyon. — Esperanto-Oficejo. — *Adr.* : Sino FARGES, 36, rue Victor-Hugo. Informejo por Esperantianoj. Centra propagandejo. Librejo, abonejo por ĉiuj ĵurnaloj. Eldonejo de propagandaj poŝtkartoj kaj silkaj flagetoj. Konsulejo de U. E. A.

Lyon. — Henri Leroudier. — *Adr.* : 20, chemin de la Scaronne. Diversaj hemiaj produktaĵoj por ĉiuj industrioj (devenaĵoj de gudro, gravaj industrioj, tinkturejoj, k. c.). Fabrikado, deponado, reprezentado.

Lyon. — Thimonnier & Kio. — *Adr.* : 21, rue Terme — (Fondita en 1830 de B. Thimonnier, elpensinto de la kudromašino). Fabrikado kaj vendado de kudromašinoj, brodmašinoj, trikmašinoj, bicikletoj, motocikloj k. c. Bicikletoj « Superior », kudromašinoj « Neva ».

Manchester. — Swiss Embroidery & Lace Mnfg. Co Ltd. — *Adr.* : 89-91, Rusholme Road. Fabrikas ĉiuspecajn mašinbrodaĵojn. Specialaĵo : Broditaj kitolpecoj kaj roboj laŭ la plej moderna stilo, sur anglaj štofoj. Petu informojn kaj prezojn.

Marseille. — Société des Codes télégraphiques, G. Lugagne. — *Adr.* : 19, rue de la Darse. Vidu anoncon (XXVI).

Moskvo. — Libroeldonejo « Posrednik ». — *Adr.* : 36, Arbato, 4 Testov. Celadas vegetarismon, kontraŭalkoholismon, kooperativismon, pedagogiajn idealojn, plibonigon de popola terkulturado ; eldonis jam 2.000 diversajn presaĵojn (3.000.000 ekz. jare). Revuoj : porinfana *Majak* (Lumturo) kaj *Libera Edukado.*

Moskvo. — Librejo « Esperanto ». — *Adr.* : Lubjanskij proezd, 3. Havante ĉiam provizon de diverslandaj esp. eldonaĵoj por pli ol 60.000 frankoj (Sm. 24.000) la Moskva Librejo senprokraste liveras kiun ajn esp. libron. Katalogo (20-paĝa) estas sendata senpage. Filio en Peterburgo, Nevskij, 110.

Moskvo. — R. Köhler & Kio. — Apotekaj, ĥemiaj kaj fotografaj objektoj. Unu el plej grandaj magazenoj kun filioj en Saratov, Vladivostok, Peterburg, Nižni-Novgorod, Simbirsk.

Moskvo. — Mahler & Jackiewicz. — *Adr.* : Krivokolennij, 5. Interesiĝas pri ĉiuj teknikaĵoj, koncernantaj vaporkaldronegojn kaj tubokondukojn por superhejtigita vaporo.

München. — Jos. Sedlmayr, Brauerei zum Franziskanerkeller (Leistbräu). — *Adr.* : A.-G., 7, Hochstr. Rekomendas tre bongustajn eksport-bierojn, helajn kaj malhelajn. Eksporto en bareloj kaj en boteloj ĉiulanden en la mondo. Plej altaj premioj.

Nancy. — Daum frères. — *Adr.* : Verreries de Nancy. Artvitraĵoj kaj kristalaĵoj de Nancy. Vazoj. Elektraj lampoj. Ĝenerala magazeno (deponejo) en Parizo, 32, rue Paradis.

Nancy. — Librejo kaj papervendejo Victor Berger. — *Adr.* : 13, rue Saint-Georges. Ĝeneralaj libroj. Verkoj kaj revuoj esperantistaj.

Nice. — Société des fleurs de Nice (Societo de la Nicaj floroj). — *Adr.* : 27, rue Lamartine. Eksportado de floroj. Korboj « Esperanto » printempa : 2 Sm. Lazura marbordo : 4 Sm. Select Nicea : 6 Sm. Riviera : 8 Sm. Sendo afranke kontraŭ poŝtmandato.

Orel-Smolensk. — Orel-Smolenska Borsa Kompanio. — *Adr.* : 2 Posadskaja, 19, Basov, por O.-S. Birjevaja Artel. Proponas siajn anojn por respondecaj oficoj : libroteniistojn, kontoristojn, kasistojn magazen-, dom-, deponej-, administrantajn komizojn kaj ceterajn.

Paris. — Presa Esperantista Societo. — *Adr.* : 33, rue Lacépède. Liveras librojn, insignojn, poŝtkartojn, ĵurnalojn kaj ĉiujn esperantaĵojn ; liveras ankaŭ je plej favoraj kondiĉoj ĉiujn francajn verkojn.

Paris. — Centra Presejo Esperantista — *Adr.* : V. Polgar, 33, rue Lacépède. Entreprenas la faradon de ĉiuspecaj presaĵoj en nacilingvoj kaj Zamenhofa Esperanto. Fondita en 1904.

Paris. — Louis Menand. — *Adr.* : 52, avenue Parmentier, Paris-X., Petas en tuta Francujo agentojn je maklera profito por reklamado administra monopoligita, ĉiaj reklamaj objektoj kaj kalendaroj.

Peterburg. — Rus-esperanta eldonejo Petro Stojan. — *Adr.* : Geslerovski, 23-24. Eldonas vortarojn kaj lingvajn verkojn ; ankaŭ slipojn en mondformato. Ĉekbanka konto.

Peterburg. — **Ed. Kühne.** — *Adr.* : 1, Gorohova. Vendejo de kaŭĉukaĵoj kaj vojaĝobjektoj.

Pozsony (Hungario). — **E.-M. Barna.** — Sola fabrikejo de patentitaj Elfenit'ujoj por ĵurnaloj. Kafejoj kaj hoteloj, ilin uzantaj, gajnas milojn da Spesmiloj, per reklamoj sur ilin aplikeblaj. Petu specimenojn.

Bad-Reichenhall. — **Fritz Mayerhauser.** — *Adr.* : 1, Gradirhausstr. Esperanto-Propagando-Entrepreno. Specialaĵo : Esperanto- Portretoj, kolekt-albumoj k. t. p. — Konto ĉe Ĉekbanko Esperantista. Vidu la anoncon (XXXIV).

Saumur. — **Vidvino Amiot.** — *Adr.* : S. Hileire, S. Florent (Franc). Grandaj ŝaŭmantaj vinoj. Komercaj markoj : « Carte bleue », « Military » kaj « Crémant du Roi ».

Saumur. — **Gratien & Meyer.** — *Adr.* : Beaulieu-les-Saumur (Franc). Grandaj ŝaumantaj vinoj « Kastelo de Beaulieu ». La firmo akceptas agentojn ĉie kie ĝi ne estas reprezentata.

Saumur. — **Balme kaj filoj.** — *Adr.* : 117, boulevard Richard-Lenoir, Paris. Fabrikejo de rosarioj, medaloj kaj religia juvelaro.

Terrasson (Franc.) — **M. Fleury de la Ruelle.** — Trufoj el Perigord kaj vinoj el Bordeaux'a regiono; grandega ŝparo; oni sin turnu rekte al la bienposedanto. Speciala rabato por mendoj skribitaj esperante. *Adr.* : Terrasson (Dordogne, Francujo).

Toulouse. — **F. Laveran.** — *Adr.* : 11, rue Caffarelli. Cedorajtigito : 1° de l'Internacia Telegrafa Kodo Lugagne; 2° de l'Ideala Datilo « Kalendor » patentita en Francujo kaj aliaj landoj. Li eldonos en 1914 belan esperantistan kalendaron.

Trencsén. — **Unua fabriko por Juniperbrando kaj Likvoro (Akcia Societo).** — *Adr.* : Trencsén, Hungarlando. Rekomendas veran juniperprun-brandon, likvorojn. Eksporto de Juniperoleo. Proponoj senpage.

Trento. — **Basilio Travaglia.** — Eksportisto pogranda de terkulturproduktaĵoj. Specialaĵoj : poŝtpakaĵoj de fruktoj tre rekomendindaj por societoj kaj hoteloj. Oni korespondas esperante, itale, germane kaj france. *Adr.* : Trento (Tirol, Aŭstrio).

Weinböhla-Dresden. — **Chemische Fabrik Richard Schubert & K^io^. G. m. b. H.** — Fabriko de nemiaj kaj farmaciaj preparaĵoj. « Rino » ŝmiraĵo, mondkonata. Klarigoj en 15 lingvoj.

Wernigerode-Harz (German.). — **Bergmann & K^io^.** — Fabriko de ĉiuspecaj fotografpaperoj kaj-poŝtkartoj bezonataj de fakuloj kaj amatoroj. Specimenoj senpage. Aĉeto per la vendejoj.

Wiesbaden. — **D^ro^ M. Albersheim.** — *Adr.* : 38, Wilhelmstr. Fabrikejo de noblaj parfumoj; specialmagazeno por ĉiuj tualetobjektoj en arĝento, testudŝelo, eburo, celulojdo, kristalo, en- kaj eksterlandaj parfumoj kaj sapoj.

Wiesbaden. — **Paul Heinrich, arbkulturejo.** — *Adr.* : Wiesbaden, Wellritztal. Kulturejo kaj eksporto de frukt-, ale- kaj ornamarboj kaj arbetaĵoj. Rozoj- kaj semkulturoj. Oni vidu la anoncon (XXVIII).

LEONARD ROMANZEWSKI

INDEKSO

DE LA

KOMERCAJ ESPERANTIAJ ENTREPRENOJ

LAŬ

SPECIALECO

Agentejoj, maklerado :

Brooklyn Ny. — Ebnisa Entrepreno Esperantista.
Chemnitz. — Patentoficejo de Paul Fabian.
Kristiana. — Patentoficejo Klingenberg.
Le Havre. — Havra Esperantista Komercejo.
Orel-Smolensk. — Orel-Smolenska Borsa Kompanio.
Paris. — Louis Menand
Toulouse. — F. Laveran.

Agrikulturo :

Châtillon. — Auguste Nonin.
Terrasson. — M. Fleury de la Ruelle.
Trento. — Basilio Travaglia.
Wiesbaden. — Paul Heinrich.

Asocio :

Boise. — Boise Commercial Club.

Banaparatoj :

Dresden. — Vereinigte Eschebach'sche Werke, Akt.-Ges.

Banko :

Dresden. — Gebr. Arnhold.

Bierfarejoj :

Elberfeld. — Wicküler-Küpper-Bierfarejo.
Erlangen. — H. Henninger-Reifbräu A.-G.
München. — Jos. Sedlmayr, Brauerei zum Franziskanerkeller (Leistbräu), A.-G.

Botoj :

London. — Holden Fratoj.

Brodaĵoj :

Craponne-sur-Arzon. — Union universelle pour la fabrication et la vente des véritables dentelles Cottier.
Manchester. — Swis Embroidery & Lace Mnfg. Co Ltd.

Brosoj :

London — G.-B. Kent & Sons Ltd.

Dekoraciaĵoj :

Dresden. — E. Neumann & Kio.

Eksportoficejoj :

Lübeck. — Georg-F. Klefe.
Trento, — Basilio Travaglia.

Eldonejoj :

Brighton. — Link Publishing Union.
Bukarest. — Editura Esperanto.
Dresden. — Ader & Borel G. m. b. H.
Genève. — Universala Esperantia Librejo.
London. — J.-M. Dent & Sons Ltd.
London. — E. Marlborough & Kio.

London. — Steads Publishing House.
Marseille. — Société des Codes télégraphiques, G. Lugagne.
Moskvo. — Librejo « Esperanto ».
Moskvo, — Libro-eldonejo « Posrednik ».
Peterburg. — Rus-esperanta eldonejo Petro Stojan.
Paris. — Presa Esperantista Societo.

Ferajoj :

Berlin-Rummelsburg. — Georg Reiner.

Floroj :

Bordighera. — L.-A. Allavena.
Châtillon. — Auguste Nonin.
Nice. — Société des fleurs de Nice.

Fotografado :

Limoges. — M. Jové.
Reichenhall (Bad). — Fritz Mayerhauser.

Foto- aparatoj, -artikoloj, kinematografoj :

Dresden. — « Ica » Aktiengesellschaft.
Wernigerode. — Bergmann & Kio.

Ĥemio kaj farmacio :

Berlin. — Do Ed. Arnold.
Fay-aux-Loges. — G. Sigot.
Lyon. — Henri Leroudier.
London. — Burroughs Wellcome & Kio.
Moskvo. — R. Köhler & Kio.
Weinböhla. — Chemische Fabrik Richard Schubert & Cie. G. m. b. H.

Inkoj kaj koloriloj :

Dresden. — August Leonhardi.
Dresden. — E.-F. Gleitsmann.
Hannover. — Günther Wagner.

Institutoj, lernejoj :

Davos-Dorf. — Naturscienca Instituto.
Dresden. — Dalcroze-lernejo.
Langnau. — Internacia Instituto por knaboj.

Kafejoj :

Edinburgh. — Café Royal.
Grasse. — Café Monte Carlos.

Kuracado :

Annonay. — Laboratoire de la Pambiline.
Berlin. — Kuracejo de Dro Breiger.
Cusset apud Vichy. — Société des Sources d'eaux minérales du Château de la Motte.
Ems. — Rudolf Eisfeller.
Fay-aux-Loges. — G. Sigot.
Kairo. — Dro Henriko Ŝipek.

Librejoj :

Ansbach. — Fr. Seybold.
Bern. — A. Francke.
Dresden. — Ader & Borel G. m. b. H.
Genève. — Universala Esperantia Librejo.
Krakow. — « Ksiegarmia polska » de Frederik Ebert.
Lyon. — Esperanto-Oficejo, Sino Farges.
Moskvo. — Librejo « Esperanto ».
Nancy. — Victor Berger.
Paris. — Presa Esperantista Societo.

Likvoroj (Vidu : *Vinoj kaj likvoroj*).

Medaloj, insignoj :

Dresden. — Dresdner Medaillen-Münze, Glaser & Sohn.
Dresden. — Neumann & Kio.

Nutrado :

Avignon. — E. Montagard.
Avignon. — Rousset frères.
Bamberg. — Firmo Friedrich Maurer (posed. G. Werner).
Bordighera — The Bordighera Tea Rooms
Cusset apud Vichy. — Société des Sources d'eaux minérales du Château de la Motte.
Dijon. — Biscuits Pernot.
Hannover. — H. Bahlsen's Cakesfabrik.
Le Creusot. — Société coopérative de consommation « L'Epargne ».
London. — Eustace Miles Proteid Foods Ltd.
London. — Burroughs Wellcome & Kio.
Terrasson. — M. Fleury de la Ruelle.

Parfumoj :

Weisbaden. — Dro M. Albersheim.

Patentoj :

Chemnitz. — Patentoficejo Paul Fabian.

Presejoj :

Bern. — Büchler & Kio.
Charleroi. — Presejo kaj reklamfarejo D. Hallet.
Chatham. — W. & T. Mackay & Kio Ltd.
Dijon. — Presejo Jobard.
Dijon. — Presejo Kooperativa.
Dijon. — Burgonja Presejo.
Eastbourne. — V.-V. Sumfield
Letchworth. — Garden City Press.
London. — F. Mildner & Kio.
London. — Presejo Josiah Briscoe.
Paris. — Centra Presejo Esperantista.

Puntoj :

Craponne. — Puntoj Cottier.

Reklamo :

Charleroi. — Presejo kaj reklamfarejo D. Hallet.

Religiaj objektoj :

Bordighera. — L.-A. Allavena.
Saumur. — Balme kaj filoj.

Semaj produktoj :

Bamberg. — Friedrich Maurer.

Skribmaŝinoj :

Dresden. — Seidel & Naumann.

Sukerajoj :

Danzig. — Otto Haucisen.
Hannover. — H. Bahlsen's Cakesfabrik.

Teknikaj iloj, maŝinoj :

Davos. — « Nova » Act.-Ges.
Egnach. — Maŝinfabrikejo Walther Schmied.
Gummersbach. — L. u. C. Steinmüller.
Horsens. — Rud. Kramper & Jörgensen.
Horsens. — Paasch & Larsen, Petersen.
Horsens. — Emil Möller.
Leipzig-Grosszschocher. — D^ro^ Th. Horn.
London. — Davis-Perrett Ltd.
Lyon. — Thimonnier & K^ie^.
Moskvo. — Mahler & Jackiewicz.
Pozsony. — E.-M. Barna.

Transportoj :

Antwerpen. — Esperanta Ekspedicia Oficejo.

Turismo, vojaĝado :

Antwerpen. — Esperanta Ekspedicio Oficejo
Edinburgh. — J. & H. Lindsay Ltd.
London. — Thos Cook & Son.

Vestado :

Elberfeld. — Uhlhorn & Klussmann.
Grenoble. — A. Ploussu.
London. — Hawes fratoj.
London. — Carew & Carew.
Manchester. — Swiss Embroidery & Lace Mnfg. C^o^ Ltd.

Vinoj, likvoroj :

Amsterdam. — J.-C. Wegmann antaŭe C. Hamer.
Badalona. — Firmo Ramon Amat Pujol.
Beaune. — Etabl. A. Billerey et Forgeot père et fils.
Beaune. — Gaston Charcousset.
Chalon-sur-Saône. — Anonima Societo de la Distilejo.
Dijon. — Firmo Henri Quenot.
Saumur. — Vidvino Amiot.
Saumur. — Gratien & Meyer.
Terrasson. — M. Fleury de la Ruelle.
Trencsen. — Juniperbrando kaj likvoro.

Vitrajoj :

Bordeaux. — Marly Fratoj.
Nancy. — Daum frères.

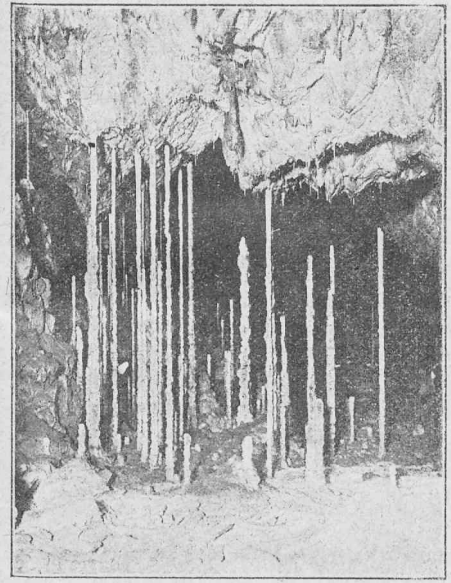
Vojaĝobjektoj :

Petersburg. — Ed. Kühne.

VIZITU MORAVION !

Moravio estas unu el plej riĉaj, plej belaj kaj plej gastemaj landoj en Aŭstrio. Ĝi enhavas multnombrajn vidindaĵojn por turistoj kaj vizitantoj el fremdlando

Historiaj konstruaĵaj kaj artistaj memorindaĵoj. Antikvaj kasteloj kaj palacoj : arĥitektura perlo, kastelo **Pernštýn**, kasteloj **Bítov, Buchlov, Vranov**, k. t. p. Ruinoj de la kasteloj : **Boskovice, Cornštejn, Zubštýn, Helfštýn**. k. t. p.

Mondkonata abismo **Macocha**. Subteraj mirindaĵoj de la **Moravia Kras'o**. La grotoj **Kateřinská** kaj **Punkevní**, kiuj egalas per sia grandiozeco kaj beleco al la grotoj en Postojna. Malnova groto de **Mladeč** apud **Litovel**, memorindaj montoj **Praded, Radhošt, S. Hostýn** (kie estis venkitaj Tataroj) k. t. p.

Luksegaj naciaj kostumoj slovakaj, kun kiuj nenio kaj nenie povas konkuri. La regiono « **Valašsko** » kun pentrindaj pejzaĝoj, ĉarmaj kostumoj kaj kvieta popolo. La benita « **Haná** », antikvefama **Velehrad**, banurboj **Luhačovice, Teplice** apud **Hranice**, k. t. p.

En la jaro 1914 estos aranĝita granda nacia ekspozicio : **Hanácko-Valašská.**

Por ĉiuj informoj rilate al vizito de Moravio turnu vin al adreso :

Český zemský svaz pro povznesení návštevy cizinců na Moravě a ve Slezsku

BRNO, Velké námestí č. 30, **Moravio (Aŭstrio).**

"COOK'S TOURS"

Vojaĝoj pere de Cook ĉirkau kaj tra la mondo

Sendependaj biletoj. — La biletoj de Cook estas utiligeblaj ĉie en la mondo, por la simplaj aŭ la plej kompleksaj vojaĝoj, kaj donas specialajn facilaĵojn rilate al interrompo de vojaĝo kaj portado de pakaĵoj. Biletposedantoj povas ricevi informojn kaj konsilojn de la agentoj kaj reprezentantoj, kaj utiligi la oficejojn de la firmo por sia korespondado. Interpretistoj ĉeestas la ĉefajn stacidomojn kaj havenojn.

Inkluziva sendependa vojaĝo. — La plej perfekta vojaĝo estas atingebla per tiu metodo. La biletposedanto vojaĝas tute sendepende, sed ĉiu detalo antaŭe estas aranĝita, kaj ĉiu elspezo praktike antaŭsciigita. Skribu por klariga libreto.

Interpretistoj ĉe la ĉefaj stacidomoj.

Mara vojaĝo. — Ĉiuklasaj transiraj biletoj estas vendataj je la plej malkaraj prezoj al aŭ de la Unuigitaj Ŝtatoj, Kanado, Sud-Afriko, Hindujo, Aŭstralio, Nov-Zelando, ankaŭ al Ĥinujo, Japanujo, al ĉiuj partoj de la mondo kaj ĉirkaŭ la mondo.

Pakaĵoj kaj Komercaĵoj. — La firmo Cook kolektas, asekuras, teneje konservas kaj forsendas ĉiujn specojn de pakaĵoj kaj komercaĵoj.

Bankado kaj monŝango. — Fremdaj moneroj estas ŝanĝeblaj je la plej bonaj kondiĉoj; rondiraj notoj kaj kreditleteroj eldonataj, kaj kablaj ĝiroj farataj.

Hotelkuponoj estas eldonataj je fiksitaj prezoj, kaj utiligeblaj ĉe *pli ol 2,000 hoteloj.*

THOS. COOK & FILO, LUDGATE CIRCUS LONDON

Elpensintoj de la tutmonda sistemo de plezurvojaĝoj. Fondita 1841.

Filiigita al U. E. A.

OFICEJOJ ĈIE EN LA MONDO

TEKNIKA LERNEJO MITTWEIDA

Reĝlando Saksujo

DIREKTORO : Prof. A. HOLZT

Altgrada teknika instituto

POR INSTRUIĜO EN LA

Elektrotekniko kaj en la Tuta Maŝinkonstruado

Apartaj studplanoj por elektro = inĝenieroj, maŝin = inĝenieroj, kontor = kaj laborej = teknikistoj kaj laborestroj de elektrotekniko kaj maŝinkonstruado. Riĉe provizitaj, elektroteknikaj kaj pormaŝinaj eksperimentejoj. **Instrufabrikaj laborejoj** por instruado al praktikantoj kaj lernantoj (3,000 kvadratmetroj da surkonstruita terspaco).

Okaze de ĉiuj ekspozicioj, en kiuj ĝis nun partoprenis la *Teknika Lernejo Mittweida* aŭ ĝiaj laborejoj de precizeco, oni ricevis **eminentajn premiojn**. Industria kaj metia ekspozicio PLAUEN : la ekspozicia medalo de la urbo PLAUEN « por eminentaj laboroj ». Industria kaj metia ekspozicio LEIPZIG : la « reĝa Ŝtatmedalo por eminentaj laboroj en teknikaj instruaferoj ». Industria ekspozicio ZWICKAU : « la ora medalo ». Internacia Universala Ekspozicio LIÈGE : « Prix d'honneur » (honora premio).

Plej malnova kaj plej multe vizitata instituto

Enskriboj de lernantoj en **aprilo** kaj **oktobro**

Programo kaj jarraporto de la instituto, same ankaŭ pli detalaj informoj estas riceveblaj senkoste de la

SEKRETARIEJO de la TEKNIKA LERNEJO MITTWEIDA

FRANCUJA UNIVERSITATO

La Urbo SAUMUR *posedas tri grandajn lernejojn por edukado kaj instruado duagradajn, belege lokitajn sur monteto staranta super la Loire.*

GRANDAJ PARKOJ — VASTAJ KORTOJ — HIGIENO KAJ KOMFORTO

1° **KNABINA LERNEJO**

Beletristika, scienca kaj praktika edukado

La plej pura lingvo el la tuta Francujo

Sin turni al Sino DIREKTORINO *de la Knabina Lernejo,* **SAUMUR** (Maine-et-Loire), **Francujo.**

2° **KNABA LERNEJO**

Plenaj kursoj de duagrada instruado

3° **INDUSTRIA KAJ KOMERCA LERNEJO**

Preparanta al la Lernejo de artoj kaj metioj,
Kaj senpere al la industriaj situacioj,
Kaj al la situacioj de la Komerco, de la Banko kaj Administrado.

Sin turni al Sro DIREKTORO *de la Industria kaj Komerca Lernejo,* **SAUMUR** (Maine-et-Loire), **Francujo.**

NICE **P.-L.-M. PALACE-MEUBLÉ,** KAJ CONFORT HOTEL
60, avenue de la Gare, *proksime de la stacidomo.*
Malfermita la tutan jaron. — En la ĉambroj varma kaj malvarma akvo. — Banĉambroj — Centra hejtado. — Lifto. — Poŝt- kaj telegrafoficejo ĉe la pordo de l'hotelo. — **Moderaj prezoj.** — **Rabato por la Esperantistoj.**
A. LATTÈS, Posedanto.

★ **LA ĜARDENURBO LETCHWORTH**

Ĉiu samideano kiu veturas Anglujon nepre devas viziti la interesegan belan ĝardenan urbon Letchworth.

Kuŝas nur 53 kilometroj de Londono
50 minutoj vagonare. — 75 geesperantistoj enloĝantaj.

FABRIKO DE KORKŜTOPILOJ

Specialkorkoj por farmaciistoj, eksporto ĉiulanden.
Korespondas Hispane, Esperante, Angle kaj France.
V. ROURICH & Co, SAN FELIU DE GUIXOLS (Hispanujo)

SPECKURACAĴOJ en- kaj eksterlanden. Dro RUSKALLEDA, farmaciisto, O. K. Ero., San Feliu de Guixols (Hispanujo).

TABAKVENDEJO kaj poŝtkartoj ĉiuspecaj, ilustritaj; Arturo VICENS, calle Gerona, 14, San Feliu de Guixols (Hispanujo).

Esperanto-Presejo F.-Emil BODEN
G. M. B. H.
DRESDEN, *Pirnaische Str., 41*
Liveras ĉiujn presaĵojn en Esperanto kaj ĉiuj naciaj lingvoj.

Ĉio esperanta mendebla ĉe
ESPERANTISTA CENTRA LIBREJO
31, Rue de Clichy, **PARIS**

FRANCA STUDENTO

Premiita ĉe Esperanta konkurso Michelin, deziras en Anglujo aŭ Germanujo familian restejon aŭ oficon dum somera libertempo. Instruas laŭdezire francan kaj germanan lingvojn. Ĉeestos la Dekan Kongreson.
Gaston LELARGE, 44, rue de la Cathédrale, **POITIERS** (Vienne), Francujo

Kiel ĝuste komenci ŜANĜON de NUTRAĴO

Facile, Spareme, Ĝueble kaj Sukcese

Skribu al **EUSTACE MILES, M. A.**

Ĉe 40, Chandos Street, Londono, W. C.

por BELA BROŜURO, SENPAGA KAJ AFRANKITA

Se vi havas iajn specialajn **malfacilaĵojn aŭ malsanojn**, skribu al Sro Eustace MILES pri ili, kaj marku la koverton « Privata kaj Persona ». Kiam ajn vi estas en Londono, ĉiam manĝu ĉe la Restoracio Eustace Miles, en Chandos Street, Charing Cross, Londono.

VILA'O ESPERANTO

Fremdula kaj familia pensiono

WERNIGERODE-HARZ (Centra German.)

Bismarckstr., 24

Vera esperantista hejmo. Libertempejo en plej ĉarma regiono de Harz-Montaro. Detalaj prospektoj je demando.

Gesroj NEURATH *Esperantia Entrepreno*

FACILA, EFIKA, ĈARMA, AMUZIGA, ĜOJIGA

ESPERANTO-PROPAGANDO !!!

Ĉiu Propagandisto,

Ĉiu Korespondanto,

Ĉiu Kolektanto,

bonvolu tuj postuli la novan, interesan prospekton de

Fritz MAYERHAŬSER

BAD-REICHENHALL (GERMANUJO)

RESTORACIO KAJ HOTELO RAIMBALDI

NICE

21, Boulevard Raimbaldi, 21

apud la stacidomo P.-L.-M.

CENTRA HEJTADO **ELEKTRA LUMO**

Pensiono de fr. 7. — Aranĝoj por familioj.

HOTELO MURLA

Ĉiu moderna komforto

sonorileto, elektra lumo en ĉiuj ĉambroj, lego-salono, manĝo-salono kun solaj tabletoj, manĝo-ĝardeno.

MASTRO : **Miguelo MURLA**

Rambla Vidal, **SAN FELIU DE GUIXOLS (Hispanujo)**

Oni parolas Angle, France, Germane, Hispane kaj Esperante.

CALAIS

BUFEDO KAJ HOTELO TERMINUS

BELEGA MODERNA HOTELO

Apud la maro, en la stacidomo. Famaj vinoj kaj manĝajoj : pensiono.

Sub la sama direktado :

BUFEDO KAJ HOTELO CENTRAL

TRE KOMFORTA

En la stacidomo Calais-Ville kaj en la centro de la urbo. **Mezaj prezoj.**

ĈIUJ GESAMIDEANOJ

kiuj trapasos **NICE** **(Francujo)**, *iru al la*

KAFEJO TERMINUS

Antaŭ la stacidomo P.-L.-M.

Vi trovos tie jurnalojn, sciigojn pri **Esperanto**. *Vi estos bone akceptataj de la estro* **Sro BAILET**, V.-Presidanto de la Nicea Grupo.

Oni parolas Esperante.

NENIU BEZONO DE KURACILOJ KUN GLICERINO

LA CLYSMA PERREIN

Reprezentata tie-sube laŭ ĝusta dimensio

REGISTRIGITA TIPO

Ebligas enkonduki la glicerinon en la rektumon po la malgranda dozo de tri gramoj, **kaj la ago tuj efikas.**

Tre rekomendata por la akušintinoj kaj la infaneloj

FARMACIEJO PERREIN

SAUMUR (Maine-et-Loire), Francujo

Prezo : 2 fr. por la publiko (0.80 Sm.)

Por la Kuracistoj, Akušistinoj kaj Farmaciistoj : **1 fr. 15** (0.42 Sm.)

Refreŝigejo " ANKER "

en la Balta marbanejo

HENKENHAGEN apud KOLBERG

Renkontejo por ĉiuj vivreformemuloj

DIREKTANTA KURACISTO : Dro med. Wilhelm WINSCH

Specialajo : Varmokulturo

Vidu la broŝuron de Dro WINSCH :

Pri Varmokulturo (per varmo al sano)

Prezo afrankite : Sm. 0,700

PROSPEKTO SENPAGE PER LA DIREKCIO

Oni parolas France, Germane, Ruse kaj Esperante.

4ª PARTO

STATISTIKAJ kaj TURISMAJ INFORMOJ

ĜENERALAJ RIMARKOJ

En la sekvantaj paĝoj, niaj membroj trovos utilajn informojn statistikajn, komercajn kaj turismajn pri ĉiu lando (*). La artikoloj, verkitaj de kompetentaj enlanduloj laŭ la plej freŝaj statistikaj dokumentoj, enhavas la jenajn rubrikojn : surfaco, loĝantoj, lingvoj, religioj, registaro, armeo, instruado, ekonomio, monsistemo, mezuroj, poŝto, fervojoj, navigado, dogano, turismo, hoteloj.

Niaj membroj trovos en tiuj artikoloj praktikajn informojn, kiuj, speciale pri poŝtoj, fervojoj kaj turismo, estas malfacile kune riceveblaj, krom en teknikaj kaj karaj verkoj. Ili utilos ne nur al la vojaĝantoj, kiuj ilin uzos por la ellaborado de taŭga vojaĝplano en plej favoraj kondiĉoj, sed ankaŭ al la personoj, kiuj deziras havi je sia dispono facile legeblajn informojn pri tiu aŭ alia lando, sen bezono konsulti diversajn tro specialajn librojn.

Esperantiaj hoteloj.

La servo de la Esperantiaj hoteloj estas organizata sur jena bazo : en ĉiu granda aŭ mezgranda urbo la Delegitoj

(*) Aperas en tiu eldono artikoloj pri ĉiuj Eŭropaj kaj Nord-Amerikaj landoj. Artikoloj pri la ceteraj landoj aperos en la venonta eldono.

elektis mezgradan hotelon kun prezo fiksita de ni inter certaj limoj. La hotelisto pagas nenion, kaj la Delegito promesas nenion alian ol rekomendi ĝin al ĉiuj Esperantianoj.

Principe ni celas: la unuecon de komforto en ĉiuj niaj hoteloj, la unuecon de la prezoj interne de unu lando, kaj internacian unuecon, koncerne la forigon de la malagrablaj flankaj devigoj altrudataj al la hotela gasto, kiel trinkmonoj, mendo de manĝaĵoj aŭ trinkaĵoj, specialaj pagoj por lumigado, k. t. p. Enketo farita de ni montris la malfacilecon de l'tasko, sed samtempe ankaŭ la grandan meriton, kiun U.E.A. povas akiri, se ĝi serioze okupiĝas pri tiu problemo. Konforme al niaj principoj ni komencis modeste, nin okupante nuntempe ĉefe pri la elekto de taŭgaj hoteloj, kaj provizore akceptante inter certaj limoj la diversecon de la prezoj kaj aliaj kondiĉoj, eĉ en la sama lando. Ni esperas, ke la spertoj el tiu ne perfekta sistemo, aranĝotaj diskutoj pri la ĝeneralaj demandoj, raportoj kaj enketoj kolektotaj ĉe aliaj gravaj asocioj, k. t. p., donos al ni kun la tempo la necesan forton kaj aŭtoritaton por ke ni povu krei modelan servon adaptitan al la deziroj de l'internacia vojaĝantaro.

* * *

Por la elekto de la hotelo la Delegitoj ricevis la jenajn instrukciojn:

1e Ĝi estu proksime de l'ĉefa stacidomo aŭ de l'centro de l'urbo. Gi estu pura kaj ĉiurilate rekomendinda.

2e La prezo valoru por unu persono dum unu nokto kaj rajtigu al plena uzo de la ĉambro sen hejtado.

3e La ĉambro estu el la bonaj de l'hotelo: la fenestro rigardu al strato, ĝardeno aŭ granda korto tiel ke oni havu sufiĉe da lumo kaj aero; kiel mebloj troviĝu en ili almenaŭ lito, noktotablo, lavtablo, seĝo, kaldrono por la malpura akvo kaj spegulo; ĉio estu pura. Hotelo kun banĉambro, elektra lumo, skribočambro kaj lifto estas preferata.

Nedevigo al matenmanĝo estas dezirinda, precipe por vojaĝantoj, aŭ en landoj kie la matenmanĝo estas pli malmultekosta en kafejo ol en hotelo. Tamen, ĉar la ricevitaj respondoj montras tre grandan diversecon, ni estis devigitaj fiksi la jenajn regulojn:

En Britujo, Hispanujo, Portugalujo, Grekujo oni citis la prezon kun la matenmanĝo. En la listo tio estas montrata per la vorteto *Mat.* metita antaŭ la prezo.

En la aliaj Eŭropaj landoj, precipe la centre lokitaj, ni citis unue la prezon de l'ĉambro sen matenmanĝo, kaj la prezon kun matenmanĝo nur se: *a*) estas nekutime aliloke matenmanĝi kaj se do mankas kafejoj por tio; *b*) se la ĉambro ne estas havebla sen tio; *c*) se la ĉambra prezo por nematenmanĝanto estas plialtigata, ĉar la hotelisto alkalkulas la ne faritan gajnon. Laŭeble ni cetere evitis tiajn hotelojn.

Por kelkaj lokoj konataj kiel restadejoj aŭ libertempejoj ni ankaŭ indikis la prezon de la ĉambro *kun* pensiono potage (*Pens.*).

La hoteloj, kie oni parolas Esperanton, estas montrataj per *Esp.* En la aliaj, Esperanto *ne* estas parolata.

En kelkaj hoteloj la mastro bonvolis konsenti rabaton al niaj membroj, kvankam ni ĝenerale ne petis similan favoron. En tiuj okazoj la rabato estas montrata inter krampoj, post la prezo.

Al la adresoj de la hoteloj ni aldonis — kie tio estis ebla — la adresojn de la senalkoholaj aŭ vegetaraj restoracioj, kiuj utilos al niaj abstinentaj aŭ vegetaranaj membroj aŭ simple al tiuj personoj, kiuj ilin preferas pro iliaj higienaj profitoj. Ofte la senalkoholaj restoracioj estas malfacile troveblaj, dum la alkoholaj estas multaj. En niaj listoj la vorteto *Rest.* montras senalkoholan restoracion; la vorteto *Veg.* montras, ke ĝi estas nur vegetara, t. e. ne vendas viandon. Se en sama urbo, estas kelkaj tiaj restoracioj apartenantaj al sama kompanio ni citis nur la kompanion (Ekz. *Lloyds Company* en Anglujo), kondiĉe ke tio sufiĉos por trovi iun pere de urbano.

* * *

Por ĉiu lando ni citis ĉiujn iom gravajn urbojn.

El kelkaj ni ĝis nun ne ricevis respondon de nia Delegito

pri elekto de hotelo. En aliaj ni ne ankoraŭ havas Delegiton. Tamen, por ke niaj listoj estu kompletaj ni por tiuj lokoj *provizore citis sen respondeco* la hotelojn speciale rekomendatajn de Turing-Kluboj kaj respondantajn al niaj kondiĉoj. *En la listo tiuj hoteloj estas montrataj per la signo* *.

* * *

Ni tre petas ĉiujn niajn membrojn, ke ili bonvolu :

1e Kiel eble plej multe viziti la Esperantiajn hotelojn dum vojaĝo ;

2e Konigi al la mastroj de tiuj hoteloj, ke ili alvenis dank'al la enskribo en nia Jarlibro ;

3e Informi la Delegiton aŭ la Centran Oficejon de U. E. A. pri ĉiuj malkorektaĵoj okazintaj dum la restado aŭ pri ĉiuj eraroj trovitaj en niaj listoj.

Nur dank'al la kunlaborado de niaj membroj, ni povos atingi iom post iom pliboniĝon de nia hotela servo kaj ĝian adaptiĝon al la deziroj de la plimulto de la Esperantianoj.

MALLONGIGOJ

ĉ.	= ĉambro.	n.	= naskiĝis.
EE.	= Esperantia Entrepreno.	pens.	= pensiono.
gf.	= gvidfolio.	pk.	= poŝtkartoj.
int.	= internacia.	pres.	= presaĵoj.
j.	= jaro.	r.	= regas de.
kl.	= klaso.	rest.	= restoracio senalkohola.
let.	= leteroj.	t.	= tuno.
maks.	= maksimumo.	veg.	= vegetara.
mat.	= kun matenmanĝo.	Esp.	= Esperanto parolata.
min.	= minimumo.		

La nomoj de la hoteloj presitaj kursive estas tiuj de Esperantiaj Entreprenoj (**E. E.**)

AŬSTRIO-HUNGARIO

Surfaco. — *Tuta Imperio :* 676.665 km². *Aŭstrio :* 300.232 km² (Galicio, 78 532 ; Bohemio, 51.967 ; Moravio, 22.231). *Hungario :* 325.324 km² (Kroatio-Slavonio, 42 534). *Bosnio-Hercegovino :* 51.109 km².

Loĝantoj. — *Tuta Imperio :* 51.390.000 (76 po km²). *Aŭstrio :* 28.570.000 (Galicio, 8.026 000 ; Bohemio, 6 770.000 ; Moravio 6.222.000). *Hungario* : 20.886.000 (Kroatio-Slavonio, 2.622.000). *Bosnio-Hercegovino :* 1.898.000.

Lingvoj. — *Aŭstrio :* Slavaj, 60 % (ĉeĥa, 23 % ; pola, 16 % ; rutena, 13 % ; slovena, 4 % ; serbo-kroata, 3 %) ; germana, 35 % ; itala, 3 % ; rumana, 1 % *Hungario :* magiara, 47 % ; slavaj, 26 % (serbo-kroata, 15 % ; slovaka, 10 % ; rutena, 2 %) ; rumana, 15 % ; germana, 10 %. *Bosnio-Hercegovino* : Slava (serbo-kroata), 66 % ; turka, 32 %.

Religioj. — *Aŭstrio* : Rom-katolikoj, 91 % ; hebreoj, 4 % ; grek-katolikoj, 2 % ; protestantoj, 2 %. *Hungario :* Rom-kat., 51 % ; prot., 19 % ; ortodoks., 15 % ; grek-kat., 10 % ; hebreoj, 4 %. *Bosnio-Hercegovino :* ortodoks (serboj), 43 % ; mahomedanoj (turkoj), 32 %, kat. (kroatoj), 23 %.

Registaro. — *Tuta imperio :* Aŭstrio-Hungario konsistas el la ŝtatoj aŭstria kaj hungara, kunigitaj per la persono de la monarko kaj 3 komunaj ministroj (eksterlandaj, militaj, financaj). Imperiestro-reĝo : Francisko-Jozefo Ia (n 1830, r. 1848). La komunajn aferojn ĉiujare pritraktas Delegacioj (120 anoj, elektataj po 60 de la aŭstria, po 60 de la hungaria parlamentoj). *Aŭstrio :* Parlamento : ĉ. de Sinjoroj (anoj dumvive elektataj de Imperiestro aŭ rajtigitaj laŭ naskiĝo) ; ĉ. de Deputatoj (516 anoj, universala baloto, 6 j.). *Hungario* : Parlamento : ĉ de Magnatoj (nun 400 anoj, dumvivaj aŭ rajtigitaj laŭ naskiĝo kaj reĝa elekto) ; ĉ. de Deputatoj (453 anoj, 5 j.) Ambaŭ ŝtatoj konsistas el kronlandoj (ekz. Bohemujo, Galicio, Stirio) havantaj proprajn parlamenton. Apartan situacion ŝtatrajtan posedas en Hungario Kroatio-Slavonio kaj en Aŭstrio Bohemio. *Bosnio-Hercegovino* estas administrata de la financa ministerio kaj havas reprezentantaron.

Armeo. — *Tera :* Dum paco : 385.000. Dum milito : 1.872.000 Militservo parte 2 j., parte ankoraŭ 3 j. Absolventoj de mezaj lernejoj 1 j. *Mara :* 1.330 kanonoj, 15.000 homoj. *Aera :* 2 aerŝipoj.

Instruado. — 8 universitatoj en Aŭstrio (5 germanaj, 2 polaj, 1 bohema), 3 en Hungario (2 magiaraj, 1 kroata), 7 teknikaj lernejoj (4 germanaj, 2 bohemaj, 1 pola), multaj mezlernejoj (gimnazioj, realaj lernejoj kaj realaj gimnazioj), pedagogiaj, juristaj akademioj (en Hungario), akademioj de belartoj (en Wien, Praha, Krakow), agrikultura (Wien), 3 veterinaraj (Wien, Lwow, Budapest), minakademioj, milita akademio, milita mar-akademio, altaj lernejoj komercaj (en Hungario), komercaj akademioj, multaj lernejoj industriaj, komercaj, metiaj kaj aliaj fakoj. — Universitata gf. en Innsbruck.

Ekonomio. — Aŭstrio-Hungario estas lando plejparte agrikultura (tritiko precipe en Hungario). Brutedukado en Hungario (porkoj, ĉevaloj, kortbirdoj). Industrio ĉefe nordokcidente en bohemaj landoj, pro natura riĉeco (karbo, mineraloj) kaj kulturado de industriaj vegetaloj (sukerbeto, lupolo, hordeo). Fero (Bohem., Stirio), petrolo (Galicio). Industrio : sukero, biero (Bohem.), alkoholo (Galicio), muelejo (Hungar.). Vitro, porcelano (Karlsbad), mebloj (Hungar., Moravio), muzikiloj, ledaĵoj (Wien), k. t. p. Importo, 2 404.000 K. ; eksporto, 3.191.000. Komerca ŝiparo : 325 ŝipoj kun 114.000 t.

Monsistemo. — Monunuo : 1 krono (41 Sd) = 100 heleroj. Biletoj : 10, 20, 50, 100, 1.000 K. Oraj moneroj : 10, 20 K. Arĝentaj : 1, 2, 5 K. Nikelaj : 10, 20 heleroj. Bronzaj : 1, 2 hel. — Mezuroj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Interna afranko : let. kaj leterkartoj 10 h. ĝis 20 gr., pk. 5 h., pres. 3 h. ĝis 50 gr., 5 h. ĝis 100 gr., 10 h. ĝis 250 gr., 20 h. ĝis 500 gr., 30 h. ĝis 1.000 gr. — Telefono : por 3 min. 20 h. en pli grandaj urboj, inter urboj, 60 h. ĝis 3 K. — Telegrafo : 6 h. por vorto min. 60 h. Poŝtmandatoj pageblaj hejme, int. mandatoj kaj respondkuponoj. Ŝparkaso (interezo 3 %, spezoj en ĉiu poŝtoficejo. Antaŭpeto necesa por depreno de mono). Markoj aĉeteblaj en laŭvola kvanto ĉe ŝtataj tabakvendejoj.

Fervojoj. — 47.000 km. En Aŭstrio duone, en Hungario 5/6 ŝtataj. Prezo po km. sur ŝtataj linioj : de 1-400 km., 1ª kl., 9 hel. ; 2ª kl. 5 hel. ; 3ª kl. 3,5 hel ; de 401-600 km. 8,5 ; 5 ; 3 ; post 600 km. 4,5 ; 4 ; 2. Ir- reiraj biletoj, nenia rabato, valoras 3 tagojn. Ĉe somerekskursoj por ekskursaj lokoj ir-reiraj biletoj, daŭro 24-48 horojn, rabato sufiĉe grava. Plia alpago por rapid-vagonaro. Specialaj biletoj : *a*) kombinitaj int. kuponoj laŭ kontrakto kun aliaj ŝtatoj ; *b*) abonoj por 1 aŭ pli da ŝtatfervojaj direktoj, min. 250 K., 150 K., 100 K. ;

c) 15-30 tagaj abonoj por la ĉirkaŭaĵo de Wien, Salzkammergut-, Tauern-, Sudalpoj, nordokcid. kaj nordorient. Bohemio, Elbe-, Iser-, Riesen-montaro, Sudetoj, Okcid-Orient-Galicio. Prezo : 15 tagoj, 1ª kl. 62 K., 2ª kl. 43 K., 3ª kl. 24 K. ; 30-tagoj, 93, 62, 38 K. ; *d*) speciala takso por societoj (20 % por pli ol 30 personoj, 50 % por pli ol 100), laboristoj veturantaj al laborcelo aŭ reen, flosistoj, lernantoj, soldatoj, kongresoj, k. t. p. Infanoj ĝis 4ª j. ne pagas, de 4 ĝis 8ª j. la duonon. Interrompo de l'vojaĝo ebla 1 fojon. Kontrolo de la biletoj je la en- kaj eliro, kaj en la vagono. Eniro sur la kajojn sen vojaĝbileto 20 h. Senpage estas kunprenebla manpakaĵo ; la resto iras en la pakvagonon. 3,50 K. por 100 kgr. po km. Bicikletoj (neenpakitaj) pagas 8 hel. po 10 kgr. Pakaĵrestejo 10 h. po tago kaj pakaĵo. 3ª kl. ĝenerale rekomendinda sed ne rajtigas al manĝovagono ; diversaj rapidvagonaroj ne havas ĝin.

Ŝtataj veturiloj en ĉiuj regionoj ne atingeblaj per vagonaro. Ŝtataj poŝtomnibusoj, aŭtomobiloj, ĉefe en Tirolo (Dolomitoj).

Navigado. — Vaporŝipoj sur Danubo, sur la aliaj ĉefaj riveregoj kaj sur la lago Balaton. Ĉefaj marhavenoj Trieste, Fiume (ĉefa linio Trieste-Brindisi-Aleksandrio). Komerca ŝiparo : 1.800 ŝipoj kun 400.000 t.

Dogano. — Severa pri valizoj ; persona traserĉado preskaŭ neniam okazas, krom ĉe personoj suspektindaj. Permesite havi por propra bezono aŭ 10 cigarojn aŭ 25 cigaredojn aŭ 35 gr. da fumtabako aŭ ĉion kune, ĉiu portas kvanton por si mem, kvalito konforma al la personeco. Plue toleratej estas manĝaĵoj kaj kuraciloj bezonataj dum la vojaĝo kaj ĉio alia ĝis 25 gr. aŭ en kvanto al kiu respondas la imposto malpli granda ol 10 h. Bicikletoj venantaj el eksterlando pagas po 60 K. aŭtomobiloj laŭ pezo ; mono rericevebla ĉe eliro. Membroj de certaj societoj rajtas liberan eniron. Tiuokaze estas necesa legitimacio, priskribo de la maŝino kaj plumba marko.

Turismo. — Somera sezono de junio ĝis septembro. Vintraj sportoj kaj turismo en Tirolo, Semmering, Sudetoj, Karpatoj, Tatra. Marbanejoj ĉe Adriatiko. Famaj kuraclokoj. Multaj turistoficejoj donas informojn kaj eldonis diverslingvajn gvidlibrojn. Fotografado en muzeoj ne permesata. Vojoj bonaj por cikloj kaj aŭtomobiloj. Multaj vojmontriloj de turistaj kluboj. — Esp. gf. en Bozen-Gries, ĉ. Budejovice, Jindrichuv Hradec, Kladno, Praha, Prostejov, Rožnov. Esp. gvidlibroj : Pejzaĝoj Aŭstriaj kaj Novaj fervojoj tra Aŭstrio (eldonitaj de la aŭstria ministerio por fervojoj), Bosnio-Hercegovino, Budapest, Franzensbad, Graz, Krakow, Praha.

Hoteloj. — Komfortaj kaj ĝenerale puraj se la prezo superas 2.50 Kr. por ĉambro. Elektra lumo ĉefe en urboj. Veturiloj apud la stacidomoj escepte en la urbegoj. Matenmanĝo ne enkalkulata en

la prezo de la ĉambro Prezoj de l'manĝoj enhavas nek prezon de trinkaĵoj nek panon. En kelkaj lokoj oni postulas almenaŭ unufoje manĝi en la hotelo. En ĉiu granda hotelo oni parolas fremdajn lingvojn. En urboj reprezentantinoj de societoj por protektado de junulinoj Post ĉiu elspezo trinkmono da 5-10 %. Ne estas kutimo doni en la hotelo al la mastro mem por la tuta servistaro ; sufiĉas doni al botpurigisto 20 h. kaj ankaŭ al ĉambristino. En la urboj oni kutime fermas je 10 h. vesp. ; post tiu tempo oni pagu al la pordisto 10-20 h. por la malfermo. En la ĉefaj hoteloj oni ĝenerale parolas germane, krom la enlandaj lingvoj, kaj kelkafoje ankaŭ france. R. Hromada, Praha ; Sos, Del Wien ; S. Rudnicki, Del. Krakow ; A. de Zsigmond, Del. Sopron.

Esperantiaj hoteloj

Arad. — Hot. Fehér Kereszt. — 3,50 Kr.
Bozen-Gries. — Hot. Walther von der Vogelweide, Waltherplatz. — 2,50 Kr
Brno (*Brünn*). — Hot. Slavia, Solnouredni ul. — 2,40 Kr.
— Rest. « Freya », Orelska ul., 10. — Veg.
Budapest. — Pensiono Wüsztner, IV. Váci utca 40. — Esp.
— Rest. Alkoholmentes ès Vegetarianus Ethezde, IV. Kiraly utca, 35-37 — Veg.
Capodistria — Albergo trattoria Sartorio. — 2 Kr.
Debreczen. — Hot. Angol Királynö, Kossuth. — 3 Kr.
Dubrovnik (*Ragusa*). — Hôtel de la Ville, Gundulicev trg. — 3,50 Kr.
Eger (Hungar) — Kaszinó szálloda, Széchenyi utcza. — 2,50 Kr.
Graz. — Hot. Kaiserkrone, Färbergasse, 6. — 2,50 Kr.
— Rest. Alkoholfreies Speisehaus, Bischofplatz, 1.
Innsbruck. — Hot. Habsburger Hof, Museumstr. — 3 Kr.
Kolomea. — Bahra Hotel Bristol, Jagiellonska, 3. — 2,25 Kr.
— Rest. Danylo Sluzar, Narodnyj Dim. — Lakt.
Kolozsvár. — Hot. « New-York » szalloda, Jókai utca, 1 — 3 Kr.
Krakow. — *Hotel Belvedere*, Str. Basztowa, 27. Komforta kaj elegante meblita hejmo por esp. vojaĝantoj, proksime de la stacidomo ; elektra lumo, banejo, prezoj malaltaj. — Esperanto parolata. E. E.
— *Hotel de France*, Str. Pijarska. Unuaranga hotelo, komforte kaj higiene aranĝita. Restoracio, kafejo, lifto. En ĉiu ĉambro telefono, varma akvo, vekigilo. Ĉambroj de 3 kronoj. E E.
— Rest. Vegetara « Przyroda », Krzyzia, 7. — Veg.
Linz. — Hot. Erzherzog Karl. — 2 Kr.
Lwow (*Lemberg*). — Hot. Sans-Souci, ul. Szajnocky, 3. — 3 Kr.

— Rest. de « Schweitzer », ul. Czarneckiego, 4. — Veg.
Meran. — Hot. de l'Europe, Habsburgerstr. — 2 Kr.
Nowy Sacz. — Hot. Imperial, Jagiellonska, 14. — 2 Kr.
Pozsony (*Presburg*). — Hot. Deak, Stefania str., 7. — 3 Kr.
Praha. — Hot. Viktorie, Jungmannova, 18 — 2,50 Kr.
— Rest. Hedvika Burešova, Konviktská, 15. — Veg.
Presburg. — Vidu *Pozsony*.
Prostejov. — Grand Hotel, Palackého str. — 2,50 Kr.
Puj (*Hünyad*). — Vadászkurt — 2,50 Kr
Ragusa — Vidu *Dubrovnik*.
Riva. — Hot. Imperial. — 2-4 Kr. ; Pens. 8 Kr. (5-10 %). — Filio en *Arco* (kuracloko).
Salzburg. — Hot Krone, Getreidegasse, 8. — 2 Kr.
— Milch Trinkhalle, Marktgasse, 3. — Lakt.
Sopron — Pannonia, Várkerület. — 3,50 Kr.
Spalato. — Hot. Bellevue, Piazzale Marmont. — 4 Kr.
Szolnok. — Nemzeli Hot., Szapáry. — 4 Kr.
Trento. — Hot Bristol. — 2,50 Kr. ; Pens. 8 Kr.
Trieste — Hot. Metropole, via San Nicolo, 22. — 2,50-3,50 Kr.
Warnsdorf. — Hot. Börse, Marktplatz. — 2 Kr.
— Rest. Reformspeisehaus, Humboldtgasse. — Veg. Esp.
Wien. — Hot. Wandl, I Am Peter, 9. — 3 Kr.
— Vegetarisches Speisehaus, I Judenplatz. — Veg.
Zara (Zadar). — Grand Hotel. — 3 Kr.

BELGUJO

Surfaco. — 29.455 km² (kulturebla 92 %). 9 provincoj kun 41 distriktoj. Kolonioj : 2.382.800 km².
Loĝantoj. — 7.516.730 (255 po km²). Kolonioj : 15.000.000.
Lingvoj. — Duone franca, duone flandra.
Religioj. — Katolika ; 50 000 protestantoj, 15.000 hebreoj.
Registaro. — Konstitucia monarkio. Reĝo : Alberto I^a (n. 1875, r. 1908). 10 respondaj ministroj. Parlamento : Ĉ. de la reprezentantoj (186 anoj senpere elektataj, 4 j.) ; Senato (120 anoj, 8 j.). Cefurbo : Bruselo.
Armeo. — Dum paco : 46.000. Dum milito : 182 000 Unu filo po familio estas devige soldato. Ĉiuj viroj inter 20 kaj 40 j. formas burĝan gvardion (46.000 aktiva, 157.000 neaktiva).
Instruado. — 5 Universitatoj en Bruselo, Liège, Louvain, Gent (Gand), Mons. Multaj ŝtataj, urbaj kaj privataj lernejoj.

Ekonomio. — Tre riĉa industrio. Karbminejoj. Fero, ŝtalo, papero, vitraĵoj. Gravaj teksejoj. Prospera agrikulturo. Bredado. Importo, 4.951.000.000 ; eksporto, 3.952.000.000. Komerca ŝiparo : 104 ŝipoj kun 191.000 t.

Monsistemo. — Laŭ latina unuiĝo (1 franko [40 sd.] = 100 centimoj). Biletoj de la nacia banko : 20, 50, 100, 500, 1.000 fr. Oraj moneroj : 10, 20 fr. Arĝentaj : 50 cm , 1, 2 fr. Nikelaj : 5, 10, 25 cm. (truitaj). — Mezuroj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiuj vilaĝoj ; servo de poŝtmandatoj sen aŭ kun ĉarporto de l'mono hejmen ; pagigo de kvitancoj aŭ tratoj. Pagoj en kontoj ĉe la nacia banko. Int. poŝtmandatoj, respondkuponoj. Interna afranko : let. 10 cm. po 20 gr. ; pk. 5 cm. ; pres. 1 cm. ĝis 25 gr. ; 2 cm. ĝis 50 gr. kaj 2 cm. po ĉiu 50 gr. plie — Telefono. Oficejoj en ĉiuj iom gravaj vilaĝoj. Komuniko en urbo aŭ kun ĉirkaŭajoj : 25 cm. po 5 minutoj. Inter malproksimaj urboj : 1 fr. po 5 min. — Telegrafo. 15 vortoj maks., 50 cm. ; ĉiuj 5 vortoj plie, 10 cm., ĝis 50 vortoj ; ĉiuj 10 vortoj plie, 10 cm.

Fervojoj. — La plej densa fervojaro en la mondo : 4.720 km. kun normala larĝo, preskaŭ tute apartenas al la ŝtato ; 3 540 km. mallarĝaj linioj. Tre malkaraj. 100 km. 1ª kl., 9,40 fr. ; 2ª kl., 6,40 fr. ; 3ª kl., 3,80 fr. ; ir- reiraj biletoj, 15,10 fr., 10,30 fr., 6,05 fr. (valoras 2 labortagojn). — Specialaj biletoj : *a*) kombineblaj int. kuponaroj laŭ kontraktoj kun aliaj ŝtatoj ; *b*) kuponoj por difinitaj rondvojaĝoj ; *c*) ĝeneralaj abonoj kiuj rajtigas al nelimigata uzado de ĉiuj linioj. Prezoj por la 3ª kl. : 5-tagaj, 35 ; 23 ; 13 fr. ; 15-tagaj, 61,50 ; 41 ; 23,50 fr. ; garantisumo da 5 fr. estu aldonata. Ĝi estas rericevata se ĝustatempe oni redonas la uzitan abonkarton. Tiuj abonkartoj estas haveblaj post 1 horo en ĉiu stacidomo, ekz. ĉe la landlimo, Ankaŭ mendebla letere. Nur fotografaĵo da 4×6 cm. estu aldonata ; *d*) ĝeneralaj abonoj dum 3, 6, 9 aŭ 12 monatoj sur ĉiuj linioj aŭ nur inter 2 difinitaj urboj ; *e*) semajnaj rabatprezaj abonoj por gelaboristoj ; *f*) societoj da min. 20 personoj aŭ lernantoj (min. 10) pagas nur simplan bileton por iri kaj reveni. Okaze de festoj kaj somere inter la plej gravaj urboj kaj la banlokoj specialaj vagonaroj tre malkaraj. Infanoj pagas nenion ĝis 3ª j., la duonon ĝis 8ª j. La biletoj taŭgas sen plia alpago por ĉiuj vagonaroj. Por simplaj aŭ ir- reiraj biletoj interrompo de vojaĝo neebla. Biletoj kontrolataj ĉiam je la enirejo kaj plej ofte ankaŭ en la vagonoj. Eniro sur la kajoj sen vojaĝbileto, 10 cm. Senpage estas kunpreneblaj 25 kg. da pakaĵoj. 3ª kl. rekomendinda sur ĉiuj iom gravaj linioj kaj ebla en preskaŭ ĉiuj rapidaj vagonaroj.

Navigado. — Antverpeno estas la dua marhaveno de la kontinento ; 60 regulaj ŝiplinioj kunigas ĝin al la plej diversaj partoj de la mondo.

Rapida transŝipiĝo al Anglujo tra Ostende-Dover trifoje tage. Komerca ŝiparo : 104 ŝipoj kun 191.000 t.

Turismo. — Ĉiujare, precipe somere multnombraj fremduloj. Banurboj famaj laŭlonge de la Norda Maro. Kuracurbo Spa. Bordoj de la riverego Meuse (Maas) kaj de ĝiaj alfluaj riveroj. Interesaj malnovaj urboj (Bruselo, Antverpeno, Gento, Bruĝo). Doganvizitado en la vagonaroj. Neuzitaj vestaĵoj aŭ nur grandaj kvantoj da tabako aŭ likvoroj pagas impostojn. Turing-Klubo : rue Royale, Bruselo. — Esp. gf. en Spa.

Hoteloj. — La mezprezaj estas tre komfortaj kaj puraj. La loĝado kostas ordinare inter 2 kaj 4 fr. Trinkmono : 10 %. Por restado ekzistas rabatoj : loĝado kaj 3 manĝoj 6 ĝis 10 fr. Vegetaraj kaj senalkoholaj restoracioj en la gravaj urboj. En preskaŭ ĉiuj hoteloj oni parolas france, flandre, germane kaj angle. — F. Mathieux, vicdel., Bruxelles.

Esperantiaj hoteloj.

Antwerpen (Anvers). — Hot. de l'Industrie, Pelikaanstraal, 18 — Mat. 3,50 fr.
— Hot. de Cologne, De Keyzerlei, 17. — Mat. 3,50 fr.
Bruges. — *Hot. du Cornet d'Or*, place Simon-Stévin. Centra situacio ; dormoĉambro kun tri manĝoj por 5 aŭ 6 fr tage. Sidejo de la Esp. grupo. — E. E.
Bruxelles. — Pension privée, 81, rue de l'Instruction. — Mat. 3 fr. — Rest. végétarien, rue de l'Esplanade. — Veg.
Charleroi. — Hôt. de l'Espérance, place de la Station. — 2,50 fr.
Courtrai. — *Hôt. Royal. — 2 fr.
Gent (Gand). — Hôt. Ganda, rue de Brabant. — 3 fr. ; mat. 4 fr.
Huy. — *Hôt. de l'Aigle-Noir. — 2,50 fr.
Liège. — *Hôt. d'Angleterre, rue des Dominicains, 2. — 3 fr.
Louvain. — *Hôt. de Suède, rue Vital-Decoster, 3. — 2,50 fr.
Malines. — *Hôt. de la Station, pl. de la Station, 16. — 3 fr.
Mons. — *Hôt de l'Espérance. — 2,50 fr.
Namur. — *Hôt. de Hollande, pl. de la Station. — 2,50 fr.
Ostende. — *Hôt. de la Couronne, quai de l'Empereur, 14. — 3,50 fr.
Tournai. — *Hôt. de l'Impératrice, rue de Meaux, 12. — 2,50 fr.
Verviers. — Hôt. Saint-Jean, rue Xhavée, 1. — 2-3 fr. ; mat. 2,75, 3,75 fr.

BRITUJO

(*Anglujo, Irlando, Kimrujo, Skotlando*).

Surfaco. — 314.333 km². (Anglujo kaj Kimrujo : 151.098, Skotlando : 77.169, Irlando : 81.858). Kulturebla : 81 %). 129 graflandoj (Anglujo: 62, Skotujo : 33, Irlando : 34). — Kolonioj kaj protektoratoj : 29.817.514 km².

Loĝantoj. — 45.200.000 (Anglujo kaj Kimrujo : 36,000,000 ; Skotlando : 4.800 000 ; Irlando : 4.400.000). 145 po km². Kolonioj kaj protektoratoj : 375.838.000.

Lingvoj. — Angla precipe. En partoj de Kimrujo, kimra lingvo, en okcidenta Skotlando skota, en Irlando (krom la Nord-Orienta) irlanda, kaj en la « Channels Islands » (Markolaj Insuloj) franca.

Religioj. — Anglujo : anglikanoj 72 %, aliaj protestantoj 24 %, katolikoj 4 %. Irlando : kat. 75 %, anglik. 13 %, aliaj prot. 12 %. Skotujo : prot. 88 %, kat. 10 %.

Registaro — Konstitucia monarkio. Reĝo : Georgo Vª (n. 1865, r. 1910). Respondaj ministroj. Parlamento : Ĉ. de Nobeluloj (House of Lords, 632 anoj plejparte heredaj), Ĉ. de Deputatoj (House of Commons, 670 anoj elektataj de la popolo por 7 j.). Ĉefurbo : Londono. Kolonioj havas apartajn registarojn.

Armeo. — *Tera :* Nedeviga. Konsistas el « Regulars » (profesiaj soldatoj), rezervanoj, kaj « Territorials » (volontuloj). Dum paco : 250.000. Dum milito : 1.082.000. — *Mara :* 570 ŝipoj kun 2.900 kanonoj kaj 180.000 homoj. — *Aera :* 2 aerŝipoj.

Instruado. — Elementa instruado deviga kaj senpaga. Multaj altgradaj lernejoj (gimnazioj), kaj 11 Universitatoj en Anglujo kaj Kimrujo, 4 en Skotlando, 3 en Irlando. La plej famaj estas Oxford, Cambridge, London, Kimra, Aberdeen, Edinburgh kaj Dublin-Universitatoj. Multe da kolegioj kiuj preparas studentojn por la universitatoj, le plej famaj Eton, Harrow kaj Rugby-Kolegioj.

Ekonomio. — En nord-okcidenta Anglujo, la ĉefa industrio estas la kotonaĵa fabrikado. En Nord-Orienta Anglujo, ŝipkonstruado, fero kaj karbo. En mezlanda Anglujo, oni precipe faras potojn, kaj agrikulturas ; en suda Anglujo, agrikulturo estas la ĉefa okupo. En Skotlando, la norda parto estas ĉefe paŝtista ; en la sud-okcidento, ŝipkonstruado, fabrikado de ŝemiaĵoj ; en la sud-oriento diversaj fabrikadoj. En Irlando : nord-oriento, plejparte ŝipkonstruado kaj

tolaĵoj. En la cetero de Irlando, agrikulturo. En Kimrujo, suda parto, multe da karbminejoj, en la cetero agrikulturo.

Eksporto (1912) : £ 599.271.097 ; importo : £ 744.896.514.

Monsistemo. — Funto sterlinga [£] (10 Sm.) = 20 ŝilingoj· 1 ŝilingo (50 sd.) = 12 pencoj. Bankbiletoj : 5, 10, 20 £. Oraj moneroj : 1/2, 1 £ : (Ĉe specialaj okazoj oni eldonas orajn monerojn da 2 kaj 5 £). Arĝentaj : 5 ŝilingoj (Crown), 4 ŝ. (Double-Florin), 2 ŝ. 6 p. (Half-Crown), 2 ŝ. (Florin), 1 ŝ. (Shilling), 6 p. (sixpence), 3 p. (threepence). Kupraj : 1 penco (Penny), 1/2 p. (halfpenny) kaj 1/4 p. (Farthing).

Mezuroj. — Mezuroj tre komplikaj. Diversaj specoj de objektoj estas pesataj kaj mezurataj laŭ malsimilaj normoj.

Longeco. — 1 jardo (0,914 m.) = 3 futoj. 1 futo (0,304 m.) = 12 coloj. 1 mejlo (1.610 m.) = 1.760 jardoj. — *Pezo.* — 1 funto (453 gr.) = 16 uncoj. 1 tuno (ĉirkaŭ 1 000 kgr.) = 2.240 funtoj. — *Enhaveco.* — Por likvidoj, grenoj, k. t. p. 1 galonio = 4 kuartoj = 8 pajntoj = ĉirkaŭ 4 litroj. — Estas aliaj mezuroj por apotekistoj, juvelistoj, konstruistoj, lignaĵistoj, k. t. p.

Poŝto. — Poŝtoficejo en ĉiu urbeto, multe da suboficejoj en la pligrandaj urboj. Interna afranko : Let. 4 uncoj por 1 penco ; pk, 1/2 p. ; pres. 2 uncoj por 1/2 p. ; same kun kolonioj. — Telegrafo : 1/2 penco po vorto, min. 6 p. — Telefono (publika), po 3 min., 2 p. Poŝtmandatoj, enlandaj kaj alilandaj ; respondkuponoj. Ŝparkaso, interezo 2 1/2 %.

Fervojoj. — 37.689 km. Diversaj fervojoj posedataj de publikaj kompanioj ; la ĉefaj estas : En *Anglujo* (komencante de Londono) : London kaj North Western ; Midland ; Great Northern ; Great Central ; Great Western ; Great Eastern ; London kaj South Western ; London, Brighton kaj South Coast ; South Eastern kaj Chatham ; London, Tilbury kaj Southend ; en Nord-Anglujo : Lancashire kaj Yorkshire ; en *Kimrujo :* Cambrian Railway ; en *Skotlando :* Glasgow kaj South Western ; Caledonian ; North British ; Great North of Scotland ; kaj Higland ; en *Irlando :* Great Northern of Ireland ; Great Southern kaj Western ; Midland Great Western ; Dublin kaj South Eastern ; Northern Counties of Ireland Railway. Estas ankaŭ multe da lokaj fervojoj, en diversaj partoj, kaj en la grandaj urboj, ekz., en Londono, la North London ; Metropolitan, District, Underground. — Fervojoj. Ĉiu havas sian propran tarifon, sed ofte oni povas veturi sur du linioj aŭ pli per unu bileto. Ordinare estas rabato por ir- reira bileto, dum la somero specialaj ekskursaj kaj libertempaj biletoj je malalta prezo. Oni povas ankaŭ aĉeti « sezon-bileton », t. e. bileto kiu rajtigas al la uzo de la fervojo inter du difinitaj stacidomoj dum 1, 2, 3 aŭ pli da monatoj.

Estas ordinare tri klasoj por lokaj vagonaroj, sed lastatempe preskaŭ ĉiuj fervojoj jam forigis la 2ª kl. por longaj distancoj. 3ª kl. en longdistancaj vagonaroj ordinare tre komforta, sed por lokaj (speciale en Londono), ofte male. Enportado de pakaĵo senpage.

Navigado. — Multaj linioj al ĉiuj partoj de la mondo. Ĉefaj havenoj al la Kontinento : Dover, Folkestone, Queenborough, Harwich, Newhaven. Al Nord-Ameriko : Londono, Liverpool, Southampton, Glasgow, Manchester, Avonmouth, Dover. Al Kap-Lando, Oriento kaj Aŭstralazio : Londono, Liverpool, Plymouth, Middlesboro, Southampton. Al Centra- kaj Sud-Ameriko : Bristol, Manchester, Southampton, Liverpool. La ĉefaj linioj estas : al Ameriko, Cunard; White Star ; American ; Hamburg-Amerika ; N. D. L. ; Allan ; Royal Mail Steam Packet; Leyland; Booth ; Pacific Steam Navigation, ktp. Al la Kontinento, Wilson ; General Steam Navigation ; Batavier ; Flushing, ktp. Al Aŭstralazio kaj Hindujo, tra Suez, P. & O. ; Orient; Bibby; Ellerman; N. D. L., ktp. Al Sud-Afriko kaj Aŭstralazio, Union Castle ; New Zealand Shipping ; Shaw Savill, ktp. Komerca ŝiparo (1911) : 957 velŝipoj, 750,000 t. ; 8.460 vaporŝipoj, 17.000.000 t.

Dogano. — Granda Britujo estas « Free Trade » lando, t. e., oni povas importi ĉion sendogane, escepte la jenaj objektoj : alkoholaĵoj, vinoj, kelkaj ĥemiaĵoj, tabako, kafo, kakao, teo, sukeraĵoj, konfititaj fruktaĵoj, ludkartoj. Oni ne estas devigata pagi doganon se oni portas pakaĵon da tabako, cigaroj, aŭ cigaredoj, jam parte elĉerpitan. Tio tute dependas de la doganisto mem.

Turismo. — Britujo prezentas nekompareblan kampon por turismo. La ĉefaj distriktoj estas la Montoj kaj Lagoj de Skotlando, la Montoj de Kimrujo, la Lag-Distrikto de Cumberland kaj Westmoreland, la malebena marborda pejzaĝo de Devonshire kaj Cornwall, kaj la nord-orienta marbordo de Anglujo kaj la marbordoj de Skotlando. La marbordoj kaj sabloj de la suda kaj orienta marbordoj de Irlando, la malebena pejzaĝo de la norda kaj okcidenta marbordoj de la belegaj lagoj de Killarney. La firmo de Thos. Cook kaj Filo (Esperantia Entrepreno), la pioniroj de Plezuraj Vojaĝoj kaj Ekskursoj (fondita 1841) havas sistemon kiu funkcias tra ĉiuj partoj de Britujo, kaj enhavas ĉiujn specojn de vojaĝado, malkarajn ekskursojn, aŭ rektajn vojaĝadojn kaj rondajn vojaĝojn. — Esp. gf en Bath, Cheltenham, Cromer, Gibraltar, Letchworth, Liverpool Portsmouth. Esp. gvidlibroj en London, Edinburgh, Rothesay, Southport.

Hoteloj. — La hoteloj ne estas perfektaj, speciale en la malproksimaj kamparaj distriktoj, sed dum la lastaj jaroj ili multe pliboniĝis ; bonaj loĝejoj de 5 ŝ. 6 p. ĝis 30 ŝ. (po tago) estas haveblaj. Tre detala hotellisto de iu oficejo de la turistagentoj Cook. Turisma

sezono ordinare de majo ĝis septembro, skota sezono ĉirkaŭ la fino de junio. En la grandaj urboj, multaj luksaj kaj neluksaj hoteloj. Ankaŭ por alilanduloj estas alilandaj hoteloj, ekz : en Londono, en la kvartalo Soho, estas multe da francaj, italaj kaj hispanaj hoteloj. Ordinare oni luas ĉambron kun matenmanĝo, kaj prenas aliajn manĝojn ekstere. Multaj personoj preferas pensionojn, kie oni havas ĉiujn manĝojn. En grandaj urboj estas restoracioj, kafejoj, teejoj, ktp. Trinkmono : ĉirkaŭ 5 % — 10 % ; en kafejoj, kaj teejoj, posedataj de grandaj kompanioj, ekz., Lyon's, Aerated Bread Company (A. B. C.), Slaters, John Pearce, trinkmono malpermesata. Ordinara bona manĝo kostas ĉirkaŭ 2 ŝ. 6 p., sed oni povas havi tre bonan malpezan lunĉon po 1 ŝ. Matenmanĝo (kutime kun ovoj, fiŝoj aŭ viando) ĉirkaŭ 8-9 h. ; lunĉo, 12-1 h. ; posttagmeza temanĝo, 4-5 h. ; vespermanĝo, ĉirkaŭ 6-7 h. — H.-A. Epstein, Del. Londono.

Esperantiaj hoteloj.

(La prezoj estas notataj per ŝilingoj kaj pencoj.
Ekz : 4/6 = 4 ŝilingoj 6 pencoj (2,24 Sm.).

Barrow-in-Furness. — Imperial Hot., Corwallis Str. — 4/.
— Rest. Waverley Hot., Abbey Rd.
Bath (Somerset). — Fernley Hot., North Parade. — 4/. — Mat. 5/.
— Rest. Shapland's, 17 Stall Str.
Belfast. — Imperial Hot., Donegall Pl. — 3/.
Birmingham. — Grand Hot., Colmore Row. — Mat. 4/6.
— Rest. The Pitman., Corporation Str.
Bradford. — Royal Hot., Darley Str. — Mat. 5/6.
— Rest. Beanstalk, 33, Charles Str. — Veg.
Brighton. — Gloucester Hot., Gloucester Pl. — 3/6.
Bristol. — Dolphin Restaurant, 42, High Str. — 2/6.
— Rest. Lyons, 46, Wine Str.
Cambridge. — Bird Bolt Hot., Regent Str. — Mat. 4/.
— Rest. Livingstone Hot., Petty Cury.
Cardiff. — Barrys Hot., St. Mary Str. — Mat. 5/6.
— Rest. R. E. Jones's Central Hot., St. Mary Str.
Chester. — Rest. The Manchester, 43, City Road. — Mat. 3-3/6.
Chorley. — Royal Oak Hot., Market Str.
Coventry — Rest. Victoria Temperance Hot., Warwick Row.
Croydon — Greyhound, High. Str. — Mat. 4/6.
— Rest Lyon's, 3, George Str., kaj North End.
Derby. — Clarendon, Midland Road. — 3/6.
— Rest. Ramsdem, St. Peters Str.
Dover. — Kings Head Hot., Clarence Place. — Mat. 3/-4/. — Sez. (Jul.-Sept.).

Dublin. — ' Hot. Standard, Harcourt Str.
Dundee. — Lamb's Hot., 64, Reforme Str. — Mat. 4/3-4/9.
— Rest. Lamb's Hot., sama adreso.
Edinburgh. — Royal British Hot., 20, Princes Str. (kontraŭ la ĉefa stacidomo). Mat. 5/6. — Esp.
— Rest. Patrick Thomson, North Bridge.
Folkestone. — Catalpha Pension, 7, Marine Parade. — Pens. 30/ (semajne). — Sez. (Jul.-Sept.). 40/ (semajne).
Glasgow. — Hot. Alexandra, 148, Bath Street. — Mat. 4/6. — Esp.
—. Rest. Stuart Cranston's Tea-Rooms, Limited (multaj filioj). — Lakt.
Gloucester. — The Royal Hot., Station Road. — Mat. 4/6.
— Rest. J. Page, The Jood Reform Depôt, College Str. — Veg.
Gourock — Ashton Hot. — Mat. 6/.
— Rest. Columbia. — Mat. 5/.
Greenock. — Waverley Hot., West Blackhall. — Mat. 4/.
Halifax. — Mande's Temperance Hot., Broad Str. — 2-2/6. — Mat. 3/5-4/.
Hamilton. — Royal Hot. — 3/. — Mat 5/.
Helensburgh. — Imperial Hot. — Mat. 5/6.
Huddersfield — The Queen Hot., Market Str. — Mat. 5/.
— Rest. Collinson's Cafe, New Street. — Lakt.
Hull — The York Commercial Hot., Aulaby Road. — 2/. — Mat. 3/6-4/.
— Rest. Jeffersons Vegetarian Café, 11, Savile Str. — Veg.
Keighley. — Victoria Hot., Cavendish Str. — Mat. 5/.
— Rest. Junnicliffe's Temperance Hot , Cavendish Str.
Kettering. — Albion Commercial Temperance Hot., Market Place. — Mat. 3/-4/.
— Rest. Cross Key's Café, Dalkeith Place.
Kilwinning. — The Winton Arms. — Mat. 3/6.
Kilmarnock. — Ossington Hot., John Finnie Str. — 3/6.
Leeds. — The Hotel de Ville, King Str. — 4/. — Mat. 5/.
Letchworth. — Garden City Hot., Station Road. — 2/6. — Mat. 4/.
— Rest. The Skittles Inn, Nevelle Road. — Veg.
Liverpool. — Hunt's Hot, Mount Pleasant, 52. — 4/6.
— Rest. Cottle aŭ Lyons. — Multaj filioj.
— Veg. Castle's Veg. Restaurant, 24, Dale Str.
London. — *Imperial Hotel*, Russell Square. Centra situacio, apud la Esperantista konsulejo. Orkestro ĉiutage en la Vintra Ĝardeno. Ĉambro, matenmanĝo kaj servado de 5. E. E.
— *Milton Temperance Hotel*, Featherstone Buildings, High Holborn. Milton Temperance Hotel : posedantino Sⁱⁿᵒ Bodger. Lokita centre kaj kviet ; lito kaj matenmanĝo kostas de 3 ĝis 5 laŭ postuloj. Telegrafa adreso : Embayment Holb. London. E. E.

London.— *Shaftesburg Hol.*, Gt St Andrew St , apud. Phaftesbury Ave. W. C. Lito, matenmanĝo, bano kaj servado ; unu prezo 4/ tage Neniaj trinkmonoj aŭ ekstraj pagoj. Freŝa akvo (varma kaj malvarma). en litoĉambroj Telegramoj : Unufraid, London E. E.
— *Pensiono de Sⁱⁿᵒ O'Connor* : 17, St. Stephen's Square, Bayswater. Lito kaj matenmanĝo. 2/6. Tarifo potage 4/. Dʳᵉ O'Connor M.-A. donas anglajn lecionojn. E. E.
— The Buckingham Temperance Hot., 40, West Strand, eniro : 28, Buckingham Str. — Mat. 5/.
— *Rest. Food Reform Restaurant*, 1, 2, 3, Furnival Str. Holborn. E. C Plej granda vegetara restoracio, speciala manĝoĉambro ; 2 virinaj ĉambroj ; 3 ĝeneralaj ĉambroj ; fumo, bilard-ĉambro. Ĉambroj lueblaj por vespera kunvenoj. E. E.
— Rest. Lyon's Restaurant. — Multaj filioj.
— Rest. A. B. C. (Aerated Bread Company) (same).
— Rest. J P. Restaurants. — Multaj filioj
— Rest. Eustace Miles Restaurant, 30, Chaudos Str., W. C. — Veg.
Manchester. — * Deansgate Hot., Deansgate Str — Mat. 4/6.
Newcastle-on-Tyne.— Tyne Temperance Hot., Hood Str.— Mat. 4/6.
Norwich — Cafe-Rest., Prince of Wales Road, 78. — Mat. 4/.
— Rest. Savoy, Wheeler Gate. — Veg.
Nottingham. — Gresham Hot., Carrington Str. — Mat. 4/6.
Oban. — Culumba Hot. — Mat. 6/6.
Paisley. — George Temperance Hot., 2, Old Smithills. — Mat. 4/. — Pens. po semajno 30/.
Paisley. — Rest. Gipson's Tea and Lunch Rooms, 98, Hight Street.
Perth — Royal George Hot., George Street. — Mat. 5/.
Plymouth. — The Westminster Hot., The Crescent, Millbay Road. — Mat. 3/6.
— Rest. Plymouth Dairy Cᵒ Lᵗᵈ, Union Str., Bedford Str. — Veg. Lakt.
Rochdale. — Wellington Hot., Broadway. — Mat. 5/.
— Rest. Crescent Hot., Drake Str.
Rothesay. — Venetzia Boarding House. — Pens. 5/ (tage). — 1 £ (semajne).
Sheffield. — Rest. Albany Hot., Fargate. — Mat. 5/.
— Rest. Lyon's Cafe, Fargate.
Stockton-on-Tees. — Trevelyan Hot., Paradise Row. — Mat. 5/.
— Rest. The Cafe, Dovecot Str., 42.
Wigans — Victoria Hot., Wallgate. — Mat. 5/6.
— Rest. Marsden's Cafe, Market Str. — 3/.
York. — Young's Hot., Petergate. — Mat. 3/6.

BULGARUJO

Surfaco. — 114.660 km² (kulturita, 37,6 %). 15 distriktoj.

Loĝantoj. — 5.060.000 (42 po km²).

Lingvoj. — Bulgara, malgranda parto turka.

Religioj. — Ĉefe ortodoksa, malgranda parto mahometana.

Registaro. — Konstitucia monarkio. Reĝo : Ferdinando I[a] (n. 1861, r. 1887). 10 respondaj ministroj. Parlamento : C. de la reprezentantoj (1 po 20.000 loĝantoj, elektataj por 4 j.). Ĉefurbo : Sofia.

Armeo. — *Tera :* Dum paco : 75.000. Dum milito : 450.000. Deviga militservo ; infanterio 2 j., artilerio, kavalerio 3 j. ; gimnazianoj servas 2 j. kaj studentoj 1 j. en speciala lernejo. *Mara :* ne granda.

Instruado. — 1 universitato en Sofia kaj 5.670 unuagradaj kaj duagradaj lernejoj, gimnazioj, pedagogiaj lernejoj, seminarioj, milita, pentrist-industria k. a. lernejoj.

Ekonomio. — Tre prospera agrikulturo kaj brutedukado. Eksporto de cerealoj, ovoj, rozesenco, silkkokonoj, kupro, ledoj, tabako. Industrio ne grava, precipe teksejoj, muelejoj, kelkaj karb- kaj kuprominejoj. Importo : 199 milionoj ; eksporto : 184 milionoj.

Monsistemo. — Laŭ Latina Unuiĝo (1 lev. [40 sd.] = 100 stotinki). Biletoj de la nacia banko : 5, 10, 20, 50, 100 leva. Oraj moneroj : 10, 20 leva. Arĝentaj : 50 st., 1, 2, 5 leva. Nikelaj : 2 1/2, 5, 10, 20 st. Kupraj : 1, 2 st. — Mezuroj laŭ metra sistemo

Poŝto. — Oficejoj en ĉiuj urboj kaj vilaĝoj ; servo de poŝtmandatoj sen alporto de mono hejmen ; pagigo de kvitancoj ; int. poŝtmandatoj kaj respondkuponoj. Interna afranko : let. 10 st. ĝis 15 gr. (enurbe 5 st.) ; pk. 5 st. ; pres. 2 st. por ĉiuj 50 gr. Ŝparkaso : interezo 4 % ; spezoj en ĉiu poŝtoficejo. Telegrafo : 5 st. po vorto, minimume 10 vortoj.

Fervojoj. — 2.305 km. kun normala larĝeco, apartenantaj al la ŝtato. Rabato da 25, 50 kaj 75 % okaze de kongresoj, ekskursoj, festoj. Lernantoj, studentoj kaj soldatoj pagas duonpreze. Manĝovagonoj nur en ekspresoj.

Navigado — Ĉefaj havenoj : Varna kaj Burgas sur Nigra Maro. Ŝipveturo al Odessa kaj Konstantinoplo

Turismo. — Sezono de junio ĝis septembro por la klimatlokoj kaj montaro. Vizitindaj urboj : Sofia, Plovdiv (Filipopoli), Varna (ĉe la Nigra Maro kun marbanejoj), Ŝumen, Tirnovo (la malnova bulg. ĉefurbo), Pleven (la fama batalejo aŭ bulgara Jerusalemo) kaj farindaj ekskursoj sur Danubo, Roza Valo, Rila Montaro (kie estas la fama Rila monanejo) kaj Nigra Monto en Vitoŝa- montaro apud Sofia. Diversaj ban- kaj kuraclokoj. Je la landlimo oni postulas pasporton.

Hoteloj. — Ĉiugradaj kaj ĉiuprezaj hoteloj kaj restoracioj, kiuj povas kontentigi ĉies gustojn kaj monujojn. Meza prezo 1,50-3 fr. Trinkmono : 5-10 %. En multaj hoteloj oni parolas ankaŭ france kaj germane. — Iv. H. Krestanof (Dijon).

Esperantia Hotelo

Sofia. — Lege Palas, rue Lege, 1. — 2,50 fr.
— Rest. Ŝvejcaria, bulv. Dondukov.

DANUJO

Surfaco. — 38.969 km²., 18 distriktoj krom Kopenhago. — Islando kaj kolonioj : 194.644 km².

Loĝantoj. — 2.757.000 (71 po km.). Islando kaj kolonioj : 145.000.

Lingvo. — Dana.

Religioj. — 99 % protestantoj.

Registaro. — Konstitucia monarkio. Reĝo : Christian X (n. 1870, r. 1912). 10 respondaj ministroj. Parlamento : Landsthing (66 anoj parte elektataj de la reĝo dumvive, parte pere por 8 j.). Folkething (114 anoj senpere elektataj por 3 j.). Ĉefurbo : Kopenhago. Islando havas apartan konstitucion.

Armeo. — *Tera :* Dum paco : 14.000. Dum milito : 85.000. Deviga militservo meze 1 j. *Mara :* 46 kanonoj, 1.400 homoj.

Instruado. — Universitato kaj diversaj altaj lernejoj en Kopenhago. Dum la lastaj generacioj la 80 popoluniversitatoj havis grandan signifon por la edukado. La lando havas altrangan popol- kaj privatlernejan sistemon.

Ekonomio. — Tre prospera agrikulturo ĉefe eksporto de butero, porkaĵo, ovoj, lakto, kornbestoj. Bona industrio ; eksportado de maŝinoj por buterfarejoj, cemento, ktp. Importo : 623.000.000 K. ; eksporto : 537.000.000 K. Komerca ŝiparo : 4.340 ŝipoj kun 547.000 t.

Monsistemo. — Laŭ skandinava unuiĝo (1 kron [55 sd] = 100 oere). Biletoj nur de la nacia banko : 5, 10, 50, 100, 500 Kr. Oraj moneroj : 10, 20 Kr. Arĝentaj : 10. 25 oere, 1, 2 Kr. Kupraj : 1, 2, 5 oere. Norvega kaj sveda mono sen kurzperdo. — Mezuroj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiu urbeto. Poŝtmandatoj ŝanĝeblaj en la oficejoj aŭ kreditebla je la bankoj ; int. respondkuponoj Interna afranko : let. 10 oere (enurbe 5) ; pk. 5 (enurbe 3) ; pres. 4 (enurbe 2). — Telegrafo : 3 ĝis 5 oere po vorto.

Fervojoj. — 3.651 km. ĝenerale ŝtataj. Por distancoj ĝis 169 km. la prezoj po km sur la ŝtataj linioj estas : 1 kl. 7,5 oere. 2 kl. 4,75 oere, 3 kl 2,75 oere. Por pli grandaj distancoj la prezo kalkuliĝas laŭ 15 zonoj. Por rapidaj vagonaroj oni devas pagi plie : 1 kl. 130 oere, 2 kl. 80 oere, 3 kl. 50 oere Ir-reiraj biletoj nur por distancoj ĝis 30 km. ; rabato sensignifa. — Specialaj biletoj : *a*) kombineblaj int. kuponaroj laŭ kontraktoj kun aliaj ŝtatoj ; *b*) kombineblaj kuponaroj por rondvojaĝoj en la lando ; *c*) ĝeneralaj abonoj, kiuj rajtigas al nelimigita uzo de ĉiuj ŝtataj linioj. Speciale profitaj por turistoj estas la abonoj por 8 tagoj (nur 3ª kl.) prezo : 22 Kr., por 14 tagoj, 1 kl. 80 Kr., 2 kl. 50 Kr., 3 kl. 30 Kr. ; rabato por pli longa tempo ; *d*) rabatoj al societoj kaj lernejoj por min. 30 personoj, nur en la 3ª kl. kaj ne sur la linio Kopenhago-Helsingor. Favorkondiĉoj por festotagoj, vizito de banlokoj, kongresoj, k. t. p., ne kutimaj. Infanoj nenion pagas ĝis 4ª j. ; la duonon de 4ª ĝis 10ª j. ; ne valoras por ili la ĝeneralaj abonoj. Interrompo de l'vojaĝo ne permesata. Kontrolo de la biletoj, en la stacidomoj kaj en la vagono. Senpage estas kunprenebla 25 kg. da pakaĵoj (enskribpago 25 oere). La 3ª kl. estas rekomendinda ; ĝi estas pura kaj troviĝas en ĉiuj rapidvagonaroj ; la kondiĉoj sur la kompaniaj fervojoj iom diferencas Dormovagonoj sed ne manĝovagonoj. Inter la diversaj insuloj transporto per ŝtataj pramegoj ; la pasaĝeroj de 1ª kaj 2ª kl. ordinare restas en la vagonoj.

Navigado. — Inter diversaj danaj urboj kiel ankaŭ inter Kopenhago kaj diversaj fremdaj urboj oftaj ŝipveturoj por vojaĝantoj, ĝenerale pli malkaraj sed pli longaj.

Turismo — Sezono de junio ĝis septembro. La ĉefurbo kun siaj multaj vidindaĵoj kaj la bela ĉirkaŭaĵo estas dum julio kaj aŭgusto plenigata de eksterlandaj turistoj. Ankaŭ aliaj partoj de la lando (ekz. la insuloj Moen kaj Bornholm kaj la jutlandaj lagoj) meritas viziton. La plej preferinda tempo estas junio kaj la komenco de julio pro la beleco de la helaj noktoj. — Dogano nesevera (cigaroj, 2,20 kr. po kgr). Kutime oni ne pagas se oni havas nur malpli ol 50 cigaroj). — Esp. gf. kaj gvidlibro en Kopenhago

Hoteloj. — Ĝenerale komfortaj kaj puraj. Se la prezo por nokto estas pli alta ol 1,50 Kr. en la provincoj, iom pli en la ĉefurbo oni povas atendi ĉiujn kontentigojn. En ĉiuj urboj ekzistas kristanaj hoteloj. Ĝenerale oni parolas germane kaj ofte angle, en la gravaj ankaŭ france. — B. Hansen, Del. Kopenhago.

Esperantiaj hoteloj.

Aarhus. — Hot. Royal, Store Tove. — 2-4 Kr.
— Pens. vegetera, Fiskergade, 26. — Veg.

Kopenhago. — Savoy Hot , Vesterbrogade, 35. — 2 Kr.

Odense. — Fyens Forsamlinghus, Dronningensgade. — 1,50 Kr. — Mat. — 2,15 Kr.

FINNLANDO

Surfaco. — 377.604 km² (lagoj, 12 %), 8 gubernioj kaj 51 distriktoj.

Loĝantoj. — 3.115.000 (8 po km²).

Lingvoj. — Ĉefe finna (2.565.000), krom tio sveda (344.000), rusa (7.000), germana (1.700), lapona (1.600).

Religioj. — 3.058.000 luteranoj, 52.000 ortodoksoj.

Registaro. — Konstitucia granddduklando, en realunuiĝo kun Ruslando. Grandduko : la imperiestro de Ruslando, Nikolao II. Senaton formas la jura sekcio (9 anoj, supera juĝistaro), kaj la ekonomia sekcio (9 anoj ; respondas al la ministraro en aliaj landoj). Parlamento unuĉambra (200 anoj, elektataj per senpera, proporcia baloto por 3 j. Balotrajton havas kaj elektebla estas ĉiu finna viro kaj virino). Ĉefurbo : Helsinki-Helsingforso.

Armeo. — Nuntempe ne ekzistas speciala Finnlanda armeo.

Instruado. — Elementa instruado ne deviga, sed senpaga. En ĉiu komunumo multaj elementaj *popolaj lernejoj*. Analfabatuloj nur 0,7 %. Mezaj lernejoj en ĉiu urbo kaj multaj kamparaj komunumoj ; el tiuj pli ol la duono estas privataj aŭ komunaj (ne ŝtataj) *geknabaj lernejoj*. Altaj lernejoj : Universitato kun ĉ. 3.200 studentoj (el tiuj 700 studentinoj) en Helsingforso. Regulaj universitataj somerkursoj en Jyväskyla, teknika altlernejo kun 400 studentoj en Helsingforso, krom tio komercaj, maraj, industriaj kaj metiaj lernejoj

en multaj urboj, komerca altlernejo en Helsingforso, muzikinstituto, arta lernejo, k. t. p. 46 popoluniversitatoj, k. t. p.

Ekonomio. — La lando estas parte agrikultura kaj brutnutra, parte arbarkultura. La bordaro vivas je navigado, kaj fiŝkaptado. Industriaj eksportajoj : lignaĵoj, papero, butero, ferajoj, vaporŝipoj, sume 130.000.000 Sm. Importado de greno, kafo, kruda sukero, kotono, lano, lino, metaloj, maŝinoj, sume 175.000.000 Sm.

Monsistemo. — 1 markka (0,399 Sm. = 1 latina franko) = 100 pennia. Oraj moneroj : 10 kaj 20 mk, biletoj 5, 10, 20, 50, 100, 500 kaj 1,000 mk ; arĝentaj : 1,2 mk, 25 kaj 50 p. ; kupraj : 1, 5 kaj 10 p.

Mezuroj — Laŭ metra sistemo. En lignokomerco estas uzataj la anglaj mezuroj. En la komuna lingvo estas uzataj : *kappa* = 5 l., *syli* = 2 m., *peninkulma* (mejlo) = 10 km.

Poŝto. — Enlanda tarifo : let. 20 p. (ĝis 15 gr.) ; pk 10 p. ; pres. 5 p. po 50 gr. Poŝtmandatoj uzeblaj. Eksterlanda afranko okazas per rusaj poŝtmarkoj : let. 10 kopekoj, pk. 4 — Telegrafo : Enlanda tarifo : 50 p. + 10 po vorto. — Telefono tre disvastigata, senpaga aŭ 10 p. pro interparolo.

Fervojoj. — 4.568 km. ŝtataj kaj 371 km. privataj. Tarifo dekreskanta, malkara rilate al la kontinentaj landoj. IIª klaso : 100 km = Mk 5.15, 200 = 9.75, 300 = 13.80, 500 = 20.25, 1.000 = 27.45, 1.500 = 31.20. 3ª kl. pura kaj uzebla. Dormovagonoj en ĉiuj tri klasoj je speciala alpago. Reirbiletoj senrabataj. Kuponbiletoj tre rekomendindaj. Ĉiu bileto rajtigas 25 kg de senpaga pakaĵo Infanoj ĝis 5ª j. senpage ; ĝis 12ª j. duona prezo. Interrompo de vojaĝo permesata. Kontrolado de la biletoj en la vagono.

Navigado. — Sur ĉiuj lagaroj iras ŝipoj pli-malpli grandaj. Veturado tre malkara. 2ª kl. tre uzebla. Laŭborda kaj eksterlanda komunikado ankaŭ tre disvolvigita. Speciale komfortaj estas la grandaj vaporŝipoj, komunikantaj kun German-, Sved-, Dan-, kaj Anglujo. — Velŝipoj 3.200 (kun 333.000 t.), vaporŝipoj 4.000 (kun 410.000 t.).

Dogano. — Nesevera. Armiloj malpermesataj. Vizitado ĉe elŝipiĝo. Alvenante tra Peterburgo ĝi povas okazi jam ĉe la stacio de finna ŝtata fervojo en Peterburgo Uzitaj bicikloj estas senimpostaj. Por aŭtomobiloj oni pagas garantion repagotan laŭ specialaj formalaĵoj.

Turismo. — Al tiu, kiu deziras pasigi sian libertempon malproksime de la plej uzataj turismaj linioj, kiu serĉas trankvilon kaj solecon, ĝuadon je sovaĝa belega naturo, refreŝigan veturadon sur sanaj lagaroj inter arbaroj kaj montoj nur malofte renkontante kampojn kaj loĝejojn, kiu amas ĉiuspecan sporton : remadon, ĉasadon, fiŝadon, bicikladon, glitadon laŭ riveraj akvorapidaĵoj, vintrajn sportojn, nek postulas ĉiupaŝe plej unuaklasan komforton,

al ĉiu, kiu volas kvietigi siajn nervojn, Finnlando estas la plej rekomendinda vojaĝcelo. Kelkaj bonaj resanigejoj proponas komfortan loĝadon ; de tie facilaj ekskursoj al la sovaĝa naturo. Plej vizitindaj lokoj : la akvofaloj de Oulujoki (traveturado en riverboato), Imatra (la plej akvoriĉa falo en Eŭropo), la lagaro Saimaa, la monto Koli, Punkaharju (mallarĝa insulo-gruzdorso kun belegaj panoramoj), la insula monaĥejo Valamo, la urboj Abo, Helsingforso (ĉefurbo, tute moderna) kaj Savonlinna kun sia romantika malnova kastelo de Sankta Olao. — Pasporto malofte postulata. Fotografado ĉie permesata. En la grandaj hoteloj de la ĉefaj urboj krom enlandaj finna kaj sveda lingvoj, ankaŭ germana kaj malpli multe franca, angla kaj rusa lingvoj parolataj. — Esp. gf. en Kotka. Esp. gvidlibro : Vojaĝado en Finnlando. (Tre rekomendata. Ricevebla ĉe U. E. A. po 2 respondkuponoj). Por ĉiuj informoj sin turni al Turista Societo de Finnlando en Helsingforso, N. Esplanada str., 21.

Hoteloj. — Nur en la ĉefaj urboj kaj ĉe Imatra kaj Punkaharju troviĝas grandaj hoteloj, kiuj povas plenumi plej grandajn postulojn de komforto. Pli modestaj senalkoholaj hoteloj, nomataj *Matkailijakoti* (= turista hejmo) estas tamen rekomendindaj pro sia pureco kaj malkareco. La prezoj estas tre variaj. Ofte oni povas trovi bonan puran ĉambron pro Fmk (= Fr.) 1.50-2. En tiaj modestaj lokoj la matenmanĝo kostas Fmk 1-1.50 kaj la tagmanĝo Fmk 1.50-2. En grandaj hoteloj oni nature elspezas pli multe. Senalkoholaj restoracioj ĉie troveblaj, vegetara manĝaĵo en la pli grandaj urboj ricevebla. — La Turista Societo de Finnlando aranĝis specialan tre praktikan hotel-kuponsistemon. La kuponoj rajtigas al maten-, tag- kaj vespermanĝo, hotelĉambro por unu persono kaj ĉiuj ordinaraj servoj de restoraciaj kelneroj kaj ĉambrokelneroj kaj pordistoj. Nenia trinkmono do estas aldonota. Male ili ne enhavas elspezojn por trinkaĵoj nek por ekskursaj veturiloj, nek por veturado kaj transporto de pakaĵo inter stacidomo aŭ albordejo kaj hotelo. Neuzitaj kuponoj estas repagotaj. — Trinkmono ĝenerale 10-15 %. — Vilho Setala, Del. Helsingforso.

Esperantia hotelo

Helsingforo. — Hospiz, Kristana gastejo, Vuorikau. — 3-4 fr. — Rest. Osmola, Pohjois Esplanadinkatu.

FRANCUJO

Surfaco. — 536.000 km². (kulturebla 82 %). 86 departementoj dividitaj en arondismentoj, kantonoj kaj komununoj. Kolonioj kaj protektoratoj : 11 500 000 km².

Loĝantoj. — 39.601.000 (73 po km²). Kolonioj kaj protektoratoj 54.000.000.

Lingvoj. — Franca. Diversaj dialektoj en la kamparo, ĉefe en Suda Francujo kaj Bretonujo.

Religioj. — Plejparte katolika. 600.000 protestantoj ĉefe en Sudo (Nîmes); 100.000 hebreoj.

Registaro. — Parlamenta respubliko. Prezidanto : Raymond Poincaré (n. 1860, r. 1913), elektita de la du ĉambroj por 7 j. 13 respondaj ministroj. Parlamento : Senato (300 anoj, duagrada baloto, 9 j.); C. de la Deputatoj (597 anoj, universala baloto, 4 j.). Ĉefurbo : Parizo.

Armeo. — *Tera :* Dum paco : 608.000 ; dum milito : 4 370.000. Trijara servado sen esceptoj. — *Mara :* 450 ŝipoj kun 2.800 kanonoj. — *Aera :* 12 aerŝipoj, 300 aeroplanoj.

Instruado. — 16 Universitatoj. Normala Supera Lernejo, Politeknika Lernejo, Mina Lernejo, Centra Lernejo por Inĝenieroj, k. c., en Parizo. Multaj teknikaj lernejoj en St.-Etienne (minejoj), Grenoble, Lille, Nancy. Milita Mara Lernejo de Brest. Speciala Milita Lernejo en St.-Cyr apud Parizo. Duagradaj lernejoj : 20 liceoj en Parizo kaj ordinare 1 en ĉiu departemento ; kolegioj (komunumaj) ĝenerale en ĉiu ĉefurbo de arondismento.

Fremdaj studentoj estas multaj, ĉefe en Parizo, Grenoble, Lyon, Montpellier, Nancy, Dijon, Poitiers. Specialaj kursoj por lerni la francan lingvon dum libertempo. — Esp. Universitataj gf. en Dijon, Grenoble, Nancy, Poitiers.

Ekonomio — Pro sia situacio Francujo rikoltas ĉiujn Eŭropajn kaj Mediteraneajn produktaĵojn, ĉefe vinojn (Burgonjo, Bordeaux, Campano), kaj tritikon. Industrio tre prospera ĉefe nordoriente de linio strekata de Le Havre ĝis Cette, pro karbminejoj, akvoforto kaj ferminejoj. La ĉefaj fabrikaĵoj estas lan- kaj silkteksaĵoj, luksaj objektoj kaj oleomotormaŝinoj, kiel aŭtomobiloj, cikloj kaj aeroplanoj. Fer-ŝtalfandejoj, feraj- kaj najlfabrikejoj norde kaj oriente. Importo : 6.759 milionoj ; eksporto : 6 005 milionoj.

Monsistemo. — Laŭ latina unuiĝo (1 fr. [40 Sd.] = 100 centimoj). Biletoj : 50, 100, 500, 1.000 fr. Oraj moneroj : 10, 20 fr. Arĝentaj : 50 ct., 1, 2, 5 fr. Nikelaj : 25 ct. Kupraj : 5 (nomata *sou*), 10 ct.

Mezuroj. — Laŭ metra sistemo. En la komuna lingvo oni uzas la vortojn *lieue* (mejlo) = 4 km., *livre* (funto) — kgr. 0,500, *pièce* (en Burgonjo barelo da 228 l.) kaj *barrique* (Bordeaux-lando) barelo da 225 l. La vinboteloj entenas proksimume 75 cl.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiuj vilaĝoj Interna afranko : let., 10 ct. ĝis 20 gr. ; pk. kaj leterkartoj, 10 ct ; pres., 5 ct. po 100 gr. — Telegrafo : 5 ct. po vorto, min., 50 ct. —Telefono, po 3 min., 15 ct. en Parizo, 10 ct. en aliaj urboj, 25 ct. por malpli ol 25 km., 40 ct. interne de departemento, de 40 ct. ĝis 3 fr. inter malsamaj departementoj laŭ distancoj. Poŝtmandatoj, kart. kaj letermandatoj pageblaj hejme ; int. mandatoj kaj respondkuponoj. Ŝparkaso ; interezo 2,50 % ; spezoj en ĉiu poŝtoficejo ; antaŭpeto necesa por depreno de mono. Markoj aĉeteblaj izole aŭ dudekare nur en poŝtoficejoj kaj ŝtataj tabakvendejoj.

Fervojoj. — 50.000 km., 5 grandaj kompanioj : *Nord*, *Est*, *Ouest-Etat* (ŝtata), *Paris-Lyon-Méditerranée* (P.-L.-M.), *Midi* ; ĉiuj escepte *Midi* havas stacidomon en Parizo.Multaj malgrandaj kompanioj por lokaj fervojoj. Tarifoj kaj regularoj preskaŭ samaj por tuta Francujo. Prezoj po km. : 1ª kl. 11 ct. ; 2ª kl. 7 ct. ; 3ª kl. 5 ct. Ir- reiraj biletoj : 25 % da rabato en 1ª kaj 2ª kl., 20 % en 3ª, daŭro laŭ distanco, poduone daŭrigeblaj dufoje alpagante 10 %. Specialaj biletoj : *a*) kombineblaj kuponoj por rondvojaĝoj interne aŭ eksterlande : rabato laŭ distanco, sed kelkaj neoportunaj trudataj kondiĉoj ; *b*) familibiletoj : rabato por ir- reiraj biletoj por pli ol 3 personoj samfamiliaj ; *c*) abonoj por difinita vojo ; *d*) kartoj por someraj ekskursoj : rajtigas liberan vojaĝadon en difinitaj regionoj ; *e*) duontarifaj kartoj : jara antaŭpago laŭ la regiono ; *f*) rabato por almenaŭ 12 samsocietanoj (ekz. membroj de U. E. A.), are vojaĝantaj kun insigno kaj membrokarto ; la plimulto de la kompanioj konsentas rabaton ĝis 50 % je la ir- reiraj biletoj ; *g*) diversaj favorkondiĉoj por festoj, vizito de banlokoj, kongresoj, k. c. En multajn ekspresojn oni rajtas eniri nur se oni vojaĝas sufiĉe longan distancon, varieblan laŭ la klaso, aŭ iafoje, se oni devas uzi alian korespondan vagonaron. Ĉiuokaze oni informiĝu en la stacidomo. Surgenuaj infanoj ĝis 3ª j. ne pagas, de 3ª ĝis 7 j. la duonon. Interrompo de vojaĝo neebla sen speciala permeso. Eniro sur la kajojn sen vojaĝbiletoj 10 ct. Kontrolo de la biletoj je la en- kaj eliro, ofte ankaŭ en la vagono. Senpage 30 kg. da pakaĵoj en la pakvagono po bileto. Por ĉiu kg. super 30, 0,005 fr. km. po ĝis 40 kg. da superpezo. Pakajrestejo en ĉiu stacidomo, 5 ct. po tago kaj pakaĵo ; super

3 tagoj pli kare. 3ª kl. bona sur grandaj linioj ; sur aliaj ofte malkomforta. Manĝovagonoj nur en kelkaj ekspresoj.

Navigado. — Vaporŝipoj sur riveroj estas malmultaj (Chalon-sur-Saône-Lyon ; Rouen-Le Havre ; Bordeaux-Royan ; Saint-Malo-Dinard ; Nantes-Saint-Nazaire). Ĉefaj havenoj : al Anglujo de Calais, Boulogne, Dieppe (franca ŝtata ŝipo), Le Havre, Cherbourg, Saint-Brieuc. Al Alĝerio de Marseille, Cette kaj Port-Vendres. Al insulo Corse de Marseille kaj Nice. Al Nord-Ameriko de Le Havre kaj Cherbourg. Al Centra-Ameriko de Saint-Nazaire. Al Sud-Ameriko de Bordeaux kaj Marseille. Al Ekstremoriento de Marseille. Komerca ŝiparo : 16.000 velŝipoj kun 600.000 t., 1.600 vaporŝipoj kun 800.000 t.

Dogano. — Tre severa. Praktike oni toleras 10 cigarojn, 20 cigaredojn aŭ 40 gr. de fumtabako ; kunigo neebla kaj ne por sinjorinoj ; 250 gr. da nekuirita kafo kaj ĉirkaŭ 500 gr. de ĉokolado. Sed tio varias laŭ la doganoficejoj ĉar oficiale nenio estas permesata. Se oni enportas pli ol estas tolerata oni devas pagi por la tuto aŭ lasi la tuton al la dogano. Tabako 75 fr. po 1 kg. Aŭtomobiloj kaj bicikletoj el eksterlando pagas la doganimposton sed povas per iaj formalaĵoj rericevi la monon elirante. Por bicikletoj membroj de societoj ne pagas kondiĉe ke ili havu sian membrokarton kun fotografaĵo aŭ laŭleĝa kontrola subskribo kaj priskribo de la maŝino.

Turismo. — Monta turismo en Alpoj, Ĵuraso, Pireneoj, Centra Montaro, Ardenoj. Vintraj sportoj. Marborda sezono, en somero de Bordeaux ĝis Brest kaj Boulogne, en vintro Biarritz kaj Mediteraneo. Multaj Iniciataj Sindikatoj donas informojn kaj eldonas senpagajn gvidli brojn (sin turni al niaj Del.). Turing-Klubo : Avenue de la Grande-Armée, Paris ; kaj Alpa Klubo (nur por montara turismo). Fotografado ne permesata interne de publikaj monumentoj, muzeoj, ĝardenoj, k. c. Bonega geografia karto : Staba karto 1/80,000 ; 12 Sd. po 1 folio en ĉiuj librejoj. Stratoj bonaj por cikloj kaj aŭtomobiloj. Multaj vojmontriloj de Turing-Klubo kaj Alpa Klubo.

Esp. gf. en Beaune, Bordeaux, Calais, Dijon, Grenoble, La Rochelle, Le Creusot, Louhans, Poitiers, Roye, Tours, Vienne. — Esp. gvidlibroj : Anjou, Fervojo Orléans, Bourg, Chalon-sur-Saône, Condé, Rouen, Sens, Saint-Etienne, Vichy.

Hoteloj. — Komfortaj kaj ĝenerale puraj se la prezo superas 2,50 fr. por ĉambro. Elektra lumo ĉefe en urboj kaj montaro. Veturiloj ĉe la stacidomoj escepte en urbegoj. Matenmanĝo malkara kaj negrava ; neniam enkalkulata en la prezo de l'ĉambro. Prezoj de l'manĝoj enkalkulas trinkaĵon (blankan aŭ ruĝan vinon, aŭ pomvinon en okcid. Franc.) kaj panon laŭvole. Oni ne estas devigata manĝi en la hoteloj. Vespermanĝo ĝenerale pli kara ol tagmanĝo (ekz. 3 fr.

anstataŭ 2,50). Pli malkare oni manĝas en la restoracioj de 1,50 ĝis 3 fr. aŭ laŭkarte. Sufiĉe komforta manĝo en la bufedoj po 1,50 fr. En negrandaj hoteloj oni malofte parolas fremdajn lingvojn. Trinkmono : 5 ĝis 10 %. En la hoteloj oni prefere donu al la mastro mem por la tuta servistaro. — Th. Rousseau, Del. Dijon.

Esperantiaj hoteloj

Aix-les-Bains. — *Hôt. de Genève. — 3 fr. ; pens., 8-10 fr.
Ajaccio. — *Hôt. de France, place du Diamant. — 3 fr.
Amiens. — Hôt. de Belfort, rue de Noyon. — 3 fr.
Angers. — *Hôt. de France, place de la Gare, 8. — 3 fr.
Angoulême. — *Hôt. de France, place des Halles. — 3 fr.
Arles. — *Hôt. du Forum. — 3 fr.
Avignon. — Hôt. Terminus, cours de la République. — 2,50 fr.
Bayonne. — *Hôt. du Monde. — 2,50 fr.
Beaune. — Hôt. de la Poste, boulevard Bretonnière. — 3 fr. — Esp.
Belfort. — *Hôt. de l'Ancienne-Poste. — 2,50 fr.
Besançon. — *Hôt. de l'Europe, rue de la République, 11-15. — 2 fr.
Béziers. — Hôt. de la Paix, allées Paul-Riquet. — 2,50 fr.
Bordeaux. — Regina-Hôtel, r. Saint-Vincent-de-Paul, 45. — 3 fr. (10 %).
— Hôt. Gobineau, place de la Comédie. — 3 fr.
Boulogne-sur-Mer. — Hôt. Castiglione, rue du Moulin-à-Vapeur, 8. — 2,50-3 fr. — Esp.
— Hôt. Herdier, rue Faidherbe, 161. — 2-3 fr. — Esp.
Bourges. — *Hôt. de la Boule-d'Or, place Gardaine. — 3 fr.
Brest. — *Hôt. des Voyageurs, rue de Siam, 16. — 3 fr.
Caen. — *Hôt. de France, rue de la Gare, 6. — 2,50 fr.
Calais. — Hôt. du Commerce, rue Royale, 51. — 2,50 fr.
Cannes. — *Hôt. des Colonies, en face de la gare. — 3 fr.
Chalon-sur-Saône, — *Grand-Hôtel, rue du Port-Villiers, 8. — 3 fr.
Châlons-sur-Marne. — *Hôt. du Renard, pl. de la République. — 3 fr.
Chambéry. — Hôt. du Commerce, rue Vieille-Monnaie. — 2 fr.
Chamonix. — *Hôt. de la Poste. — 2,50 fr.
Châteauroux. — Hot. Moderne et du Faisan, 82, avenue de la Gare. — 2,50 fr.
Cherbourg. — Hôt. de France, rue du Bassin. — 3 fr.
Clermont-Ferrand. — Hôt. de Lyon, place de Jaude. — 3 fr.
Dieppe. — *Hôt. Terminus. — 3 fr. ; pens., 7,50-9 fr.
Dijon. — *Hôt. Morot*, avenue de la Gare Varma kaj malvarma akvo ĉe ĉiuj tualettabloj ; banoj. Elektra lumo. Centra hejtado. Restoracio : 2-2,50-3 fr. Tel. 189. — Ĉambroj : 3 fr. — E. E.
Douai. — Hôt. du Grand-Cerf et du Commerce, rue Saint-Jacques, 20. — 3,50 fr.

Dunkerque — 'Hôt. de Flandre, rue Alexandre-III, 18. — 2,50 fr.
Enghien-les-Bains. — Hôt. de la Terrasse, rue du Départ. — 4 fr. — Sez. (jun.-sept.), pens. 8 fr.
Evian-les-Bains. — 'Hôt. Continental. — 2,50 fr.; pens., 8 fr.
Grenoble. — Hôt. Central, rue Montorge, 7. — 3 fr.
Hyères. — 'Hôt. Terminus, place de la Gare. — 2,50 fr.
La Rochelle. — 'Hôtel de la Paix, rue Gargoulleau.—2 fr.; mat., 2,75 fr.
Laval. — Hôt. de Paris, rue de la Paix, 22. — 3 fr.
Le Creusot. — Hôt. du Coq-d'Or, rue d'Autun. — 2,50 fr.
Le Havre. — 'Hôt. d'Angleterre, rue de Paris, 126. — 3 fr.
Le Mans. — Hôt. de Paris, avenue Thiers, 14. — 3 fr.
Lille. — Hôt. de Paris, place de la Gare. — 2,50-3 fr.
Limoges. — Hôt. de Bordeaux et Terminus, en face la gare des Bénédictins. — 2,50 fr.
Lorient. — 'Hôtel des Voyageurs, rue Fénelon, 17. — 2,50 fr.
Lourdes. — 'Hôt. du Commerce. — 2,50 fr.; pens., 8 fr.
Lyon. — Hot. de l'Univers et de l'Automobilisme, Cours du Midi, 27 (ap. stacio Perrache). — 3-3.50 fr
— Hôt. de Russie, rue Gasparin, 6. — 3 fr.
Marseille. — *Grand hôtel du Louvre et de la Paix.* — Ĉambroj de 4 fr. *Palace-Hôtel* kaj la « *Réserve Echenard* », multekonata restoracio fama pro la *Bouillabaisse*. Filio en **Hyères** : *Grand Hôtel et Iles d'Or*, pensiono de 10 fr. Posedanto : Echenard-Neuschwander. E. E.
Marseille. — Hôt. Beau-Site, boulevard d'Athènes, 38, rue du Muguet, 26. — 2 fr.
Montauban. — 'Hôt. Terminus, avenue Mayenne. — 2,50 fr.
Montpellier. — 'Hôt. Maguelone, rue Maguelone, 5. — 2,50 fr.
Nancy. — Hôt. de l'Univers et du Commerce, rue des Carmes. — 3 fr.
Nantes. — 'Hôt. des Trois-Marchands, pl. de l'Hôtel-de-Ville. — 2,50 fr.
Nevers. — Hôt. de la Paix, avenue de la Gare. — 3 fr.
Nice. — Hôt. Raimboldi, boulevard Raimboldi. — 2 fr.; pens., 6 fr. — Sez. (nov.-apr.), 3 fr.; pens., 8 fr.
— Pension végétarienne, avenue Villermont. — Veg.
Nîmes. — 'Hôt. de l'Univers, place des Arènes. — 2,50 fr.
Orléans. — 'Hôt. du Berry, en face de la gare. — 2,50 fr.
Paris. — *Hôtel du Globe*, 71, rue Monge. Pos. : A. Leclerc. Ĉambroj de 2 ĝis 5 fr. kaj de 30 fr. ĝis 75 fr. monate. — La gemastroj estas Esperantistoj. — E. E.
— Hôt. de l'Europe (ap. stacidomo *Est*), boulevard de Strasbourg, 74. — 4-7 fr.
— Hot. Terminus-Est, rue de Strasbourg, 5. — 3-8 fr.

Paris. — Hot. Cailleux (ap. stacidomo *Nord*), rue de Saint-Quentin, 17. — 3-8 fr.
— Hot. de la Gare du Nord, rue de Saint-Quentin, 21. — 3-8 fr.
— Hot de Londres et de New-York (ap. stacidomo *Saint-Lazare*), place du Havre, 19. — 4 fr.
— Hot. du Mans (ap. stacidomo *Montparnasse*), rue de Rennes, 159. — 3-6 fr.
— Palais d'Orsay, stacidomo quai d'Orsay. — 5 fr.
— Hot. Massilia (ap. stacidomo *Lyon*), boulevard Diderot, 13. — 4-6 fr.
Pau. — 'Hôt. de la Maison-Dorée, rue Latapie, 9. — 2,50 fr.
Périgueux. — 'Hôt. du Commerce et des Postes, place du Quatre-Septembre. — 2,50 fr.
Perpignan. — 'Hôt. de la Poste, rue Fabrique-Nabot. — 2,50 fr.
Poitiers. — Hôt. de France, rue Carnot, 28. — 3 fr.
Reims. — Hôt. Continental, place Drouet-d'Erlon. — 3-5 fr.
Rennes. — Hôt. Lemoine et de l'Univers, rue Lanjuinas. — 3-4 fr.
Roanne. — Hôt. Moderne (Terminus), cours de la République, 13. — 2,50 fr.
— Hôt. du Commerce, place du Marché. — 2,50 fr.
Rochefort. — 'Hôt. de France. — 2,50 fr.
Rouen. — Hot. de Rouen et du Commerce, rue du Bec. — 2,50-3 fr. Pens., 9 fr.
— Le Vert-Logis, impasse des Arquebusiers. — 2,50-3 fr. Pens., 7,50. — Esp.
Saint-Etienne. — Hôt. Moderne, avenue Président-Faure. — 3-3,50 fr.
Saint-Quentin. — Hôt. de France et d'Angleterre, r. Emile-Zola. — 3 fr.
Toul. — Hot. de la Gare. — 1,50-2,75 fr.
— Hot. de Metz. — 2-3 fr.
Toulon. — Hôt. de la Poste, r. Hippolyte-Duprat, 8.—2,50-3 fr. — Esp.
Toulouse. — 'Hôt. Capoul, place Lafayette. — 2,50 fr.
Tours. — Hôt. de l'Europe, place de la Gare, 12. — 2,50-3,50 fr.
Troyes. — Hôt. des Courriers, rue de l'Hôtel-de-Ville. — 3,50 fr.
Versailles. — Hôt. de France, rue Colbert, 5. — 2,50 fr.
Vichy. — Hôt. du Globe, rue de Paris. — 3 fr.
— Hôt. des Célestins, rue des Célestins. — Pens. 8 fr.
— Villa des Eaux, rue de Nîmes. — Pens. 7 fr.

GERMANUJO

Surfaco. — 540.857 km². (Prusujo : 348.702 ; Bavarujo : 75.870 ; Vurtembergo : 19.511 ; Badeno : 15.251 ; Saksujo : 14.992). Kolonioj kaj protektoratoj : 2.907.452 km².

Loĝantoj. — 64.925.000 (120 po km.). (Prusujo : 40.165.000 ; Bavarujo : 6.887.000 ; Saksujo : 4.807.000 ; Vurtembergo : 2.438.000 ; Badeno : 2.143.000). Kolonioj kaj protektoratoj : 14.000.000.

Lingvoj. — Germana, 52.136.000 ; pola : 3.087.000 ; franca : 212.000 ; dana : 141.000.

Religioj. — 62 % protestantaj ; 36 % katolikaj ; 1 % hebreaj ; 1 % diversaj.

Registaro. — Imperio, al kiu apartenas 25 ŝtatoj : 4 reĝolandoj, 6 grandduklandoj, 5 duklandoj, 7 princlandoj, 3 liberaj urboj krom tio la provinco Elsaco-Lotaringio kaj la insulo Helgoland, Imperia registaro en Berlino. Imperiestro (samtempe Reĝo de Prusujo) : Vilhelmo IIª (n. 1859, r 1888). Sola imperia ministro estas la imperia kanceliero ; sub lia gvidado laboras 8 imperiaj oficejoj prezidataj de ŝtatsekretarioj. Bundesrat (58 reprezentantoj de ĉiuj ŝtataj registaroj). Reichstag (397 anoj, popola baloto, 5 j.). Ĉefurbo : Berlino Imperia tribunalo en Leipzig. La diversaj ŝtatoj administras siajn internajn aferojn tute memstare, havas proprajn ministrojn kaj parlamentojn.

Armeo. — *Tera :* Dum paco : 668 000. Dum milito : 5.500.000 Dujara deviga servado ĉe la infanterio, trijara ĉe la aliaj trupoj. Kiu per speciala ekzameno pruvas sciencan edukon servas nur 1 j. — *Mara:* 130 ŝipoj kun 892.710 t., 64.000 homoj. — *Aera :* 7 aeršipoj.

Instruado — 23 universitatoj (Berlin [2], Bonn, Breslau, Göttingen, Greifewald, Halle, Kiel, Königsberg, Marburg, Münster, Braunsberg, Posen, München, Würzburg, Erlangen, Leipzig, Tübingen, Heidelberg, Freiburg-im-Br., Giessen, Jena, Rostock, Strassburg). 11 superaj tennikaj lernejoj, 3 akademioj por sup. minejoficistoj, 4 akademioj por superaj arbaristoj, 4 terkulturaj, 5 veterinaraj kaj 6 komercaj superaj lernejoj, 16 artakademioj, 11 publikaj muzikakademioj. La gimnazioj, instruistaj seminarioj kaj reallernejoj estas ŝtataj aŭ urbaj, la popollernejoj estas ĉie sub urba aŭ komununa administrado kaj ŝtata kontrolo. Multaj diversaj faklernejoj, privataj lernejoj, specialaj edukejoj publikaj aŭ privataj por blinduloj, surdmutuloj kaj kripluloj ĉiuspecaj. Ritma edukejo de Jacques Dalcroze en la ĝardenurbo Hellerau apud Dresden.

Ekonomio. — Agrikulturo grava en la nordaj provincoj kaj en Bavarujo ; ĝarden- kaj fruktokulturo ĉefe en Saksujo kaj Turingujo, vino apud Rhein kaj Main, Mosel kaj Saar. Bestkulturo : ĉevaloj en Orienta-Prusujo, ŝafoj en meza Germanujo, bovoj en bavaraj Alpoj. Minejoj riĉaj je karbo, fero kaj salo en Rejnlando, Vestfalio, Lotaringio, Silezio kaj Saksujo. Industrio gravega kaj ĉiuspeca, speciale citindaj : teksaĵoj el plej diversaj materialoj, labormaŝinoj, lokomotivoj (Chemnitz kaj München), vagonoj, aŭtomobiloj, bicikloj, kudro- kaj skribmaŝinoj, armiloj (Essen), meĥanikaj kaj optikaj instrumentoj (Jena), foto-aparatoj kaj -paperoj, horloĝoj, juvelaĵoj, porcelano, vitro, nemiaj produktaĵoj, krajonoj (Nürnberg), ludiloj (Nürnberg), paperoj, cigaroj kaj cigaredoj, parfumoj, ĉokolado (Dresden), sukero, biero (München). Importo : 9 706 milionoj ; eksporto : 8.106 milionoj. — Marhavenoj : ĉe Norda Maro Hamburg kaj Bremen, ĉe Balta maro Stettin, Danzig, Lübeck. 4.700 komercaj ŝipoj kun 4.712.000 br. reg.-t. kaj 75.000 homoj.

Monsistemo. — 1 mark (50 Sd.) = 100 pfenigoj. Oraj moneroj : 10, 20 M. ; arĝentaj : 1/2, 1, 2, 3, 5 M. ; nikelaj : 5, 10, 25 pf ; kupraj : 1, 2 pf. Biletoj : 5, 10, 20, 50, 100, 500, 1.000 M. — Mezuroj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiu loko. Interna afranko : let. ĝis 20 gr. 10 pf., de 20 ĝis 250 gr. 20 pf. (enurbe ĝis 250 gr. 5 pf.) ; pk. 5 pf., pres. ĝis 50 gr. 3 pf., ĝis 100 gr. 5 pf., ĝis 250 gr. 10 pf. k. t. p. Poŝtmandatoj pageblaj hejme, int. mandatoj, respondkuponoj. Poŝtaj kontoj por ĉeko kaj ĝiro. Markoj ĉie aĉeteblaj. — Telegrafo : 5 pf. po vorto, min. 50 pf., enurbe 3 pf., min. 30 pf. — Telefono en kaj inter ĉiuj iom gravaj lokoj. Publikaj telefonoj en poŝtejoj, stacidomoj, k. t. p., por 3 min. en la loko 10 pf., al proksimaj lokoj 20 pf. kaj al pli malproksimaj lokoj ĝis 25 km. 20 pf., ĝis 50 km. 25 pf., ĝis 100 km. 50 pf., ĝis 500 km. 1 m., ĝis 1.000 km. 1 50 m., al lokoj pli ol 1.000 km. 2 m.

Fervojoj. — 59.000 km. kun normala larĝo (55.385 km. ŝtataj), 2.178 km. mallarĝaj, 14.868 km. tramoj kaj tramsimilaj fervojoj. Fervoja prezo ĉe « Personen » (omnibusaj)- kaj « Eil » (rapid)-vagonaroj po km. en 1ª kl. 7 pf , 2ª kl. 4,5 pf., 3ª kl. 3 pf., 4ª kl., 2 pf , krom tio (escepte ĉe biletoj por la 4ª kl. kaj ĉe biletoj malplikostaj ol 60 pf.) nealta imperia biletimposto. Por « Schnell » (rapidegaj)- vagonaroj, en la tarife speciale signitaj, plialtiĝas la ordinaraj prezoj : de 1 ĝis 75 km. (1ª zono) : 0,50 M. en 1ª kaj 2ª, 0,25 m. en 3ª kl ; de 76 ĝis 150 km. (2ª zono) : 1 M. en 1ª kaj 2ª,

0,50 m. en 3ª kl. ; ĉe pli ol 150 km. (3ª zono) : 2 M. en 1ª kaj 2ª, 1 m. en 3ª kl. Por la luksaj vagonaroj la prezo plialtiĝas de la rapidegaj vagonaroj je ĉirkaŭ 25 %.

Ir- reiraj biletoj ne ekzistas ; tamen oni povas aĉeti samtempe 2 kartojn por la sama vojo, kies unu ricevas la stampon « por la reiro ». Oni povas interrompi ĉiun vojagon unufoje sen iu formalaĵo, kompreneble nur en la tempo, por kiu valoras la bileto, t. e. ĝenerale 4 tagoj. Infanoj pagas nenion ĝis 4ª j., la duonon de 5 ĝis 10ª j. Bileto, por eniri la peronon sen vojaĝbileto, kostas 10 pf. Kombineblaj biletaroj (por rondvojaĝoj, sed ankaŭ por vojaĝoj, kiuj ne rekondukas al la forirstacio) valoras 60 tagojn ĉe vojaĝoj de 600 ĝis 3.000 km., 90 tagojn ĉe vojaĝoj de 3 001 ĝis 5 000 km kaj 120 tagojn ĉe vojaĝoj de pli ol 5 000 km. Monataj biletoj por plenaĝaj personoj, por lernantoj : se kelkaj personoj el unu familio aĉetas monatajn biletojn nur la unua pagas la plenan prezon, la aliaj ricevas rabaton. Biletoj por laboristoj estas eldonataj po semajno. Rabato por societaj vojaĝoj nur ĉe partopreno de tre multaj personoj kaj ĉe sufiĉe frua anonco. Manpakaĵon oni povas kunpreni en la vagonon, la alian oni donas en la pakvagonon kaj pagas laŭ tarifo diferenca laŭ pezo, zonoj kaj la nombro de la biletoj, al kies posedantoj apartenas la pakaĵoj. Entute la kostoj de la pakaĵtransporto ne estas altaj. Neenpakitaj bicikletoj estas ĉe vojaĝoj ĝis 100 km transportataj por specialaj « bicikletbiletoj » po 20 pf., alie kiel pakaĵo por min. 30 pf. 3ª klaso rekomendinda, troviĝas en preskaŭ ĉiuj rapidegaj vagonaroj kaj rajtigas al vizito de la manĝovagono. Sur ĉefaj linioj dormovagonoj. Enurbaj tramoj preskaŭ ĉie laŭ la 10-pfeniga tarifo. Turistaj fervojoj al montoj havas specialajn tarifojn. — *Vaporŝipoj* Sur la ĉefaj riveregoj kaj lagoj veturas parte tre elegantaj vaporŝipoj je modestaj prezoj. — *Aŭtomobillinioj* ekzistas en multaj turiste tre vizitataj regionoj, en Bavarujo sub administro de la reĝa poŝto. Tarifoj, same kiel preskaŭ ĉie por la ĉevalveturiloj lueblaj, de la registaro aŭ de la magistrato fiksitaj ; ĉe la enurbaj fiakroj per taksimetro kontroleblaj.

Navigado. — Al ĉiuj mondpartoj poŝt- kaj rapidegaj vaporŝiplinioj de la « Hamburg-Amerika-Linie » (Hamburg), de « Norddeutscher Lloyd (Bremen) ; specialaj linioj : al orienta Afriko « Deutsche-Ostafrika-Linie » (Hamburg) ; al norda kaj okcidenta Afriko « Woermann-Linie » kaj « Hamburg-Bremen-Afrika-Linie » (Hamburg) ; al Sudameriko « Hamburg-Südamerika-Dampfschiffahrts-Gesellschaft », « Deutsche-Dampfschiffahrtsgesellschaft Kosmos » (Hamburg) kaj « Roland-Linie » (Bremen) ; al la Karolinen-, Marianen-, Marŝal- kaj Palaŭ-insuloj : « Jaluit-Gesellschaft » (Hamburg).

Dogano. — La doganistoj prizorgas sian devon konscience, ofte tre severe, sed sen ĉikanoj. Kelkaj cigaroj, cigaredoj kaj iom da tabako, same kelkaj manĝaj- kaj trinkajprovizoj por la daŭro de la vojaĝo estas toleritaj. Aŭtomobiloj kaj bicikletoj devas pagi la imposton, sed rericevas la sumon ĉe la rea trapasado de la limo, se estas plenumataj la leĝaj postuloj. Por bicikletoj oni ne bezonas pagi, se oni estas membro de sportaj societoj kaj pruvas tion per la necesaj dokumentoj kiuj devas enhavi foton de l'membro kaj prisskribon de la maŝino.

Turismo. — Krom Berlino multaj el la ŝtataj ĉefurboj kaj ankaŭ urboj de la provinco estas vizitindaj pro siaj vidindaĵoj antikvaj kaj modernaj, pro muzeoj kaj teatroj (ekz., Dresden, München, Köln, Hamburg, Bremen, Hannover, Leipzig, Weimar, k. t. p.). Inter la multaj turiste gravaj regionoj de Germanujo speciale citindaj estas la Bavaraj Alpoj, la « Schwarzwald », la Harcmontaro, « Thüringer Wald », la Saksa « Erzgebirge » kaj « Saksa Svisujo », la « Riesengebirge ». Tre belaj estas la valoj de Rhein kaj Donaŭ, de la Elbe en Saksujo, de Neckar kaj Main, la « Spreewald », la regionoj de Bodensee kaj la Bavaraj lagoj. En ĉiuj cititaj regionoj rekomendindaj somerrestadejoj kaj famaj mineralfontaj kuraclokoj por ĉiuj malsanoj, en ili kaj ankaŭ en la multaj banlokoj apud la norda kaj la Balta maro la sezono daŭras de majo ĝis septembro, la ĉefa sezono (kun pli altaj prezoj) de julio ĝis aŭgusto. En ĉiuj montaroj vintraj sportoj. Por informoj oni sin turnu al la senpage funkciantaj oficejoj de la « Fremdenverkehrsvereine », en ĉiuj grandurboj kaj en ĉiuj lokoj de turisma graveco. Gvidlibroj ofte diverslingvaj ; oni postulu ilin ankaŭ en Esperanto. — Esp. gf. en Bamberg, Barmen, Berlin, Breslau, Dresden, Elberfeld, Hannover, Kiel, Königsberg, Krefeld, Leipzig, Merseburg, München, Rostock, Stuttgart, Weinböhla. — Esp gvidlibroj en Augsburg, Bad-Reichenhall, Bzeslau, Danzig, Essen, Esslingen, Lübeck, Magdeburg, Stuttgart, Wernigerode.

Hoteloj. — La hoteloj tre diferencas laŭ la regionoj kaj lokoj, en kiuj ili troviĝas, laŭ komforto kaj kompreneble ankaŭ laŭ prezoj Tamen ĉiu vojaĝanto trovos ĉiuloke hotelon konvenan al siaj postuloj kaj al sia monujo. Preskaŭ ĉiuj hoteloj (kun nur tre malmultaj kaj baldaŭ ekkoneblaj esceptoj) estas puraj kaj komfortaj, ĉiuj iom pli bonaj en grandaj kaj mezgrandaj urboj havas elektran aŭ gaslumon, centran hejtadon kaj lifton. Pordisto kaj ofte ankaŭ hotelveturilo atendas ĉe la stacidomo. Kun la plej multaj hoteloj estas ligitaj restoracioj, la hotelmastroj deziras, ke oni prenu ĉiujn manĝojn en la hotela restoracio, tamen la plej multaj vojaĝantoj sin liberigas de tio kaj nur prenas la unuan matenmanĝon en la hotelo.

Ĝenerale 10 ĝis 15 %. kiel trinkmono al la pordisto, krome ion por eblaj specialaj servoj al ĉambristino kaj domservisto. Por pli longa restado oni preferu la « pensionojn » kie oni pli malmultekoste loĝas kaj ankaŭ prenas ĉiujn manĝojn, havante kvazaŭ familian vivon. En multaj urboj kristanaj hoteloj (Hospize), rekomendindaj al virinoj sole vojaĝantaj. En la stacidomoj de grandurboj reprezentantinoj de societoj por protektado de junulinoj. En preskaŭ ĉiuj hoteloj de grandurboj kaj gravaj turistaj lokoj oni parolas angle, france kaj ofte itale, hispane, pole kaj ruse. — *Restoracioj.* En ĉiuj iom gravaj lokoj bonaj bier- kaj vinrestoracioj kun manĝoj laŭ karto dum preskaŭ la tuta tago, komuna manĝo inter 12h kaj 3h, aŭ 5h kaj 7h vesp.; en grandurboj por manĝetoj « aŭtomataj restoracioj ». Senalkoholaj kaj vegetaraj restoracioj en ĉiuj urboj, ankaŭ vendejoj de lakto, ktp., en butikoj sur la stratoj. — Johannes Karsch, Del. Dresden.

Esperantiaj hoteloj.

Aachen. — ' Hot. Zu den vier Jahreszeiten. — 2 M.

Augsburg. — Hot. Kaiserhof, Königsplatz (proksime de la stacidomo). — 2,50 M.

— Rest. Ceres, Fuggerstr. — Veg.

Bamberg. — *Liebs Hot. National*, 37, Luitpoldstr. — 2 M. — **E. E.**

Barmen. — Vereinshaus, Bahnhofstr. — Mat 2,50-3 M.

Bayreuth. — Grand Hot., Bahnhofsplatz. — 3 M. — Mat. 4 M. — Sez. (Wagner-festludoj) pli altaj prezoj.

Berlin. — Hot. Atlas, Friedrichstr, 305. — 3 M.

Bochum. — Hot. Berliner Hof, Marienplatz, 2. — 2 M. — Mat. 2,50 M.

— Rest. Blaues Kreuz, Marienstr.

Bonn-am-Rhein. — Hot. zum Goldnen Stern, Marktpl., 8. — 2,50 M.

Borbeck. — Hot. Beckmann, Gerichtsstr. — 2,50 M. — Mat. 3 M.

Braunschweig. — Parkhotel, Steinweg. — 3 M. — Mat. 4,25 M.

— Rest. Café Union, Schützenstr.

Bremen. — Hot. Schaper und Siedenburg, Bahnhofstr, 34. — 2,50 M. — Mat. 3,50 M.

— Rest. Vegetarisches Restaurant, Faulenstr.-Kaiserstr. — Veg.

Breslau. — Hot. Vier Jahreszeiten, Gartenstr., 66-70. — 4 M. — Mat. 5,25 M.

— Hot. Hansa, Teichstr., 11. — 3 M. — Mat. 3,60 M.

— Rest. « *Pomona* » *vegetara restoracio senalkohola.* — Adr. : 44-45/1, Albrechtstr. Posedanto : Carl Bohne. Telefono 5841. — Veg. **E. E.**

Bromberg. — Hot. Gelhorn, Bahnhofstr. — 2,50-3,50 M.

Chemnitz. — Hot. Stadt Nürnberg, Museumstr. 7. — 1,50 M. — Mat. 2,25 M.

— Hot Stadt Gotha, Friedrich Augustr., 8. — 2,50 M. — Mat. 3,50 M.

Danzig. — Hot. Norddeutscher Hof, Stadtgraben, 11. — 2-2,50 M. — Mat. 3,50-4 M.

Darmstadt. — Darmstadter Hof, Grafenstr., 2,50 M.

Dresden. — Hot. Herzogin Garten, Ostraallee, 15. — Mat. 2,50-3,25 M.

— Rest. Vegetara kafejo kaj restoracio Esperanto, Wettinerstr.

Düsseldorf. — Düsseldorfer Hof, Bahnhofplatz. — 2,50 M. — Mat. 3 M.

— Rest. Quisisana, Kaiser Wilhelmstr., 44-a. — Veg.

Duisburg. — Hot. Monopol, Mühleimerstr., 54. — 2,50-3,50 M.

— Rest. Christliches Hospiz, Gutenbergstr., 7.

Eichstatt. — Hot. Bären, Wochenmarktstr. — 1,50 M.

Elberfeld. — Hot. Vier Jahreszeiten. — Mat. 2,75-3 M.

Elbing. — Central Hot., Innerer Mühlendamm, 21. — 3,25 M.

— Rest. Molkerei H. Schroster, Ausserer Mühlendamm, 97.— Lakt.

Ems (Bad.). — Hot. Weisses Ross, Lahnstr. — 2-3 M. — Mat. 3-4 M. — Sez. (15 apr.-1 okt.).

— Rest. Milkhur Sanitas, Wilhelmallee. — Lakt.

Erfurt. — *Hot. Königl. Kurhaus.* Moderna domo rekonstruita dum 1812/13 enhavas reĝajn fontojn kaj mineralbanejojn, belegajn ĉambrojn kun speciala banejo. **E. E.**

— *Königl. Kurhotel. Vier Jahreszeiten Europäischer Hof.* Altranga mondkonata hotelo en bonega situacio apud la Kurgarten; naturvarmaj fontoj kaj inhalejoj. Ĉia komforto, omnibuso, centra hejtado.

— Hot. Reichshof, Bahnhofstr., 27-28. — 1,75-3 M. — Mat. 2,25-3,50 M.

— Rest. W. Hering, Trommsdorfstr., 4 — Veg.-Lakt.

Essen-Ruhr. — Hot. Vereinshaus, Bachstr. — Mat. 3,50 M.

— Rest. Reform-Restaurant B. Hilgers, Bornstr., 16. — Veg.

Esslingen-am-Neckar. — Hot. Krone, Neckarstr. — 2 M. — Mat. 3 M.

— Hot. Württemberger Hot, Neckarstr. — 2 m. — Mat 2,60 M.

Frankfurt-am-M. — Basler Hof, Wiesenhüttenplatz. — 2-5 M.

Freiburg. — ' Hot. Salmen, Bertholdstr., 50. — 3 M.

Fürth. — Hot. National, Friedrichstr. — 2,50-3,50 M.

Gera. — Hot Schwarzer Bär, Schlossstr. — 2-2,50 M. — Mat. 2,75-3,25 M.

— Rest. Sanitas, Schulstr., 16. — Veg.

Godesberg (Bad.). — Rheinischer Hof, Coblenzerstr. — 1,50 M. — Mat. 2,50 M.

Görlitz. — Hot. Stadt Johannesburg, Salomonstr. — 1-2 M. — Mat. 1,50-2,50 M.

Gross-Gerau. — Hot. Adler. — 1.50 M.

Hamburg. — * Bartels Hot, Steintorwall, 5 (ap. stacidomo) — 3 M. — Mat, 4 M.
— Rest. Schubarth, Neuerwall, 13, eniro Alsterarkaden Passage. — Veg.

Hannover. — Hot. Bayrischer Hof, Luisenstr., 10. — 3-3,50 M.
— *Pensiono « Hubertus » por junulinoj.* — Adr. : Sᵐᵉ Hartog, Parkstr, 7. A. Laŭindividua edukado, pliperfektigado en ĉiuj fakoj : lingvoj (germ., franca, angla, esperanta), literaturo, muziko. Mastrumado, instruado. Familia vivado. Vilao en parko. Esperantaj prospektoj kaj referencoj. — **E. E.**
— Rest Schellwald-Appenrodt, Braunschweigerstr , 11. — Veg.

Heidelberg. — * Hot. Roter Hahn, Hauptstr., 44. — 2,50 M.

Heilbronn. — Hot. Central, Bahnhofplatz. — 2,70 M.
— Hot. Neckar, Neckarbrücke. — 1,50 M.

Hildesheim. — Hot. Weisser Schwan, Schuhstr., 22. — 1,75 M. — Mat. 2,25 M.
— Rest. (la sama).

Hof. — Fränkischer Hof, Bismarckstr., 21. — 2,50-3 M.

Karlsruhe. — Hot. Victoria, kontraŭ la stacidomo. — 2,50 M.

Koblenz. — Hot. zum Anker. — 2,50 M.

Köln. — *Hot. Bayrischer Hof.* — An der Rechtschule, 6. 3 minutoj de la stacidomo, preferata de la komercaj vojaĝistoj. Ĉiusabate (9ª) kunveno de Esperantistoj « Ora Rondeto ». — 2,50-3 M. — Mat. 3-3,50 M. — **E. E.**
— Rest, Quisisana, Schildergasse-Neumarkt. — Veg.

Königsberg. — British Hot., Bergplatz. — 2 M. — Mat. 2,50 M.
— Rest. Guttemplerhaus, Lindenstr., 28/9. — Veg.

Kiel. — Hot. Muhls Hot , Klinke, 24. — 2,50 M. — Mat. 3,50 (Kiel'a semajno junio 50 pf. pli).
— Rest. Abstinenzhotel, Koernerstr., 7.
— Rest. Vegetarisches Speisehaus, Gasstr. — Veg.

Krefeld. — Hot. Stadt München, Hochstr., 43-45. — 2,50 M. — Mat. 3 M.

Leipzig. — Bayerscher Hof (G. Herbold), Wintergartenstr. 13. — 2 M. — Mat. 3 M. — Sez. (foîro) 5 M. — Mat 6 M.
— Rest. Pomona, Kurprinzstr. 3., — Veg.

Lübeck. — Spethmanns Hot., Braunstr., 27 ; Untertrave, 110. — 2 M. — Mat. 2,50 M.
— Rest. Abstinenz-Café, Untertrave, 100. — Lakt.

Magdeburg. — Hot. Grüner Baum, Wilhelmstr. — 2 M. — Mat. 2,50 M.
— Rest. Alkoholfreies Rest., Grosse Münzstr.
— Rest. Vegetarisches Speisehaus u. Reform-Café, Alte Markt. — Veg.

Mainz. — *Hot. Mainzer* Hof, Ecke Parkus kaj Bahnhofstr. — 2,50 M. — Mat. 3,50 M. Restoracio. **E. E.**
— Rest Reform-Rest Freja, Schusterstr. — Depost 1 aprilo 13 : Flachsmarkstr — Veg.

Mannheim. — Hot. National, L. 15, 17, Bahnhofsplatz. — 2,50-3 M. — Mat 3,50-4 M.
— Rest. Ceres, C 1. — Veg.

Mühlhausen-im-E. — Hot. zum Europäischen Hof. — 2,20 M. — Mat. 2,40 M. — Rest. Volkswohl, Zeughausstr.

München. — *Esperanto-Hotelo « Reichshof ».* — Adr. : 15. Sonnenstr. Pos. : C. Bischoff. ¡Proksime de la ĉefstacidomo. La sola München'a hotelo kie oni parolas esperante. Bonaj referencoj de diverslandaj geesperantistoj. — 3 M. — **E. E.**
— Hot. Peterhof, Marienplatz, 26. — 2,50 M.
— Hot. Terminus, Bayerstr., 43. — Mat. 4,30 M.
— Rest. Ceres, Löwengrube, 8. — Veg.
— Rest. Thalysid, Schommerstr. — Veg.

Münster. — Hot. Germania, Herwarthstr., 9. — Mat. 3 M.
— Rest. Alkoholfreies Restaurant, Tibusstr., 14.

Nürnberg. — *Hot. Maximilian*, Lorenzerstr. — 3 M. Mat. 3,50 M. **E. E.**

Odenburg. — Hansa Hot , Stau 55 — 2,50 M — Mat. 3 M.

Peine. — Schützenhaus, Schützenstr. — 2,50 M.

Potsdam. — Eisenbahn Hot., Sarmunderstr , 1/2. — 2-2,50 M.

Regensburg. — Hot. Goldner Stern, Maximiliansstr., 9. — 1,50 M.

Rostock. — Hot. de Russie, Neuer Markt, 9-10. — 3 M. — Mat. 4 M.
— Rest. Abstinentenheim, Schnickmannstr., 10. — Veg.

Schweidnitz. — Hot Thamm, Am Hauptbahnhof (Oberstadt). — 2-3 M.

Strassburg. — * Hot. Union, quai Kellermann. — 2,50 M.

Stralsund. — Artushof, Alter Markt, 8. — 2-3 M.

Stuttgart. — Bahnhof Hot. — 2,50 M.
— Hot. Dierlamm. — 2 M
— Central Hot. — 1,80 M.

Thorn. — Hot. Drei Kronen, Altstädtischer Markt, 19. — 2,50 M.

Tilsit. — Bahnhofs-Hot , Bahnhofstr., 8. — 2,50 M. — Mat. 3,50 M.

Weinböhla — Centralgasthof, Kirchplatz. — 1-1,50 M.

Wernigerode. — *Hotelo « Gothisches Haus ».* — Adr. : Markt. Pos. : W. Fricke. Multe vizitata kaj ŝatata hotelo de turistoj. Klubejo de Esp. Grupo de Wernigerode. — Mat. 3 M. **E. E.**
— *Vilao « Esperanto ».* — Ad. : 24, Bismarckstrasse. Pos. : Gesᵐᵉ Neurath. Fremdula kaj familia pensiono en ĉarme lokita urbeto kun belega montregiono. Vizitata de ĉiulandaj geesperantistoj. Oni bone parolas Esperanton. Esp. prospektoj senpage. — Mat. 2,50 M. ; pens. 4-4,50 M. — **E. E.**

Wiesbaden. — Hot. Frankfurter Hof, Webergasse, 37. — 2,50-3,50 M. Mat. 3,50-4,50 M.
— Rest. Vegetarisches Kurrestaurant Häuser, Taunsstr., 13 — Veg.
— Hot. Adler Badhaus (ban-Hot.), Langgasse, 42. — Mat. (kafbano) 3,25-4,50 M. (dum jan.-mart., nov., dec.), 4,50-6,50 M. (dum apr.-jun.), 4,25-4,50 M. (dum jul.-okt.).
Worms-am-Rh. — Bahnhof Hot., Bahnhofstr. — 2,25 M. — Mat. 2,50 M.
Zittau. — Hot. Goldener Stern, Neustadt. — 1,50 M.

GREKUJO

Surfaco. — 110.000 km² (limoj ne ankoraŭ definitive fiksitaj).

Loĝantoj. — 4.783 000 (34 po km²).

Lingvoj. — Greka. En Epiro ankaŭ albana, turka. En Makedonio ankaŭ turka, serba, bulgara, hebrea.

Religioj. — Plejparte ortodoksa. Iom da katolikoj, mahometanoj, hebreoj.

Registaro. — Konstitucia monarkio Reĝo : Konstantino XII^a (n. 1866, r. 1913). 8 respondaj ministroj. Parlamento : Kambro (173 anoj, popola baloto 4 j.). Ĉefurbo : Ateno.

Armeo. — *Tera :* Dum paco : 75.000. Dum milito : 450.000. Militservo, 2 j. *Mara :* 49 ŝipoj kun 8.000 t. *Aera :* 5 aeroplanoj.

Instruado. — Du universitatoj (nacia, kapodistria) en Ateno. Multaj ŝtataj, urbaj kaj privataj lernejoj. Teologia lernejo en Ateno. Pedagogiaj lernejoj en Ateno, Korfu, Larisa, Tripoli. Politekniko en Ateno. Tri agrikulturaj lernejoj. Milita akademio, milita marakademio.

Ekonomio. — Agrikulturo, brutedukado. Industrio negrava, alkoholfabrikejoj, petroldistilado, fabrikejoj de silk- kaj kotonteksaĵoj. Eksporto de olivoj, oleoj, sekvinberoj. Arĝentminejo en Lavrio. Importo : 160 500 000 fr. ; eksporto : 144.000.000 fr. Komerca ŝiparo : 1.100 ŝipoj kun 485.000 t.

Monsistemo. — Laŭ latina unuiĝo (1 draĥmo [40 sd.] = 1 franko = 100 centimoj). Biletoj de la nacia kaj Ionika bankoj : 5, 10, 25, 100, 500, 1.000 draĥmoj. Oraj moneroj : 5, 10, 20, 50, 100 draĥmoj. Arĝentaj : 20, 50 centimoj, 1, 2, 5 draĥmoj. Nikelaj : 5, 10, 20 ct. Bronzaj : 1, 2, 5, 10 ct. — Mezuroj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Poŝtejoj en ĉiuj ĉefurboj kaj iom gravaj lokoj. Servo de poŝtmandatoj sen aŭ kun alporto de l'mono hejmen. Pagoj en konto ĉe la nacia banko. Interna afranko : let. 10 ct. po 15 gr. ; pk. 5 ct. ; pres. 1 ct. po 50 gr. ; pakaĵoj 50 ct. po 2 kg. ; 50 ct. po ĉiu kg. plie. Telefono en multaj iom grandaj vilaĝoj. 10 dranmoj por unu horo aŭ telefono laŭ la tarifo de l'telegramo. Telegrafo : 50 ct. 7 vortoj (du en teksto), 1 fr. po 15 vortoj. Ĉiu alia vorto 5 ct.

Fervojoj. — Diversaj fervojoj posedataj de publikaj kompanioj kaj ŝtato. En malnova Grekujo, antaŭ la Balkana milito, jen la linioj : Ateno-Pireo, Ateno-Korinto-Egio-Patras-Pyrgos-Katakolo-Olymbia ; Korinto-Nauplie ; Tripolis-Meligala-Kalame-Kiparisia-Ateno-Lavrion ; Ateno-Amarusi-Kifisia ; Ateno-Tibe-Lebadia-Lamia-Larisa-Volo-Farsala-Kardica-Trikala-Kalambaka ; Patras-Agrimon.
En nova Grekujo : Saloniko-Kilkis-Demir-Issar-Sere- Drama ; Saloniko-Beria-Niaŭsa-Bodena-Ostrovon-Florina.
Dum la venonta jaro konstruiĝos multaj linioj, i. a. Larissa-Saloniko, dank'al kiu Eŭropo interligiĝos kun Grekujo.

Navigado. — Ĉefaj marhavenoj : Pireo, Saloniko, Patras, Korfu, Siros. Multaj regulaj linioj al ĉiuj partoj de l'mondo.

Turismo. — Ĉiujare je ĉiu epoko multnombraj fremduloj. Banurboj famaj de Ipati, Lutraki, Metanon, Ermionis, Kilinis, Edipsu, Kitnu. Interesaj malnovaj urboj kaj monumentoj en Ateno, Delfus, Olymbia.

Hoteloj. — La mezprezaj estas tre komfortaj kaj puraj. Loĝado ordinare inter 2-3 fr. sen manĝado. En grandaj urboj multaj luksaj kaj neluksaj hoteloj. Ordinare oni luas ĉambron kun matenmanĝo kaj prenas manĝojn ekstere. Multaj personoj preferas pensionojn kie oni havas ĉiujn manĝojn. En grandaj urboj estas restoracioj, kafejoj, k. t. p. Ordinara bona manĝo kostas ĉirkaŭ 3,50 fr. Preskaŭ en ĉiuj hoteloj oni parolas greke, france, angle, itale. — D. G. Konstantopulos (Arta).

Esperantiaj Hoteloj

Ateno. — Hôtel de Paris, kontraŭ la stacidomo.
Janina. — Hôtel de Constantinople.
Patras. — Grand Hôtel d'Angleterre. — 4-6 dr.
Saloniko. — Hôtel d'Egypte.

HISPANUJO

Surfaco. — 507.036 km², kun Balearoj kaj Kanarioj (kulturita : 58 %). 49 provincoj, 9.266 komunumoj.

Loĝantoj — 20.254 120 (39 po km.).

Lingvo. — Hispana, krom kataluna kaj vaska ĉe la respondaj regionoj.

Religioj — Katolika (oficiala), 10.000 protestantoj, 4.000 hebreoj.

Registaro. — Konstitucia monarkio. Reĝo : Alfonso XIII (n. 1886, r. 1902). 8 respondaj ministroj. Parlamento (Cortes) : Senato (360 anoj, el kiuj 180 dumvive elektataj de la reĝo, 180 per duagrada diversdevena balotado por 10 j.). Ĉ. de Deputatoj (406 anoj, 5 j., popola baloto). Oficejo : Madrid.

Armeo. — *Tera :* 1ª klaso, 130.000 ; 2ª 97.000, kaj 154.000 en disponeblecoj, 3ª almenaŭ 400.000 ; entute 781.000 (dum milito). Deviga trijara servado krom specialaj cirkonstancoj : dekmonata se oni pagas 1.000 pesetojn, kvinmonata se oni pagas 2.000 p. *Mara :* 40 diversaj ŝipoj. Ŝipanoj ; 1ª kl. 9.500 ; 2ª 5.000. — Aera : 1 aerŝipo, kelkaj aeroplanoj.

Instruado. — 10 Universitataj distriktoj kun sidejo en Madrid, Barcelona, Granada, Oviedo, Salamanca, Santiago, Sevilla, Valencia, Valladolid, Zaragoza, de kiuj dependas 44 Fakultatoj, 9 superaj aŭ teknikaj lernejoj, 58 gimnazioj, 4 lernejoj veterinaraj, 57 normalaj, 10 komercaj, 37 artaj kaj industriaj, 9 maristaj, 24.000 unuagradaj. Aliaj specialaj diversgradaj lernejoj por inĝenieroj, militistoj, komerco. Enskribitaj lernantoj : 2.300.000. Analfabetuloj 63 %.

Monsistemo. — Similas tiun de latina unuiĝo. 1 peseto (40 sd) = 100 centimoj, kiam laŭ monkurzo 1 peseto egalas 1 franko. Oro praktike forestas. Biletoj de l'Banko de Hispanujo : 25, 50, 100, 1.000 pesetoj. Monkurzo : 100 fr. = 106 pt. (okt. 1912), variebla. Arĝentaj moneroj : 50 ct., 1, 2, 5 pt. Bronzaj : 1, 2, 5, 10 c. — Mezuroj laŭ metra sistemo.

Ekonomio. — Movebla riĉajo 17 mil milionoj pt. Agrikulturo produktas 80 mil H. L. da greno, kies duono estas tritiko ; ĉefe eksporto de fruktoj (oranĝoj, vinberoj, olivoj, citronoj), korko, sparto. Industriaj eksportaĵoj : vino, olivoleo kaj nutraĵoj, mineraloj kaj metaloj feraj, plumbaj, kupraj, arĝentaj. Multaj minejoj karbaj, ĉefe metalaj. Importo : 1.140 milionoj ; eksporto : 1.146 milionoj.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiu vilaĝo ; servo de poŝtmandatoj pageblaj hejme ĝis 500 pt. ĉe 400 oficejoj ; pago de l'mono ĉe tiuj

oficejoj ĝis 50 pt. se la ricevonto ne loĝas en la urboj ; respondkuponoj (malfacile aŭ tute ne haveblaj). Interna afranko : let. 15 ct. ĝis 15 gr., (enurbe 10 ct.), pk, 10 ct., kun pagita respondo, 15 ct. ; pres. 1/4 ct. por 10 gr. (enurbe 5 ct. kiu ajn pezo). Jurnaloj, po 35 gr., 1/4 ct. (enurbe po 5 ct. ĉiu nº, kiu ajn pezo). — Telegrafo : inter malsamaj provincoj 1 pes. por 15 vortoj, por ĉiu plia vorto 10 ct., en sama provinco la duono. — Telefono : diversaj prezoj laŭ la urboj.

Fervojoj. — Kun larĝa vojo 11.389 km., kun mallarĝa 3.314 km. Prezoj por km. proksimume : 1ª kl., 10,5 ct. ; 2ª kl., 7,85 ; 3ª kl., 5,75 ct., sed estas superkosto da 10-20 °/° kaj markimposto da 10-50 ct. Luksvagonaroj (rapidaj) 10 % pli. Ir- reiraj biletoj nur por difinitaj lokoj, epokoj aŭ cirkonstancoj. Specialaj biletoj : *a)* int. kuponaroj ; *b)* kuponaroj por rondvojaĝo en la lando : 1ª kun antaŭfiksita itineraro, 2ª kun laŭvola itineraro. La unua kategorio enhavas ankaŭ kuponarojn duonrondirajn kun eliro de Irun aŭ Port-Bou, kompletigeblajn per aldonaj biletoj. Ambaŭ taŭgas dum 45 tagoj por vojaĝoj da almenaŭ 1 500 km. kaj 60 tagojn por almenaŭ 3 001 km. ; rabato 30-50 % ; tempo plilongigebla je 50 % per alpago da 10 % de la tuta prezo ; same kiel kun la ordinaraj biletoj. Kuponaroj kun laŭvola itineraro malfacile haveblaj kaj uzeblaj, sed por longaj vojaĝoj pli malkaraj eĉ ol la sekvantaj ; *c)* laŭkilometraj kuponaroj, kiuj rajtigas al nelimigata uzo de ĉiuj iom gravaj linioj. Ĉiu folio de la kuponaro estas dividata en 40 kuponoj da 5 km. : kuponaro ĉiufoje prezentota ĉe la giĉeto. Por 3 monatoj kaj 2.000 km., prezo de la tri klasoj pt. 172,50, 126,50, 75,90 ; id. kaj 2 600 km. pt. 224,25, 164,45, 98,70 ; id. kaj 3.800 km. pt. 276 », 202,40, 121,45 ; — 4 monatoj kaj 3 800 km. pt. 327,75, 240,35, 144,25 ; id. kaj 4.400 km. pt. 364,35, 273,25, 161,95 ; poste, tiom da monatoj kiom da mil km. — 5, pt. 402,50, 304,75, 178,25 ; — 6, pt. 469,20, 358,80, 207 ; — 7 pt. 531,50, 410,55, 233,45 ; — 8, 588,80, 460 », 257,60 ; — 9, pt. 652,05, 507,15, 289,80 ; 10, pt. 713 », 522 », 322 » ; — 11, pt. 711,65, 594,55, 341,55 ; — 12 (12 monatoj kaj 12,000 km.), pt. 828 », 634,80, 372,60. Unu sama kuponaro povas esti petata por diversaj personoj apartenantaj al la sama familio aŭ komerca societo : de 3.200 km., 2 personoj ; 3.800, 3 ; 4.400, 4 ; 5.000 km. kaj pli, 5 ; *d)* Favorkondiĉoj por festotagoj, marbanoj, kongresoj, okazaj aŭ regulaj. Infanoj nenion pagas ĝis 3ª j., la duonon ĝis 7ª j. Diversspecaj rabatoj ne estas kunigeblaj. Pliaj alpagoj por difinitaj luksaj vagonaroj kaj vagonoj (10-50 %). Senpage, 30 kg. registrita, en la pakvagono, krom la manpakaĵoj ; alpago por plia pezo. 3ª klaso, de kiu la 2ª ne multe diferencas, ne rekomendinda. La diversaj kompanioj diferencas per kelkaj detaloj kaj oni preferas la

grandajn liniojn de « Madrid-Zaragoza-Alicante kiu, iras ĝis Sevilla kaj de la Nordo, pli ol la Andaluzajn fervojojn.

Navigado. — Komerca ŝiparo : 582 vaporŝipoj kun 750 081 t., 301 velŝipoj kun 44.325 t. Multaj ĉiuspecaj servoj, transatlantaj, transmaraj kaj marrandaj ĉe multaj havenoj. Regula transatlanta servo (poŝto): Santander, Cadiz, Barcelona Regula kuriero de Barcelona al Balearoj, de Cartagena al Oran (kombinita kun fervojo Paris-Barcelono), de Malaga al Melilla (ĉiutage), de Cadix al Tanger kaj al Kanarioj.

Turismo. — Somera sezono en la Nordo kaj ĉiuj marbordoj. Nur julio kaj aŭgusto estas evitindaj pro la varmo en la Sudo kaj Centro ; dum la vintro eĉ en la Sudo, oni povas trovi, ke mankas preparajoj. Aŭtuno kaj printempo konsilindaj por Centro kaj Sudo. Legitimaciaj paperoj ne necesaj. Doganvizitado ĉe la landlimoj kaj marhavenoj, pli ĝenanta ol severa Doganimpostoj karaj ; oni ne kunportu tabakon pli ol vojaĝprovizon en poŝo. — Esp. gf. en Cartagena, Cordoba, Madrid, San Sebastian, Sevilla.

Hoteloj. — Dum Sankta Semajno en Sevilla ĉiuj estas plenegaj kaj karaj ; same okazas dum la lokaj foiroj. Fervojaj gvidlibroj (50 ct.) donas listojn da pli ol 800 hoteloj en 135 lokoj kun prezoj de 3 ĝis 25 pt. ; ĝenerale oni pagas iom pli multe ol la montritaj prezoj ; en Madrid 8-30 pt., grandaj urboj 6-20, malgrandaj urboj malofte vizitataj 4-5 ; ĉie malgrandaj hoteloj kaj gastejoj laŭ nacia kutimo pli malkaraj. La prezoj enhavas la tutan servon kun tri aŭ la du ĉefaj manĝoj kun vino, sen rabato pro nekonsumo. Kiam la matenmanĝo ne estas entenata ĝi kostas 1-1,50 pt. Cambroj solaj kelkafoje haveblaj, iom karaj nur escepte por 2-4 pesetoj. Bufedoj ofte bonaj : tagmanĝo 3 pt , vespermanĝo 3,50. Kafo 0,25. En multaj hoteloj interpretistoj parolas france kaj angle ; sufiĉe da italaj mastroj. — V. Alonso, Madrid. — P. Linarès, Cordoba.

Esperantiaj hoteloj.

Alicante. — * Hot. Iborra, Calle Aduana, 7. — 3 ptas.
Barcelona. — Hot. Falcon. Rambla, plaza del Teatro. — 3/2 ptas.
Baza. — La Granadina, Alanullos. — Mat. 4 ptas.
Burgos. — Norte y Londres, San Juan. — Mat. 3-5 ptas.
Cadiz. — Continental, Duque de Tetuan, 23 (Ancha). — Mat 8 ptas. Sez. (jul -okt) — Esp.
Cordoba. — Hot. Simon, Paseo del Gran Capitan, 7. — 2 ptas. — Mat. 3 ptas. Sez. (Foiro 25-31 majo, prezoj duoblaj.
Coruna. — * Hot. de France. — 2,50 ptas.

Gibraltar (Brita kolonio). — GrandHotel, Waterport Str. — Mat. 4/6-5. — Sez. (okt -apr) Mat. 5/-6/.
Gijon. — * Hot. Malet, Calle Trinidad, 14-16. — 3 ptas.
Granada. — * Hot. Victoria, Puerta Real. — 2,50 ptas.
Linares. — * Hot. Cervantes, Calle Cervantes, 23. — 2,50-3,50 ptas.
Madrid — Pension Montoya, Plaza de Bilbao, 9. — Mat. 2,50-4,50 ptas.
Malaga. — Hot. Colon, Plaza de la Constitucion. — Mat. 4 ptas.. Sez (aŭgusto) pli altaj prezoj.
Murcia. — * Hot. Universal — 3 ptas
Palma de Mallorca. — Grand Hot., Plaza de Weyler — Mat. 8 ptas.
Pamplona — Gissistana, Kastela Placo. — 4-5 ptas
San Sebastian. — Hot. de Paris, Fuenterrabia. — Mat. 6-10 ptas (Sez. jun.-sept.).
— Hot. Amundarain, Vergara. — Mat. 6-10 ptas.
— Rest. Madrileño, Easo, 5.
Sevilla. — * Hot de Inglaterra, plaza San Fernando. — 5 ptas. — (Foiro kaj sankta semajno, prezoj duoblaj).
Valencia. — Hot. Ingles, Pasage Ripalda. — Mat. 8 ptas.
Valladolid. — Hot. de Francia, Teresa Gil, 23. — 4 ptas.

ITALUJO

Surfaco. — 286.682 km². (kulturata 80 %). 69 provincoj dividataj en 284 distriktoj kaj 8.323 komunumoj Kolonioj : 1.569.650 km².
Loĝantoj. — 35.959.000 (126 po km). Kolonioj : 1.700.000. Italoj eksterlande : 5 562 000.

Lingvoj. — Itala. En provinco Torino franca kaj provenca (80.000), en provinco Udine slava (30.000), en sudaj provincoj albana (90.000), k. t. p.

Religioj. — Katolika. 65.000 protestantoj, 35.000 hebreoj.

Registaro. — Konstitucia monarkio. Reĝo : Vittorio Emanuele III (n. 1869, r. 1900). 12 respondaj ministroj. Parlamento : Senato (anoj dumvive elektitaj de la reĝo ; nun 390). Ĉ. de Deputatoj (508 anoj, universala baloto, por 5 j.). Ĉefurbo : Romo. La rilatoj inter la Papo kaj la itala ŝtato estas fiksitaj per « leĝo de politikaj garantioj » ĝis nun ne akceptita de la Papo.

Armeo. — *Tera :* Dum paco : 291.000. Dum milito : 2.000,000. Militservo dum 2 j. *Mara :* 273 ŝipoj kun 1.600 kanonoj.

Instruado. — 22 Universitatoj (5 liberaj, 17 ŝtataj); la ĉefaj en Napolo, Romo, Torino, Bologna, Padova, Palermo, Pavia, Pisa. Instituto de Superaj Studoj en Firenze. Diversaj altaj lernejoj en Milano, Romo, Napolo, Firenze, ktp. Analfabetuloj 52 % (precipe en Sudo).

Ekonomio. — Prospera agrikulturo. En la Nordo oni kulturas rizon, maizon, tritikon; en Ligurio kaj Toskano fruktarbojn, olivarbojn. Vinoj en Piemonto, Sudo, Sicilio. En la Sudo brutedukado. Malmultaj minejoj. Prospera industrio en la Nordo, precipe en Milano (silko), Torino (aŭtomobiloj, maŝinoj), Genova (maŝinoj), Venezia (vitro), ktp. Ĉefaj eksportaĵoj: vino, rizo, oranĝoj, ovoj, paŝtoj, kotonaĵoj, silko, pajlaj ĉapeloj. Importo: 3.246.000 L.; eksporto: 2.080.000 L.

Monsistemo. — Laŭ latina unuiĝo. 1 *lira* (40 sd) = 100 centimoj. Biletoj (ŝtataj), 5, 10, 25 *lire*, (bankaj) 50, 100, 500, 1 000 *lire*. Oraj moneroj (maloftaj): 5, 10, 20 *lire*. Arĝentaj: 50 ct., 1, 2, 5 *lire*. Nikelaj: 20 ct. Kupraj: 1, 2, 5, 10 ct.

Mezuroj — Laŭ metra sistemo. Oni ofte uzas la *miglio romano* (= 1.500 m.), la *miglio piemontese* (= 2.500 m.), la *miglio napoletano* (= 1.950 m.), la *libra* (= 1/3 kgr.) dividata en 12 *once* (= 28 gr).

Poŝto. — Servo de poŝtpaketoj ĝis 5 kg., poŝtmandatoj kun alporto de l'mono hejmen por malgrandaj sumoj; poŝtaj ŝparkasoj (interezo: 2,50 %); respondkuponoj. Interna afranko: let. 15 ct ĝis 15 gr. (enurbe 5 ct.), pk. 10 ct. (enurbe 5 ct.), pk. kun respondo pagita 15 ct. Leterkartoj: 15 ct. (enurbe 5 ct.) Aferpaperoj: 20 ct. ĝis 50 gr., 40 ct. ĝis 500 gr. Pres. 2 ct. po 50 gr. — Telegrafo: 0,60 L. ĝis 10 vortoj; por ĉiu plua vorto 5 ct. — Telefono: Por 3 min., 0,50 L. ĝis 100 km., 1 L. de 101 ĝis 250 km., 1,50 L. de 251 ĝis 400 km., 2 L., pli ol 400 km.

Fervojoj. — 17.126 km. plejparte ŝtataj. Prezoj (sur la ŝtataj fervojoj) po km. (ĝis 150 km.). 1ª kl. 11 ct., 2ª kl. 8 ct., 3ª kl. 5 ct. Por rapidaj 10 % plie. Post 150 km. la prezoj iom malaltiĝas proporcie je la distanco. Interrompo de l'vojaĝo: ĝis 300 km. 1 fojo, ĝis 600 km. 2 fojoj, ĝis 900 km. 3 fojoj, k. t. p. Valoras 1 tagon po 100 km. — Ir-reiraj biletoj: por min. 30 km. rabato da 25 % je la simpla bileto, de 30 ĝis 120 km. 27 ĝis 33 %, pli ol 120 km. 35 %. Tiuj biletoj valoras 1 tagon ĝis 100 km., 2 ĝis 200 km., 3 ĝis 300 km., 4 por pli ol 300 km. Sabate kaj festotage la daŭro estas min. 3 tagoj, dimanĉe 2 tagoj. Interrompo de l'vojaĝo ne permesata. Ir-reiraj biletoj al la italaj banurboj de mezjunio ĝis fino de sept., al la kuraclokoj de mezmajo ĝis fino de nov. valoras 30 tagojn. Daŭro plilongigebla je 10 tagoj kontraŭ pago de 10 %. — Specialaj biletoj:

a) kombineblaj ir-reiraj biletoj, de Torino al Firenze kaj Pisa, de Milano al Firenze kaj Pisa (daŭro 15 tagoj), inter Genova kaj Livorno (daŭro 30 tagoj); interrompo ebla post permeso de l'staciestro; *b)* kombineblaj int. kuponaroj; *c)* biletoj kun kombinebla itineraro, min. 400 km., daŭro, 15 tagoj, ĝis 800 km., 30 ĝis 2.000 km., plidaŭrigeblaj ĝis la duobla kontraŭ alpago de 1 % tage; *d)* specialaj abonoj por difinita vojaĝo; *e)* ordinaraj abonoj po km. aŭ por la tuta ŝtata liniaro. Rapidaj vagonaroj ofte ne havas 3aan kl. Komfortaj vagonoj sur la ĉefaj linioj. Infanoj ĝis 3 j. ne pagas, de 3 ĝis 7 j. la duonon. Kontrolo je la en-kaj eliro, ofte ankaŭ en la vagono. Manpakaĵoj en la vagono; aliaj en la pakvagonon (4-6 ct. po. 100 kg. por 1 km). Pakaĵtenejo 5 ct. po tago kaj pakaĵo (min. 10 ct.). 3ª kl. ĝenerale ne rekomendinda, precipe sur malgrandaj linioj. Rapidaj vagonaroj ofte ne havas ĝin. Manĝovagonoj en gravaj ekspresoj.

Navigado. — Ĉefa societo: *Navigazione Generale Italiana*. Transmaraj servoj oceanaj, mediteraneaj, adriatikaj de la havenoj de Genova, Napoli, Palermo, Messina, Venezia, Ancona, Brindisi, k. t. p. Vaporŝipoj sur la lagoj Verbano, Como, Garda. Komerca ŝiparo: 5.400 ŝipoj kun 1 071 000 t.

Dogano. — La dogano atentas precipe la cigarojn (nur 10 pecoj sendogane enporteblaj), tabakon (26 fr. po km), lukikartojn kaj alumedojn. La vojaĝanto ĉeestu la vizitadon. Kiu eniras provizore en la landon kun ciklo, motorciklo, aŭ aŭtomobilo pagu al la dogano 35 L. por cikloj, 80 L. por motorciklo, 200 ĝis 1.000 L. por aŭtomobilo (laŭ pezo). Se post 6 monatoj la veturilo ne estas reeksportata, la deponita mono estas definitive tenata de la dogano. Specialaj kondiĉoj por Turing-Klubanoj.

Turismo. — Por mallonga vojaĝo en Nord-Italujo la printempo kaj la aŭtuno estas konsilindaj, de aprilo ĝis majo, kaj de mezsept. ĝis okt. Dum vintro, restado ĉe la italaj lagoj kaj en suda Italujo; milda klimato. Marbanejoj vizitataj ĉefe dum julio, kuraclokoj kaj somerfreŝejoj dum aŭgusto. Vintraj sportoj en Alpoj. Gvidistoj (6-10 L. potage), plej ofte tute superfluaj. Vojoj sufiĉe bonaj, precipe proksime de l'grandaj urboj kaj en la Nordo. Itala Turing-Klubo (via Monte Napoleone, 14, Milano). Fotografado interne de monumentoj nur post permeso, facile ricevebla. Ne havu fotografilon apud la Alpaj landlimoj kaj Genova. Legitimaciaj paperoj ne necesaj, sed povas utili.

Hoteloj. — Bonaj en Nord-Italujo, en la Centro kaj en la ĉefaj urboj de l'Sudo se la prezo ne malsuperas 2 aŭ 2,50 L. En multaj urbetoj kaj vilaĝoj oni povas loĝi pli malkare. Elektra lumo en la grandaj urboj. Trinkmono: 20 ĝis 50 ct. tage. Matenmanĝo ordinare ne enkal-

kulata en la prezo de l'ĉambro. Ofte restoracio kunestas. En bonaj restoracioj maten- kaj vespermanĝo kostas 1,50-2,50 L., tagmanĝo 2-3 L. (kun 1/2 botelo da vino). Oni povas ŝpari manĝante en senhotela restoracio laŭkarte. Fremduloj informiĝu antaŭe pri la prezoj se ili ne estas notataj sur la karto. En la ĉefaj hoteloj oni parolas france, angle kaj germane; en la mezaj ofte pli-malpli bone france. — A. Mazzolini, Del. Perugia.

Esperantiaj hoteloj.

Alessandria. — *Hot. d'Europe. — 2,50 L.
Arezzo. — * Hot. la Vittoria. — 2 L.
Bologna. — Hot. Italia, str. Ugo Bassi, 1. — 4 L.
— Hot. Tre Zucchette, str. Canepa, 2. — 2,50 L.
Brescia. — Hot. Brescia. — 2 L.
Cagliari. — * Hot. Scala di Ferro, via Torino, 12. — 3 L.
Capri. — *Hot. Vesuvio, Marina Grande. — 2,50 L. — Pens. 8 L.
Como. — * Hot. Volta. — 3-4 L.
Cremona. — * Hot. Roma, Piazza Roma. — 3 L.
Ferrara. — * Hot. de l'Europe, via Giovecca, 49. — 2,50 L.
Firenze. — Pensiono Cianferoni, Lungarno Accianoli, 2ª. — 3 L. — Sez. (mart-april.) 3,50 L. — Esp.
Fontanafredda ĉe Pordenone. — Hot. Marchesini, Saldan. — 1 L. — Mat., 2 L. — Sez. (jul.-sept.). — Esp.
Genova. — Hot. Bavaria, Piazza Corvetto. — 5 L. (Esperantistoj por 3,50 L.).
Milano. — *Hot. Moderne Meublé*, Piazza del Duomo. Moderna komforto, aŭtomobilo ĉe la stacidomo, ĉambroj de L. 3,50 ĝis 5, po persono, lumo kaj servado kunkalkulataj. — **E. E.**
— Rest. Unione Cooperativa, via Meravighi, 9.
Milano. — Rest. Belvedère, Boccaccio, apud Norda stacidomo.
— Rest. Ristorante Vegetariano di Garzonjo e Brovelli, via Silvio Pellico, 6. — Veg.
Modena. — *Hot. Central, via Posta Vecchia. — 3,50 L.
Napoli. — * Hot. Patria, via Guglielmo Sanfelice, 45-47. — 3,50-4 L.
— * Hot. de Russie, quai de Stª Lucia, 82. — 2,50 L.
Novarra. — Hot. Tre Re. — 2 L.
Padova. — Hot. Aquila nero. — 2 L.
Palermo. — *Hot. Savoie, via Villaermosa, 7. — 4 L.
Pavia. — * Hot. Croce Bianca, Corso Vittorio Emanuel, 51. — 2 L.
Pisa. — * Hot. Nettuno, Lung'Arno Regio. — 3 L.
Roma. — * Hot. d'Orient, Piazza Poli, 7.— 3 L. — Pens. 10 L.
— * Hot. Genève, via Vite, 29. — 3 L.

San Pier d'Arena. — Hot. Ristorante del Centro, piazza Francisco Ferrer. — 2,50 L.
— Rest. Cafè-Latteria, via Nicolo Barabino. — Lakt.
Savona. — * Hot. Torino. — 2,50 L.
Siena. — Hot. La Toscana, Via del Re, 4. — 2 L.
Torino. — * Hot. Tre Corone e Victoria, via Venti Settembre, 41. — 3 L.
— * Hot. du Nord, via Roma, 34. — 3-5 L.
Venezia. — * Hot. Victoria, Calle dei Fuseri. — 4 L.
— * Hot. Bellevue & de Russie, piazza S. Marco. — 3,50 L.
Verona. — Hot. Albergo Ristorante Ferrata, Via Teatro Filarmonico. — 2-2,50 L.

NEDERLANDO

Surfaco. — 32.807 km² (kulturebla 81 %). 11 provincoj. Kolonioj: 2.045.919 km².

Loĝantoj. — 5.950.000 (183 po km²). Kolonioj: 38.000.000.

Lingvo. — Nederlanda.

Religioj. — 56 % protestanta, 35 % katolika, 2 % hebrea, 7 % diversaj.

Registaro. — Konstitucia monarkio. Reĝino: Wilhelmina (n. 1880, r. 1890) 9 respondaj ministroj. Parlamento: unua ĉ. (50 anoj, pere elektataj por 9 j.), dua ĉ. (100 anoj, senpere elektataj por 4 j). Ĉefurbo: Hago.

Armeo. — *Tera:* Dum paco: 42.000. Dum milito: 250.000. Persona servdevo, lotado, servado de 8 1/2 monatoj. *Mara:* 73 ŝipoj kun 440 kanonoj.

Instruado. — Universitatoj en Amsterdam 2, Groningen, Leiden, Utrecht kaj libera universitato (protestanta) en Amsterdam, teknika universitato en Delft. Multaj ĉiuspecaj lernejoj kaj edukinstitucioj. Elementa instruado deviga.

Ekonomio. — Prospera agrikulturo; 2/5 de la kulturebla tero uzata kiel paŝtejo. Granda komerco de butero, fromaĝo, koloniaj produktaĵoj, kaj transira komerco; florkulturado; konstruejoj de marŝipoj kaj maŝinoj, fabrikoj de alkoholaĵoj. Importo: 3,265,000,000 Gld.; eksporto: 2,632,000,000 Gld.

Monsistemo. — Guldeno [floreno] (0,825 Sm)=100 cendoj Bankbiletoj de la Nederlanda banko: 10, 25, 40, 60, 100, 200, 500, 1.000 guldenoj. Oraj moneroj: 10 guldenoj (post 1912 ankaŭ 5). Arĝentaj: 0,10, 0.25, 0,50, 1, 2,50 guldenoj. Nikelaj : 0,05. — Mezuroj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiuj komunumoj. Poŝtmandatoj (ricevo de la mono en la oficejo); respondkuponoj; poŝta ŝparkaso. Interna afranko: let. ĝis 20 gr. 5 cendoj (loke 3); pk 2 1/2 c. (loke 1); pres. 2 1/2 c. po 50 gr. Telegrafo: por 10 vortoj aŭ malpli 25 c., por ĉiuj 5 vortoj pl. 5 ĝis 50 vortoj, poste por ĉiuj 10 vortoj pli 5 c. — Telefono: multe da publikaj telefoniloj, uzado en la urboj 10 c., de urbo al alia 40 c. po 3 minutoj.

Fervojoj. — 3.400 km. plejparte ŝtataj sed ekspluatataj de privataj kompanioj (S. S ; H. Y S. M. ; N. C. S ; N. B. D. S.). — Tarifoj egalaj ĉe ĉiuj kompanioj. Prezoj po km. 1ª kl. 3 c., 2ª kl. 2 1/4 c ; 3ª kl. 1 1/2 c. Ir-reiraj biletoj nur por malgrandaj distancoj kaj ne por ĉiuj vagonaroj. Karavanoj vojaĝas pli malkare sub jenaj kondiĉoj : ir-biletoj, nur 2ª kaj 3ª kl., min. 25 km. kaj 10 personoj 2 cendoj po km. en 2ª kl., 1 1/4 c. en 3ª kl. Ir-reiraj biletoj, 1ª, 2ª, 3ª kl, min. 20 personoj, 50 % de la irprezo. Specialaj biletoj : *a*) rondvojaĝoj kun kombineblaj int. kuponaroj laŭ kilometra takso ; *b*) abono, uzota inter du samaj stacioj aŭ sur certa parto de la liniaro, daŭro de 1 ĝis 12 monatoj, garantio da 5 G. redonota post fino de l'abono ; *c*) rabatbiletoj por infanoj vizitantaj apudurban lernejon ; *d*) dum julio-sept. libertempaj kuponoj, sen interrompo de vojaĝo ; prezo 1ª kl. 4 G., 2ª kl. 3, 3ª kl. 2 ; *e*) kilometraj kartoj, konsistantaj el parto por iro kaj parto por reiro ; 2 personoj povas samtempe vojaĝi per 1 karto ; prezo 1ª kl. 12 G., 2ª kl. 9, 3ª kl. 6. Infanoj nenion pagas ĝis 4 j , la duonon de 4 ĝis 10 j. Bicikletoj al ĉiuj stacioj 20 cendoj. Pakaĵoj po 10 kgr. 10 c. por 50 km ; 13 c. por 75 km., 15 c. por 100 km., ktp. 3ª klas rekomendinda. Nur la internaciaj vagonaroj ne havas ĝin.

Navigado. — Ĉefaj havenoj : Rotterdam (9 360 ŝipoj en 1912) ; Amsterdam (2.360 ŝipoj en 1911). Regula servo al Hindujo, Ameriko, Anglujo, k. t. p.

Turismo. — Somera sezono de junio ĝis septembro. Banlokoj ĉe la Norda maro Scheveningen, Zandvoort, Egmont, Oostvoorne, k. t. p. — Bonaj vojoj por bicikloj kaj aŭtomobiloj, ĉie estas vojmontriloj. Turisma ligo (A. N. W B.) 25.000 membroj. Ideala lando por ekskurso per motorboato. — Doganvizitado nesevera — Esp. gf. en Gravenhage (Hago) Esp. gvidlibro en Haarlem.

Hoteloj. — Dum la sezono ili estas ofte plenegaj ; oni do ĉiam

mendu antaŭe. Preskaŭ ĉiuj hoteloj estas puraj kaj komfortaj ; kutime oni prenas la matenmanĝon en la hotelo ; pri la aliaj manĝoj oni estas libera. La prezo de bona ĉambro kun matenmanĝo estas min. 2 guldenoj. Trinkmono al la ĉambristinoj, pordisto kaj liftoknabo. Senalkoholaj kaj vegetaraj restoracioj nur en la grandaj urboj. La vino estas kara ; biero estas bona kaj nekara. Kafejoj kaj restoracioj malfermataj ĝis la unua nokte, ankaŭ dimanĉe. La prezo de lunĉo estas 60-80 cendoj, de tagmanĝo 1,50-2 guldenoj. En la hoteloj oni ĝenerale parolas angle, germane kaj france — P.-J. VERMAAS, Del. Rotterdam.

Esperantiaj hoteloj.

Amsterdam. — * Hot. Hest. Haasje, Beursstraat, 63. — 2 fl.
Delft — * Hot. Lubrechts. — Mat. 2 fl.
Dordrecht. — * Hot. Bellevue, Boomstraat, 25. — 1,50 fl.
Gravenhage. — Hot St-Joris, Wagenstraat, 100/102. — 2 fl.
— Hot. kaj Rest. Pomona, Molenstraat, 53. — Veg.
— Filioj de laktejoj de « Landbonn » kaj de « Pierkau » en la tuta urbo. Malkaraj.
Haarlem. — Stations Hot., Stationsplein, 2. — 2,50 fl. — Mat. 2,75 fl.
— Rest. « de Sierkau », Hklweg, 100.
Hago. — Vidu *Gravenhage*.
Hilversum. — Hot. Gooiland, Emmastraat. — Mat. 1,75 fl. — Sez. (jun -sept).
Leiden — * Hot. Central. — Mat. 1,50 fl.
Maastricht — * Hot. Derlon. — Mat. 2 fl.
Rotterdam. — Grand Hot. Coomans, Hooftsteeg. — Mat. 2 fl.
— Hot. Metropol (por laboristoj), Schiedamsche Dyk, 51. — Mat. 1 fl.
— Rest. Pomona, Nieuwe Havensteeg, 5. — Veg.
Tilburg. — * Hot. de Gouden Appel. — Mat. 1,75 fl.
Utrecht. — Hot. de l'Europe, Vreeburg. — Mat. 1,75 fl.
— Rest. Pomona, Catharijne Singel. — Veg.

NORVEGUJO

Surfaco. — 323.000 km² 20 distriktoj.
Loĝantoj. — 2.392.000 (70 po km²).
Lingvo. — Norvega.

Religioj. — 92 % protestanta.

Registaro. — Konstitucia monarkio. Reĝo : Haakon VII (n. 1872, r. 1905). 8 respondaj ministroj Parlamento : Storthing (123 anoj senpere elektataj por 3 j.). Virinoj havas voĉdonrajton. Ĉefurbo : Kristiania.

Armeo. — *Tera :* Dum paco : 30.000. Dum milito : 110.000. *Mara :* 59 ŝipoj, kun 250 kanonoj kaj 1.300 homoj.

Instruado. — Tre bonaj popollernejoj en la urboj kaj ankaŭ en loĝata kamparo En la urboj mezlernejo, gimnazioj. En Kristiana faklernejoj kaj universitato. En Trondhjem teknika universitato.

Ekonomio. — Ekspluatado de la ligno Fer-kaj kupraj minoj. Ĉefa industrio estas fiŝkaptado (moruo, haringo), tre grava. Ĉefaj eksportaĵoj : fiŝoj, moruoleo, ligno, alumedoj, butero. Importo : 495.000.000 Kr. ; eksporto : 325.000.000 Kr.

Monsistemo. — Laŭ Skandinava Unuiĝo. (1 krono (55 sd) = 100 oere). Biletoj de Norvega Banko : 5, 10, 20, 50, 100, 500, 1.000 kr. Oraj moneroj : 5, 10, 20 kr. Arĝentaj : 10, 25, 50 oere, 1, 2 kr. Bronzaj : 1, 2, 5 oere. — Mezuroj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiu urbeto ; poŝtmandatoj ; int. respondkuponoj ; poŝta enkasigo. Interna afranko : let. ĝis 20 gr. 10 oere (enurbe 5); pk. 5 (enurbe 3) ; pres. 3 ĝis 20 gr., 5 ĝis 125 gr. — Telegrafo : 5 oere po vorto (min. 50 oere). — El diversaj stacioj radiotelegramoj al ŝipoj en Norda kaj Glacia Maro. — Telefono : diversaj tarifoj laŭ distanco. El Kristiana oni povas telefoni al Svedujo, Danujo, Hamburgo, ktp.

Fervojoj. — 3.085 km. plejparte ŝtataj. Prezoj po km : ordinaraj vagonaroj, 1ª kl. 6,5 oere, 2ª kl. 5, 3ª kl. 3,25 ĝis 50 km ; 6,5 ; 5 ; 3 de 50 ĝis 150 km ; 6,5 ; 4,4 ; 2,75 de 150 ĝis 300 km ; 6,5, 4, 2,5 pli ol 300 km. ; alpago da 10-20 % por rapidaj. Ir-reiraj biletoj 50 % pli ol la simplaj ; valoras 3 monatojn. Specialaj biletoj : *a*) kombineblaj int. kuponaroj laŭ kontraktoj kun aliaj ŝtatoj ; *b*) rondiraj biletoj kun fiksita itineraro ; *c*) monataj abonoj. Infanoj nenion pagas ĝis 3ª j., la duonon ĝis 15ª j. Ĉiu bileto rajtigas je 25 kgr. da pakaĵo senpage. Por personoj de sama familio oni kalkulas 25 kgr. senpage po persono, eĉ se estas komuna kofro. Por pli ol 25 kgr. 3 oere po kgr. ĝis 100 km, 4 de 101 ĝis 200, 5 de 201 ĝis 300, ktp. 3ª kl. komforta, troviĝas ankaŭ sur rapidvagonaroj. Manĝovagonoj sur la ĉefaj vagonaroj ; alkoholaĵoj ne permesitaj.

Navigado. — De Hamburg al Kristiansand kaj laŭlonge la marbordo al Vadsoe apud Varangerfjorden ; de Warnemünde tra Danujo kun fervojo aŭ vaporŝipo al Kristiania ; ankaŭ de Sasznitz-Trelleborg trans Svedujo fervojo al Kristiania. De Kristiania vaporŝipoj ĉiutage laŭlonge la marbordo via Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondhjem ; belega turistvojo kun meznokta suno. De Kristiania fervojo al Bergen ; belega veturo trans la montoj. De Kristiania multe da vojoj per specialaj vaporŝipoj al Anglujo, Amerika, Hamburg, Mediteraneo, ankaŭ de Bergen al Nederlando, Anglujo, k. t. p. Komerca ŝiparo : 3.000 ŝipoj knn 1.500.000 t.

Turismo. — Somera sezono de junio ĝis septembro. Sur diversaj vojoj oni havas fiksajn aranĝojn por aŭtomobiloj. Cetere fremduloj ne ankoraŭ konvene povas uzi aŭtomobilojn Vintra sezono de januaro ĝis majo. Multe da kuroj por neĝglitiloj en Kristiania, Drammen, Lillehammer kaj Trondhjem k. t. p. Kurioze amuzanta estas la mezsomera kuro por neĝglitiloj sur Finse, stacio de fervojo Bergen-Kristiania. Oni skribu al la direkcio por la « Turistforeningen » Kristiania.

Hoteloj. — Hoteloj ekzistas je ĉiuj prezoj sur la ĝenerale uzataj turistvojoj. La prezoj estas diversaj ; oni devas kalkuli kun granda ŝparado 10 kr. potage kaj pli riĉe 20 ĝis 25 kr. potage kun vojaĝbileto.

Esperantiaj hoteloj.

Bergen. — ' Hot. Norge. — 2,50 Kr.
Kristiania. — Hot. Augustin, Toldbodgaten, 24. — 2 Kr. (nenia trinkmono, servado 10 %).
— Hot. Hospitset., Rosenkrantzgaten, 1. — 2 Kr. (nenia trink mono, servado 10 %.
— Rest. Kaffistova aat Bondeungdomslaget.
Stavanger. — ' Hot. Valbjerggaten. — 2-50. 3 Kr.
Trondhjem. — ' Hot. Britannia. — 2 Kr.

PORTUGALUJO

Surfaco. — 88.740 km. Insuloj : 3.203. Kolonioj : 2.079.566, 17 kontinentaj, 4 insulaj distriktoj.

Loĝantoj. — 5.423.000 (61 po km). Insuloj : 410.000. Kolonioj : 9.080.000.

Lingvo. — Portugala.

Religioj. — Plejparte katolika. Kelkaj protestantoj kaj hebreoj. Libereco por kultoj.

Registaro. — Parlamenta respubliko. Prezidanto: M. de Arriaga (n. 1840, r. 1911), elektata de la Parlamento por 4 j., ne reelektebla, 8 respondaj ministroj. Parlamento: Senato (71 anoj por 6 j.), Ĉ. de Deputatoj (165 anoj elektataj de la popolo por 3 j.). Ĉefurbo: Lisbono.

Armeo. — *Tera*: 1ª klaso, 96.000; 2ª klaso, 96.000; 3ª klaso, 168.000. 8,000 ĉevaloj, 360 kanonoj. Gvardio respublikana (militista polico): 6.000. Kontrola gvardio (polico de kontrolo en la landlimoj): 4.000. *Mara*: baldaŭa reorganizo kiu kredeble starigos 3 ŝiparojn.

Instruado. — Unuagrada instruado deviga por ĉiuj infanoj 6-12 j. Duagrada instruado liverata en la liceo de ĉiu distrikta ĉefurbo. Supera instruado en la universitatoj de Lisbono, Porto kaj Coimbra kaj teknika instruado en la industriaj kaj komercaj institutoj, normalaj lernejoj, akademioj de belartoj de Lisbono kaj Porto, Agrikultura Lernejo de Coimbra kaj Kolonia Lernejo de Lisbono. Multaj ĉiuspecaj privataj lernejoj kaj edukinstitucioj.

Ekonomio. — Sufiĉe prospera agrikulturo. Eksporto de vinoj, korko, fruktoj, nutraĵoj en konservo kaj ĉapeloj. Prospera industrio de fiŝĉasado, eltiro de salo, kotono, silko kaj lano. Minejoj de kupro, antimono, plumbo, mangano, fero kaj ŝtonkarbo. Ŝtonminejoj de alabastro, marmoro kaj ardezo. Mineralakvoj. Eksporto: 30 milionoj. Importo: 49 milionoj.

Monsistemo. — Laŭ nova sistemo: 1 eskudo (Sm 1,12) = 100 centavoj. Biletoj de la nacia banko: 5, 10, 20, 50, 100 eskudoj. Oraj moneroj; po 1, 2, 5, 10. Arĝentaj: cent. 10, 20, 50, 100. Laŭ la malnova sistemo, la ĉefa unuo estas la milrejso, kiu enhavas saman orpezon kiel la nuna eskudo. — Mezuroj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Oficejoj en urboj kaj urbetoj. Servo de poŝtmandatoj, respondkuponoj, malgrandaj pakaĵoj. Interna afranko: let. 2 1/2 cent. ĉiu 20 gr.; pk. 1 cent.; pres. kaj specimenoj sen valoro 1/2 cent. ĉiu 50 gr. — Telegrafo: po vorto 0,2 cent. enurbaj, 1/2 cent. informaj, 1 cent. por la kontinento. — Telefono: kompanioj en la ĉefaj urboj, 6 cent. po 5 min.

Fervojoj. — 3.052 km (1.148 ŝtataj, 97 km en konstruado). Prezoj tre diversaj laŭ la kompanioj. Ekzistas 3 klasoj, escepte en rapidaj kaj luksaj vagonaroj. De julio al oktobro rabatoj por biletoj al banlokoj. Favorkondiĉoj por lernantoj, laboristoj, kongresoj kaj festotagoj. — Specialaj biletoj: *a*) kombineblaj int. kuponaroj; *b*) kombineblaj kuponaroj por enlandaj rondvojaĝoj; *c*) ĝeneralaj abonoj kiuj rajtigas al nelimigata uzo de ĉiuj linioj de sama kompanio; *d*) abonoj kiuj rajtigas al nelimigata uzo ĝis difinita loko. Infanoj ĝis 3ª j. nenion pagas; ĝis la 7ª la duonon. Senpage

estas kunpreneblaj 30 kgr. da pakaĵoj. La resto iras en la pakvagonon. En ĉiuj vagonaroj troviĝas necesejo kaj en kelkaj stacidomoj privataj necesejoj po 3 cent. Kontrolo de la biletoj en la vagono kaj stacidomo. 3ª klaso ne rekomendinda.

Navigado. — 3 grandaj naciaj kompanioj kun veturoj al la diversaj kontinentaj marhavenoj, portugalaj kolonioj kaj Ameriko. Ĉirkaŭ 50 reprezentantoj de fremdaj kompanioj per kies ŝipoj estas faritaj vojaĝoj de Portugalujo al ĉiuj marhavenoj. Ĉefaj havenoj: Lisbono kaj Leixoes kun granda movado. Komerca ŝiparo: 572 ŝipoj (94 vapor-) kun 167.500 t.

Turismo. — Plej bona sezono por ekskursoj estas la vintro en la centro kaj sudo, aŭtuno en la nordo. Informoficejo en Lisbono. Legitimaciaj paperoj ne devige necesaj, sed konvenas ilin porti. Konvenas antaŭkonsenti ĉiam pri la prezoj en la luado de veturiloj kaj akcepti gvidantojn nur laŭ konsilo de la vojaĝoficejoj aŭ de la Societo por Propagando pri Portugalujo (rue Garrett, 103, Lisbono). Turistaj aŭtomobiloj kaj bicikletoj ne pagas imposton sed bezonas permeson por 6 monatoj donatan en la doganoj. Plej granda permesata rapidiro 30 km. pohore ekster loĝataj lokoj 10 interne. Vojoj mezbonaj. Turisma industrio en komenco. Vidindaj lokoj: Lisbono, Porto, Coimbra, Bon-Jesus, en Brago, Bussaco, Alcobaça, Thomar, Batalha, Gerez, Lerra da Estrêla.

Hoteloj. — Ekzistas je ĉiuj prezoj; puraj kaj komfortaj. Prezoj de 1 eskudo. La prezoj enkalkulas ĉambron, lumon, *matenmanĝon* je la 10ª-12ª horo kaj *vespermanĝon* je la 17ª-20ª. Kelkaj ankaŭ enkalkulas vinon, aliaj ne. Trinkmono: 10 %. Vegetaraj restoracioj ne ekzistas. En preskaŭ ĉiuj hoteloj oni parolas france kaj angle; en la gravaj ankaŭ germane kaj hispane. — B. MARTINS D'ALMEIDA, Del. Lisbono.

Esperantiaj hoteloj.

Coimbra. — * Hot. Avenida. — Pens. 1.200 rejsoj.

Lisboa. — Hot. Americano, rua do Principe, 37. — Pens. 1.000 rejsoj.

— Rest. Nutricia, rua Aŭgusta, 233 (kaj filioj). — Lakt.

Porto. — Hot. Universal, rua Sa da Bandeira. — Pens. 1.100-1.600 rejsoj.

RUMANUJO

Surfaco. — 138 000 km. (kulturebla 70 %). 32 distriktoj.

Loĝantoj. — 7.360.000 (53 po km.).

Lingvoj. — Rumana.

Religioj. — 91 % ortodoksa, 3 % katolika kaj protestanta, 5 % hebrea, 1 % diversaj.

Registaro. — Konstitucia monarkio. Reĝo: Karlo I[a] (n. 1839, r. 1869). 9 respondaj ministroj. Parlamento: Senato (110 anoj, por 8 j.); Ĉambro de Deputatoj (183 anoj, por 4 j.). Voĉdonrajtaj regnanoj: 100.000 por la Ĉambro, 25.000 por la Senato. Ĉefurbo: Bukareŝto.

Armeo. — *Tera:* Dum paco: 98.000. Dum milito: 310.000. Deviga militservo dum 2 j. (artilerio 3 j). *Mara:* 31 ŝipoj kun 101 kanonoj.

Instruado. — 2 Universitatoj (Bukureŝti kaj Iaŝi), 179 superaj lernejoj diversaj, 4.565 unuagradaj lernejoj.

Ekonomio. — Agrikulturo, brutedukado, petroleksploatado. Eksporto de cerealoj, petrolo, lignoj, brutoj, salo. Industrio ne grava, precipe tanejoj, alkoholfabrikoj, petroldistilado, muelejoj. Kelkaj karbminejoj kaj riĉaj salminejoj. Importo: 409 milionoj; eksporto: 616 milionoj.

Monsistemo. — 1 leu (40 sd.) = 100 bani. Biletoj de la nacia banko: 20, 100, 1,000 lei. Oraj moneroj: 50, 100 lei. Arĝentaj: 50 b., 1, 2, 5 lei. Nikelaj: 5, 10, 20 b. — Mezuroj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiuj urboj kaj plej ĉefaj vilaĝoj; servo de poŝtmandatoj kun alporto de mono hejmen; int. respondkuponoj. Interna afranko: let. 15 b. ĝis 15 gr. (enurbe 10 b.); pres. 3 b. por ĉiu 50 gr. — Telegrafo: 5 b. po vorto, min. 25 b., la adreso estas kalkulata kiel 2 vortoj.

Fervojoj. — 3.473 km. kun normala larĝo, apartenantaj al la ŝtato. Nur tre malmultaj privataj. Rabato da 25, 50, eĉ 75 %, okaze de kongresoj, ekskursoj, festoj. Prezo po km (rapidaj): 1[a] kl. 0,136, 2[a] 0.096, 3[a] 0.064; (nerapidaj) 0.112, 0.08, 0 056. De 1[a] jun. ĝis 30 sept. oni liveras individuajn biletojn, dimanĉe kaj festotage, por specialaj « plezurvagonaroj » ir-reire kun 50 % rabato, por ĉiuj kl., de la plej ĉefaj stacioj al la klimat- aŭ banlokoj. Duonprezaj biletoj ir-reiraj nur por banlokoj. Abonoj sur ĉiuj vojoj je favoraj prezoj, por 3, 6, 12 monatoj; dum jul.-aŭg. por 1 monato. Infanoj ĝis 4 j. ne pagas, la duonon ĝis 11 j. 3[a] kl. ne rekomendinda; ne trovigas sur ekspresoj. Manĝovagonoj nur en ekspresoj.

Turismo. — Sezono de junio ĝis sept. por la klimatlokoj kaj montaro. Farindaj ekskursoj sur valoj de Prahova, Teleajen, Olt, k c. Klimatlokoj: Sinaia, Slanic, Campu-Lung, Buŝteni, Azuga. Banlokoj: Govora, Calimaneŝti, Monteoru, Lacu Sarat, Constantza (marbanejoj). Fremduloj ĉiam bezonas pasporton je la landlimo. — Dogano tre severa. (Permesata nur tabakpakaĵeto malfermita).

Hoteloj. — Ĉiugradaj kaj ĉiuprezaj hoteloj. La malgrandaj ne estas rekomendindaj. Meza prezo: 3-4 fr. Ne deviga manĝo ĉe la hotelo. La prezoj kalkuligas sen manĝo. Restoracioj preskaŭ en ĉiu pli granda stacidomo. Senalkoholaj kaj vegetaraj restoracioj malmultaj. Trinkmono por la ĉambristino kaj pordistoj rekomendata. En preskaŭ ĉiuj hoteloj oni parolas ankaŭ germane, france ka eĉ angle.

Esperantiaj hoteloj

Bukarest. — Hot. Regina, Calea Rahovei, 3,50 fr.
Craïowa. — * Hot. Minerva. — 3 fr.
Galatz — * Hot. Bristol. — 3 fr.
Jaŝi. — Hot. Trajan, Pl. Unio. — 2,50 fr.
— Lakt. Joan Dimitriu, Pl. Unio.

RUSUJO

Surfaco. — 4.889.060 km. 96 gubernioj eŭropaj. Azia Rusujo: 16.857 080.

Loĝantoj. — 137.000 000. (25 po km.). Azia Rusujo: 28.900.000. *Nacioj:* Grandrusoj, 67 milionoj; Ukrajnanoj, 25; poloj, 9,1; blankrusoj, 6,2; hebreoj, 5,8; kirgizoj, 4,7; tataroj, 4,2; baŝkiroj, 1,6; germanoj, 2; latvoj, 1,5; kaŭkazanoj, 1,5; litovoj, 1,3; armenoj, 1,3; moldavanoj, 1,2; mosdvanoj, 1; estoj, 1; diversaj, 3.

Religioj. — 67 % ortodoksoj; 11 % katolikoj; 5 % protestantoj; 3 % hebreoj; 2 % ortodoksaj sektanoj; 11 % mahometanoj.

Registaro. — Konstitucia monarkio. Imperiestro (Caro): Nikolaj II (n. 1868, r. 1894). 13 ministroj. Reprezentantaro: Regna Konsilantaro (anoj duone elektataj de la imperiestro, duone de nobelaro, zemstvoj (= landodistriktoj posedantaj limigitan memstarecon pri lokaj aferoj), universitatoj, komercistaroj); Regna Deputataro (= Duma, 442 anoj pere elektataj por 5 j.). Ĉefurbo: Peterburgo.

Armeo. — *Tera :* Dum paco : 1 384.000. Dum milito : 4.000.000. Militservo : 3 j. Por personoj posedantaj regnan ateston pri fino de meza instruado : 2 j. — *Mara* · 407 ŝipoj je 602 t. kun 2 600 kanonoj.

Instruado. — 10 universitatoj kun 32.000 studentoj (Peterburgo, Moskvo, Kievo, Ĥarkov, Odessa, Kazanj, Varsovio, Jurjev, Tomsk, Saratov); 23 aliaj altaj lernejoj, 19 teknikaj, 6 terkulturaj, 1 belarta, 82 por instruistoj, 243 por pastroj. Popola instruado ne deviga. Analfabetuloj : 77 %. — Esp. universitata gf. en Peterburgo.

Ekonomio. — Precipe terkultura kaj arboriĉa lando. Eksportas ĉefe grenojn, lignon, linon, buteron, nafton, ovojn kaj aliajn krudajn produktaĵojn. Importo : 1.022.000.000 r. Eksporto : 1.513 000 000 r. Komerca ŝiparo : 3,450 ŝipoj kun 400.000 t.

Monsistemo. — 1 rublo (1,06 Sm) = 100 kopekoj. Kreditbiletoj : 3, 5, 10, 25, 50, 100, 500 rubloj. Oraj moneroj : 5, 10 rubloj. Arĝentaj : 5, 10, 15, 20, 50, 100 kop. Kupraj : 1, 2, 3, 5 kop.

Mezuroj. — La metra sistemo estas oficiale alprenita, tamen funkcias plejparte lokaj, komplikaj, nedecimalaj mezursistemoj, malsamaj por liniaj kaj volumaj mezuriloj. Jen la ĉefaj : *Longo :* 1 versto = 500 klaftoj = 10 668 km. 1 klafto = 7 futoj. 1 futo = 12 coloj. 1 klafto = 3 arŝinoj. 1 arŝino = 16 verŝokoj. — *Surfaco :* 1 desjatino = 2,400 klaftoj^2 = 1.092 hektaroj. — *Volumo :* 1 vedro = 1/40 boĉka = 10 ŝtofoj = 12 3 litroj. — *Pezoj* : 1 pudo = 40 funtoj = 16,38 litroj.

Poŝto. — Servo de poŝtmandatoj kun alporto de la mono al la domo en grandaj urboj, paga po 10 kop. por mandato; interna afranko : let. 7 kop. (ĝis 13 gr.) (enurbe 3 kop.), pk. 3 kop. — Telegramo : 5 kop. po vorto (min. 15). — Interurbaj telefonoj tre malmulte disvastigataj.

Fervojoj. — 67.000 km. plej parte ŝtataj. Tarifo diferenciala, t.e. ju pli granda distanco, des pli malalta poversta prezo (1 versto = 1.067 km.). Prezoj po versto : ĝis 170 verstoj, 3ª kl. 1 1/2 kop, de 161 ĝis 300 verstoj 2,40 kop. + 1 kop. poverste ; 2ª kl 1,5 — obla ; 1ª kl. 2,5-obla kompare kun la 3ª kl. Ir-reiraj kaj sezonaj biletoj nur por ĉirkaŭurbaj zonoj Rondvojaĝaj biletoj haveblaj. Vagonaroj : simplaj pasaĝeraj, haltantaj ĉe ĉiu stacio ; rapidaj (skorij) haltantaj nur ĉe grandaj stacioj sed kun 3ª kl kaj ofte manĝovagono ; kurieraj, nur kun 1ª kaj 2ª kl., haltantaj nur ĉe la plej grandaj stacioj, ĉiam manĝovagono. Krom tio cirkulas la luksaj transsiberiaj kaj internaciaj ekspresoj. Por rapidaj kaj kurieraj alpago por la rapideco kaj plie por aparta kuŝloko (plackarto) : 3ª kl. 0,75 rub ; 2ª kaj 1ª kl. 1,50 rub Infanoj ĝis 5 j. ne pagas, de 5 ĝis 10 j. nur 1/4. — Daŭro de biletoj : 1-200 verstoj, 24 horoj ;

201-500 v., 48 h. ; 501-800, 72 h. ; 801-1.100 v., 96 h., 1.101-1 500 v , 120 h. ; 1 501-1900, 144 h. ; 1901-2.300 v., 168 h. — La 2ª kl. en rapidaj (ne kurieraj) vagonaroj rekomendinda. Ankaŭ la 3ª kl. en la nomitaj vagonaroj estas uzebla, precipe en la fakoj por nefumantoj. Iliaj kuŝlokoj estas komfortaj ; manĝovagonoj viziteblaj por ĉiuj klasoj (tagmanĝo 1,25-1,50 rub). En la kuriervagonaroj la alpago por la rapideco estas alta. Rondiraj biletoj rimarkinde malaltigas la vojaĝprezon.

Turismo. — Krom la vizitado de Varsovio, Peterburgo, Moskvo, Kievo, Odesso, jenaj vojaĝoj prezentas specialan intereson :

1° La suda marbordo de Krimeo inter Sebastopolo kaj Teodosio, proksimume 110 km. Plej rimarkindaj lokoj : Alupka, Jalta kaj ĉirkaŭaĵoj. Vojaĝo ŝipe, kaleŝe kaj aŭtomobile.

2° La nordorienta marbordo de la Nigra Maro : de Jalta al Novorosijsk vaporŝipe 18 h. Kaŭkaza marbordo inter Novorsijsk kaj Batum.

3° Suda Kaŭkaza fervojo inter Batum kaj Tifliso : 14 horoj.

4° Strategia-Kartvela ŝoseo inter Tifliso kaj Vladikaŭkazo kaj la Kaŭkazaj Mineralaj Akvoj.

5° Sur-Volga vojaĝo vaporŝipe. La pasaĝeraj vaporŝipoj cirkulas inter Tver kaj Astrananj (3.400 km.). La tuta vojaĝo daŭras 8 1/2 tagojn. La vojaĝo inter Tver kaj Astrahanj estas rekomendinda en aprilo kaj majo, ĉar en la aliaj monatoj la komunikado estas interrompata, pro nesufiĉa profundeco de la akvo.

6° Sur-Kama vojaĝo vaporŝipe. De Nijnij-Novgorod ĝis la enfluo de Kama en Volga kaj de tie ĝis Perm (1.460 klm) ; daŭro 4 tagoj.

7° Transsiberia fervojo. De Londono al Vladivostok, daŭro 12 tagoj, kosto en la 1ª kl. de kuriera vagonaro proksimume Sm. 500. — Esp. gf. en Kiew, Kotka, Moskvo, Peterburgo, Rostov-n. — D. Saratov, Varsovio, Višnij-Voloĉok, Vladivostok.

Dogano. — Tre severa Altaj doganpagoj por tabako (99 cigaroj senpage), alkoholajoj, vestoj, puntoj, ŝtofoj. Povas eniri Rusujon nur posedanto de pasporto, kontrolata ĉe la landlimo kaj visota ĉe ĉiu haltloko, kie oni pasigas nokton.

Hoteloj. — Prezo inter 1 kaj 2 rubl. por ĉambro sen matenmanĝo. Prezo kaj kvalito de nutrado tre malsamaj ; oni do vizitu nur la rekomendatajn restoraciojn. En restoracioj tagmanĝo, sen alkoholajoj, kostas de 50 kop. ĝis 2,25 rubl. Ŝatataj rusaj manĝaĵoj : ŝĉisupo kun multe da brasiko kaj aliaj legomoj, manĝata kun kruda acida kremo ; borŝĉ (barĉo), supo el betoj ; una-fiŝa supo, blini farunaj maldikaj, rostitaj patkukoj, manĝataj kun kaviaro, porkido sub krena saŭco, rastjagajkuko kun farĉo el fiŝo, rizo, ovoj. Trinkmono : 10 %.

Esperantiaj hoteloj.

Astraĥan. — Moskovskie nomera, Moskovskaja — 1,50-2 rbl.
Baku. — Grand Hotel, Zalaevski proezd. — 2 rbl
Baku. — Rest. Moloĉnaja Germania, Ĉiljaevskaja ulica. — Lakt.
Batum. — Hot. Bel-vju, Naberejnaja ulica. — 2 rbl.
— Rest. Svejcaria, Dondukovo, Korsakovskaja. — Lakt.
Dorpat. — Hot. Belle-Vue, Rathausstr, 2. — 1,50 rbl. — Esp.
— Rest. Wiener Café, Johannistr. — Lakt.
Ekaterinodar. — Hot. National, Ekaterininskaja, 22. — 1-5 rbl.
— Rest. Bujukjane, Krasnaja ĉe Ekaterininskaja. — Lakt.
Ĥarkov. — Hot. Metropol, Puŝkinskaja, 1. — 2 rbl.
— Rest. Vegetarana manĝejo, Sumskaja, 6, kaj Kontorskaja, 9. — Veg.
Irkutsk. — Hot Central, Bolŝaja ulica, ugol Amurskoj. — 2 rbl.
— Rest. Moloĉnaja Kvatkina, Bolŝaja ulica. — Lakt.
Kalisz. — Hot. Eŭropa, Marjanska (Hot. Eŭropejski). — 2 rbl.; Sez. (1 okt.-15 dec., 15 jan.-15 febr.) iom pli altaj prezoj.
Kazan. — Hot. de Sĉetinkin, Prolomnaja. — 1,50-2 rbl.
Kiŝinev. — Hot. Svejcarskaja, Aleksandrovskaja. — 1,50-3 rbl.
— Hot. London, Puŝkinskaja. — 1,50-3 rbl.
— Hot. Savoja, ul. Ŝmidta. — 1,50-3 rbl.
— Lakt. Tumanov, Aleksandrovskaja. — Lakt.
Kiew. — Hot. François, Fundukleevskaja. — 1,50 rbl.
— Lakt. Centra Laktejo, Kreŝĉatik, 33.
— Rest. Vegetara, Puŝkinskaja, 10. — Veg.
Kovno. — Hot. Levinson, Nikolaevskij prosp. — 1,50 rbl.
Kursk. — Hot. Metropol, Troickij per., dom. Waŝĉenko. — 1-3 rbl.
— Lakt. Seleznev, Moskvoskaja.
Libau. — Hot. Peterburg, Grossestr. — 1-5 rbl.
Lodz. — Hot. Savoy, Krotka, 6 — 2,50 rbl. — Esp.
— Rest. Vegetara, Zielona, 3. — Veg
Loviĉ. — Hot. Bielorus, Stari Rinek, 3. — 2 rbl.
Lublin — Hot. Saski, Krakowskie przedmiescie. — 2 rbl.
— Rest. Mleczarnia Bystrzyzd, Gubernatorska.
Moskvo. — Hot Continental, Teatralnaja ploŝĉad. — 1,50 rbl.
— Rest. de Moskva vegetara societo, Gazetinj pereulok, 12. — Veg.
Odessa. — Hot. Imperial, Deribasovskaja, 2. — 1,50 rbl.
— Rest. Vegetara rest., Riŝelevskaja, 17. — Veg.
Orenburg. — Centralnaja gostinica, Nikolajevskaja. — 2 rbl.
Peterburgo. — Hot. d'Europe, Minajlovskaja. — 3 rbl.
— Hot. Belle-Vue, Morskaja. — 1,50-2 rbl
— Hot. Victoria, Kazanskaja, 29. — 1,50 rbl.
Piotrkow. — Hot. Polski, Zelazna. — 1,50 rbl.

Revel. — Hot. Kuldlowi, Harju nulits. — 2 rbl
— Rest. Soome söögimaja, Wiru uulits, 14.
Riga. — Hot. de Romo, Teatra bulv., 5. — 1,50-2 rbl.
— Hot. de Peterburgo, Zamkovaja ploŝĉad. — 1,50 rbl.
Rostov. — Hot. Europa, Bolŝaja Sadovaja, 58. — 2-5 rbl.
Saratov. — Hot. Rossija, Nemeckaja ulica. — 1-10 rbl.
— Hot. Nomera Tjurina, Nemeckaja ulica. — 1-5 rbl.
Stavropol. — Centralnaja Gostinnica, Aleksandrovskaja. — 1,50 rbl; Sez. (majo-aŭg.) Ĉambro por monato havebla ĉe la Delegito.
Varsovio. — *Hot. Victoria*, Jasna, 26. — 1,50-2 rbl. — E. E.
— Rest. Switczianka, Nowo-Senatorska, 8. — Veg. Lakt.
Vilno. — Palas Hot., Bolŝaja ulica, 73. — 2 rbl.
— Rest. (la sama). —
Vladikaŭkaz. — Grand Hot., Aleksandrovskij prospect. — 1,50 rbl.
— Rest. Konfitejo de Ĥasijeva, Aleksandrosvkij prospect. — Lakt.
Voronej. — Centralnaja Gostinnica, Boljŝaja Dvorjanskaja. — 2 rbl.
— Rest. Samofalovskoje Otdjelenije Djetskago Prijuta. — Staraja Moskovskaja, dom Djetskij Prijut.

SERBUJO

Surfaco. — 95.000 km². 30 departementoj.

Loĝantoj. — 4.600.000 (48 po km².).

Lingvoj. — Serba. En la novaneksitaj partoj, ankaŭ turka, bulgara, rumana, greka.

Religioj. — Ortodoksa. Iom da mahometanoj, katolikoj kaj hebreoj.

Registaro. — Konstitucia monarkio. Reĝo: Petro Ia (n. 1844; r. 1903). 8 respondaj ministroj. Parlamento: Skupŝtina (166 anoj, popola baloto, 3 j.). Ĉefurbo: Belgrad.

Armeo. — Dum paco: 60.000. Dum milito: 500.000. Deviga militservo dum 2 j.

Instruado. — 1 Universitato en Belgrad. 4 normalaj lernejoj, 2 seminarioj por teologio, 1 akademio militista, 2 suboficiraj, 5 agrikulturaj, 15 metiaj, 20 komercaj lernejoj, 30 gimnazioj, 3.000 popolaj lernejoj. Elementa instruado deviga. Analfabetuloj: 15 %.

Ekonomio. — La ĉefa okupado de la loĝantaro estas agrikulturo kaj brutedukado. Ĉefaj eksportaĵoj: tritiko, maizo, porkoj, bovoj,

20 minoj de karbono, kaj 12 aliaj diversaj minoj (oro, kupro, plumbo, hidrargo). Importo : 120.000.000 fr. ; eksporto : 90.000.000 fr.

Monsistemo. — 1 dinar (10 sd.) = 100 para. Biletoj : 10, 20, 50 100 dinar Oraj moneroj : 10, 20 dinar. Arĝentaj : 50 p., 1, 2 dinar. Nikelaj : 5 10, 20 para. Mezuroj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiuj urboj kaj vilaĝoj ; servo de poŝtmandatoj kun alporto de mono hejmen. Interna afranko : let. 10 p , pk. 5 p. ; pres. 2 p. ĝis 50 gr. — Telegrafo : 5 p po vorto, min. 50 p.

Fervojoj — 1.700 km. ŝtataj, 1.000 km. en konstruado, pretaj post 1 j. Prezo po km : 1ª kl. 7 p , 2ª kl 5 p., 3ª kl. 3 p. Rabatoj por opaj vojaĝoj, lernantaroj. Ir-reiraj biletoj. Abonoj sur ĉiuj vojoj je favoraj prezoj. 25 kg da pakaĵo senpage. 3ª kl. sufiĉe komforta. Manĝovagonoj nur en ekspresoj, ne por 3ª kl. Navigeblaj vojoj (Save, Danubo) : 400 km.

Turismo. - Banurboj : Vrntzi, Kissela voda, Kowiljača, Ribarska, Rudnik Vragnska, k t. p. Vizitindaj regionoj : sur monto, Zlatibor, Učar, Kopaonik, Prepolatz, Siĉevo ; sur la ebenaĵo, Maĉva, Ĉumadia, Homolje, Stig, Kossovo, Metokia, Vardar-Valo.

Hoteloj. — Komfortaj hoteloj po 3 fr. tage en Belgrad ; en la provincaj urboj po 1-1,50 fr. Trinkmono : 5-10 %. Matenmanĝo aparte pagata. Tag- aŭ vespermanĝo kutime kostas 2 fr. Laktejoj kaj senalkoholaj restoracioj en la urboj En la plimultaj hoteloj oni parolas germane, malpli ofte ankaŭ france.

Esperantia hotelo.

Belgrad. — Hot. Imperial, Vasina ul. — 2,50-3 fr.
— * Grand Hotel, Knaise Michailo.
— * Hot. Kruna, Kalimegdan.
— Rest. Trezvenost, Milanova.
Kumanova. — Hot. Solun. 1-2 fr.
Uskub. — Hot. de Paris. — 2-3 fr.

SVEDUJO

Surfaco. — 447.864 km. (kun lagoj). 24 departementoj krom Stockholm.

Loĝantoj. — 5.562.000 (12 po km.).

Lingvo. — Sveda. En la plej nordaj provincoj ankaŭ lapa kaj finna.

Religio. — La Luterana Eklezio esta ŝtata. Granda nombro da sektoj kaj liberaj eklezioj, kies anoj tamen ĝenerale ne eksiĝis el la ŝtata eklezio ; 12 eparnioj.

Registaro. — Konstitucia Monarkio. Reĝo : Gustavo V (n. 1858 ; r. 1907). Respondaj ministroj. Parlamento : unua ĉ. (150 anoj elektataj por 6 j.), dua ĉ. (230 anoj senpere elektataj por 3 j.). Ĉefurbo : Stockholm.

Armeo. — *Tera :* Dum paco : 69.000 Dum milito : 350.000. Deviga militservo por viroj de 21 ĝis 41 jaroj. Ekzerctempo sume 240 tagoj ĉe la infanterio, 300 ĉe la maristaro, 365 ĉe la kavalerio. *Mara* 92 ŝipoj kun 450 kanonoj.

Instruado. — Ŝtataj universitatoj en Upsala kaj Lund ; diversaj altaj lernejoj precipe en Stockholm Deviga instruado por ĉiuj infanoj. 14.000 popolaj lernejoj kun 19.300 geinstruistoj.

Ekonomio - Ekspluatado de minejoj kaj arbaroj. Industriaj eksportaĵoj : fero, ŝtalo, maŝinoj, ligno, papermaterio, alumedoj. Importo : 696 milionoj kr. ; eksporto : 663 milionoj kr.

Monsistemo. — Laŭ Skandinava Unuiĝo (1 krono (0,55 Sm.) = 100 oere). Bankbiletoj : 5, 10, 50, 100, 500, 1.000 kr Oraj moneroj : 5, 10, 20 kr. Arĝentaj : 10, 25, 50 oere, 1, 2. kr. Bronzaj : 1, 2, 5 oere. Oraj moneroj malmulte uzataj ; oni ĝenerale preferas bankbiletojn. — Mezuroj kaj pezoj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiuj komunumoj; ekster la urboj precipe ĉe la fervojaj stacioj Poŝtmandatoj, respondkuponoj, poŝta ŝparkaso. Interna afranko : let., 10 oere (ĝis 20 gr.) (loke 5 oere); pk . 5 oere ; pres. 4 oere por 50 gr. — Telegrafoficejoj en ĉiuj urboj kaj ĉe la fervojaj stacioj 5 oere po vorto (min. 25 oere). — Telefoniloj troviĝas en preskaŭ ĉiu domo en la urboj, kaj estas tre ĝeneralaj ekster la urboj; uzado senpaga por la proksima regiono, laŭ tarifo por pli grandaj distancoj.

Fervojoj. — 10.927 km. (4.683 km. ŝtataj) kun normala largo, 3 300 km. mallarĝaj. Biletprezoj ĝenerale laŭ zontarifo. Sur la ŝtatfervojoj 25 km. kostas en 3ª kl. 0,80 Kr., 100 km 2,60 Kr., 250 km. 5,80 Kr., 500 km. 10,40 Kr., 1.000 km 18 Kr En 2ª kl. 50 % plie. 1ª kl. nur en rapidvagonaroj de ĉefaj linioj. Por rapidvagonaroj plia speciala pago da 1 Kr en 3ª kl. kaj 1,50 Kr. en 2ª kl. Rabato ne ekzistas por ir-reiraj biletoj. La tarifoj de la kompaniaj fervojoj ĝenerale iom pli altaj. Kombineblaj kuponbiletoj riceveblaj nur por vojaĝoj parte okazantaj sur eksterlandaj linioj ; ili ne donas malgrandigon de la biletprezoj por la svedaj linioj. Pasaĝero rajtas senpage 25 kg. da enskribita pakaĵo ; por bicikletoj oni ĉiam pagas. Por interrompo de vojaĝo oni devas havi sur la bileto la sur-

skribon de la staciestro ; ĉe kelkaj okazoj speciala haltbileto devas esti aĉetata por la daŭrigo de la vojaĝo.

Navigado. — Pli ol 1.000 vaporŝipoj ; proksimume 2.000 velŝipoj. Ĉefaj linioj por vojaĝantoj : Trelleborg-Sassnitz (fervojaj pramegoj kun vagonaroj inter Stockholm kaj Berlino, vagonoj Berlin kaj Hamburg unuflanke, Gœteborg aliflanke), Malmœ-Kopenhag, Helsingborg-Helsingör (rekte irantaj vagonoj inter Kristiania kaj Kopenhago tra Göteborg, Helsingborg), Gœteborg-Antwerpen, Gœteborg-London, Gœteborg-Granton, Stockholm-Finnlando, Stockholm-Lübeck, k. t. p Ĝenerale oportunaj komunikoj sur la grandaj enlandaj lagoj kaj la kanalvojo Stockholm-Gœteborg.

Turismo. — La facile atingeblaj partoj okupas spacon longan pli ol 2.000 km. La plej sudaj provincoj havas klimaton similan al la nordgermana, dum la norda parto kuŝas norde de la polusrondo. Precipe vizitataj estas la montregiono en Jaemtland, la regiono ĉirkaŭ Siljan en provinco Dalarne kun sia karakteriza popolkulturo, la akvofaloj ĉe Trollhättan, insulo Gotland, Stockholm, k. t. p. Multe da kuracejoj kaj ripozejoj Meznokta suno videbla nur en la plej norda parto, sed por vidi la plenlumajn somernoktojn oni bezonas vojaĝi nur 150-200 km. norde de Stockholm fine de junio aŭ komence de julio. Pasporto nebezona. Dogano nesevera kontraŭ nesvedoj (por cigaroj en malfermita neplena kesto oni postulas nenion). — Esp. gf. en Stockholm.

Hoteloj. — En la urboj oni trovas hotelojn je tre diferencaj prezoj kaj ĝenerale komfortajn. Ankaŭ ekster la urboj la hoteloj estas tute kontentigaj laŭ moderaj postuloj, kelkfoje tre bonaj. Trinkmonon oni donas al la ĉambristino, al la pordisto kaj eventuale al la liftoknabo Preno de manĝoj en la hoteloj ne postulata. Diversgradaj restoracioj facile troveblaj. Aŭtomataj restoracioj multaj, kelkfoje ne rekomendeblaj. El alkoholaĵoj oni ofte povas ricevi nur bieron kaj vinon (multekostan); troviĝas ankaŭ tute senalkoholaj kafejoj. Dimanĉe ĉiuj restoracioj fermataj dum la diservaj horoj (11-1 ; 5-6). Ĝenerale en ĉiuj grandaj hoteloj kaj restoracioj iu parolas germane, iom malpli ofte angle, sed nur escepte france aŭ alilingve. La sveda manĝo « buterpantablo » (smoergosbord) estas ĝenerale trovebla kaj konsistas el diversaj malvarmaj manĝaĵoj ; oni prenas da ĝi laŭdezire ; la prezo estas fiksa, egale ĉu oni prenas multe aŭ malmulte. Trinkmono 10 %. En la fervojaj bufedoj oni pagas ordinare 1,50 kr. por matenmanĝo, 2 kr. por tagmanĝo kaj 1,75 kr. por vespermanĝo. Biero aŭ mineralakvo aparte pagota. Ĉe la pago oni ricevas karton liverotan ĉe la eliro.

J. Lundgren, Del. Hedemora.

Esperantiaj hoteloj.

Gefle. — Jaruvagshot. (ap. stacidomo).
— Centralhot., Nygatan, 43
Goteborg. — Hot. Haglund, Södra Hamngatan, 53. — 3 Kr.
Helsingborg. — Hot. Continental, Jernvägsgatan, 11. — 2-4 Kr.
Karlstad. — Stadshotellet, Kungsgatan. — 3 Kr.
Malmö. — Hot. Savoy.
Stockholm. — Hot. Temperance, Bryggaregatan, 3 (ap. stacidomo). — 2-3,50 Kr.
— Rest. Freya, Tunnelgatan, 19.

SVISUJO

Surfaco. — 41 298 km (kulturebla 78 %). 22 kantonoj.

Loĝantoj. — 3.765 000 (91 po km.).

Lingvoj. — Germana (2.600 000), franca (796.000), itala (301.000). reto-romana (40.000).

Religioj. — 56 % protestanta, 42 % katolika, 2 % diversaj.

Registaro. — Federata respubliko, el 22 memstaraj kantonoj kun centra registaro en Berno. Federalaj aŭtoritatoj : Federala konsilantaro da 7 anoj, kiun por 3 j elektas Parlamento kun du ĉambroj : nacia konsilantaro (167 anoj elektataj de la popolo por 3 j.), kantonara konsilantaro (2 anoj po kantono). Federala Tribunalo en Lausanne. Popolaj iniciatrajto kaj referendumrajto (– voĉdonado pri leĝoj). La prezidanto de la federala konsilantaro elektata de la Parlamento por 1 j. estas la prezidanto de la Konfederacio)

Armeo. — 1ª klaso 142.000, 2ª 70.000, 3ª 53.000, entute 265.000. Pojara deviga servado dum kelkaj semajnoj.

Instruado. — Federala teknika universitato en Zurich ; 7 kantonaj universitatoj en Bern, Genève, Zürich, Lausanne, Basel, Neuchâtel kaj Fribourg ; multaj ĉiuspecaj lernejoj kaj privataj edukinstitucioj.

Ekonomio. — Prospera agrikulturo, ĉefe eksporto de bovoj, fromaĝo, kondensita lakto kaj fruktoj. Industriaj eksportaĵoj : horloĝoj, maŝinoj, sciencaj aparatoj, aŭtomobiloj, teksaĵoj el silko

kaj kotono, brodaĵoj, ĉokolado, sukeraĵoj kaj lignaj skulptaĵoj Multaj akvofortoj, sed nenia minejo. Hotela industrio. — Importoj : 1 979 milionoj ; eksportoj : 1 357 milionoj.

Monsistemo. — Laŭ latina unuiĝo : 1 franko (40 Sd.) = 100 centimoj Biletoj de la nacia banko 50, 100, 500, 1,000 fr. Oraj moneroj : 10, 20 fr. Arĝentaj : 50 ct , 1, 2, 5 fr. Nikelaj : 5, 10, 20 ct. — Mezuroj laŭ metra sistemo.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiu vilaĝo ; servo de poŝtmandatoj kun alporto de l'mono hejmen ; poŝtaj kontoj por ĉekoj kaj ĝiro ; respondkuponoj. Interna afranko : let. 10 ct. (ĝis 250 gr.), (enurbe, 5 ct.) ; pk. 5 ct. ; pres. 2 ct. (ĝis 50 gr.), 5 ct. (ĝis 250 gr.). — Telegrafo : 2 1/2 ct. po vorto, min. 30 ct. — Telefono multe uzata. Por 3 min. 10 ct. enurbe, interurbe laŭ distanco.

Fervojoj. — 3.400 km. kun normala largo, plejparte apartenas al la Konfederacio; 1.642 km. da malarĝaj linioj por tramoj, kun dentrada aŭ ŝnurega sistemo, k. t. p. Plej alta punkto : Jungfraujoch, 3.457 m. Tuneloj : Simplon, 19.803 m ; Gotthard, 14.998 m. ; Lötschberg, 14.536 m. Prezoj po km : 1ª kl., 10 ct; 2ª kl , 7 ct. ; 3ª kl , 5 ct. Ir-reiraj biletoj valoras 10 tagojn ; iliaj prezoj kalkuliĝas kiel frakcia alpago al la simplaj biletoj de la koncerna klaso : 1ª kl., 1/2; 2ª kl , 1/3: 3ª kl , 1/4. Rabatoj por longaj vojoj ne ekzistas. Ĉiuj fervojoj kalkulas laŭ simila sistemo, sed en la montaro plialtiĝas la kilometra takso. Specialaj biletoj : *a*) kombineblaj int. kuponaroj laŭ kontraktoj kun aliaj ŝtatoj ; *b*) kombineblaj kuponaroj por rondvojaĝoj en la lando. Min. : 200 km., valoro 45 tagojn ; *c*) ĝeneralaj abonoj, kiuj rajtigas al nelimigata uzo de ĉiuj iom gravaj linioj kaj havigas rabatojn ĉe multaj turistaj fervojoj Prezoj laŭ la tri klasoj : por 15 tagoj, fr. 100, 70, 50 ; por 30 tagoj, fr. 150, 105, 75, k. t. p. kun plia rabato por pliaj monatoj ĝis 12 ; *d*) rabatoj al societoj kaj lernejoj por min. 16 personoj aŭ 8 lernantoj kunvojaĝantaj. Favorkondiĉoj por festotagoj, vizito de banlokoj, kongresoj, k. t. p., ne estas kutimaj. Infanoj nenion pagas ĝis 4ª j., la duonon de 4ª ĝis 12ª j. Ne valoras por ili la ĝeneralaj abonoj La biletoj taŭgas sen plia alpago por ĉiuj vagonaroj, krom kelkaj luksaj kun dormovagonoj. Interrompo de l'vojaĝo ebla sen ia formalaĵo Kontrolo de la biletoj nur en la vagono. Senpage estas kunpreneblaj 10 kg. da pakaĵoj, la resto iras page en la pakvagonon. 3ª kl. rekomendinda ; ĝi estas pura, trovigas en la plimultaj rapidvagonaroj, kaj rajtigas al vizito de l'manĝovagono. Ĉiuj informoj kaj biletoj estas riceveblaj ĉe la oficejoj de la Svisaj Federalaj Fervojoj : Berlin, Unter den Linden. London : Regent Str. Paris : rue Lafayette.

Vaporŝipoj sur la ĉefaj lagoj je similaj kondiĉoj ; la biletoj valoras reciproke sur la fervojoj.

Poŝtaj veturiloj sur la malmultaj Alpaj stratoj sen fervojo. Stratoj mezbonaj. Piedaj kaj bicikletaj ekskursoj tre farindaj. La aŭtomobilistoj ne pagas imposton, sed estas ĝenataj per multaj policaj regularoj. La tuta kantono Graubünden (Sankt-Moritz, Davos) kaj la ĉefaj Alpaj vojoj estas al ili fermataj.

Turismo. — Somera sezono de junio al septembro ; vintra sezono por la Ĝeneva kaj Tesinaj lagoj oktobro ĝis marto, por la montaro novembro ĝis februaro. Alpajn vestaĵojn, precipe ŝuojn, oni aĉetu en Svisujo mem.

Vintraj sportoj en multaj montlokoj (Davos, Sankt-Moritz, Adelboden, Engelberg, Grindelwald, Kandersteg, Château d'Oex, k. p. t.). Konataj montaj sanatorioj por pulmomalsanoj en Davos, Leysin, Arosa, Montana, k. t. p. Senpagaj informoficejoj kun diverslingvaj gvidlibroj en multaj urboj kaj vilaĝoj. Legitimaciaj paperoj ne necesaj. Doganvizitado malsevera (cigaroj : 2 fr. po kg.). — Esp. gf. aŭ gvidlibro en Bern, Davos, Genève, Locle, Rorschach.

Hoteloj. — Dum julio kaj aŭgusto ili estas ofte plenegaj kaj pli karaj, tial printempo kaj aŭtuno preferindaj Ekzistas je ĉiuj prezoj, preskaŭ ĉiuj estas komfortaj, puraj, kun elektra lumo kaj pordisto ĉe la stacidomo. Por septaga aŭ pli longa restado oni faras « pensionan » prezon por la ĉambro kaj tri manĝoj, en la urboj de 7 fr. kaj en la bone lokitaj vilaĝoj jam de 6 fr. Post restado oni pagu 10-15 % da trinkmono ; vojaĝanto ne postulinta specialajn servojn donu po tago 30 ct. al la pordisto kaj nenion al la ĉambristino. La preno de matenmanĝo je 1-1,50 fr. kaj la konsumo de vino dum manĝoj estas dezirata de l'hotelmastroj, sed multaj vojaĝantoj sin liberigas je tio Senalkoholaj kaj vegetaraj restoracioj en ĉiuj grandaj lokoj. En la urboj, kristanaj hoteloj rekomendataj al virinoj kaj en la ĉefaj stacidomoj reprezentantinoj de societoj por la protektado de la junulinoj. En preskaŭ ĉiuj hoteloj oni parolas germane kaj france, en la gravaj ankaŭ angle kaj itale. —

Ed. Stettler, Bern.

Esperantiaj hoteloj.

Adelboden (Bern). — Hotel Bristol. — 2-4 fr. ; Sez. 2,50-4. — Pens. 6-8 ; Sez. 6,50-9.
Altdorf (Uri). — Hot. Goldener Schlüssel. — 2-4 fr. ; Pens. 5-6,50.
Arosa (Graŭbünden). — Pension Furka. — 1,50-4 fr. ; Pens. 6.

Basel. — Hot. Strassburg kaj du Nord, Centralbahnstr, 17. — 3 fr.
— Blaukreuzhaus, Petersgraben, 23. — 2,50 fr. Rest.
Bellinzona. — * Hot. Central. — 2-3 fr.
Bern. — *Hotelo St. Gotthard*, apud la stacidomo kaj centra punkto de l'tramlinioj. Nova domo, moderne ekipita. Lifto. — 2-3,50fr. — E. E.
— Rest. zur alten Münze.
Biel. — * Hot. National. — 2-3 fr.
Château d'Oex. — Hot. de l'Ours. — 2 fr.; Pens. 7-12.
Chaux-de-Fonds. — Hot. de la Fleur de Lys. — 2-3 fr.*
Chur. — Hot. Steinbock. — 3 fr.
Davos. - Sport. Hot. Bahnhof. — 2,50 fr.; Pens. 8-10 fr.
— Pension Hohenzollern. — Pens. 8,50-14 fr.
— Sanatorium Davos Platz. — Pens. 15-19 fr.
Davos-Dorf. — Pension Sieber. — Pens. 6,50-8,50 fr.
Fribourg. — * Hot. du Faucon. — 2 fr.
Genève. — *Hôtel meublé du Théâtre*, 12, boulevard du Théâtre. Lokita je unu el la ĉefaj placoj, kontraŭ la teatro, proksime de la unuversitato, oficejo de U. E. A.. k. t. p. Moderna komforto, elektra lumo, centra hejtado, banĉambroj. — 2,50-5 fr.; aranĝoj por pli longa restado. E. E.
— Hot. des Familles, 14, rue de Lausanne (apud stacidomo). — 3 fr.
— Pension Fugazza, Chemin Krieg. — Pens. 4,50-7,50 fr. tage.
— *Rest. Billaud*, boulevard Georges-Favon. Manĝoj laŭ karto, je 1, 1,25, kaj 1,50 fr. Ĉambro por sinjorinoj. — E. E.
— Rest. Végétarien, rue du Marché. — Veg.
Glarus. — Hot. Glarnerhof. — 3-3,50 fr.
Grindelwald. — Hot. Jungfraŭ. — 1,50, 2; Pens. 5-6.
Interlaken. — Hot. Stadthaŭs — 1-50-3; Pens. 5-7,50.
Kandersteg. — Hot. Gasterntal. — 2-4; Pens. 5-6.
Lausanne. — Pension Sainte-Luce, Petit Chêne. — 3-3,50 fr.
— Rest. Kohler, rue Maupas.
Locarno. — Pension Daheim. — 1,50, 2 fr.; Pens. 5-5,50.
Lugano. — Hot. Zweifel. — 2-3 fr.; Pens. 6-8.
— Hot. du Lac. — 2-4 fr.; Pens. 6-8.
Lungern (Obwalden). — Alpenhof. — 2-2 fr. 50; Pens. 5-6.
Luzern. — Hot. Central. — 2,50-4 fr.; Pens. 6.50-10.
— Rest. Walhalla.
Meggen. — Internacia Esperanta Paradizo. — 2-3 fr.; Pens. 5-8.
Meiringen. — * Hot. Flora. — 2-4 fr.*
Montreux. — Hot. Bonivard. — 3,50-10 fr.; Pens. 9-20.
Neuchâtel. — Hot. du Vaisseau, place Numa-Droz. — 2,50 fr.
— Rest.-Hot. de Tempérance, Croix du Marché.
Ragaz. — Hot. Sankt-Gallerhof. — 2-3 fr. 50; Pens. 7-18.

Rorschach. — Hot. Splügen, Signalstr. — 2-3 fr.
— Rest. Schaeflegarten.
Saanen (Bern). — Hot. Gross-Landhaus. — 2-3 fr. 50; Pens. 6-8.
Sankt-Moritz (Engadin). — Hot. Albana. — 3,50 fr.; Sez. 5 fr.
Schaffhausen. — Hot. Müller. — 3-3,50 fr.
Sion (Valais). — Hot. Suisse. — 2-4 fr.; Pens. 5-7.
Solothurn. — * Hot. zur Krone. — 2,50-4 fr.
Thun. — * Hot. Freienhof. — 2,50 fr.
Vevey. — Pension Paquerette. — Pens. 5-8 fr.
Winterthur. — Hot. Krone, Marktgasse. — 2,50 fr.
Zürich. — Hot. Simplon, Schützengasse, 16. — 2-2,50 fr.; Pens. 5-17.
— Rest. Karl der Grosse, Kirchgasse.

NORD-AMERIKO

KANADO

Surfaco. — 9.701.000 km. 9 provincoj.

Loĝantoj. — 7.192.000 (8 po km²).

Lingvoj. — Angla 70 %, franca 30 %.

Religioj. — Protestanta kaj katolika.

Registaro. — Memstara brita kolonio. Guberniestra generalo (elektata de la reĝo de Anglujo por 5 j.): Duko de Connaught. 14 respondaj ministroj. Parlamento: Senato (87 anoj dumvive elektataj de la guberniestro). Ĉ. de Deputatoj (214 anoj, universala balotado por 5 j.). Ĉefurbo: Ottawa. Ĉiu provinco havas propran registaron sub direkto de Leŭtenant-Generalo elektata de la Guberniestra Generalo.

Armeo. — Regula militistaro de ĉirkaŭ 3.000 viroj. Ĝi tenas la kazernojn, fortikajojn, k. t. p., sed precipe instruas la ĉefan parton de la armeo, la « milicio » el 52.000 viroj.

Instruado. — 13 universitatoj, kun 424 profesoroj. Multaj faklernejoj. Elementa instruado deviga kaj senpaga.

Ekonomio. — Agrikulturo je granda skalo estas la ĉefa okupo de la pli-sudaj partoj de Kanado. La plej produktata greno estas la tritiko. Mineraloj kaj fiŝkaptado estas du grandaj fontoj de trezoro,

kaj, plej norde, multaj specoj de feloj estas aĉetataj de la indianaj ĉasistoj, aŭ kaptataj mem de profesiaj felistoj. Importoj dum 1911 : pli ol 1.000 milionoj da Sm. ; eksportoj 560 milionoj da Sm En la orienta parto, kaj ĉirkaŭ la Grandaj Lagoj, la produktoj estas pli diversaj, fruktoj, vinberoj, diversaj grenoj, k. t. p.

Monsistemo. — Dolaro (= 2 05 Sm) = 100 cendoj. Papero : 1, 5, 10, 20, 100, 1.000 dolaroj. Oraj moneroj : 5 dolaroj. Arĝento : 5, 10, 25, 50 cendoj, 1 dolaro. Kupraj : 1 cendo. — Mezuroj anglaj.

Poŝto. — Oficejoj en ĉiuj iom gravaj lokoj. Let. (enurbe 1 c.), enlande, al Norda Ameriko kaj al Britaj Kolonioj, 2 c. Pk. enlande 1 c.

Fervojoj. — 40.000 km. ; oni rapide konstruas novajn liniojn en ĉiuj direktoj. 100-funta pakaĵaro estas senpage portata de la fervojoj por ĉiu vojaĝanto. Ekzistas diversspecaj biletoj, por ĉiu kombinado de vojoj, distancoj, tempolimoj, specialaj okazoj, k. t. p.

Navigado. — Pli ol 5.000 komercaj marŝipoj vizitas la havenojn de Pacifika kaj Atlantika Kanado ; sur la grandaj lagoj, kaj sur riveroj funkcias ĉirkaŭ 9.000 ŝipoj, ofte tiel grandaj kiel marŝipoj.

Dogano. — Ne severa. Posedaĵoj de enmigrantoj estas sen dogano. Enportaĵoj de Britujo preferataj ; aliaj pagas 12-20 % pli grandan doganon.

Turismo. — Precipe vizitindaj estas la urboj Quebec, Ottawa, Toronto, Victoria (en Brita Kolombio, ĉe Pacifika maro) ; Niagara Faloj, la Rokaj Montoj, k. t. p. La distancoj estas tre grandaj, kaj multaj veturoj estas multekostaj, sed la vasteco de la pejzaĝoj kaj la grandiozeco de multaj natur-belaj partoj, plene rekompencas la koston kaj penadon ilin atingi.

Hoteloj. — 5 Sm. ĝis 10 Sm. por ĉambro nokte en bonaj hoteloj tra la tuta lando. Ĉambro kaj manĝoj, laŭ amerika plano, kostas de 8 ĝis 16 Sm. tage. Pli moderaj prezoj por semajna aŭ monata restado, kiel pensiono.

Enmigrado. — Ĉiuj sanaj homoj rajtas eniri ; ili devas havi 25 dolarojn en mono ; devas esti fizike sanaj, kaj ne devas esti krimuloj aŭ anarkistoj. Flavuloj devas posedi minimume 500 dolarojn por povi eniri. La registaro donas senpage ĉirkaŭ 65 hektarojn da tero, laŭ la jena kondiĉaro : oni devas loĝi sur la tero mem 3 monatojn ĉiujare dum tri jaroj, kaj fari certajn plibonigojn de la tero, t. e. konstrui domojn, plugi la terojn, k. t. p. Post tri jaroj, se oni plenumis la kondiĉojn, oni ricevas rajtdokumenton por tiu terpeco.

MEKSIKUJO

Surfaco — 1.987.300 km. (26 % kulturata, 20 % nekulturebla, resto estas arbaroj kaj paŝtejoj). 27 ŝtatoj, 3 teritorioj, 1 federala distrikto (Mexico).

Loĝantoj. — 15.063.000 (7 po km²). 20 % blankaj, 43 % miksitaj, 37 % indianoj.

Lingvoj. — Hispana, ofte multe ŝanĝita. Diversaj dialektoj de indiana lingvo, kaj miksaĵoj de hispana kaj enlandula lingvoj.

Religio. — Precipe katolika.

Registaro. — Federala Respubliko. Prezidanto (provizore) : Generalo Huerta (duagrada baloto, 6 j.). Kongreso : Senato (2 anoj po ŝtato kaj federala distrikto, 4 j.). Ĉ. de deputatoj (233 anoj, 2 j.). Ĉefurbo : Mexico. Ĉiu ŝtato havas propran registaron. — Dum 1912/13 la lando estis en revolucia stato.

Armeo. — *Tera :* dum paco : 30.000 ; dum milito : 84.500. Servado estas precipe volonta, sed povas esti deviga en certaj okazoj. *Mara :* kelkaj militŝipoj de nenia speciala graveco.

Instruado. — Elementa instruado deviga kaj senpaga. 20 instruistaj lernejoj, 65 profesiaj lernejoj, kaj aliaj por specialaj studoj. Analfabetuloj : 50 %.

Ekonomio. — Meksikujo estas lando de grandega riĉeco. Ĝiaj produktoj, ĝis antaŭ kelkaj jaroj laborataj nur de enlanduloj, kaj en primitivaj manieroj, estas maizo, tritiko, rizo, faboj, hordeo, kafo, tabako, kaŭĉuko, kotono, fibraj plantoj por krudaj teksaĵoj, sukero, bananoj kaj multaj tropikaj fruktoj, valoregaj lignoj, spicoj. Estas vastaj paŝtejoj por bovaroj kaj ĉevaloj, kai la jara eksportado de feloj estas de graveco. Eksportoj (1911) : 260 milionoj da Sm. Importoj : 195 milionoj da Sm. La kulturado de la nature riĉaj plantacioj estis ĉiam malhelpata de politikaj ŝanĝoj. Fremda kapitalo nur kun grandaj riskoj estis enmetita en minejojn, sed havigis ofte grandajn profitojn.

Monsistemo — Peso (= 1,05 Sm) = 100 centavos. Oraj moneroj : 5, 10 pesos. Arĝentaj : 10, 20, 50 centavos kaj 1 peso. Nikelaj : 5 centavos. Kupraj : 2 kaj 1 centavos.

Mezuroj. — La metra sistemo estas uzata. Inter la malnovaj estas : *legua* (5.000 varas) = 4.19 km. 1 *vara* = 3 *pies ;* 1 *pie* = 12 *pulgadas ;* 1 *pulgada* = 12 *lineas.* 1 *libra* (16 *onzas*) = 46 kg.

4 *cuartillos* (po 1.89 litro) = 1 *almud*; 12 *almudes* (po 7.56 litro) = 1 *fanega*; 2 *fanegas* = 1 *carga* (181.62 litro).

Poŝto. — Oficejoj en plej multaj lokoj. Interna afranko : Let. (enurbe, 2 centavos) 5 c. Pk. 2 c. Presaĵoj, 1 c. por 100 gr. Registrigo 10 c. Pakaĵpoŝto. Telegrafo : 10 vortoj por 1 peso, aŭ malpli laŭ distanco. Nokte 1/2 pli.

Fervojoj. — 24.500 km, parte ŝtata kaj parte private posedata.

Navigado. — Regula ŝipkomunikado per kelkaj linioj inter Meksikaj havenoj kaj la ĉefaj havenoj de Eŭropo, Ameriko kaj Azio. Rivera transportado neregula.

Dogano. — Laŭ ĝenerale severaj reguloj oni pagas doganon por pli ol bezona kvanto da iu afero enportata kun si.

Turismo. — Meksikujo estas lando ekstreme interesa por la turisto, pro riĉeco de la naturo tropika, kaj ankaŭ pro la popolo kiu ĝin loĝas. Sed la primitiveco estas forigita nur en kelkaj urboj krom la ĉefurbo, kaj en multaj lokoj la sanstato estas malbona pro multe da febroj, k. t. p.

Hoteloj. — Bonaj kaj ne karaj en ĉiuj urboj, kaj ankoraŭ pli malkaraj en malgrandaj lokoj. En malgrandaj urboj kaj vilaĝoj oni preparas ĉiujn manĝaĵojn laŭ la loka kutimo, uzante multe da forta pipro, k. t. p., ofte malagrabla por eksterlanduloj. Gastemeco estas trajto de la Meksikanoj, kaj vizitanto estas ĉiam bone servata, sed oni devas sin gardi kontraŭ ŝtelemo de malaltrangaj servistoj.

Enmigrado. — Meksikujo kiel ŝtato, faras malmulte da reklamo por enmigrantoj. Oni devas koni la lingvon por profite trakti kun la loĝantoj, kaj laboristo nenion povas gajni pro tio ke ekzistas senlima provizo da malmultekosta laboro (indianoj kaj enlanduloj).

Esperantia hotelo.

Meksiko. — Hot. Gillow, Avenida Isabel la Católica, 17. — 1,50 dol.

USONO

(Unuigitaj Ŝtatoj de Nord-Ameriko)

Surfaco. — 7 785.000 km. Kolonioj kaj protektoratoj : 1.893 000 km. 48 ŝtatoj, 2 teritorioj (Alaska kaj Hawaii), 1 federala distrikto (Columbia).

Loĝantoj. — 101.000.000 (14 po km²). Kolonioj : 8.750.000.

Lingvo. — Angla.

Religioj. — Precipe protestanta (diversaj eklezioj) ; katolikoj, 12.000.000 ; hebreoj, 2.000.000 ; mormonoj, 400.000

Registaro. — Federala, Konstitucia Respubliko. Prezidanto : Woodrow Wilson (r. 1913), elektata per popola balotado por 4 j. 9 Ministroj. Kongreso : Senato (ĉiu ŝtato elektas du anojn por 6 j.). Ĉ. de Reprezentantoj (391 anoj, per universala balotado, por 2 j.). Ĉefurbo : Washington, D. C. Ĉiu ŝtato havas propran memstaran registaron similan en principo al tiu de Usono. (Guberniestro kaj du ĉambroj). En keltaj ŝtatoj virinoj rajtas voĉdoni.

Armeo. — *Tera* : Dum paco : 75.000-100.000. Servado pagata kaj nedeviga. Rezerva (neorganizita), 16.000.000. *Mara* : 200 ŝipoj kun 1.600 kanonoj.

Instruado. — Elementa instruado deviga kaj senpaga. 52 Universitatoj. Ĉirkaŭ 600 kolegioj, kaj multaj specialaj lernejoj.

Ekonomio. — Pro vasteco de surfaco kaj diverseco de klimato, Usono produktas, kun malmultaj esceptoj, ĉiujn komercaĵojn. Valoro de agrikulturaj produktoj (1908) : 15.600 milionoj da Sm. Minejaj produktoj (1907) : 4.285 milionoj da Sm. Fabrikitaj produktoj (1905) : 30.000 milionoj da Sm. Importo (1907) : 2.900 milionoj da Sm. Eksportoj : 3.700 milionoj da Sm. Industriaj kaj fabrikantaj regionoj troviĝas precipe en la orienta parto de Usono. Minejoj troviĝas pogrande en la oriento kaj okcidento. La nordaj ŝtatoj havas vastajn arbarojn, precipe grandajn oni trovas en la nord-okcidento. Plej granda parto de la regiono en la valoj de Mississippi kaj Missouri riveroj estas agrikultura. Tiu parto okcidente de la nomitaj valoj, kaj ĝis la Sierra montaro estas monta kaj dezerta, sed enhavas valorajn minejojn, kaj ofte malgrandajn agrikulturajn distriktojn kaj paŝtejojn.

Monsistemo. — 1 Dolaro (2,05 Sm.) = 100 cendoj. Biletoj : 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 500, 1 000, 5.000, 10.000 dolaroj. Oraj moneroj : 2 1/2, 5,

10, 20 dolaroj. Arĝentaj : 10, 25, 50, 100 cendoj. Nikelaj : 5 cendoj. Kupraj : 1 cendo.

Mezuroj. — Anglaj, kun escepto de la « tuno », kiu egalas nur 2.000 funtojn en Usono.

Poŝto. — Oficejoj ĉie. Let. al Nord-Ameriko, Usonaj kolonioj, Britujo kaj Germanujo, 2 cendoj por 1 unco. Pk. en Nord-Ameriko kaj al Usonaj kolonioj, 1 cendo. Presaĵo, 1 cendo dor 2 uncoj. En 1913 estis enkondukata la « Pakaĵ-Poŝto ». Poŝta Ŝparkaso nun funkcias en multaj lokoj. — Telefon- kaj telegraf-sistemoj ekskluzive privataj, kun diversaj prezoj laŭ distanco.

Fervojoj. — 350.000 km. (30.000 km. pli ol en tuta Eŭropo). Ĉiuj linioj estas posedataj de privataj kompanioj, kies tarifojn kaj regularojn unuformigas «Interŝtata Fervoja Komisiono ». Estas efektive nur unu sola klaso, sed kelkaj superpagoj, pro ekstrema lukseco aŭ rapideco, formas kvazaŭ unuan klason. Biletoj : ĉiuspecaj, simplaj, reiraj, tempolimaj, kaj en formo de kuponaroj valoraj por 1.000 mejloj aŭ pli. Oni portas 150 funtojn da pakaĵo senpage por ĉiu persono. Inter du urboj oni povas veturi per pluraj linioj, se ekzistas. La kosto de bileto estas sama, ĉu oni veturas per rekta vojo aŭ tre malrekta.

Enurbe : Tramoj interne de urbolimoj (kiom ajn granda aŭ malgranda la distanco veturata), tarifo po persono 5 cendoj. Ekzistas multaj interurbaj linioj elektraj, kies tarifoj tre diferencas. Fiakroj estas maloftaj. La tarifo por taksimotoroj estas alta.

Navigado. — Malmultaj marŝipoj pasaĝeraj, sed ofta kaj tre oportuna komunikado per rapidaj ŝipoj de aliaj landoj, inter New-York kaj la ĉefaj Eŭropaj havenoj, kaj inter San Francisco, Seattle, kaj havenoj en Japanujo kaj Ĥinujo. Sur la riveroj kaj laŭlonge de la marbordo multaj linioj de pasaĝeraj ŝipoj malkaraj. Sur la Grandaj Lagoj grandega ŝipkomerco je greno, karbo, kaj metalhava ŝtono. Komerca ŝiparo : 26.000 ŝipoj kuu 7.700.000 t.

Dogano. — Sufiĉe severa, speciale por luksaj aferoj, juvejoj, k. t. p. Oni rajtas kunporti (krom uzitaj vestaĵoj, personaj necesaĵoj, k. t. p.) certajn aliajn aferojn, ĝis la valoro de 150 dolaroj.

Turismo. — De turista vidpunkto plej vizitindaj regionoj estas : Faloj de Niagara, Yosemita Parko, Granda Kanjono de la Kolorada Rivero, Yellowstone Nacia Parko. Vintre plej multaj alveturas al Florida kaj Suda Kalifornio. — Esp. gvidlibroj : Los Angeles kaj Suda Kalifornio » (oficiale dissendata de la « Komerca Ĉambro de Los Angeles », Kalifornio, senpaga), Tacoma.

Hoteloj. — Preskaŭ ĉiam komfortaj kaj modernaj. Prezoj : en

grandaj urboj, 2-5 Sm. tage. En aliaj lokoj, iom malpli. En ĉiu urbo ekzistas pli malkaraj, kaj ankaŭ multe pli luksaj hoteloj. Manĝprezoj diversaj, sed ordinare moderaj ; oni povas eviti trinkmonon laŭvole. Matenmanĝo ĝis 9 h. matene ; tagmanĝo de 12-2 h. ; vespermanĝo, 6-7 h.

Enmigrado. — Neseveraj reguloj pri ebleco de enmigrado. Precipe enmigranto devas esti sana, kaj havi iom da mono. Se li suferas de infekta aŭ nekuracebla malsano, aŭ estas tiel maljuna ke li povus fariĝi dependa de ŝtata helpo, aŭ se li ne havas sufiĉe da mono por iri al la celloko, aŭ se li estas anarkisto, krimulo aŭ alimaniere nedezirinda kiel civitano, tiam oni nepre lin resendos al tiu lando de kie li venis. Kelkaj ŝtatoj speciale invitas enmigrantojn, ekzemple, Washington, Oregon, Kalifornio, la tri okcident-marbordaj ŝtatoj. Tie la kondiĉoj estas speciale favoraj por junaj, fortaj homoj, kiuj volas fondi komfortan hejmon kaj sendependan vivadon.

Por ricevi senpage plenajn informojn rilate al enmigrado al ĉi tiuj tri ŝtatoj, adresu, respektive : « Chamber of Commerce », Tacoma Wash. ; « Commercial Club », Portland, Ore. ; kaj Komerca Ĉambro, Los Angeles, Kalifornio. — D. E. Parrish (Los Angeles).

Esperantiaj hoteloj.

En Nord-Ameriko kaj ekstereŭropaj landoj la servo de la Esperantiaj hoteloj ne estas ankoraŭ sisteme aranĝita.

Baltimore (Maryl.). — Hot. Rennert. — 0,75 dol.
— Rest. Child's Virginia Lunch Room, Monogram.

Boston (Mass.). — United States Hot., Beach, Lincoln & Kingston Streets. — 0,50 dol.

Cedar Rapids (Iowa). — Montrose, Third Ave., and Third Str. — 2 dol.

Chicago. — Morrison Hot., Madison & Clark St. — 1-1,50 dol.
— The Great Northern Hot , Jackson Boul., Dearborn and Quincy Str. — 1-1,50 dol.

Détroit (Mich.). — Randolph Hot. — 1 dol.
— Rest. Battle Creek Food Store, Angulo de Broadway and Witherell Str. — Veg.

Fort Collins (Colorado). — Linden Hot., 242, Walnut Str. — 0,50-1,50 dol. — Pens. 2 dol.

Hartford (Conn.). — Allyn House, Ashlum Str. — 0,50 dol. — Mat. 0,75 ol.
— Rest. Capitol Lunch.

Hoboken (N.-Y.) — Meyers Hot., Angulo de Hudson kaj Third Str. — 0,50 dol.

Long Branch (New-Jersey). — Green's Hot., 27, Third Ave. — 1 dol.
— Rest. Bortz's Café, 180, Broadway.
— Rest. Physical Culture Rest., 829, Chestnut Str. — Veg.

Newport (R. I.). — Perry House, Touro Str. — 1,50 dol.
— Rest. Armstrong, Thames Str. — 1,50 dol.

New-York. — Union Square Hot., Union Spuare kaj 15 th. str. — 1 dol.

Philadelphia (Penn.). — Hot. Windsor, 1227, Hilbert Str. — 0,50 dol.

Pine Bluff (Ark.). — Hot. Pines, Main Str. kaj Fifth Ave. — 2,50 dol.

Tacoma (Wash.). — Kingston Hot., 315, South Eleventh. — 0,50 dol.
— Rest. Sheldons, Angulo de 11th kaj Commerce Str.

Topeka (Kans.). — Hot. National, Kansas Ave. — 1 dol.
— Rest. National Cafe, Kansas Ave.

LEONARD ADAMCZEWSKI

HOTELA SERVO EKSTER EŬROPO

Kvankam la hotela servo ne estis ankoraŭ sisteme aranĝita ekster Eŭropo, ni tie publikigas la liston de kelkaj diverslandaj hoteloj jam aliĝintaj.

AFRIKO

Cape-Town (Kaplando). — The Royal Hotel, Plein Str., 7/6.
— Hot. Mortimer Hall, Wynberg.
— Rest. Haywards Creamery, Adderley Str.

Kairo. — Tewfick Hot. — 2 Sm. Mat. 2,50 Sm.
— Metropol Hot. — 2 Sm. Mat. 2,50 Sm.
— Bristol Hot. — 2 Sm. Mat. 2,50 Sm.
— Pensiono de Dro Sipek, Heliopolis oazo. — 0,75 — 2 Sm. Mat. 1-2,25 Sm. Esp.
— Rest. (sama). — Veg. Lakt.

Sidi-bel-Abbès (Algerio). — Grand Hôt. d'Orient et Continental, rue Prudon. — 2,50-3 fr.

AMERIKO

BRAZILUJO.

Rio-de-Janeiro. — Avenida Hot., Avenida Rio Branco, 152-162.
— Rest. Casa Americana, rua 7 setembro. — Lakt.

KUBA RESPUBLIKO.

Habana. — Gran Hotel America, Industria, 160. — 1 dolaro.
— Rest. Vegetara, Maurique, 140. — Veg.

Matanzas. — Hot. Grand Paris, Tirry. — 2 dolaroj.

AZIO

ĤINUJO.

Hankow. — *Granda Hotelo*, Sing-Sing Road (Hankow Via Shanghai). La mastro J. D. Liu ĝoje akceptos esperantianojn, gvidos ilin vojaĝi tra Centra Ĥinujo, respondos demandojn pri ĥina komerco. E. E.

Shanghai — Bickertone privata Hot., 102, Bubbling Well Road. — 3 Sm.

PERSUJO.

Tabriz. — Hot. Bosfor, Geĝil. — 10 krau. — Mat. 13 Krau.

OCEANIO

NOV-ZELANDO.

Auckland. — Waverley Hot., Queen Str. — 3/6.
— Pens. San Remo, Symonds Str. — 6/- potage. — Esp.

QUEENSLAND.

Brisbane. — The Peoples Palace, Edward Str. — 2/-.
Rest. The Vegetarian Café, Edward Str. — Veg.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL

LEONARD ADAMCZEWSKI

UNIVERSALA ESPERANTIA LIBREJO

Rue de la Bourse, 10, **GENÈVE** (Svisujo).

ĜENERALA KATALOGO

MENDOJ. — Esperantia Librejo akceptas abonojn por ĉiuj regule aperantaj Esperantaj gazetoj. Krom la libroj montrataj en tiu katalogo, ĝi akceptas mendojn de ĉiuj ĉefaj **Esperantaj libroj**. Aldonoj al tiu ĉi katalogo aperas en *Esperanto* (anoncoj).

PAGOJ. — Kun ĉiu mendo oni devas sendi ĝian valoron per poŝtmandato, ĉeko, bankbiletoj, pagiloj de Esp. Čekbanko, aŭ respondkuponoj. Naciaj poŝtmarkoj (krom svisaj) ne estas akceptataj. Personoj havantaj konton ĉe la Centra Kaso de U. E. A. povas pagi siajn mendojn per tiu konto. Poŝtrepagoj — en la landoj kie tio estas ebla — laŭ deziro de la mendintoj.

PREZOJ. — La prezoj de tiu ĉi katalogo estas montrataj per frankoj.

La sendado okazas je la risko de la mendanto.

Ĉiuj vendaĵoj estas kalkulataj kun sendo.

Estas konsilinde ĉe mendoj por ekstereŭropaj landoj, Balkano, Rusujo kaj Hispanujo, aldoni 0,25 fr. por rekomendo.

OFICIALAJ ELDONAĴOJ DE U. E. A.

Esperantia Biblioteko (en Mondformato).

	Prezo (afranke)
Oficiala Dokumentaro de la 1ª Kongreso de U. E. A.	**1 25**
Oficiala Dokumentaro de la 2ª Kongreso de U. E. A.	**1 25**
Oficiala Dokumentaro de la 3ª Kongreso de U. E. A.	**1 25**

12

	Prezo (afranke)
Oficiala Dokumentaro de la 4ª Kongreso de U. E. A., en du partoj	1 25
Tiuj verkoj enhavas la tekston de la raportoj prezentitaj ĉe la Kongresoj de U. E. A., la protokolon de la kunvenoj, la liston de la kongresanoj. Ili liveras tre interesan materialon al ĉiuj Delegitoj de U. E. A.	
Oficiala Jarlibro de U. E. A. 1914. Por membroj de U. E. A.	0 75
— — — Por nemembroj	2 50
La antaŭaj eldonoj ne plu estas riceveblaj.	

NACILINGVAJ PROPAGANDAJ BROŜUROJ

L'Espérantisme (france)	0 25
The Esperantism (angle)	0 25
Der Esperantismus (germane)	0 25
Broŝuro da 24 paĝoj, klariganta la Esperantisman ideon, la organizon kaj servojn de U. E. A. kaj la esperantan gramatikon. Tre utila al ĉiuj propagandistoj. Rabato da 33 1/3 % por mendoj de pli ol 9 ekz. Sendkosto ekskluzive.	

NACILINGVAJ PROPAGANDAJ FOLIOJ

Les relations internationales (france)	100 ekz.	0 75
The International Relations (angle)	500 ekz.	3 »
Die Internationalen Beziehungen (germane)		
Folio faldita en broŝura formo de 8 paĝoj. Informoj pri U. E. A. kaj Esperanto. Tre taŭga por disdonado.		

GVIDFOLIOJ

Gvidfolioj de U. E. A. (kolekto)	0 75
Plena kolekto de ĉiuj aperintaj gvidfolioj, rekomendata por vojaĝoj, ekspozicioj, propagando, k. t. p.	

Oficiala Skribmaterialo.

Oficiala leterpapero	100 folioj	1 85
Oficialaj kovertoj	100 ekz.	1 50
Oficialaj poŝtkartoj	100 ekz.	1 85
Oficialaj markoj	100 ekz.	0 50
Glumarkoj kun bildo de Dro Zamenhof.	500 ekz.	2 »
Por Delegitoj kaj membroj de U. E. A.:		
Pakaĵo enhavanta oficialan skribmaterialon kun sendkosto.		
100 kovertoj, 100 leterfolioj, 100 poŝtkartoj, grandan nombron de glumarkoj. Afrankita ĉien		5 25
Por Rusujo		6 50

REKOMENDINDAJ VERKOJ

En la suba listo oni trovos la plej bonstilajn verkojn de la Esperanta literaturo. Ni rekomendis nur tiujn verkojn, kies stilo estas neriproĉinda kaj kiuj estas indaj esti en la biblioteko de ĉiu bona Esperantisto.

INSTRUADO, HISTORIO

	Prezo (afranke)
Fundamento de Esperanto, kvinlingva, de Dro Zamenhof. Broŝ.	2 20
Kun kartona kovrilo	2 75
Klasika Libro. Oficiala Gramatiko kaj Radikaro en poŝformato. Kun ingo	1 35
Kabe. — **Vortaro de Esperanto.** Luksa, 176 p. Kun kartona kovrilo	4 50
Ch. Verax. — **Enciklopedia Vortareto Esperanto.** Luksa, 250 p.	6 70
Dro Zamenhof. — **Lingvaj Respondoj.** 2 volumoj (ĉiu)	0 80
Ed. Privat. — **Karlo.** Facila rakonto en 20 ĉapitroj, 5ª eld., 36 p.	0 50
Ed. Privat. — **Kursa Lernolibro.** Instruilo per parola metodo, 64 p.	0 50
Kabe. — **Unua Legolibro.** Gradigitaj legaĵoj, 4ª eld., 180 p.	2 »
Dro A. Fiŝer. — **Esperanta Legolibro.** 2ª eld., 116 p.	0 90
Z. Adam (A. Zakrewski). — **Historio de Esperanto** (1887 ĝis 1912), 144 p.	2 30
Ed. Privat. — **Historio de la lingvo Esperanto.** Popola eld., 54 p.	1 25
B. Kotzin. — **Historio kaj teorio de Ido.** 144 p.	1 50
R. de Ladevèze. — **Demandaro pri la historio, literaturo kaj organizaĵoj de Esperanto** (por Esperantaj ekzamenoj).	1 50

LITERATURO

TRADUKOJ

La Nova Testamento. Eldonita de la Brita Biblia Societo. 614 p. Bind.	2 25
Bind. kun nigra ledo	2 75
Luksa	4 »

	Prezo (afranke)
Dro ZAMENHOF. — **Fundamenta Krestomatio.** 460 p.	3 75
Bind.	4 60
Dro ZAMENHOF. — **Hamleto.** Tragedio de *Shakespeare*. 170 p.	2 30
Dro ZAMENHOF. — **Ifigenio en Taŭrido.** Dramo de *Gœthe*. 108 p.	2 30
Dro ZAMENHOF. — **La Rabistoj.** Dramo de *Schiller*. 144 p.	2 30
Dro ZAMENHOF. — **La Revizoro.** Komedio de *Gogol*. 100 p.	1 75
Dro ZAMENHOF. — **Marta.** Rakonto de *Eliza Orzesko*. 238 p.	3 »
M.-F. ZAMENHOF. — **Proverbaro Esperanta.** 82 p.	2 »
FOREL. — **Kultur-celadoj de la nuntempo.** 50 p.	1 25
A. GRABOWSKI. — **Kondukanto kaj Antologio.** 180 p.	2 25
KABE. — **La Faraono.** Romano de *Prus*. Tri volumoj. (ĉiu).	2 60
KABE. — **Patroj kaj filoj.** Romano de *Turgenjev*. 166 p.	3 »
KABE. — **Fundo de l'Mizero.** Romano de *Sieroševskij*. 91 p.	0 85
KABE. — **Pola Antologio.** 2a eld., 154 p.	2 20
S. MEYER. — **Karmen.** Romano de *Mérimée*. 56 p.	1 35
RAMO. — **Fabiola.** Romano de Klo *Wiseman*. 428 p.	4 35
RAMO. — **En Svislando.** Rakontoj de svisaj aŭtoroj. 104 p.	2 »
Dro VALLIENNE. — **Eneido,** de Virgilio. 274 p.	3 35

ORIGINALAJOJ

H.-A. LUYKEN. — **Paŭlo Debenham.** Romano. 228 p.	2 80
H.-A. LUYKEN. — **Mirinda amo.** Romano. 295 p.	3 60
H.-C. MEES. — **La kaŭzo de senlaboreco.** 58 p.	1 40
Ed. PRIVAT. — **Pri Esperanta Literaturo.** Parolado. 24 p.	0 80
Ed. PRIVAT. — **Ginevra.** Lirika dramo. 48 p.	1 25
Ed. PRIVAT. — **Tra l'Silento.** Poemoj	1 50
Luksa eldono	2 50
Dro SCHULOFF. — **Poemaro.** Tri volumoj. (entute).	1 50
Dro VALLIENNE. — **Kastelo de Prelongo.** Romano. 450 p.	4 50
Dro VALLIENNE. — **ĉu li?** Romano. 450 p.	4 50

MUZIKO

K. JOST. — **Esperantista Kantaro.** 17 liedoj. 40 p.	1 »
Esperantista Kantaro. 2a eld., 10a milo. 72 p.	0 75

INSIGNOJ

Ĉiuj Insignoj estas kalkulataj kun sendo rekomendita.
Specialaj kondiĉoj laŭ peto.

Oficialaj insignoj de U. E. A.

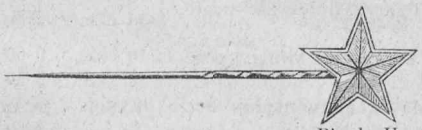
	Prezo (afranke)
Por membroj : Broĉo, Pinglo	1 15
— Butono	1 25
Por Delegitoj : Broĉo, Pinglo, Butono	1 25

Aliaj insignoj

Verda stelo « Gasse »

Kun ora surskribo « Esperanto », modela deponita.

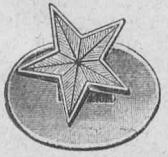
Pingloj, broĉoj.	1 ekz.	0 85
— —	10 ekz.	6 »
Kravatpingloj.	1 ekz.	0 75
—	10 ekz.	5 »
Butonoj	1 ekz.	1 10
—	10 ekz.	8 »
Ĉensignoj, ambaŭflankaj	1 ekz.	1 50
— —	10 ekz.	12 »

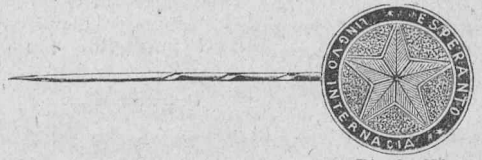
Pinglo II.

Broĉo II.

Butono II.

Pinglo III.

1. Pinglo kun steleto de 8 m/m.	1 ekz.	0 75
1 1/2. — — — —	10 ekz.	3 65

			Prezo (afranke)
II.	Pinglo kaj broĉo	1 ekz.	0 85
	— — —	10 ekz.	4 35
	Butono	1 ekz.	1 »
	—	10 ekz.	5 50
III.	Pinglo kaj broĉo	1 ekz.	1 15
	— — —	10 ekz.	7 30
	Butono	1 ekz.	1 35
	—	10 ekz.	8 50
	Ĉenpendaĵo	1 ekz.	1 95
	—	10 ekz.	13 75

IV. *Verda stelo sur ronda blanka fundo kun ora rando. Bonega emajlo, 17 m/m.*

Pinglo kaj broĉo	1 ekz.	1 25
— — —	10 ekz.	8 50
Butonoj kaj ĉenpendaĵoj	1 ekz.	1 50
— — —	10 ekz.	10 50

DIVERSAĴOJ

Flageto silka (4 × 6 cm) sur pinglo	1 ekz.	0 30
— — — —	25 ekz.	4 »
Flageto el silka atlaso (10 × 15 cm)	1 ekz.	0 40
Esperantaj glumarkoj kaj sigelmarkoj	100 ekz.	0 50
Ĉefeĉaj ŝlosiloj (angle, boheme, dane, france, germane, hispane, hungare, itale, portugale, ruse, svede)	10 ekz.	0 50
	50 ekz.	2 »
Ĉefeĉaj ŝlosiloj (finne, katalune, kimre, pole, rumane, serbe)	10 ekz.	0 60
	50 ekz.	2 50
Karikaturaj poŝtkartoj de la eminentuloj. Serio de dek. Po serio		1 »

POŜHORLOĜO : L'ESPERO A.

El blanka, tre fortika metalo, oksidita kiel malnova arĝento, kun reliefa kovrilo kaj stelo, laŭ deziro verde pentrita. Preciza radaro je ankro kun 15 rubenoj, plene garantiita por ekzakta funkciado. Utilega al ĉiuj esperantistoj. Tre ŝatata donaco.

Prezo : **30** fr. = **12** Sm.

Al tiu prezo oni aldonu la poŝtelspezojn, malsamajn laŭ la diversaj landoj. Petu la specialan katalogon.

Sola reprezentanto de tiu ĉi kaj de alispecaj horloĝoj de fame konata svisa fabrikejo. Marko : *L'Espero*.

Oni postulu la prezaron kun multaj modeloj por sinjoroj kaj sinjorinoj, kaj juĝoj pri ĝis nun liveritaj horloĝoj.

“ LA ONDO DE ESPERANTO ”

MONATA ILUSTRATA REVUO

(Fondita en la jaro 1909)

Ĉiuj abonantoj de la jaro 1914

krom 12 numeroj de l'gazeto, —ricevos **donace** belan Esper. libron :

ESPERANTA POŜKALENDARO POR LA JARO 1915

“ **La Ondo** ” aperas akurate la 1-an daton, novstile. Ĉiu numero havas 16—24 paĝ. – Formato 17×26. Bela kovrilo.

Literaturaj konkursoj kun premioj. Portretoj de konataj Esperantistoj. Diversaj ilustraĵoj. Beletristiko originala kaj tradukita. Plena kroniko. Bibliografio. Nia lanterno Amuza fako (kun premioj). Anekdotaro. Korespondo tutmonda. (Poŝt. ilustr.).

Anonco en « Koresp. Fako ». — 3 respondkuponoj

La abonpagon (**2 rubl. = 2,120 Sm.**) oni sendu al librejo « *Esperanto* » **(Moskvo, Lubjanskij projezd, 3, Ruslando)** aŭ al aliaj Esper. librejoj— poŝtmandate, respondkupone, papermone, per bankĉekoj aŭ per transpag. de Esp. ĉekbanko.

B. KOTZIN

Redaktoro de *La Ondo de Esperanto*

Historio kaj Teorio de Ido

ESPERANTO KRIPLIGITA

kun antaŭparolo de R. BRANDT, profesoro-lingvisto de Moskva Universitato.

VIII + 144 paĝoj

Prezo : Sm. **0,53** ; afr. : Sm. **0,63**

Aĉetebla en ĉiu Esper. librejo kaj ĉe

Universala Esperantia Librejo

10, rue de la Bourse, 10

GENÈVE (Svisl.)

Superforta ambicio

skizo el la esperantista vivo

ORIGINALE VERKITA DE

A.-A. SAĤAROV

Prezo : Sm. **0,22** ; afr. : Sm. **0,25**

Aĉetebla en ĉiu Esper. librejo kaj ĉe

Universala Esperantia Librejo

10, rue de la Bourse, 10

GENÈVE (Svisl.)

Abonu

“ L'ESPERANTO ”

DUONMONATA GAZETO

kiu publikigas en ĉiu numero

Lecionojn de Itala Lingvo per Esperanto

ABONPREZO 1913 Sm. **1** (*Fr. 2.50*)

Kun literatura aldono “ **ITALA ANIMO** ” Sm. **1.600** (*Fr. 4. »*)

Abonprezo 1914 Sm. 1.300 (*Fr. 3.25*). Kun aldono Sm. 1.900 (*Fr. 4.75*)

Plena Klasika Kurso de Latina Lingvo

POR ESPERANTISTOJ

Unu ĉiumonata kajero.

Jarabono por abonintoj de L'ESPERANTO estas Sm. 0.600 (*Fr. 1.50*)

por neabonintoj 1 Sm. (*Fr. 2.50*)

Sin turni al eldonisto **A. PAOLET**, S. VITO AL TAGLIAMENTO (Italujo)

Konto ĉe la Ĉekbanko Esperantista. Londono

Fotografistoj, atentu !

Por germanaj revuoj ni havas bezonon pri

bildoj el la tuta mondo

(ekz. de gravaj okazintaĵoj, interesaj konstruaĵoj, rimarkindaj objektoj kaj belaĵoj de la naturo, k. t. p.)

La bildoj, **prefere fotografaĵoj** 9×12 aŭ 10×15 cm, devas havi **klarigan kuntekston** de proksimume 100 vortoj en Esperanto. Fotografaĵoj kun teksto estas sendeblaj kiel « presaĵo ».

Por ĉiu akceptita bildo ni pagas, laŭ uzebleco kaj intereseco, 1/2 **ĝis 2 Sm.** La netaŭgajn bildojn ni senprokraste resendas.

Internationale Korrespondenz Argus

F. Ellersiek, Wissmannstrasse 46, **Berlin.**

ĈEKBANKO ESPERANTISTA

Merton Abbey, LONDON S.-W.

Efektivigas TRA LA TUTA MONDO

elpagon de mono, enkasigon de ŝuldoj, monigon de kambioj kaj ĉekoj, ŝanĝon de fremdaj notoj, aĉeton kaj vendon de akcioj.

MALFERMAS

kontojn, kies saldoj estas fortireblaj ĉeke aŭ transpagile kaj senaverte. Nombro da kontuloj : 650.

INTERESO

por mono deponita 2 1/2 - 4 % laŭ aranĝo.

PETU LA REGULARON

ĈEKBANKO ESPERANTISTA

Merton Abbey, LONDON S.-W.

La banko estas komisiita vendi kelkajn garantiakciojn (preference shares) kun fiksita dividendo de 6 %, duonjare pagota, nominala valoro £ 10.0.0, en angla industria akcisocieto, kies ordinaraj akciuloj ricevis dum la lastaj 5 jaroj ne malpli ol 15 % da dividendo.

Prezo : £ 11.0.0, Fr. 280, Sm. 110

Tiel oni devas entuziasmigi la publikon por Esperanto!

La konata propagandisto M. PRESTELE sukcesis ellabori bonegan ideon de Esperanta propagando, por atentigi la grandan publikon kaj la gejunularon pri Esperanto. Neniu grupo manku ĝin provi. Nur unufoja aĉeto. Sensacia. Leĝe patentita! Reprezentantoj deziratai en ĉiuj landoj. Tuj petu prospekton kaj detalan klarigon de **Esperanto-Propaganda-Oficejo**, kontraŭ respkup. por eksterlando. Dir. : **M. PRESTELE**, Gross-Gerau, Germanujo, Hessen.

N. B. — La **E. P. O** sin ŝargas per propagandaj paroladoj pri Esp., kun kaj sen lumbildoj, plej kulante ankaŭ por grupetoj. Lumbildserio pri la Parkurbo Esperanto. Lumbild-pruntedonejo je plej favoraj kondiĉoj. Por filatelistoj : mi korespondas kun ĉiuj landoj per kartoj kun filatelia valoro kaj aliaj belaj ajoj ; ĉiu ricevos respondon. Deziras Esp. gazetojn kaj poŝtkartojn ilustritajn el ĉiuj landoj.

Esperantista Poŝkalendaro 1914

La praktika, de ĉiu Esperantisto ŝatata poŝlibro reaperis!

Tre interesa enhavo ; inter aliaj : artikolo pri kalendara reformo, listoj de esperantistaj grupoj kaj de la gazetaro, speciala rubriko por kolektantoj, k. t. p.

La libreto estas vera trezoro por ĉiu propagandisto kaj kolektanto.

Prezo : Sm. 0,400 (Mk. 0,80), sendkosto eksterlanden Sm. 0,100

Ader & Borel, G. m. b. H., Esperanto-Verlag

Dresden-A. 1, Struvestr. 40

UZATA EN ĈIUJ

TELEGR. ADR. KRAMPER

MONDPARTOJ.

GIDEON MOTOR

Benzino, petrolo, krudoleo au akvogaso

Diesel- kaj premegmotoroj. automobiloj.

Plej alta laudaprobo, motorprovado Kopenhago	1903
Honora premio & 1000 mk., dauradprovado Kiel	1905
Plej alta distingo, ekspo de terkulturmaŝinoj Kopo	1906
2 honoraj premioj & 2000 mk., dauradprovo Kiel	1907
Plej altan premion: solan arĝentmedalon ĉe bremsprovado de ekspo en Trondhejmo	1908
Rec. plej alta premio: **arĝentmedalo en Aarhus**	**1909**
do. Bruxelles	**1910**

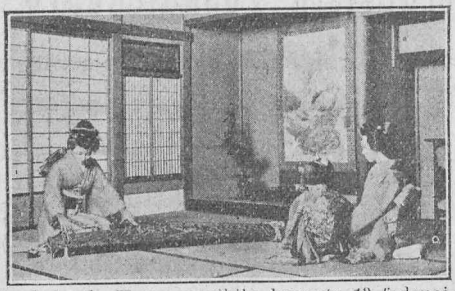
Pruveble la plej ekonomia & fidinda motoro

Revendistojn ni akceptas, kie ni tiajn ne havas

RUD. KRAMPER & JØRGENSEN. HORSENS

ALBUMO DE JAPANAJ VIDAĴOJ KAJ MOROJ

KUN ESPERANTAJ KLARIGOJ

Ludado de **Koto**, muzikilo havanta 13 fadenoj, precipe ludata de altklasaj virinoj.

50 paĝoj de elektitaj fotografaĵoj presitaj sur propre japana papero de bona kvalito, formato cirkaŭ 25 cm × 18 cm, lukse bindinta laŭ japana stilo, kaj kun kovrilo desegnita ankaŭ japanmaniere.

Prezo ... { 1 vol., po **1.60** Sm., afrankite kaj registrite.
{ 5 vol., po **1.50** Sm., — —

Speciala rabato por pogranda mendo. Monsendo por poŝtmandato sola.

Eldonisto : Inĝ. K. TAKAHAŜI, Del. U. E. A.
Otemaĉi 8 Ĉome, HIROŜIMA (Japanujo).

Vortaro Greka-Esperanta kaj Esperanta-Greka

De Anakreono A. STAMATIADIS, *saniga kuracisto*

Tiu ĉi verko entenas 3 partojn : 1° Antaŭparolon kun la bildo de Dr L.-L. ZAMENHOF kaj Esperanta gramatiko ; 2° Grekan-Esperantan vortaron el 424 paĝoj enhavantaj 26,000 vortojn de Greka kaj Grekmoderna lingvoj da vortoj de Grekmoderna lingvo surhavas steleton kaj resendas al la plej korektaj vortoj de la Greklingvo), kaj 3° Esperantan-Grekan radikaron.

Unu volumo en 16 (13 × 20) ; prezo : Sm. **2.-** ; havebla ĉe **J. KOLLARO**, librovendisto, *str. de Stadio, n° 44*, **ATENO** (Grekujo).

SPERTOPLENAJ ESPERANTISTAJ PRESISTOJ

GARDEN CITY PRESS L^td

Presistoj de Libroj, Katalogoj kaj Ĝeneralaj Presaĵoj

LETCHWORTH (Anglujo)

Precipa kaj speciala atento al la bezonoj de niaj klientoj jam donis al ni eminentan pozicion en la presmondo.

Zorgu, ke vi turnu kun demando al la Ĝardenurba Presejo antaŭ ol mendi presadon.

GLASER & SOHN, DRESDEN-A.

Borngasse, 5. — Telefono 22337

FABRIKISTOJ DE LA OFICIALAJ ESPERANTO-INSIGNOJ

Fako I^a : Stampejo. — Fabrikado de artaj medaloj laŭ ĉiu grandeco. — Reduktado per francaj maŝinoj kaj maŝinoj de propra konstruo. — Stampopremo ĝis 1,000,000 kg. — *Fako II^a :* Sparkestetoj por la hejmo. — *Fako III^a :* Fabrikejo de studentaj armiloj kaj kolorartikoloj. — *Fako IV^a :* Societaj insignoj. — Ordenoj. — Honoraj insignoj. — Festinsignoj. — Emajlado. — Artemetiaj laboroj.

PRESEJO JOBARD, DIJON (FRANCUJO)

LEONARD ADAMCZEWSKI

GRAVAJ KLARIGOJ

1. — Laŭ decido de la Konstanta Komitato de la Kongresoj, la kotizo por la Deka Kongreso estas fiksita po Fr. 15.—.

Familianoj de Kongresano (edzino kaj infanoj) povas ricevi Kongresan Karton, rabate, po Fr. 10.— ; sed ili ne rajtas ricevi senpage la Kongresan Gazeton nek la dokumentojn de la Kongreso eldonotajn de la Centra Oficejo.

Post la 1 de Junio 1914, la kotizoj estos altigitaj po Fr. 10.— ĉiu. **Sekve post la 1 de Junio 1914 ĉiu Kongreskarto kostos Fr. 25.— kaj ĉiu suplementa Karto kostos Fr. 20.—.**

Al la Kongresanoj, kiuj ne povos veni al la Kongreso kaj kiuj tion petos, la Komitato de la Kongreso repagos la senditajn kotizojn, deprenante nur po Fr. 1.— el ĉiu kotizo por pagi la jam faritajn elspezojn, **kondiĉe, ke tiuj Kongresanoj resendu siajn provizorajn kartojn antaŭ la malfermo de la Kongreso.**

La Kongresanoj, kiuj ne povos veni al la Kongreso kaj ne postulos la repagon de sia kotizo ricevos kompreneble senpage la Kongresan Gazeton, la Kongreslibron, la insignon de la Kongreso, ĉiujn programojn kaj la oficialajn dokumentojn publikigitajn dum kaj post la Kongreso.

2. — La Kongresa Gazeto estos eldonita komence de Januaro 1914. Ĉiu Kongresano ĝin ricevos senpage, sed nur depost la tago de sia enskribiĝo.

3. — Tuj post la ricevo de la kotizo la Kongresa Komitato sendos provizoran karton al la nova Kongresano. Se tiu ĉi ne ricevos siatempe sian provizoran karton, li estas petata sciigi tion al la Komitato.

4. — En konvena tempo ĉiu Kongresano ricevos poste diversajn mendilojn por loĝado, kongresaj eldonaĵoj, k. t. p.

5. — Por eviti poŝtajn elspezojn, la Komitato respondos al ĉiuj neurĝaj demandoj de la Kongresanoj pere de la Kongresa Gazeto.

6. — La kvina Kongreso de U. E. A. okazos samtempe kun la Deka Kongreso. Dank' al speciala aranĝo, ĉiuj Kongresanoj rajtos senpage ĉeesti la kunvenojn de U. E. A. kaj ricevi la Kongresan Dokumentaron de U. E. A.

Ĉiuj pagoj al la Kongreso devos esti faritaj en FRANKOJ (franca mono).

Centra Presejo Esperantista V. Polgar, 33, rue Lacépède, Paris.

DEKA UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO

PARIS — 2-10 Aŭgusto 1914 — PARIS

3, place Jussieu, Paris

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Mi subskribint(in)o deziras aliĝi al la ***DEKA UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO*** *kaj por tio mi pagas la sekvantajn kotizojn :*

1 Kongresa Karto . . . . . Fr. **15.—**

..... *Suplementa(j) Karto(j) po Fr.* **10** *. . . . . Fr.* .....

Mi sendas ĉi-kune per ..... *la sumon de Fr.* .....

al la **DEKA KONGRESO DE ESPERANTO**
3, place Jussieu, Paris

Familia nomo (1) *(S-ro, S-ino, F-ino)* .....

Persona antaŭ- aŭ bapt-nomo (2) .....

Profesio (2) .....

Nacieco (2) .....

Strato kaj numero (1) .....

Urbo (1) .....

Provinco (1) ..... *Lando* (2) .....

Kune venas familianoj, kies nomoj estas :

(S-ro, S-ino, F-ino) .....

(S-ro, S-ino, F-ino) .....

(S-ro, S-ino, F-ino) .....

Dato : *Subskribo :*

.....

(1) En nacia lingvo.
(2) En Esperanto.

Grave ! Vidu dorse.

Dum la Panama Pacifika internacia Ekspozicio en San Francisko okazos ankaŭ granda Esperantista Kongreso por ĉiuj Esperantistoj en Norda kaj Suda Ameriko, Azio, Oceanio kaj en ĉiuj landoj sur la Pacifika marbordo. Tiu ĉi Kongreso estos la unua facile vizitebla de ĉiuj samideanoj loĝantaj ekster Eŭropo. Tre favoraj specialaj vojaĝ-prezoj sur ŝipoj kaj fervojoj faros la urbon San Francisko en 1915 la plej oportuna kaj facile atingebla punkto de la mondo!

Uzu la okazon por malkare viziti la plej grandan ekspozicion el ĉiuj, la mirindan inĝenieran ĉefverkon kiun ĝi solenas, la belan landon Kalifornion, kaj samtempe, renkonti samideanojn el malproksimaj landoj ĉe la « **Tutpacifika Esperanta Kongreso** ». Okazos ankaŭ sennombraj fakaj kaj specialaj kunvenoj, naciaj kaj internaciaj. Esperante parolantaj oficistoj haj gvidistoj ĉie ĉeestos.

Skribu nun pri kiom da viaj grupanoj kaj amikoj intencas veni, por ke ni povu aranĝi la plej taŭgan akcepton. Por ĉiuj informoj rilate la Ekspozicion aŭ la Kongreson, skribu al

TUTPACIFIKA ESPERANTA KONGRESO

411, Exposition Bldg.

SAN FRANCISKO (Usono) KALIFORNIO

Milka

CHOCOLAT AU LAIT
PUR DES ALPES

*

ALPENMILCH-CHOCOLADE

*

PURE AND DELICIOUS
SWISS-MILK
CHOCOLATE

Suchard, SEUL FABRICANT